

RIIGIKOGU XIV KOOSSEIS

Statistikat ja ülevaateid

RIIGIKOGU XIV KOOSSEIS

Statistikat ja ülevaateid

Riigikogu Kantselei
Eesti Rahvusraamatukogu

Tallinn 2023

Peatoimetaja Kaido Jõgeva

Toimetajad Margit Muul, Gerli Randjärv, Piret Viljamaa

Artiklite autorid Lauraliisa Mark, Ahto Saks, Silver Sära

Statistikaosa koostajad Karin Krondel, Andres Kulu, Margit Muul,
Mihkel Pilving, Kai Raudkivi, Silver Sära, Karin Tuulik, Piret Viljamaa

Keeletoimetaja Gerli Randjärv

Kujundaja Anu Ristmets

ISSN 1736-6135

Autoriõigus – Riigikogu Kantselei 2023, Eesti Rahvusraamatukogu 2023

Sisukord

Lühendid	6
Eessõna / Antero Habicht, Kaido Jõgeva	7
I OSA: RIIGIKOGU XIV KOOSSEIS	
Riigikogu XIV koosseisu olulisematest seadustest / Silver Sära	11
Parlamenditöö digitaliseerimine Riigikogu XIV koosseisu ajal / Ahto Saks	26
Riigikogu XIV koosseis tagasivaates / Lauraliisa Mark	32
II OSA: RIIGIKOGU XIV KOOSSEISU STATISTIKA	
1. Riigikogu valimised ja liikmed	43
1.1. Riigikogu valimised	43
1.1.1. Valimised 2003–2023 arvudes	43
1.1.2. Valimisringkonnad 2019	46
1.1.3. Üleriigilised valimistulemused 2019	46
1.1.4. Valimistulemused ringkonniti 2019	47
1.1.5. Valimisringkonnad 2023	48
1.1.6. Üleriigilised valimistulemused 2023	48
1.1.7. Valimistulemused ringkonniti 2023	49
1.2. Riigikogu valimise seaduse muutmine	50
1.2.1. Riigikogu valimise seaduse muutmine: XIV koosseis	50
1.2.2. Riigikogu valimise seaduse muutmise katse	50
1.3. Riigikogu liikmed	51
1.3.1. Riigikogu liikmed arvudes: X–XIV Riigikogu	51
1.3.2. Riigikogu liikmed ja asendusliikmed 30.03.2019–31.03.2023	52
2. Riigikogu organisatsioon: juhatus, komisjonid, fraktsioonid, ühendused	78
2.1. Riigikogu juhatus	78
2.1.1. Esimehe ja aseesimeeste valimised	78
2.1.2. Riigikogu juhatuse otsused	79
2.2. Riigikogu komisjonid	81
2.2.1. Alatised komisjonid	81
2.2.2. Muud komisjonid	94
2.2.3. Muude komisjonide moodustamise katsed	99
2.3. Riigikogu fraktsioonid	99

2.4.	Riigikogu välisdelegatsioonid ja liikmete ühendused	107
2.4.1.	Riigikogu välisdelegatsioonid	107
2.4.2.	Parlamendirühmad	109
2.4.3.	Muud ühendused	113
3.	Riigikogu tööaeg	123
3.1.	Riigikogu istungid	123
3.1.1.	Tööaeg arvudes: X–XIV Riigikogu	123
3.1.2.	Tööaeg arvudes: XIV Riigikogu	123
3.2.	Erakorralised istungjärgud: X–XIV Riigikogu	124
4.	Õigusloome	125
4.1.	Seaduseelnõud: X–XIV Riigikogu	125
4.2.	Seaduseelnõud: XIV Riigikogu	126
4.3.	Otsuse-eelnõud: XIV Riigikogu	127
4.4.	Vastuvõetud seadused, otsused, avaldused, deklaratsioonid ja pöördumised: X–XIV Riigikogu	127
4.5.	Vastuvõetud seadused, otsused, avaldused ja pöördumised: XIV Riigikogu istungjärgud	129
4.6.	Põhiseaduse muutmise eelnõu	130
4.7.	Riigikogu töökorralduse muutmine	130
4.8.	Riigieelarve	132
4.9.	ELi õigusaktide eelnõude kohta Vabariigi Valitsusele esitatud seisukohad	134
4.10.	Subsidiaarsuse järelevalve	135
5.	Riigikogu ja teised institutsioonid	136
5.1.	Riigikogu ja Vabariigi President	136
5.1.1.	Vabariigi Presidendi valimine	136
5.1.2.	Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud seadused	136
5.1.3.	Vabariigi Presidendi poliitilised avaldused	139
5.2.	Riigikogu ja Vabariigi Valitsus	139
5.2.1.	Peaministri kandidaadile valitsuse moodustamiseks volituste andmise otsustamine Riigikogus	139
5.2.2.	Valitsused	139
5.3.	Parlamentaarne kontroll	141
5.3.1.	Arupärimised, kirjalikud küsimused, infotunniküsimused: X–XIV Riigikogu	141
5.3.2.	Arupärimised	143
5.3.3.	Kirjalikud küsimused	144
5.3.4.	Infotunniküsimused	145
5.3.5.	Ettepanekud umbusalduse avaldamiseks, umbusaldushääletused ja usaldusküsimusega seotud eelnõud	146
5.3.6.	Muu kontrollialane tegevus: X–XIV Riigikogu	153
5.3.7.	Peaministri ning ministrite avaldused ja ettekanded	153

5.3.8. Olulise tähtsusega riiklike küsimuste arutelud	157
5.3.9. Strateegiliste arengudokumentide heakskiitmine või arutelu	159
5.3.10. Komisjonide raportid	160
5.3.11. Kollektiivsed pöördumised	160
5.4. Ametiisikute nimetamine ja vabastamine	172
5.4.1. Ametiisikute nimetamine ja vabastamine: X–XIV Riigikogu	172
5.4.2. Põhiseaduse alusel ametisse nimetatud ametiisikud	172
5.4.3. Muud ametisse nimetamised	174
5.4.4. Nõukogude liikmete nimetamine	174
5.5. Riigikogu ja Riigikontroll	176
5.5.1. Riigikontrolöri ülevaated	176
5.6. Riigikogu ja õiguskantsler	176
5.6.1. Õiguskantsleri ettepanekud õigustloovate aktide põhiseadusega kooskõlla viimiseks	176
5.6.2. Õiguskantsleri ettepanekud ametiisikute kriminaalvastutusele võtmiseks	177
5.6.3. Õiguskantsleri ettekanded	177
5.6.4. Õiguskantsleri ülevaated	177
5.7. Riigikogu ja Riigikohus	178
5.7.1. Seaduste põhiseadusele vastavuse kontroll Riigikohtus 2003–2023	178
5.7.2. Riigikogu nimel Riigikohtule seaduste põhiseadusele vastavuse kontrolli asjades esitatud arvamused	180
5.7.3. Riigikogu koosseisu ja tegevust puudutavad kaebused	181
5.7.4. Riigikohtu esimehe ülevaated	182
5.8. Riigikogu ja Eesti Pank ning Finantsinspektsioon	182
5.8.1. Eesti Panga presidendi ja Finantsinspektsiooni juhatuse esimehe ettekanded	182
5.9. Riigikogu vaba mikrofon	182
5.10. Riigikogu ees esinenud väliskülalised	183
Summary	184
Nimeregister	186

Lühendid

AÕSRS	asjaõigusseaduse rakendamise seadus	KVS	korruptsioonivastane seadus
BÜP	Balti Ühispank	lg	lõige
EE200	Erakond Eesti 200	MaaKatS	maakatastriseadus
EER	Erakond Eestimaa Rohelised	MaaRS	maareformi seadus
EKRE	Eesti Konservatiivne Rahvaerakond, Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon	MSOS	meresõiduohutuse seadus
EKS	erakonnaseadus	NATO	Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioon
EL	Euroopa Liit	OE	otsuse-eelnõu
ELAK	Euroopa Liidu asjade komisjon	OTRK	olulise tähtsusega riiklik küsimus
ERE	Elurikkuse Erakond	p	punkt
EVA	Eesti Vabaerakond	PEAP	Põhja-Eesti Aktsiapank
EÜV	Eestimaa Ühendatud Vasakpartei	PP	Erakond Parempoolsed
FMK	fraktsiooni mittekuuluvad Riigikogu liikmed	PPA	Politsei- ja Piirivalveamet
HRS	haldusreformi seadus	PS	Eesti Vabariigi põhiseadus
I	Isamaa Erakond, Isamaa fraktsioon	PSJKS	põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seadus
im	isikumandaat	RE	Eesti Reformierakond, Eesti Reformierakonna fraktsioon
J	jõustumiskuupäev	RHS	riigihangete seadus
K	Eesti Keskerakond, Eesti Keskerakonna fraktsioon	RK	Riigikogu
km	kompensatsioonimandaat	RKKTS	Riigikogu kodu- ja töökorra seadus
KMSK	kaubandusliku meresõidu koodeks	RLS	riigilõivuseadus
KodS	kodakondsuse seadus	rm	ringkonnamandaat
KOKS	kohaliku omavalitsuse korralduse seadus	RMK	Riigimetsa Majandamise Keskus
KOVVS	kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seadus	RT	Riigi Teataja
		SDE	Sotsiaaldemokraatlik Erakond, Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon
		SE	seaduseelnõu
		TsMS	tsiviilkohtumenetluse seadustik
		UA	uuesti arutamine
		VHS	vanemahüvitise seadus
		VP	Vabariigi President
		VV	Vabariigi Valitsus

Eessõna

Hea lugeja!

Riigikogu XIV koosseis on oma töö lõpetanud ja ajalooks saanud. Asudes nüüd varasemate koosseisude väärikas reas, saavad selle koosseisu tegevust hinnata riigi- ja ühiskonna-teadlased, parlamendiuurijad, ajaloolased ja teisedki ühiskonna mõtestajad. Ning eks võib igapähele meistki olla selles osas oma arvamus. Hinnangute andmisel on abiks andmed, millele tugineda ning nüüd on vajalikkute teavet sisaldav statistikakogumik valmis saanud. Sellega saab Riigikogu XIV koosseisu tegevusele ka selles osas joone alla tõmmata ja andmed kaante vahele kokkuvõetuna riigilisse asetada.

Käesolevaga on tegemist kuuenda statistikakogumikuga, mis sisult ja vormilt lähtub varasemate väljaannete hästi sissetöötatud ülesehitusest. Tavaks on saanud, et lisaks statistikale antakse ülevaade ka muudest kõnealuse Riigikogu koosseisu jaoks olulistest teemadest. Nii kirjutavad ka seekord kogumiku esimeses osas Riigikogu Kantselei ametnikud koosseisuga seonduvatel teemadel ja teine osa sisaldab statistikat.

Silver Sära kajastatud Riigikogu XIV koosseisu olulisemad seadused on jagatud teemadeks: isikute õigused, õiguskaitse ja poliitilised küsimused, sotsiaalvaldkond ja tervishoid, riigikaitse ja julgeolek, majandusvaldkond, riigiasutuste ümberkorraldamine, keskkonnaküsimused, rahandus ning kultuur ja haridus.

Ahto Saks kirjutab parlamenditöö digitaliseerimisest, andes ülevaate, kuidas Riigikogu töös hakati just XIV koosseisu ajal rohkem kasutama tehisintellekti pakutavaid lahendusi, mis on andnud võimaluse kantselei töö ümber korraldada ning osaliselt inimtööjõust loobuda seal, kus masin saab ise hakkama. Riigikogu istungite stenogrammid valmivad nüüdseks kiiremini ja kvaliteetsemalt. XIV koosseis jääb kindlasti meelde ka sellega, et esmakordselt toimusid mitmed Riigikogu istungid kaugosalusega istungitena; ka see ei oleks olnud võimalik infotehnoloogiliste uuendusteta.

Uudsenä annab Lauraliisa Mark ülevaate, mida iseloomustavat saab Riigikogu XIV koosseisu kohta siia kogumikku koondatud statistikast välja lugeda. Sellega saab lugeja hea sissevaate, mida kogumikus sisalduvad andmed meile näitavad ning põhjenduse, miks sellist statistikat vajalik koguda on.

Kogumiku teine osa sisaldab Riigikogu XIV koosseisu tegevuse statistikat. Säilitatud on varasem struktuur ning andmete esitamise loogika, sest üks teki ju järjepidevusest ajapikku suurem kasutegur, kuna iga kogumikuga lisanduvad võrreldavad andmed. Nii nagu eelmises

EESSÕNA

kogumikus, on käesolevaski võetud võrdluste aluseks Riigikogu viis viimast koosseisu ehk siis X–XIV koosseis (ajaliselt viimased 20 aastat, st andmed aastatest 2003–2023).

Suur tänu kogumikku koostada aidanud Riigikogu Kantselei ja Eesti Rahvusraamatukogu töötajatele ning loodame, et lugeja leiab siit palju kasulikku infot.

Antero Habicht
Riigikogu Kantselei direktor

Kaido Jõgeva
peatoimetaja, Riigikogu Kantselei õigus- ja analüüsisiosakonna juhataja

I osa

Riigikogu XIV koosseis

Riigikogu XIV koosseisu olulisematest seadustest

Silver Sära

Riigikogu Kantsleji õigus- ja analüüsisiosakonna nõunik

Riigikogu XIV koosseis pidas esimese istungi 4. aprillil 2019 ja viimase 23. veebruaril 2023. Selle aja jooksul võttis parlament vastu 403 seadust, 134 otsust, 8 avaldust ja 2 pöördumist. Perioodi õigusloomele avaldasid märgatavat mõju COVID-19 pandeemia, sõda Ukrainas, energiakriis ja kahe oluliselt erineva valitsuskoalitsiooni põhimõtted. Ülevaate eesmärk on esile tõsta vastu võetud seadusi, mille eeldatav mõju on suurem, mis reguleerivad terviklikult mingit olulist valdkonda või mille menetlus on äratanud teravamast vastukajast meedias.

Isikute õigused, õiguskaitse ja poliitilised küsimused

Valimisseadustes tunnistati kehtetuks valimisagitatsiooni keeld valimispäeval, valimisagitatsiooni keeld ruumides, mille kaudu valija siseneb hääletamisruumi, ning poliitilise välireklaami keeld.

Seoses üleilmse koroonapandeemia puhkemisega 2020. aasta alguses täiendati **hädaolukorra seadust** ning **nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadust** sätetega, mis puudutasid uudset ohtlikku nakkushaigust ning Terviseameti ja valitsuse õigusi hädaolukorras, karantiini ja liikumiskiirangute kehtestamisel ning haldusaktide andmisel. Hiljem muudeti seoses pandeemiaga veel mitmeid seadusi eesmärgiga kohandada erinevaid haldustoiminguid või pikendada tähtaegu eriolukorra ajal.

Riigikogu kodu- ja töökorra seaduses sätestati seoses koroonapandeemiaga võimalus viia läbi kaugosalusega Riigikogu istungeid, kus Riigikogu liikmed ja teised istungil osalevad isikud saavad osaleda elektrooniliste vahendite abil istungil füüsiliselt kohal viibimata. Kaugosalusega istungi võib läbi viia, kui Riigikogu liikmele on tagatud võimalus eemal viibides istungit jälgida, teha reaajas istungil ettenähtud toiminguid ning anda teada nende tegemise takistusest. Kaugosalusega istungi toimumise otsustab Riigikogu juhatus kaalukate põhjuste olemasolul.

Elektroonilise koosoleku võimalused loodi ka teistes seadustes, mis puudutasid erinevate juriidiliste isikute organeid.

Korruptsioonivastases seaduses kehtestati huvide deklaratsiooni esitamise kohustus ministri poliitilistele nõunikele ning piirati julgeolekuasutuse juhi huvide deklaratsiooni avalikustamist.

Euroopa Parlamendi valimise seaduses ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses kaotati piirangud, mille kohaselt Euroopa Parlamendi liikmed ei tohtinud osaleda valla- ja linnavolikogude töös.

Kodakondsuse seaduse muudatused võimaldavad lihtsustatud korras anda Eesti kodakondsuse Eestis sündinud alaealisele, kelle vanemad (või vanavanemad) on elanud Eestis enne Eesti Vabariigi taasiseseisvumist. Teise täienduse kohaselt võib Vabariigi Valitsus võtta Eesti kodakondsuse ära isikult, kelle kohta on jõustunud süüdimõistetv kohtuotsus inimsusevastase kuriteo, agressioonikuriteo, riigireetmise, Eesti Vabariigi vastu suunatud luuretegevuse või terrorikuriteo eest. Vabariigi Valitsus sai ka õiguse võtta kodakondsus kaalutusotsusega ära naturalisatsiooni korras Eesti kodakondsuse saanud inimeselt, kui see isik astub välisriigi riigi- või sõjaväeteenistusse või militaarsesse organisatsiooni. Kodakondsus võetakse ära, kui sellise teenistusega kaasneb oht avalikule korrale või riigi julgeolekule.

Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse ning välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse muutmisega võimaldatakse Euroopa Liidu (edaspidi ELi) liikmesriigil muuta välismaalase kinnipidamise nõudeid olukorras, kus riiki saabub erakordselt suur hulk ebaseaduslikke sisserändajaid.

Välismaalaste seadust täiendades loodi nn diginomaadi viisa, mis võimaldab Eestis viisa alusel töötada inimestel, kelle töö ei sõltu elukohast (elukohariigist).

Kohtute seaduse muudatusega loodi mehhanism, mis annab õiguse suunata kohtuasju lahendamiseks teise sama astme kohtusse, kui see on vajalik õigusemõistmise korrakohaseks toimimiseks. Erandjuhul on võimalik pikendada omal soovil või vanuse tõttu ametist vabastatud kohtuniku volitusi, kui see on vajalik talle jagatud kohtuasjade lõpuni menetlemiseks. Nähti ette kohtunike spetsialiseerumine haldus-, tsiviil- või süüteovaldkonnale. Kohtunikud peavad kandideerima ametisse maakohtu tsiviil- või süüteosaakonda (millised maakohtutes loodi) ning ringkonnakohtu haldus-, tsiviil- või kriminaalkolleegiumi. Seaduses kehtestati ka haldus- ja tsiviilkohtumenetluse ning kohtukorralduse erisused ajaks, kui riigis on välja kuulutatud erakorraline seisukord või sõjaseisukord ja õigusemõistmine võib olla raskendatud. Muudatuste eesmärk on tagada inimeste põhiõigus õiguskaitsele ja ausale kohtupidamisele ka erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal.

Tsiviilkohtumenetluse seadustikku ja halduskohtumenetluse seadustikku viidi muudatused, mis andsid selgelt õigusliku tähenduse digitaalsele kohtutoimikule, et hõlbustada paberivabale kohtumenetlusele üleminekut. Seni peeti paralleelselt kahte toimikut, millest õiguslik tähendus oli pabertoimikul.

Prokuratuuriseadust täiendati sätetega Eesti prokuröride osalemise kohta Euroopa Prokuratuuris, sätestades Euroopa prokuröri ja Euroopa delegaatprokuröri tegevuse õiguslikud alused.

Eli õigusest tuleneva **finantsvaldkonna väärteokaristuste reformi** järel tõsteti paljude väärteokaristuste maksimummäär 5 miljonile eurole.

Karistusseadustikus tõsteti juriidiliste isikute rahalise karistuse ülemmäär 16 miljonilt 40 miljonile eurole. Seadustikku viidi kaks uut süüteoüksust: välisriigi agressiooniaktiga liitumine, selles osalemine ja selle toetamine (kuritegu) ning agressiooniakti, genotsiidi, inimsusevastase kuriteo või sõjakuriteo toimepanemisega seotud sümboli avalik eksponeerimine neid tegusid toetaval või õigustaval viisil (väärtegu). Tõsteti seksuaalse enesemääramise vanusepiiri. Karistatav on täisealise isiku poolt noorema kui 16-aastase isikuga suguühtesse astumine või muu sugulise iseloomuga teo toimepanemine, välja arvatud juhul, kui täisealise isiku ja 14–16-aastase isiku vanusevahe ei ole suurem kui viis aastat.

Perekonnaseaduses tunnistati kehtetuks säte, mille kohaselt võis kohus laiendada vähemalt 15-aastaseks saanud isiku teovõimet abielu sõlmimiseks ning abieluga seotud õiguste teostamiseks ja kohustuste täitmiseks vajalike toimingute tegemiseks.

Liiklusseadus näeb nüüd ette võimaluse lubatud sõidukiiruse ületamise korral kuni 20 km/h määrata mõjutusmeetmena 45-minutilise rahunemisperioodi, mille vältel on sõiduki juht koos sõidukiga kohustatud viibima kohtuvälise menetleja määratud asukohas. Teise muudatuse tulemusena toimub kohalike omavalitsuste teede automaatsete liiklusjärelvalve süsteemide paigaldamine ja kasutamine kolmepoolses koostöös, kus omavalitsuse ülesanne on seadmete soetamine ja haldamine, Transpordiameti ülesanne automaatse liiklusjärelvalve süsteemi andmekogu haldamine ja andmete edastamine politsei infosüsteemi POLIS ning Politsei- ja Piirivalveameti ülesanne kirjalik hoiatamismenetlus.

Võlaõigusseaduse muudatuste jõustumisel võib üürileandja tähtajatu üürilepingu korral tõsta üüri iga järgmise aasta möödumisel lepingu sõlmimisest (varasema kuue kuu asemel). Üürileandja võib ka vähemalt kolmeaastase tähtajalise üürilepingu puhul tõsta üüri üks kord aastas. Seadusest kaotati eluruumi üürilepingute puhul absoluutne leppetrahvi keeld ja pooltel on edaspidi võimalik leppida kokku remondikohustuse jaotamise osas. Samas on ette nähtud piirangud leppetrahvi suurusele, mitmed sisu- ja vorminõuded remondikohustuse kokkulepetele ning lepingu makseviivituse tõttu ülesütlemlisel ka ulatuslikumad teavitamiskohustused üürileandjale.

Töölepingu seadus võimaldab nüüd sõlmida jaekaubanduses paindlikumaid töölepinguid. Muutuvtunnikokkuleppe järgi võib töötaja lisaks oma tavapärasele tööajale teha täiendavat tööd kuni kaheksa tundi seitsmepäevase ajavahemiku kohta. Muutuvtunnikokkuleppe võib sõlmida töötajaga, kes töötab osalise tööajaga seitsmepäevase ajavahemiku jooksul 12 tundi või enam ja kelle tunnitasu on vähemalt 1,2-kordne tunnitasu alammäär. Seadus näeb ette, et tööandja võib muutuvtunnikokkuleppe sõlmida kuni 17,5 protsendiga oma töötajatest ja kokkuleppe peab algatama töötaja. Muutuvtunnikokkulepete regulatsioon on tähtajaline ja kehtib 2,5 aastat. Tööandjal on nüüd ka võimalus sõlmida järjestikuseid lühiajalisi töölepinguid töötuna arvel oleva inimesega: kuuekuulise perioodi jooksul on võimalik töötuga sõlmida kuni 8-kalendripäevaseid tähtajalisi töölepinguid piiramatult. Kehtiv kord võimaldas tähtajalist töölepingut sõlmida järjestikku maksimaalselt kaks korda või pikendada ühe korra.

Riikliku perelepitusteenu seadusega võimaldatakse vanemate lahkumineku korral sõlmida laste heaolust lähtuvad kokkulepped lapse elukorraldust puudutavates küsimustes nii kohtuväliselt kui ka kohtumenetluse varajases faasis. Uus seadus sätestab erisused kehtivast lepitusseadusest, mis annab küll üldise raami lepitusmenetluse läbiviimiseks, kuid ei sätesta eri liiki lepitusmenetluste erisusi.

Perekonnaseaduses sätestati alaealisele lapsele elatise kindlaksmääramise kord, mis vastab Eesti elustandardile ja on paindlik. Määrati uued kriteeriumid, mida tuleb elatise summa kindlaksmääramisel arvesse võtta. Elatise summa võtab arvesse lapse reaalseid vajadusi, kohustatud isiku võimalusi ja tema lapsega koos veedetava aja hulka, ülalpidamist saama õigustatud laste arvu ning perele makstavat lapsetoetust ja lasterikka pere toetust. Senine miinimumelatise summa (pool valitsuse kehtestatud kuupalga alam-määr) asendati õiglasemate ja paindlikumate elatise arvutamise alustega. Igakuise elatise arvutamise aluseks on baassumma ehk ühe lapse kohta 200 eurot, mida indekseeritakse iga aasta 1. aprillil Statistikaameti ametlikult avaldatud eelneva aasta tarbijahinnaindeksi muutusega. Baassummale lisandub kolm protsenti eelneva kalendriaasta Eesti keskmisest brutokuupalgast.

Füüsilise isiku maksejõuetuse seadus on uus tervikseadus, millega reguleeritakse füüsilise isiku maksejõuetusmenetluse algatamist, võlgade ümberkujundamist ja kohustustest vabastamise menetlust. Varem kehtinud võlgade ümberkujundamise ja võlakaitse seadus tunnistati kehtetuks. Seaduse kohaselt algatatakse füüsilise isiku maksejõuetusmenetlus tulevikus maksejõuetusavaldusega, mis võib kasvada üle nii pankrotimenetluseks, kohustustest vabastamise kui ka võlgade ümberkujundamise menetluseks.

Perekonnaseisutoimingute seaduses laiendati abiellumis- ja lahutusavalduse esitamise võimalusi. Kui senise seaduse kohaselt sai nii abiellumis- kui ka lahutusavaldust esitada vaid perekonnaseisuasutuses kohapeal, siis nüüd saab avaldust esitada ka turvalises veebikeskkonnas. Abiellumisavalduse ja abielu lahutamise avalduse saab turvalise veebikeskkonna kaudu esitada ka notarile.

Turvaseadus asendati uue **turvategevuse seadusega**. Muuhulgas vähendati turvatöötaja miinimumvanust 19 eluaastalt 18 aastale.

Ka **kohtuekspertiisi seadus** sai Riigikogus uue tervikteksti, kus rõhk on senisest suuremal paindlikkusel.

Uus **ohvriabi seadus** sätestas seni õiguslikult reguleerimata teenused, nende eesmärgid ja sisu ning nõuded teenuseosutajale. Seni kehtinud seadusesse lisati uued teenused: psühhosotsiaalne abi kriisijuhtumites, seksuaalvägivalla kriisiabi, taastava õiguse teenused ja vägivaldast loobumise toetamine. Uues seaduses on olulisel kohal ohvriabi osutajate hariduse ja täiendkoolituse nõuded, mille eesmärk on tagada, et haavatavas olukorras ohvritega töötaksid asjakohase ettevalmistuse saanud spetsialistid.

Kohanimeseadust täiendati sättega, mille kohaselt on valdkonna eest vastutava ministri algatusel võimalik pühendusnimeks määratud, kuid seaduse nõuetele mittevastava kohanime või Eesti aja- ja kultuurilooa sobimatu kohanime asemel määrata uus nimi.

Konsulaarseaduses sätestati konsulaartoimingute loetelu, mille puhul võib konsulaarteenust osutada ka konsulaarsekretär. Seaduse kohaselt on konsulaarsekretär mittediplomaatilisel ametikohal töötav teenistuja, kes võib osutada konsulaarteenust konsulaarametniku juhendamisel.

Liiklusseadusesse viidi elektritõukerataste ja muude kergete elektrisõidukite kasutamise regulatsioon ja nõuded. Sätestati uus sõidukite kategooria – kergliikur, mis hõlmab erinevaid ühe inimese vedamiseks ette nähtud elektri jõul liikuvaid sõidukeid nagu elektrilised tõukerattad, elektrirulad, tasakaaluliikurid ja muud taolised istekohata sõidukid. Kehtestati ka kergliikuriga tee ületamise nõuded ja tee andmise kohustused ning liikurijuhil kohustused ohutuse tagamisel. Suurimaks sõidukiiruseks sätestati kergliikurile 25 km/h, seejuures jalakäijate vahetus läheduses tuleb sõita jalakäijat mitte ohustava kiirusega. Kergliikuriga sõiduteel liiklemiseks nõutakse 10–15-aastaselt juhilt jalgratta juhtimisõigust ja alla 16-aastane juht peab kandma teel sõites kinnitatud rihmaga kiivrit. Samuti kehtestati nõuded kergliikurite võimsusele ja mõnedele muudele parameetritele.

Pühade ja tähtpäevade seaduses sätestati riikliku tähtpäevana lastekaitsepäev (1. juuni), eesti kirjanduse päev (30. jaanuar) ja vanavanemate päev (septembrikuu teine pühapäev).

Sotsiaalvaldkond ja tervishoid

2021. aastal jõustus **pensionireform**, mille kohaselt muutus pensioni II sammu vabatahtlikuks. Pensionikogujatel tekkis võimalus II sambasse kogutud summa välja võtta. II sambast saab raha välja võtta kuni kahel korral ja kümneaastase vahega ning põhimõttel „kõik või mitte midagi“. Väljavõetud summadelt tasutakse tulumaks 20%. Pikaajaliste väljamaksete puhul on tulumaks 0%. Viis aastat enne pensioniiga või hiljem korraga raha välja võttes tuleb tasuda tulumaksu 10%. Kogutud pensioni välja võtnud isikutel on võimalus kümne aasta pärast uuesti kohustusliku kogumispensioniga liituda. Loodi pensioni investeerimiskonto, millele laekunud raha investeerib kohustatud isik või isik, kes ei ole enam kohustatud isik, kuid kellel on pensioni investeerimiskontol raha või selle eest soetatud finantsvara. Teine muudatus lubab teha II sambasse senise 2 protsendi asemel sissemaksid määras 4 või 6 protsenti. Vaikimisi jääb kehtima senine 2-protsendiline maksemäär. Maksemäär on võimalik muuta kord aastas. Sätestati ka täiendava fondipensioniregulatsioon, mille kohaselt võib osakuomanik kõigist vabatahtlikest pensionifondidest, mille osakud talle kuuluvad, täiendava kogumispensioniga saamiseks kasutada fondipensioniga.

Soodustingimustel vanaduspensionide seaduse täienduste kohaselt saab alates seaduse jõustumisest juurde omandada vähemalt poole nõutavast soodusstaažist. Kui sooduspensioniga määramiseks on staažinõue 12 aastat ja 6 kuud või väiksem, saab täiendavat staaži juurde omandada kuni 31. detsembrini 2030, eespool nimetatust pikema staažinõude korral kuni 31. detsembrini 2036. Senine soodustingimustel vanaduspensionide seadus ja väljateenitud aastate pensionide seadus tunnistati etteulatavalt kehtetuks.

Perehüvitiste seaduses tõsteti üksikvanema lapse toetus 19 eurolt 80 eurole, kolme kuni kuut last kasvatava vanema toetus 300 eurolt 650 eurole ja seitsme või enama lapse puhul

400 eurolt 850 eurole. Lapsetoetuse saamise õigus on nüüd igal lapsel kuni 19-aastaseks saamiseni (varem 16-seks saamiseni) ja vanemahüvitist on õigus saada lapse 3-aastaseks saamiseni. Lasterikka pere toetust indekseeritakse igal kalendriaastal riikliku pensioni-kindlustuse seaduse alusel kinnitatud indeksiga. Sünnitoetust makstakse nüüd ka surnult sündinud lapse eest. Ema vanemahüvitis määratakse ja seda makstakse ka ajutisel viibimisalusel Eestis seaduslikult viibivale ja töötavale isikule, kes on maksnud või kelle eest on makstud sotsiaalmaksu. Senist elatisabi määramise ja maksmise regulatsiooni täiendati pankrotimenetlusaegse elatisabi sätetega, et lapsel, kelle elatist maksuma kohustatud vanema suhtes on välja kuulutatud pankrot, oleks ka pankrotimenetluse ajal võimalik saada riigilt elatisabi. Elatisabi kuni 100 eurot kuus maksab riik lapsele, kelle vanem või vanemad ei täida ülalpidamiskohustust.

Tööturuteenuste ja -toetuste seadust täiendati ajutise töötamise võimalusega: töötuna arveloleku ajal võib isik ajutiselt töötada kuni kaheksa päeva kalendrikuus, kuid mitte rohkem kui 12 kalendrikuul 24-kuulise ajavahemiku jooksul; töötamise ajal töötuskindlustushüvitist ei maksta. Tööturuteenuste ja -toetuste seadus tunnistati hiljem kehtetuks seoses uue **tööturumeetmete seaduse** vastuvõtmisega, kus tööturuteenuste osutamise õigusruum muudeti selgemaks ja läbipaistvamaks, võimaldades vajalike teenustega kiiresti reageerida tööturu muutustele ja sihtrühmade vajadustele.

Töölepingu seadust ja **avaliku teenistuse seadust** täiendati sätetega, mille kohaselt töötajal, kes kasvatab vähemalt üht alla 8-aastast last või hooldab märkimisväärset hooldamist või tõsise terviseprobleemi tõttu tuge vajavat isikut, on õigus taotleda tööandjalt paindlikke töötingimusi, sealhulgas täita töökohustusi osaliselt või täielikult kaugtööna.

Ravimiseadusesse viidi reeglid haiglaerandi (haiglaerandi ravimi valmistamise) kohta. Haiglaerand on erandkorras uudse ravimi valmistamine ja kasutamine Eestis eriarsti individuaalse tellimuse alusel ja tema kutsealasel vastutusel konkreetse patsiendi raviks haiglas.

Töötervishoiu ja tööohutuse seaduses muudeti haigushüvitise maksmise sätteid. Muudatuste kohaselt maksab tööandja töötajale hüvitist haiguse, vigastuse või karantiini korral teise kuni viienda kalendripäeva eest 70 protsenti keskmisest töötasust. Eesti Haigekassa (hilisema Tervisekassa) vastutus haigushüvitise tasumisel tekib haigestumise kuundast päevast. Haiguspäevade varasem hüvitamine võimaldab inimestel juba esimeste haigussümptomite tekkimisel koju jääda, ilma et nad kaotaksid seetõttu oluliselt sissetulekutes. Regulatsioon kehtis 2023. aasta 1. juulini.

Sotsiaalhoolekande seadust täiendati pikaajalise hoolduse mõiste ja süsteemi loomisega. Pikaajaline hooldus on hoolduse tagamine isikule, kes vajab igapäevaelu korraldamisel abi pikema aja jooksul, kuna tema füüsilised või vaimsed võimed või töövõime on vähenenud. Pikaajaline hooldus sisaldab tervishoiuteenuseid, hooldust ja isiku igapäevast toimetulekut toetavaid teenuseid, mida pakutakse eesmärgiga leevendada ja vähendada valu, juhtida tervises seisundi kulgu, pidurdada ja vältida selle halvenemist, hooldada isikut ning abistada teda iseseisva toimetuleku võimaldamiseks igapäevaelu toimingutes. Samuti nähti ette kohaliku omavalitsuse üksuse õigus omal algatusel välja selgitada keskmise, raske ja sügava puudega täisealise isiku abivajadus. Seadusega kehtestati ka väljaspool kodu osutatava

ööpäevaringse üldhooldusteenuse rahastamise regulatsioon. Seni peamiselt teenuse saaja ja tema ülalpidajate kanda olevas rahastamises hakkab edaspidi osalema ka avalik sektor. Kohaliku omavalitsuse üksus katab teenust saama õigustatud isiku teenuskoha maksumusest kvalifitseeritud hooldustöötajate kulud, teenuse saaja tasub majutus- ja toitlustuskulud ning muud teenuseosutamise seotud kulud.

Muudatusi tehti **tervishoiuteenuse korralduses**: üldarstiabi korraldusega seonduvaid ülesandeid hakkas Terviseameti asemel täitma Eesti Haigekassa (hilisem Tervisekassa). Sätestati perearsti kohustus teavitada nimistusse kuuluvaid inimesi arsti tegevuskoha muutumisest vähemalt kuus kuud ette. Piiratud ulatuses kokku lepitud ravimite retsepti väljakirjutamise õigust laiendati õendusabi eriala omandanud õdedele (eriõdedele) samas ulatuses, nagu see seni kehtis pereõdedele. Õed said ka töövõimetuslehe väljakirjutamise õiguse. Sujuvamaks muudeti Ukraina sõjapõgenikest tervishoiutöötajate, farmatseutide ja proviisorite tööle asumist oma erialal, vabastades nad rahvusvahelise kaitse saamisel üheks aastaks riigilõivu tasumise kohustusest Terviseameti registrisse registreerimisel ja kutsekvalifikatsiooni läbivaatamisel.

Tervishoiuteenuse osutaja kohustusliku vastutuskindlustuse seadusega sätestati kindlustuse põhimõtted ja korraldus, samuti õigustatud isikule kahju hüvitamise alused ja ulatus. Kahjujuhtumi korral, kus patsiendi ravimisel oleks tervisekahju olnud võimalik vältida, hakkab nõude asjaolusid hindama kindlustusandja. Kindlustussumma kahju kannatanud patsiendi kohta on kuni 100 000 eurot, kindlustusjuhtumi kohta 300 000 eurot ja kogu üheaastase kindlustusperioodi kohta 3 miljonit eurot. Mittevaralise kahju summad on väiksemad. Uus süsteem rakendub 2024. aasta keskel.

Vaktsiinikindlustuse sätete eesmärk **ravimiseaduses** on võimalus lihtsustatud korras hüvitada inimestele vaktsineerimise tagajärjel tekkinud raske tervisekahjustus. Hüvitamine toimub juhul, kui patsiendil on tõenäoliselt vaktsineerimise tagajärjel tekkinud raske tervisekahjustus, mis kestab vähemalt neli kuud.

Riigikaitse ja julgeolek

Kaitseväeteenistuse seaduses muudeti kaitseväekohustuslastele dokumentide kättetoimetamise regulatsiooni – andmete saamine muutub paberkandja asemel digitaalseks. Esmaseks suhtluskanaliks riigi ja kaitseväekohustuslaste vahel sai riigiportaali eesti.ee. Reformiti ka kaitseväekohustuslaste ja kaitseväekohustust võtta soovivate inimeste terviseseisundi hindamist arstlikes komisjonides, sätestati täpsem järelevalve kaitseväelase vormiriidetuse ja eraldusmärkide kasutamise üle väljaspool kaitseväeteenistust ja muudeti asendusteenistuse kontseptsiooni. Uues süsteemis jaguneb asendusteenistus kolmeks: esmane asendusteenistus, mida varem mõisteti üldise asendusteenistusena, reservasendusteenistus ning erakorraline reservasendusteenistus. Asutustel tekib võimalus kutsuda pärast esmase asendusteenistuse läbimist isik uuesti reservasendusteenistusse asutuse või isiku väljaõppes osalemisele või erakorralisse reservasendusteenistusse, mis toimub eriolukorra, kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal, kus asendusteenistuja teeb

tööd selle asutuse hüvanguks. Lõpetati arstlike komisjonide tegevus eraldi haldusorganitena ja senise kolmeliikmelise komisjoni asemel anti kaitseväekohustuslaste ja kaitseväekohustust võtta soovivate isikute terviseseisundi hindamise õigus Kaitseressursside Ameti ja Kaitseväe määratud arstidele.

Senine **riigikaitseliste sundkoormiste seadus** tunnistati kehtetuks ja koormistega seonduv sätestati riigikaitseaduses.

Kaitseväe korralduse seaduses ja teistes seadustes tehtud muudatustega anti Politsei- ja Piirivalveameti laevad alates 1. jaanuarist 2023 üle Kaitseväe koosseisu. Muudatuste kohaselt vastutab nüüd Kaitsevägi mereolukorrateadlikkuse loomise, merepiiri valvamise ning mereostuse avastamise ja likvideerimise eest Eesti merealal. Samuti asus Kaitsevägi vastutama mereseire eest, sealhulgas haldama ja käitama mereseiresüsteemi, tagades muu hulgas teenuse kättesaadavuse ka riigisisestele partneritele (PPA, Transpordiamet jt).

Julgeolekuasutuste seaduses anti Välisluureametile ja Kaitsepolitseiametile õigused oma territooriumi ja teenistujate kaitsmiseks, et võimaldada ohtudele kuni politsei saabumiseni asjakohaselt reageerida. Julgeolekuasutused said õiguse kasutada oma territooriumi ja teenistujate kaitsmisel korrakaitselisi meetmeid nagu küsitlemine, isikusamasuse tuvastamine või ka isiku kinnipidamine. Selleks said julgeolekuasutused õiguse kasutada nii füüsilist jõudu, erivahendit kui ka relva.

Relvaseaduses piirati relvaloa omanike ja relvakollektsiooni omajate ringi Eesti, ELi ja NATO liikmesriigi kodanikega, sarnased piirangud kehtestati ka relvaettevõtjatele ning vastavate äriühingute omanikele ja juhtidele. Seni välja antud load kehtivad kuni 2024. aasta 15. märtsini. Relvaeksam tuleb sooritada eranditult eesti keeles.

Elektronilise side seadust täiendati sätetega, mis võimaldavad Vabariigi Valitsusel kehtestada sidevõrkudes kasutatava tehnoloogia kooskõlastamise nõude, et tagada sidevõrkude kõrge turvalisuse tase ning minimeerida küberrünnakute mõju ja võimalikke poliitilisi manipulatsioone.

Välisinvesteeringu usaldusvääruse hindamise seadusega loodi õiguslik raamistik välisinvesteeringute usaldusvääruse hindamiseks, et tagada Eesti ja muu ELi liikmesriigi julgeolek ja avalik kord. Välisinvesteeringuks on vaja Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti luba. Seadus ei hõlma kõiki välisinvesteeringuid, vaid investeeringuid, mida tahetakse teha 11 strateegiliselt olulisemas ettevõtlusvaldkonnas.

Majandus ja energeetika

Seoses anomaalselt kõrgete hindadega elektribörsil kohustati **elektrituruseaduses** Eesti Energiat müüma alates 2022. aasta oktoobrist kuni 30. aprillini 2026 elektrit Eesti kodutarbijatele ja kõigile edasimüüjatele ka **universaalteenusena**. Seaduses sätestati universaalteenuse raames ostetava elektrienergia tootmishinna kooskõlastamise alused. Muudatustega loodi börsihinnast lähtuvatele pakettidele alternatiiv ja anti kodutarbijatele võimalus osta elektrit börsiväliselt. Hiljem laiendati seda võimalust 2023. aasta lõpuni ka

mittetulundusühingutele, sihtasutustele, füüsilisest isikust ettevõtjatele, kes ostavad elektrienergiat aastase mahuga kuni 1 GWh, ning mikro- ja väikeettevõtjatele, samuti valla või linna ametiasutustele ja nende hallatavatele asutustele kuni 2026. aasta aprilli lõpuni.

Elektrituruseaduses anti veel võrguettevõtjatele õigus võtta põhjendatud tasu broneeritud elektrivõrguressursi mittekasutamise eest. Tasu eesmärk on suunata liitujaid kindla aja jooksul liitumislepingute kohaseid tootmisseedmeid paigaldama ning elektrivõrguga sünkroniseerima. Nn fantoomliitumiste probleemi kiiremaks lahendamiseks kehtestati uutele tootmissuunalistele liitujatele tagatis, kus juba liitumislepingu sõlmimisel tuleb tasuda deposiit. Seadust täiendati ka mõistega „aktiivne võrguteenuse kasutaja“. Aktiivne võrguteenuse kasutaja on tarbija või tarbijate rühm, kes tarbib, salvestab või müüb elektrienergiat, mis on toodetud tema omandis oleval kinnistul, osutab paindlikkusteenust või osaleb omatoodetud elektrienergiaga hoone energiatõhususe parendamises, tingimusel, et selline tegevus ei ole tema peamine äri- või kutsetegevus.

Seaduses seati ka sihiks toota taastuvatest energiaallikatest elektrienergiat 2030. aastal 40% Eesti summaarsest elektrienergia lõpptarbimisest. Selle eesmärgi saavutamiseks on seotud toetuste maksmine tootjatele – sätestati toetuse ülemmäärad sõltuvalt tootmisseedmest ja toodetud energia mahust. Kui eesmärgi saavutamiseks vajaliku elektrienergia koguse kõige soodsama tootja leidmiseks korraldatud avaliku vähempakkumise võitjale ei ole hiljemalt 18 kuu jooksul pärast Vabariigi Valitsuse korralduse vastuvõtmist väljastatud tootmisseedme rajamiseks ehitusluba ja vähempakkumise võitja ei ole tootmisseedme võrku ühendamiseks sõlminud liitumislepingut, võib valitsus vähempakkumise tulemuse kehtetuks tunnistada. Vähempakkumisel saavad muudatuse järel osaleda ka olemasolevad tootjad, et motiveerida neid edaspidi kasutama elektritootmise sisendina fossiilkütuste asemel taastavaid energiaallikaid.

Taastuenergia temaatikat puudutasid ka muudatused **energiamajanduse korralduse seaduses**, kuhu viidi sätted riigi taastuenergia eesmärkide ja nende arvutamise põhimõtete ning iseenda jaoks taastuvast energiaallikast toodetud energia tarbimise hoogustamise ja lihtsustamise kohta (planeeringud, haldus- ja loamenetlused), samuti biokütuste säästlikkuse kriteeriumide kohta. Seati eesmärgiks, et aastaks 2030 moodustab taastuenergia vähemalt 65% riigisisest energia summaarsest lõpptarbimisest. Eesti elektrienergia summaarsest lõpptarbimisest peab taastuenergia moodustama vähemalt 100% ja soojuse summaarsest lõpptarbimisest vähemalt 63%.

Ehitusseadustikku täiendati sätetega, mis võimaldavad riigil valmistada ette merre ehitamise hoonestuslubasid, et esitada need load avalikule enampakkumisele või valikpakkumisele. Eelkõige puudutab see meretuuleparkide ja vesiviljeluse arendamist. Osaliselt on tegu sätete koondamisega teistest seadustest ehitusseadustikku. Seadust täiendati ka sätetega elektriauto laadimistaristu kohta.

Eelkõige meretuuleparkide ehitamise soodustamiseks viidi **planeerimisseadusesse** täiendused, mille kohaselt võib riigi eriplaneeringu koostamise korraldaja loobuda detailse lahenduse koostamisest ja kehtestada planeeringu asukoha eelvaliku otsuse alusel, kui puuduvad välistavad tegurid riigi eriplaneeringuga kavandatava ehitise edasiseks kavandamiseks

projekteerimistingimustega ning asukoha eelvaliku otsuses on toodud projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused. Muudatused sätestasid ka merealale tuuleelektrijaamade rajamise regulatsiooni enampakkumise alusel, kui soovijaid on mitu.

Turismiseaduses leevendati majutusettevõtete nõudeid. Muuhulgas peab hotellis või motelis olema edaspidi vähemalt viis tuba senise kümne asemel ja külalistemaja senine viie toa nõue kaotati.

Kehtetuks tunnistati **kaubandustegevuse seadus**, mis ei andnud lisandväärtust valdkonnas tegutsevate ettevõtjate tegevuse reguleerimisel, sh toote ja teenuse nõuetele vastavuse tagamisel ega suhetes tarbijaga, vaid dubleeris majandustegevusele teiste seadustega kehtestatud reegleid.

Tolliseadusesse viidi riigisisese rakendusnormid ELi õiguse ülevõtmiseks kahes valdkonnas: liiduvälistest riikidest, eelkõige e-poodidest tellitud väikese väärtusega posti- ja kullersaadetiste tollivormistuseeskirjad ning sularaha sisse- ja väljaveo kontrollieeskirjad. 1. juulist 2021 hakkasid kõik ELi liikmesriigid maksustama väikese väärtusega saadetisi ühtemoodi ning kadus kuni 22 eurot maksva saadetise käibemaksuvabastus.

Riigivaraseaduses sätestati, et riigi osaluse valitsemise põhieesmärk äriühingus on tavaliselt õigusakti, põhikirja või halduslepinguga sätestatud avalikust huvist lähtuva funktsiooni täitmine, näiteks tegevusalal tegutsemine, millega peab kaasnema ka tulu saamise eesmärk kaupade müügi või teenuste osutamise teel tasu eest, mis tagab mõistliku kasumi. Ainult tulu saamise eesmärgil äriühingus osaluse valitsemise otsustab Vabariigi Valitsus vähemalt igal viiendal aastal uuesti. Riigi kui omaniku ootuste kehtestamine muudeti kohustuslikuks ja ootusi uuendatakse vähemalt igal kolmandal aastal.

Toodete ja teenuste ligipääsetavuse seadusega võeti üle ELi direktiiv, tagamaks erivajadustega inimestele, et nad ei jää toodete ja teenuste kasutamisel hätta, vaid leiavad alternatiivse formaadi toote kasutamiseks või teenuse tarbimiseks.

Maagaasiseaduses sätestati, et hädaolukorras tagavad gaasi müüja ja jaotusvõrguettevõtja gaasitarnete säilitamise tarbijarühmadele järgmises järjestuses: kodutarbijad; soojusettevõtja, kes toodab eluruumide kütteks soojust kaugkütterajatisega, millel ei ole võimalik kasutada kütusena muud kütust kui gaas; avariireservelektrijaam; ühiskonna toimimiseks vajalike teenuste osutajatest tarbijad, kelle tegevuse jätkamine sõltub gaasivarustuse olemasolust; muud tarbijad, kelle puhul gaasivarustuse katkestamise eeldatav aeg on kuni kuus tundi ning lõpuks muud tarbijad, kelle puhul gaasivarustuse katkestamise aeg on üle kuue tunni. Hädaolukorras on gaasinõudluse kohustusliku vähendamise meetme subjektiks olev tarbija kohustatud oma gaasitarbimist piirama. Kui tarbija seda ei tee, informeerib müüja sellest jaotusvõrguettevõtjat, kes katkestab selle tarbija võrguühenduse.

Riigihangete seadusesse viidi muudatused, mis võimaldavad rakendada ELi Venemaa Föderatsioonile kehtestatud sanktsioone. ELi sanktsioonid keelavad sõlmida hankelepingut või jätkata hankelepingu täitmist isikuga, kes on Venemaa Föderatsiooni kodanik, resident või seal asutatud ettevõtja.

Konkurentsiseaduses kehtestati alused Konkurentsiameti ülesannete täitmise rahastamiseks ka järelevalvetasudest. Järelevalvetasusid võetakse eriseadustega reguleeritud turudel tegutsevatelt (monopoolsetelt) ettevõtelt. Tasu lülitatakse lõpptarbijatele osutatavate teenuste hinda. Tasumäärad sätestatakse seaduses ja ameti sõltumatuse tagamiseks ei saa nende üle kaubelda.

Äriregistri seadus koondas registriga seonduvad normid äriseadustikust ja mittetulundusühingute seadusest. Seadus sätestab äriregistri andmekoosseisu, kannete tegemise ning registri pidamise korra, järelevalve ja vastutuse. Äriregister on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, mille pidamise eesmärk on koguda, säilitada ja avalikustada teavet Eesti õiguse järgi asutatud eraõiguslike juriidiliste isikute, Eestis tegutsevate füüsilisest isikust ettevõtjate ja välismaa äriühingute filiaalide kohta. E-äriregister on veebiplatvorm, mille kaudu saab äriregistrisse avaldusi esitada ning juriidiliste isikute ja füüsilisest isikust ettevõtjate kohta avalikustatud andmetega tutvuda. E-äriregistris võib peale äriregistri andmete avalikustada ka teistest andmekogudest ja teiste teenuste kaudu kättesaadavaid avalikke andmeid. Juriidiliste isikute registrimenetlused ühtlustati ning mittetulundusühingute ja sihtasutuste register muudeti äriregistri osaks.

Põllumajandustoote ja toidu tarneahelas ebaausa kaubandustava tõkestamise seadus määratleb ebaausateks kaubandustavadeks tehingud ja teod, mis on seotud maksetähtaegade, tarnete ja müügingimustega ning mis on põllumajandustoodete ja toidu tarneahelas ostja ja müüja vahel keelatud. Loetletud on 16 ebaausat kaubandustava, millest üheksa on igal juhul ja alati keelatud.

Kehtetuks tunnistati veterinaarkorralduse seadus. Uus **veterinaarseadus** koondab senised siseriiklikud loomatervishoidu käsitlevad õigusaktid ühtseks aktiks, mille eesmärk on koondada, ühtlustada ja ajakohastada valdkonna õiguspõhimõtted, rakendada ELi loomatervise määrust ja teisi veterinaaria valdkonnas vahetult kohaldatavaid määruseid ning sõnastada ELi liikmesriigi pädevusse jäävad sätted, rakendusprotseduurid ja volitusnormid, mis on vajalikud nõuete täpsemaks esitamiseks.

ELi õigusest tulenevalt võeti uute terviktekstidena vastu ka **kalandusturu korraldamise seadus** ja **Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus**.

Riigiasutuste ümberkorraldused

Sihtasutuse Innove, sihtasutuse Archimedes, Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuse ning Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava riigiasutuse Eesti Noorsootöö Keskus teenuste koondamiseks moodustati Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalasse **Haridus- ja Noorteamet** alates 2020. aasta 1. augustist.

2020. aasta 1. augustist nimetati Keeleinspeksioon ümber **Keeleametiks**.

Lennuamet, Maanteeamet ja Veeteede Amet korraldati ümber ning ühendati **Transpordiametiks** alates 2021. aasta 1. jaanuarist. Alguses oli uue asutuse nimeks kavandatud Liikuvusamet.

Alates 2021. aastast ühendati Keskkonnaministeeriumi valitsemisala asutused Keskkonnaamet ja Keskkonnainspeksioon. Ühendasutuse nimena jäi kasutusse **Keskkonnaamet**.

Politsei- ja Piirivalveameti struktuuriüksusena tegutsenud **rahapesu andmebüroo** viidi alates 1. jaanuarist 2021 üle Rahandusministeeriumi valitsemisalasse iseseisvaks valitsusasutuseks.

Põllumajandusameti ning Veterinaar- ja Toiduameti põhjal moodustati 2021. aasta 1. jaanuarist **Põllumajandus- ja Toiduamet**.

Kaitseministeeriumi valitsemisalas tegutsev ja ministeeriumi hallatav riigiasutus **Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus** korraldati ümber samanimeliseks valitsusasutuseks alates 2022. aasta 1. septembrist.

Eesti Haigekassa nimi muudeti alates 1. aprillist 2023 **Tervisekassaks**.

Keskkond

Jäätmeseaduses sätestati kohalikele omavalitsustele kohustus hiljemalt 31. detsembriks 2023 korraldada kõikjal biojätmete tekkekohalt kogumine või alternatiivina tekkekohal kompostimine. Alates 2025. aastast peavad kohalikud omavalitsused korraldama oma territooriumil tekstiilijätmete liigiti kogumise. Edaspidi on omavalitsuse territooriumil võimalik teha jätmete liigiti kogumisele erandeid vaid teatud tingimustel ning need erandid koos põhjendustega sätestab omavalitsus jäätmekavas ja jäätmehoolduseeskirjas. Aastaks 2035 tuleb vähendada olmejätmete ladestamist vähemalt 10 protsendini tekitatud olmejätmete üldkogusest.

Pakendiseaduses suurendati juriidilise isiku karistusi pakendijätmete taaskasutamise kohustuse rikkumise eest 32 000 eurolt 200 000 eurole. Pakendiettevõtja on kohustatud tagama oma turule lastud pakendatud kauba pakendi ja pakenditest tekkinud jätmete käitlemise ning kandma selle kulud. Pakendiettevõtja võib valida, kas ta täidab kohustused individuaalselt või annab need kirjaliku lepinguga üle taaskasutusorganisatsioonile. Hiljemalt 2030. aasta 31. detsembriks tuleb pakendijätmete kogumassist vähemalt 70 protsenti ringlusse võtta.

Loomakaitseaduses keelati loomade üksnes või peamiselt karusnaha tootmise eesmärgil pidamine, aretamine ja paljundamine alates 2026. aastast.

Keskkonnaseire seaduses sätestati Keskkonnaagentuuri tasuliste keskkonnaandmete analüüsi ja prognoosi teenuste osutamise õiguslikud alused. Sellised teenused on eriotstarbeline ilmaprognoos, prognoosmudelid, tasuline sünoptikute telefon, tuuleroosi koostamine, meteoroloogiliste ja hüdrooloogiliste andmete analüüs ja hüdrooloogilised insenertehnilised arvutused.

Kehtetuks tunnistati **keskkonnaregistri seadus**, keskkonnaportaali ja Eesti looduse infosüsteemi õiguslikud alused sätestati **keskkonnaseadustiku üldosa seaduses**.

Keskkonnaportaali on veebileht, mis võimaldab internetikeskkonnas keskset juurdepääsu riigi andmekogudes hoitavale keskkonnateabele.

Uus **ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadus** on struktuurilt ja sisult ühtlustatud õigusakt, mis arvestab enam keskkonnakaitse üldpõhimõtteid ning mille tulemusena on õigusnormid paremini süstematiseeritud ja adressaatidele paremini arusaadavad.

Maapõueseaduses sätestati, et fosforiidi ja metallitoorme uurimiseks uuringuloa saamise eesõigus on riigil. Uus nõue on, et juhul, kui mäeeraldis või selle teenindusmaa asub elamule lähemal kui 100 meetrit, tuleb kaevandamisloa taotlusele lisada selle kinnistu omaniku, sealhulgas hoonestusõiguse, korteriomandi või korterihoonestusõiguse omaniku nõusolek.

Rahandus

Tulumaksuseaduses sätestati pensioniealistele inimestele tulumaksuvabastus keskmise vanaduspensioni ulatuses. Üldist maksuvaba tulu määra vanaduspensioniiikka jõudnud inimestele ei kohaldata, selle asemel hakkab neile kehtima vanaduspensioniealise maksuvaba tulu keskmise vanaduspensioni ulatuses sõltumata sissetuleku suurusest. Tulumaksust vabastati riigieelarvest makstavad lasterikka pere elamistingimuste parendamiseks ja väikeelamu energiatõhususe suurendamiseks mõeldud toetused. Sätestati, et täiendav maksuvaba tulu lapse eest ei vähene, kui laps saab toitjakaotuspensioni või rahvapensioni toitja kaotuse korral. Täiendav maksuvaba tulu lapse eest on alates kolmandast lapsest 3048 eurot aastas. Tulumaksuvaba tulu tõsteti 654 eurole kuus.

Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduses vähendati 25 protsenti õlle, siidri ja kange alkoholi aktsiisimäärasid piirikaubanduse ohjamise eesmärgil. Väikeõlletootja toodetud õlle aktsiisimääraks sätestati 50 protsenti tavalisest määrast, kui aktsiisimäär kohaldamisele eelnenud kalendriaastal toodeti õlut kuni 15 000 hektoliitrit. Aktsiisist vabastati maagaas, mida kasutatakse maagaasivõrgu töös hoidmiseks või veeldatud maagaasi taasgaasistamiseks.

Käibemaksuseaduses vähendati ajakirjandusväljaannetele kehtivat käibemaksu määra 9 protsendilt 5 protsendile.

2020. aasta aprillis muudeti seoses COVID-19 pandeemiaga eriolukorra ajaks või muuks määratud ajaks 20 **maksundust, kindlustust, sotsiaaltoetusi ja pensione reguleerivat seadust**. Muuhulgas nähti ette, et alates 2020. aasta 1. juulist kuni 2021. aasta 31. augustini pensioni II sambasse sotsiaalmaksu arvelt (4%) sisse makseid ei tehta. Sel ajal omandasid isikud vastavalt rohkem pensioniõigusi I sambas. Erandiks olid aastatel 1942–1960 sündinud isikud, kelle puhul toimus II sambasse sisse maksete tegemine 2020. aasta novembri lõpuni tavapärasel korral, kuigi ka neil oli õigus sisse maksete tegemine peatada. 1961. aastal või hiljem sündinud kohustatud isikule eraldati riigieelarvest kohustusliku kogumispensioni sisse maksete tegemiseks aastatel 2023 ja 2024 täiendavalt tema 2020. aasta 1. juulist kuni 2021. aasta 31. augustini tasutud maksete kahekordne summa, mis on korrutatud kõigi kohustuslike pensionifondide osakute puhaväärtuse keskmise kasvuga perioodil 2020. aasta 1. juulist kuni 2022. aasta 31. detsembrini.

Aastatel 2020–2022 võttis Riigikogu igal aastal vastu ka **riigi lisaelarve seadused**.

2021. aasta mais võttis parlament otsusena vastu riigi pikaajalise arengustrateegia „**Eesti 2035**“. Sellega loodi raamistik, mis koondab riigisiselt kokku lepitud ning rahvusvahelisi kohustusi arvestavad Eesti riigi olulisemad strateegilised sihid ja tegevussuunad. Dokument seob pikaajalise strateegia rahastamisega, st arvestab riigi rahanduse väljavaadete ja võimalustega ning on eelarveliste otsuste tegemise aluseks.

Rohkesti tehti muudatusi **krediidiasutuste seaduses**, muuhulgas kehtestati vastavuskontrolli nõue ja Finantsinspektsiooni õigus nõuda krediidiasutustelt täiendavaid omavahendeid.

Maa hindamise seaduses ja teistes seadustes tehti muudatusi maa järgmiseks korraliseks hindamiseks 2022. aastal. Uuendused ajakohastavad maa väärtuse, viies maamaksu kooskõlla maa turuväärtuse põhimõtetega. Muudatused ei puuduta kehtivat kodualuse maa maksuvabastust. Muudatusi tehti maa korralise hindamise põhimõtetes. Korralist hindamist hakkas läbi viima Maa-amet eelkõige riiklike andmekogude andmete alusel. Maa korralisel hindamisel ei leita enam tsoonide hindu, mille alusel arvutavad kohalikud omavalitsused iga konkreetse maatüki väärtuse, vaid hindamise tulemusena leitakse maksustamishind kohe igale maatükile.

Väärtpaberituru seaduses sätestati alused, mille kohaselt said ühisrahastusteenuse osutajad hakata Finantsinspektsioonilt tegevusluba taotlema alates 2021. a 10. novembrist ning Finantsinspektsioon sai nende üle hakata teostama finantsjärelevalvet. Sätestati ka ühisrahastusteenuse osutajate kohustus hakata Finantsinspektsioonile maksma järelevalvetasu.

Vedelkütuse erimärgistamise seaduse muudatuste kohaselt on eriotstarbelise diislikütuse ostmiseks ja kasutamiseks vajalik ostuõigus, mille andmise otsustab Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet. Ostuõigus antakse üksnes põllumajandus- ja kalandussektoris tegutsevale juriidilisele isikule või füüsilisest isikust ettevõtjale.

Maksukorralduse seadusega loodi töövõtuhela ja töötamise kestuse andmekogu, kus tuleb registreerida ehitatava ehitise, ehitustööde, nende tellija, ehitustöid tegevate alltöövõtjate ning ehitusplatsil viibivate isikute andmed. Kohustus hõlmab ehitustöid, mille eeldatav kestus ületab 30 tööpäeva ja ehitusplatsil töötab samal ajal vähemalt 20 isikut või mille eeldatav maht ületab 500 inimtööpäeva.

Makse- ja arveldussüsteemide seadus on uus tervikseadus, mis kehtestab nõuded suurematele maksesüsteemidele. Selles defineeritakse makseturu jaoks olulised mõisted ning nähakse ette arveldussüsteemi reeglid, süsteemi korraldaja ja süsteemis osaleja õigused ning kohustused. Muuhulgas sätestatakse, kuidas toimub maksekorralduste täitmine süsteemselt olulistes maksesüsteemides ja väärtpaberiarveldussüsteemides, sealhulgas juhul, kui mõni osapool muutub maksejõuetuks või läheb pankrotti.

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadusesse viidi virtuaalvääringu teenuse pakkujatega seonduv regulatsioon, et rahapesu ja terrorismi rahastamise riske kiiresti maandada. Sisse viidi üksnes need muudatused, mis olid viivitamatult vajalikud rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide maandamiseks enne valdkonna terviklikku reguleerimist.

Äriseadustikus sätestati osaühingu osa miinimumväärtuseks senise ühe euro asemel üks sent, tunnistati kehtetuks osa võõrandamise ja pantimise kohustustehingu notariaalne vorminõue kõigi osaühingute jaoks ning võimaldati sellisel osaühingul, mille sissemakstud osakapital täidab ettenähtud miinimumnõude, näha kõigi osanike nõusolekul põhikirjas ette osa võõrandamise ja pantimise käsutustehingu lihtsustatud kord. Kaotati osaühingu miinimumkapitali nõue.

Kultuur ja haridus

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses ja teistes seadustes sätestati üleminek eestikeelsele õppele. Kooli hoolekogu ettepanekul ja valla- või linnavolikogu otsuse alusel võib eesti keele asemel olla õppekeeleks muu keel: 2024/2025. õppeaastal põhikooli 2., 3. ja 5.–9. klassis; 2025/2026. õppeaastal põhikooli 3. ja 6.–9. klassis; 2026/2027. õppeaastal põhikooli 7.–9. klassis; 2027/2028. õppeaastal põhikooli 8.–9. klassis ning 2028/2029. õppeaastal põhikooli 9. klassis. Gümnaasiumid on kohustatud tagama ülemineku eestikeelsele õppele 10. klassis hiljemalt 2030/2031. õppeaastaks, 11. klassis hiljemalt 2031/2032. õppeaastaks ja 12. klassis hiljemalt 2032/2033. õppeaastaks. 2030/2031. õppeaastal võib 11. ja 12. klassis ning 2031/2032. õppeaastal 12. klassis olla muu keele osakaal läbiviidavas õppes kuni 40 protsenti kooli õppekavas määratud õppe mahust. Koolieelses lasteasutuses võib Vabariigi Valitsus alates 2024/2025. õppeaastast valla- või linnavolikogu taotlusel anda üheks õppeaastaks loa osaliselt muus keeles toimuvaks õppe- ja kasvatusgevuseks lasteasutuse või selle rühma kohta. Kehtestati ka uued pedagoogide kvalifikatsiooninõuded (õpetaja peab oskama eesti keelt tasemel C1).

Kõrgharidusseaduse ning õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muudatuste kohaselt on jätkuvalt võimalik õppida korraga mitmel õppekaval, kuid tasuta saab seda tulevikus üldjuhul teha vaid ühel õppekaval. Kõrgkoolidele anti võimalus küsida tasu üliõpilaselt, kes on juba kaks korda samale õppeastmele immatrikuleeritud.

Spordiseaduses korrastati senist stipendiumide maksmise korraldust, sest praktikas maksti maksuvabasisid stipendiume ka sportlastele, kellega oldi töösuhtes. Sellisel juhul ei maksta riiklikke makse ning sportlasel puuduvad ka sotsiaalsed garantiid. Sporditegevusega seotud stipendiumi maksmisele seati aastane piirmäär, mis on 12-kordne töötasu alammäär. Uue toetusliigina loodi sportlasetoetus.

Riigikogu kinnitas otsusega **riiklikult tähtsate kultuuriehitiste rajamise ja renoveerimise pingerea**: 1) Tartu südalinna kultuurikeskus, 2) Narva Kreenholmi kultuurikvartal „Manufaktuur“, 3) Arvo Pärdi nimeline muusikamaja Rakveres, 4) rahvusoperi praeguse hoone juurdeehitus, 5) Tallinna filmilinnak.

Eesti Rahvusraamatukogu seaduse muudatusega anti Eesti Hoiuraamatukogu ülesanded üle Eesti Rahvusraamatukogule. Et hoiuraamatukogu ülesanded olid sarnased ja osaliselt kattuvad rahvusraamatukogu ülesannetega, lõpetati selle tegevus eraldiseisva riigiasutusena.

Parlamenditöö digitaliseerimine

Riigikogu XIV koosseisu ajal

Ahto Saks

Riigikogu Kantsleji haldusdirektor

Digitaliseeritus on Eesti avalikus sektoris üsna kõrgel tasemel, ilma selleta ei oleks ei e-Eestit ega kodanikele suunatud e-teenuseid. Me oleme e-teenustega niivõrd ära harjunud, et ei kujuta elu ilma nendeta enam ettegi. Maksumaksjatena kasutame e-maksuametit, kus iga-aastane tuludeklaratsiooni täitmine ei võta aega üle viie minuti. Lapsevanematena kasutame e-kooli, saamaks teada, kuidas meie lastel koolis läheb. Patsientidena saame vastavates rakendustes vaadata oma terviseandmeid ning e-retsepti abil saame arsti väljakirjutatud medikamendi mugavalt apteegist kätte. Me kasutame mitu korda päevas digitaalset isikuvastust ning ilmselt keegi meist ei sooviks elada riigis, kus selliseid e-lahendusi ei oleks võimalik kasutada.

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) kasutamise võimalused

Nüüdisaegsete IKT-teenuste all peame silmas efektiivseid ja vähem bürokraatlikke teenuseid, kuid kindlasti on olnud ka juhtumeid, kus teenused on tänu uuele tehnoloogiale läinud kiiremaks, aga bürokraatia ise on alles jäänud või isegi suurenenud. Kogu tööprotsess on tihti „tõlgitud“ digitaalsesse keelde, mõtlemata sellele, et võibolla oleks olulisem olnud hoopis midagi teisiti teha, leida uuenduslikke, senisest efektiivsemaid meetmeid. Väliselt näib kõik olevat uus, aga sisemiselt ei ole suurt midagi muutunud. Oluline on näha tervikpilti ning vaadata tulevikku – kuidas peaks see teenus toimima tulevikus?

Innovatsioon on tänapäeva töökorralduse loomulik osa ja ilma sellele mõtlemata enam hakkama ei saa. Kindlasti tuleb innovatsiooni, sh tehisintellekti puhul läbi mõelda, kuidas ja milleks me seda kasutame ning kas kõikidele uuenduslikele lahendustele leitakse ka kasutajad. See on vajalik, et me ei teeks ühtegi asja lihtsalt asja enda pärast ja ainult selleks, et saada statistikasse n-ö linnuke kirja. Me ei taha muutuda tehnoloogiaettevõtteks, küll aga tahame parlamendis kasutada uuenduslikke tehnoloogiaid, et teha innovaatilisemalt seda tööd, milleks meid ellu on kutsutud – olla seaduselojate, kaudselt ka parlamentarismi parem käsi. Parlament ei pea olema riigi kõige innovaatilisem asutus, aga ta võib seda olla. Digitaalsel ümberkujundamisel on siinkohal innovatsioonis täita oluline roll, see pakub ohtralt uusi võimalusi. Seega ei ole mõtet siinkohal peatuda sellistel tavapärase elu osaks

saanud IT-lahendustel nagu elektrooniline hääletussüsteem ning eelnõude ja muude dokumentide digitaalne edastamine.

Tehisintellekti kasutamine

Tehisintellekt on tänapäeva tehnoloogia, mille kõiki vorme tuleks kasutada. Ta on juba praegu osa meie igapäevaelust. Kuigi see võib meile enestele teadmata olla, kasutavad seda sageli meie igapäevased kaaslased, näiteks põhinevad sellel nutitelefonide rakendused. See uus tehnoloogia ei ole praegu veel päris selline, et temaga saaks vabalt ükskõik millisel teemal debateerida, aga ta on selles suunas kiiresti liikumas. Tehisintellekt on lähiaastatel meie kindel kaaslane ja jääb meiega tõenäoliselt igavesti. Me otsime võimalusi, kuidas temast rohkem kasu saada ning lasta tal ära teha töid, mida me ise teha ei taha, samas loodame, et tehisintellekt ei asenda tulevikus meid endid millegi efektiivsemaga kui inimene.

Enamik parlamente on näidanud üles huvi kasutada tehisintellekti, kuid seni ei ole kõik veel leidnud kõige sobilikumat ja efektiivsemat rakendusvõimalust. Siiski on see uus põnev tehnoloogia juba praegu kasutusel mitmes parlamendis, eelkõige näo- ja kõnetuvastuse ning automaattõlke lahenduste juures.

2019. aasta sügisel toimus Euroopa parlamentide IT-ekspertide osavõtul Tallinnas kahepäevane arutelu tehisintellekti kasutusvõimalustest ja innovatsioonist parlamendis. Enamik osalejaid kinnitas, et on valmis kasutama tehisintellektilahendusi, kui need on parlamendile sobilikud. Samuti oldi ühel nõul, et tehisintellekti kasutuselevõtt ei peaks olema eesmärk omaette, seda ei ole vaja teha ainult selleks, et näidata ilusaid numbreid mõnes edevas statistikas.

Hans

Parlamendi täiskogu istungite stenogrammid on avalikkusele oluline infoallikas ning tähtis organisatsiooni läbipaistvuse mõõdik. Riigikogu kodulehel on avalikult kättesaadavad Eesti Vabariigi Ülemnõukogu XII koosseisu stenogrammid (29.03.1990–14.09.1992) ja Riigikogu täiskogu stenogrammid alates Riigikogu VII koosseisu avaistungist 5. oktoobril 1992.

14. septembril 2020, kui algas uus istungjärk, võeti Riigikogus kasutusele uus istungite stenograferimise süsteem Hans. Süsteem salvestab kogu Riigikogu saalis toimuva arutelu helifailidena ja kõnetuvastus kirjutab selle üles. Uue süsteemi puhul on tegemist informatsiooni käitlemise täieliku töövooga, alustades heli salvestamisest täiskogu istungil ja lõpetades selle teksti kujul avalikustamisega Riigikogu kodulehel.

Hansu üks komponente on Tallinna Tehnikaülikooli loodud tehisintellekti kasutatav kõnetuvastuse server, mille paremaks toimimiseks on vaja väga palju andmeid. Praeguseks oleme kõnetuvastuse serverit treeninud rohkem kui 1600 tunni helisalvestiste ja stenogrammidega; see aitab tagada, et masin eksiks võimalikult vähe. Veamäär on praegu umbes 5% ning sõltub väga palju salvestatava heli kvaliteedist, rääkija kõne selgusest: sarnaselt inimesega saab ka

süsteem mõnest rääkijast paremini aru ja mõnest veidi halvemini. Kõige rohkem vigu tekib juhul, kui mitu inimest räägivad korraga. Siis on inimeselgi väga raske aru saada, kes rääkis ja mida täpselt öeldi. Loomulikult eksib uus süsteem kirjavahemärkide panemisel; ühel perioodil olid ehk kõige huvitavamad eksimused seotud sõnaga COVID, mida süsteem veel ei tundnud, kuna kõnemudelit treeniti andmetega, milles seda sõna ei olnud kordagi mainitud. Sarnase veamääraga tuvastab meie süsteem rohkem kui 200 inimest, sh parlamendi ja valitsuse liikmed ning muud isikud, kes tihti osalevad täiskogu istungitel. Uue isiku Hansule tutvustamiseks on vaja saata süsteemile õppimiseks kuni ühe minuti pikkune helifail selle inimese kõnega, kogu protsess võtab aega vähem kui viis minutit.

Hans koosneb mitmest olulisest osast: toimetajate töölaud, helisalvestaja, erisugused liidesed olemasolevate infosüsteemide jaoks ning liides, mis võimaldab stenogrammid avalikustada Riigikogu kodulehel ja avaandmete portaalis. Helisalvestajalt saadud info saadab süsteem kümneminutiliste lõikudena kõnetuvastusse, seejärel integreerib tuvastatud teksti ja koostab sellest toimetamata stenogrammi. Lisaks pärib süsteem kasutajate kohta vajalikke lisaandmeid kasutajate haldussüsteemist, hääletuse infosüsteemist ja eelnõude menetlemise süsteemist EMS. Toimetajatel on võimalik istungi käigus salvestatud helifaile üle kuulata, nende põhjal stenogrammi täiendada ja parandada ning stenogramm osade kaupa avalikustada, samuti on võimalik korrigeerida videolinkide ajastust. Iseseisvalt, ilma inimese abita Hans veel hakkama ei saa ja meil tuleb kõik tema eksimused käsitsi parandada, kuid juba praegu teeb ta ära nelja inimese töö. Praeguseks saame öelda, et meil on sellest olnud palju kasu; oleme oma tööd ümber korraldanud ning osaliselt inimtööjõust loobunud, sest masin saab ise hakkama. Esimesed Hansu koostatud tekstilõigud avalikustatakse kodulehel ca 20 minutit peale istungi algust ehk oluliselt kiiremini võrreldes eelneva ajaga ning kogu stenogramm on avalikustatud hiljemalt üks tund peale istungi lõppu. Me otsime võimalusi, kuidas seda aega vähendada, ning uurime, mida teha, et kõnetuvastus saaks töötada reaalajas. Seda süsteemi hakati kasutama ka komisjonide istungitel protokollide koostamise abivahendina ning Hansu väärtus Riigikogule kasvas veelgi.

Kokkuvõtteks võib öelda, et Riigikogu on selle uue süsteemiga alustanud inimtöö digitaliseerimist ehk teisiti öeldes inimeste asendamist robotitega. Praegu me inimest veel täielikult asendada ei saa, aga esimene samm on astutud. Hansu loomine võttis aega kaks aastat ning aitas meil üle elada pandeemia aja, kuna uue süsteemiga oli võimalik töötada kodunt.

Kaugosalusega istungid

Oluliste muudatuste ajend võib mõnikord olla täiesti ootamatu sündmus, näiteks 2020. a kevadel puhkenud COVID-19 pandeemia. Parlamendi üks olulisi töövorme on istungisaalis peetavad täiskogu debatil. Olukorras, kus liikumis- ja kokkusaamispääsude tõttu ei ole võimalik tavapäraselt tööd jätkata, tuleb leida uusi võimalusi, kuidas oma töö ümber korraldada ning tegutseda uut moodi.

Riigikogu plenaaristungite töökorraldus on kirjas Riigikogu kodu- ja töökorra seaduses (RKKTS), kus oli aga arvestatud ainult füüsilise kohalolekuga. Seega ei olnud varem seaduse

alusel võimalik kaugosalusega istungeid korraldada. Töö komisjonides oli samas võimalik olukorra muutudes ümber korraldada väga lühikese ajaga ning komisjonide istungid jätkusid 2020. a kevadel katkestusteta MS Teamsi vahendusel.

Hoolimata sellest, et parlamendid on oma töös üsna konservatiivsed ega lähe kergel käel kaasa uuendustega, mida pakub tänapäeva tehnoloogia, oli Riigikogu üsna üksmeelselt nõus, et erakordne aeg vajab ka erakordseid lahendusi, mis tagavad Riigikogu jätkusuutliku toimimise ka olukorras, kus parlamendiliikmete füüsiline kogunemine ühes kohas on ohtlik või võimatu. Lühikese ajaga koostati seaduseelnõu ning juba 2020. a mais võeti vastu muudatused, mis lubavad edaspidi kaugosalusega istungeid korraldada. Ehkki seadusemuudatus oli tingitud vajadusest reageerida COVID-19 pandeemiale, sooviti muudatustega tagada Riigikogu töövoime kõigis kriisiolukordades nagu nakkushaiguste levik, katastroofid jms, kui Riigikogu ei saa või Riigikogul ei ole mõistlik tulla füüsiliselt kokku ühes kohas.

Seadusemuudatuse alusel saab nüüd kaugosalusega istung toimuda juhul, kui objektiivsed takistused ei võimalda viia läbi tavapärasest, kõigi Riigikogu liikmete füüsilise kohaloluga istungit, nii nagu näeb ette Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 57 ehk siis koguneda Tallinnas Toompea lossi istungisaalis või teises istungi toimumise kohas, mille Riigikogu esimees on kaalukate põhjuste olemasolul määranud. Põhiseaduskomisjon, kes seda seaduseelnõu menetles, ei näinud objektiivsete takistustena ette mitte üksikutest Riigikogu liikmetest tulenevaid takistusi (nt Riigikogu liige jääb praamist maha ega jõua istungile, Riigikogu liige on haige ega saa seetõttu istungile tulla), vaid näiteks olukorda, kus suur osa Riigikogu liikmeid on nakkushaiguse tõttu karantiinis ega saa füüsiliselt istungil osaleda või muid erandlikke objektiivseid asjaolusid, mis ei võimalda Riigikogul oma tööd tavapärasel vormis tõhusalt teha. Ehkki Riigikogus on asunud seisukohale, et Riigikogu rollist parlamentaarses demokraatias tuleneb Riigikogu liikmete objektiivne vajadus tööl füüsiliselt kohal käia ja Riigikogu peaks kaugtööle siirduma viimaste, mitte esimeste seas, ei ole sellega seatud kahtluse alla parlamendi õigust vajadusel koguneda elektrooniliste vahendite vahendusel.

Riigikogu kaugosalusega istungeid saab korraldada kahte moodi:

- a) Riigikogu istung toimub füüsilises asukohas, kuid lisaks sellele on istungist võimalik osa võtta elektrooniliste vahendite abil (füüsilise kohaloluta);
- b) Riigikogu istung toimub ainult elektrooniliselt (RKKTS § 57 lg 2), istungist saab osa võtta vaid elektrooniliste vahendite abil.

Kaugosalusega istungil tuleb Riigikogu liikmele tagada võimalus istungil füüsiliselt kohal olemata reaalses istungit jälgida ja osaleda kõigis istungi toimingutes (nt anda üle eelnõu, teha ettekanne, esitada suuline küsimus, sõnavõtt või protest, hääletada) ning anda teada nende tegemise takistusest (RKKTS § 89¹ lg 3).

Paralleelselt seadusemuudatuse menetlemisega alustati kaugosalusega istungite korraldamist võimaldava tarkvara otsinguid. Üsna kiiresti sai selgeks, et turul ei ole parlamendi vajadustele vastavat tarkvara olemas. Sarnasele järeldusele jõudsid samal ajal mitu parlamenti, kes soovisid hakata kaugosalusega istungeid korraldama, mitu aga valisid olemasolevate seast endale sobivaima.

Riigikogu Kantslei kasutab täiskogu istungitel ainulaadset riist- ja tarkvara, mille on loonud Eesti eraettevõtja. See võimaldab minimaalse inimressursiga kõik vajaliku ära teha. Unikaalne on süsteem ka selle poolest, et riistvara arvestab täpselt parlamendi vajadusi ning on ainulaadne terves maailmas. Süsteem on liidestatud kõigi muude kasutusel olevate infosüsteemidega ning suure automatiseerituse tõttu on vajadus personali sekkumise järele istungi läbiviimisel minimaalne. Kui 2020. a kevadel eriolukorra alguses mitmesuguseid videokonferentsi võimekusega tarkvarasid testisime, sai kohe selgeks, et ükski turul pakutavatest ei rahulda meie parlamendi vajadusi. Oluline oli, et uue süsteemi kasutuselevõtt ei suurendaks halduskoormust ja võimaldaks võimalikult kuluefektiivselt ära kasutada juba olemasolevat taristut.

Nüüdseks on Riigikogul olemas täiesti uus ja unikaalne kaugosalusega istungite korraldamise platvorm, mis on integreeritud kõigi olemasolevate infosüsteemidega nagu Hanski. Riigikogu liikmed saavad osaleda debatis kodunt või mujalt, kus on piisavalt hea internetiühendus videosignaali saatmiseks. Istudes mugavalt oma kodus tugitoolis, saavad nad lisada ennast sõnavõtu- ja kõnejärjekorda, samamoodi nagu istungisaalis kohapeal. Kogu protseduur toimub täpselt nii, nagu Riigikogu kodu- ja töökord ette näeb. Nad saavad osaleda ka kohaloleku kontrollis ja hääletada, täpselt samamoodi kui istungisaalis olles. Peale selle on loodud lahendus protseduuriliste küsimuste esitamiseks, millest tavaolukorras antakse täiskogu saalis märku käe tõstmisega. Rakenduse vahendusel näeb istungi ülekannet minimaalse viitega. Iga osaleja arvutist kantakse üle tema enda pilt ja heli.

Istungi juhtimine toimub täisautomaatselt vastavalt istungi juhataja korraldustele operaatori vahendusel, kes avab või suleb mikrofone, alustab päevakorrapunktide arutelu ning viib läbi hääletusi. Istungi juhatajal ja operaatoril ei ole oluline teada, kas rahvasaadik on saalis või osaleb veebi vahendusel. See info kuvatakse juhataja ja operaatori töölaual olevale saaliplaanile. Süsteem tuvastab automaatselt, kas saalis olev videokaamera tuleb suunata istungisaalis asuva saadiku lauale või tuleb videopilt võtta saalis mitteviibiva rahvasaadiku arvutist. Kui kaugosaleja videopilt ei ole kättesaadav, võtab süsteem automaatselt saadiku pildi Riigikogu avaandmete portaalist ja kuvab selle ekraanile. Samuti leiab süsteem Riigikogu avaandmete portaalist istungi päevakorra ning kuvab sellega seotud materjalid rakenduse kaudu kõigile kaugosalejatele.

Kaugosalemist võimaldav rakendus on loodud veebirakendusena, mis koos kohanduva (ingl *responsive*) tehnoloogiaga annab võimaluse kiiremini ja lihtsamalt toetada eri arvuteid ning mobiilseid seadmeid. Veebirakenduse ja olemasoleva hääletussüsteemi teineteisega sidumiseks on loodud rakendusliides (API). Süsteemi sisselogimiseks kasutatakse olemasolevas domeenihalduses olevaid kasutajaid. Istungil osalemiseks peab Riigikogu liige end ID-kaardi, Smart-ID või mobiil-IDga VPN-kliendi rakenduse vahendusel autentima.

Kõik Riigikogu istungid kantakse üle internetis. Uus lahendus siin midagi ei muuda, kuna tavapärane võimalus täiskogu istungit interneti kaudu jälgida on alles. Süsteemi väljatöötamisel kasutati mitmeid viimasel ajal üsna populaarseid arendusi. Valminud lahendust ei saa kasutada mitte ainult eriolukorrast tingitud kaugosalusega istungite korraldamiseks, vaid edaspidi ka tavaistungil ajal Riigikogu liikmetele lisainformatsiooni pakkumiseks.

Kaugosalusega istungitena toimusid Riigikogu V istungjärgu 2.–15. töönädala ja VI istungjärgu 7.–9. töönädala istungid. COVID-19 pandeemia ajal aastal 2021 peeti 64 istungit 117-st kaugosaluse teel. Paralleelselt kaugosalusega oli Riigikogu liikmetel võimalus ka kohapeal istungitest osa võtta. Kaugosalusega istungirakendus on kasutusel ka praegu istungisaali ülekannete vaatamiseks, kuna võimaldab jälgida videopilti võimalikult väikese viitega.

2021. a sügisel alustati Riigikogus istungite otseülekannete edastamisel tehisintellekti genereeritud subtiitrite lisamist videopildile. Esialgu oli see võimalus integreeritud kaugosalusega istungi rakendusse, edaspidi YouTube'i keskkonnas edastatava otseülekanne videopildile. Subtiitrite lisamiseks kasutatakse Tallinna Tehnikaülikooli loodud rakendust Kiirkirjutaja.

Kokkuvõtteks võib öelda, et keegi meist ei tea, mida täpselt tulevik toob. Me saame olla kindlad ainult ühes asjas – selles, et kõik meie ümber pidevalt muutub. Tänapäev ja kindlasti ka homsed muutused on seotud digitaalse ümberkujundamisega ning selle protsessi integreerimisega organisatsiooni kõikidesse valdkondadesse. Kogu seda muudatuste protsessi võiks nimetada lausa digitaalseks evolutsiooniks.

Riigikogu XIV koosseis tagasivaates

Lauraliisa Mark

Riigikogu Kantselei õigus- ja analüüsisiosakonna nõunik

Kandidaadid ja valimistulemused

Riigikogu XIV koosseisu pürgis 1099 kandidaati ehk ühele Riigikogu liikme kohale kandideeris 10,9 inimest. Kandidaadid esindasid kümmet erakonda: Eesti Keskerakond, Eesti Konservatiivne Rahvaerakond, Eesti Reformierakond, Eesti Vabaerakond, Eestimaa Ühendatud Vasakpartei, Elurikkuse Erakond, Erakond Eesti 200, Erakond Eestimaa Rohelised, Isamaa Erakond ja Sotsiaaldemokraatlik Erakond, samuti kandideeris valimistel 15 üksikkandidaati. Ligi kaks kolmandikku kandidaatidest olid mehed (n=746) ja üks kolmandik (n=353) naised.

Eesti rahvas (63,7% hääleõiguslikest kodanikest) valis endale esindajad 2019. aasta 3. märtsil. Valimistulemuste põhjal jagati 13 isikumandaati, 68 ringkonnamandaati ja 20 kompensatsioonimandaati. Isikumandaadid jagunesid kolme erakonna vahel: Eesti Reformierakond kogus 6 mandaati, Eesti Keskerakond 4 mandaati ja Eesti Konservatiivne Rahvaerakond 3 mandaati. Ringkonnamandaatidest kogus 21 mandaati Eesti Reformierakond, 18 mandaati Eesti Keskerakond, 12 mandaati Eesti Konservatiivne Rahvaerakond, 10 mandaati Isamaa Erakond ja 7 mandaati Sotsiaaldemokraatlik Erakond. Kompensatsioonimandaadid jaotusid samuti Eesti Reformierakonna (7 mandaati), Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna (4 mandaati), Eesti Keskerakonna (4 mandaati), Sotsiaaldemokraatliku Erakonna (3 mandaati) ja Isamaa Erakonna (2 mandaati) vahel. Seega saavutas 101-liikmelises parlamendis valimistulemuse kohaselt suurima esindatuse Eesti Reformierakond, kes sai 34 mandaati. Eesti Keskerakond kogus 26, Eesti Konservatiivne Rahvaerakond 19, Isamaa Erakond 12 ja sotsiaaldemokraadid 10 mandaati.

Riigikogu liikmed

XIV Riigikogus oli koos asendusliikmetega kokku 148 liiget. X–XIII koosseisuga võrreldes oli Riigikogu liikmete arv väiksem vaid XI koosseisus (n=141). Seejuures on naiste osakaal Riigikogu liikmete hulgas koosseisude lõikes tõusnud. Kui X koosseisus oli koos asendusliikmetega naisi 29 (18%), siis XIV koosseisus 41 (28%).

Riigikogusse valitud erakonnad viivad oma poliitilist programmi ellu fraktsioonide kaudu. Fraktsioonide võrdluses oli naiste osakaal kõige suurem Sotsiaaldemokraatliku

Erakonna fraktsioonis ja Eesti Reformierakonna fraktsioonis. Nelja aasta jooksul kuulus Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni 15 liiget ja neist 6 ehk kaks viiendikku olid naised; Eesti Reformierakonna fraktsiooni kuulunud 47 liikmest 18 olid naised. Mõnevõrra väiksemaks jäi naiste osakaal Eesti Keskerakonna fraktsioonis (32 liikmest 9). Naiste osakaal oli kõige tagasihoidlikum Isamaa fraktsioonis (15 liikmest 1) ja Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioonis (24 liikmest 4).

2023. aasta märtsi seisuga oli XIV Riigikogus 5 fraktsiooni mittekuuluvat liiget (1 naine, 4 meest); Eesti Keskerakonna fraktsioonist lahkus 2 ja erakonnast heideti välja 1 liige, 1 varem Isamaa fraktsiooni kuulunud liige uuesti asendusliikmena Riigikogusse pääsemisel fraktsiooniga ei ühinenud (oli vahepeal erakonnast välja arvatud) ja 1 varem Sotsiaaldemokraatlikku Erakonda kuulunud liige oli Riigikogusse pääsedes juba erakonnast lahkunud ja fraktsiooniga ei ühinenud.¹ Võrdlusena saab välja tuua, et 2019. aasta märtsi seisuga oli Riigikogu XIII koosseisus 8 fraktsiooni mittekuuluvat liiget: 3 saadikut oli lahkunud Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioonist, 2 Eesti Vabaerakonna fraktsioonist, 2 Eesti Keskerakonna fraktsioonist ja 1 varem Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni kuulunud liige oli Riigikogu liikme volituste taastumise ajaks erakonnast lahkunud ja fraktsiooniga uuesti ei ühinenud.

Enamik XIV koosseisu kuulunud parlamendiliikmeid (61%; n=90) oli varasema parlamentaarse kogemusega: nad olid valitud või pääsenud asendusliikmena ka vähemalt ühte varasemasse koosseisu. Varasema parlamentaarse kogemusega liikmeid oli kõige rohkem Isamaa fraktsioonis (15 liikmest 12) ja Eesti Keskerakonna fraktsioonis (32 liikmest 24) ning kõige vähem Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioonis (24 liikmest 6). Eesti Reformierakonna fraktsioonis oli parlamentaarse kogemusega 47 liikmest 32 ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioonis 15 liikmest 8.

Riigikogu tööaeg

Korraliste istungjärkude raames pidas XIV Riigikogu 442 istungit, mida on X–XIII koosseisuga (n=453–458) võrreldes mõnevõrra vähem. Küll aga on istungite ajaline kestus koosseisude lõikes järjepidevalt suurenenud. XIV koosseisu korralised istungid kestsid kokku rekordilised 1717 tundi ja 12 minutit, mida on X koosseisuga võrreldes 590 tundi ja 4 minutit ning XIII koosseisuga võrreldes 306 tundi ja 2 minutit rohkem. Lisaks pidas XIV Riigikogu korraliste istungjärkude ajal 8 täiendavat istungit kestusega 41 tundi ja 31 minutit. Täiendavate istungite kokkukutsumise praktika on varasemate koosseisude lõikes varieerunud. Kui näiteks X Riigikogu täiendavaid istungeid kokku ei kutsunud, siis XII koosseis pidas 15 täiendavat istungit kogukestusega 66 tundi ja 33 minutit.

Olukorras, kus Riigikogul on vaja võtta vastu otsuseid korraliste istungjärkude vahelisel ajal, näeb seadus ette võimaluse erakorralise istungjärgu kokkukutsumiseks. Riigikogu XIV koosseis kogunes 14 erakorralisele istungjärgule.² Võrdlusena kogunes X–XIII Riigikogu olenevalt koosseisust 6–12 erakorralisele istungjärgule. XIV Riigikogu erakorralised istungjärgud kestsid kokku 30 tundi ja 1 minuti. Seda on X–XIII koosseisuga võrreldes vahemikus 5 tundi ja 2 minutit (X koosseis) kuni 15 tundi ja 18 minutit (XI koosseis) rohkem.

Seega kestsid XIV Riigikogu istungid (sh täiendavad ja erakorralised) kokku 1788 tundi ja 44 minutit. Seda on XIII koosseisuga võrreldes 337 tundi ja 2 minutit ning X koosseisuga võrreldes koguni 636 tundi ja 37 minutit rohkem.

Seadusloome

Töö seadustega on Riigikogu ülesannete seas esikohal. Riigikogu XIV koosseisu volituste kestel algatati 564 seaduseelnõu menetlus. Seda on Riigikogu XIII koosseisuga (n=586) võrreldes mõnevõrra vähem, kuid algatatud seaduseelnõude (ja vastu võetud seaduste) arv ongi viimaste koosseisude lõikes järjepidevalt vähenenud. Kuigi vastu võetud seaduste täpne arv võib metoodikast tulenevalt veidi varieeruda³, sai Riigikogu XIV koosseisu volituste kestel seaduseks 70,9% (n=400) seaduseelnõudest. XIV koosseis võttis vastu küll 403 seadust, kuid kaks Riigikogu vastu võetud seadust jättis Vabariigi President välja kuulutamata ja ühe tunnistas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium põhiseadusega vastuolus olevaks. Samas suurusjärgus (70,4–72,2%) said seaduseelnõudest seadused ka X–XIII koosseisu volituste ajal.

Seaduste algatamise õigus on Riigikogu liikmel, fraktsioonil, komisjonil ja Vabariigi Valitsusel. Erandina saab põhiseaduse muutmist algatada ka Vabariigi President, kuid president seda õigust XIV koosseisu töö ajal ei kasutanud. XIV koosseisu volituste ajal algatas valitsus 69,5% (n=392) seaduseelnõudest, mida on X–XIII koosseisuga võrreldes (60,2–64,7%) mõnevõrra rohkem. XI–XIII koosseisuga võrreldes (3,1–7,5%) algatasid XIV koosseisus eelnõusid sagedamini ka Riigikogu liikmed⁴ (9,4%; n=53), X koosseisus algatasid Riigikogu liikmed 11,4% (n=106) seaduseelnõudest. Riigikogu fraktsioonid algatasid XIV koosseisus 15,4% (n=87) seaduseelnõudest (X–XIII koosseisus 19,3–27%) ja komisjonid 5,7% (n=32) seaduseelnõudest (X–XIII koosseisus 5,2–8,6%).

Riigikogu XIV koosseisu vastu võetud seadustest moodustasid lõviosa ehk 82% (n=328) muutmisseadused; välislepinguid puudutavaid seadusi oli 10,5% (n=42), seaduste terviktekste 4,8% (n=19) ja riigieelarvega seonduvaid seadusi 2,7% (n=11). Sarnastesse proportsioonidesse jagunesid vastu võetud seadused tüübi järgi ka X–XIII koosseisus. Kõige rohkem võttis Riigikogu XIV koosseis seadusi vastu VII ja III istungjärgul ning nendele järgnenud erakorralistel istungjärgudel (vastavalt 18% ja 14%; n=72 ja n=56); kõige vähem aga I ja sellele järgnenud erakorralisel istungjärgul (1%; n=4) ning II istungjärgul (8%; n=32).

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõudest langes esimesel lugemisel menetlusest välja 71 (46,1%), tagasi võeti 17 (11%) ja lõpuni jäi menetlemata 66 (42,9%) seaduseelnõu. Seaduseelnõude algatajate lõikes jäid kõige sagedamini vastu võtmata fraktsiooni (vastu võtmata jäänud seaduseelnõude üldhulgast 50%; n=77) ja Riigikogu liikme(te) algatatud seaduseelnõud (31,8%; n=49), kõige harvem aga komisjoni algatatud seaduseelnõud (2%; n=3).

Otsuse-eelnõud

Olukordades, kus Riigikogu pädevusse kuulub mõni küsimus, kuid seadusega seda lahendada ei saa, võtab Riigikogu vastu otsuseid. See tähendab, et otsus on Riigikogu iga õigusakt, mis ei ole seadus. See võib olla sisuline otsus, aga ka näiteks isiku valimise või ametisse nimetamise otsus jms. Riigikogu XIV koosseisu volituste kestel esitati 191 otsuse-eelnõu.⁵ Kõige rohkem esitas otsuse-eelnõusid Vabariigi Valitsus (31,4%; n=60), edasi fraktsioonid (30,4%; n=58) ja komisjonid (28,8%; n=55).

Esitatud otsuse-eelnõudest võttis XIV Riigikogu vastu 134 otsust (70,2%), mida on XIII (n=159) ja XII (n=143) koosseisuga võrreldes mõnevõrra vähem, kuid XI (n=99) ja X (n=129) koosseisuga võrreldes rohkem. Kõige sagedamini võttis Riigikogu XIV koosseis vastu Riigikogu komisjonide (55-st 54), Vabariigi Valitsuse (60-st 57) ja põhiseaduses nimetatud ametiisikute (16-st 15) esitatud otsuse-eelnõusid. Oluliselt harvem võttis XIV koosseis vastu fraktsiooni(de) esitatud otsuse-eelnõusid (58-st 8).

Vastu võtmata jäänud otsuse-eelnõudest 48 ei kogunud poolthäälte või koosseisu häälteenamust, tagasi võeti 6 ja lõpuni jäi menetlemata 3 otsuse-eelnõud. Suure osa vastu võtmata jäänud otsuse-eelnõudest moodustasid ettepanekud Vabariigi Valitsusele (82,5%; n=47).⁶ Kahel juhul ei toetanud Riigikogu XIV koosseis rahvahääletuse korraldamise otsuse eelnõu (abielu mõiste ja Vabariigi Presidendi otsevalimise küsimuses) ning uurimiskomisjoni moodustamise otsuse eelnõu, lisaks võeti üks uurimiskomisjoni moodustamise otsuse eelnõu tagasi. Samuti ei leidnud toetust konkreetne meede regionaalse ebavõrdsuse vähendamiseks⁷ ja tagasi võeti otsuse eelnõu pikendamaks kaitseväge kasutamist operatsioonil Sentinel.⁸

Kokkuvõtvalt oli Riigikogu XIV koosseisu volituste ajal otsuse-eelnõudena menetluses ettepanekuid Vabariigi Valitsusele rohkem kui X–XIII koosseisu volituste ajal. Kui XIV koosseisus menetleti kokku 48 ettepanekut Vabariigi Valitsusele, siis XIII koosseisus 31 ja X–XII koosseisus vähem kui 20.

Avaldused, deklaratsioonid ja pöördumised

Riigikogu avaldus, deklaratsioon ja pöördumine on Riigikogu poliitilist tahet väljendavad aktid, mis ei sisalda õigusnorme ega ole seega õigusaktid. Avalduse, deklaratsiooni ja pöördumise eelnõu saab esitada vähemalt viiendik Riigikogu koosseisust, s.o vähemalt 21 liiget. Riigikogu XIV koosseis võttis vastu 8 avaldust ja 2 pöördumist, millest 5 avalduse ja 1 pöördumise eesmärk oli Ukraina toetamine. Võrdlusena võttis XIII koosseis vastu 6, XI koosseis 4 ning XII ja X koosseis 3 avaldust.

Vabariigi Presidendi valimine

Vabariigi Presidendi valib salajasel hääletusel üldjuhul Riigikogu. Kandidaadi ülesseadmise õigus on vähemalt viiendikul Riigikogu koosseisust ehk 21 Riigikogu liikmel. Valituks tunnistatakse kandidaat, kelle poolt hääletab Riigikogu koosseisu kahekolmandikuline

enamus ehk vähemalt 68 Riigikogu liiget. Olukorras, kus Vabariigi President jääb Riigikogus kolmes hääletusvoorus valimata, kutsub Riigikogu esimees Vabariigi Presidendi valimiseks kokku valimiskogu, mis koosneb Riigikogu liikmetest ja kohalike omavalitsuste volikogude esindajatest.

Riigikogu XIV koosseis valis 2021. aasta augustis taasiseseisvunud Eesti Vabariigi viienda presidendi. Alar Karise kandidatuuri seadsid üles Eesti Keskerakonna fraktsiooni 25 ja Eesti Reformierakonna fraktsiooni 34 liiget. Teisi kandidaate üles ei seatud. Esimeses hääletusvoorus kogus Alar Karis 63 poolthäält ehk alla vajaliku poolthäälte arvu, järgmisel päeval toimunud teises hääletusvoorus toetas ainsat presidendikandidaati aga 72 saadikut. Seega valis XIV koosseis presidendi kahe hääletusvooriga. Võrdlusena saab välja tuua, et 2016. aasta presidendivalimistel valis Riigikogu XIII koosseis Kersti Kaljulaidi Vabariigi Presidendiks pärast kolme valimisvooru toimumist Riigikogus ja kahe vooru toimumist valimiskogus (neis voorudes oli kokku kuus kandidaati, Kersti Kaljulaidi nende seas ei olnud); 2011. aastal valiti Vabariigi President Riigikogus esimeses hääletusvoorus. Valimiskogu valis Vabariigi Presidendi aastatel 1996, 2001 ja 2006.

President Alar Karise valimisel ei osalenud Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon (liikmed ei võtnud hääletussedeleid välja) ning tervislikel põhjustel üks Eesti Reformierakonna fraktsiooni ja üks Isamaa fraktsiooni liige. Alar Karis andis Riigikogu ees ametivande 11. oktoobril 2021.

Sama aasta sügisel pärast presidendivalimisi algatasid 45 Riigikogu liiget (Eesti Keskerakonna ja Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni liikmed ning üks fraktsiooni mittekuuluv Riigikogu liige) Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise eelnõu, et seadustada Vabariigi Presidendi otsevalimine. Esimene lugemine toimus 7.–8. detsembril, kuid eelnõu langes koosseisu volituste lõppedes menetlusest välja.

Parlamentaarne kontroll

Riigikogu ülesannete hulka kuulub kontroll täitevvõimu tegevuse üle. Olulised parlamentaarse kontrolli vahendid on Riigikogu liikmete arupärimised, kirjalikud küsimused ja igapäevane infotund. **Arupärimisi** saavad Riigikogu liikmed esitada valitsusliikmetele, riigikontrolörile, õiguskantslerile, Eesti Panga presidendile ja Eesti Panga nõukogu esimehele. Arupärimine peab puudutama arupärimise adressaadiks oleva organi või ametiisiku võimkonda reguleerivate õigusaktide täitmist. Arupärimisele tuleb vastata suuliselt Riigikogu istungil 20 istungipäeva jooksul alates arupärimise adressaadile edastamisest.

Riigikogu XIV koosseis esitas 147 arupärimist⁹, mida on võrreldes X–XIII koosseisuga (sõltuvalt koosseisust 265–561) märksa vähem. Kõige rohkem esitasid arupärimisi Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni (32,0%; n=47), Isamaa fraktsiooni (17,7%; n=26) ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni liikmed (15,0%; n=22)¹⁰. Eesti Reformierakonna fraktsiooni liikmed esitasid 17 (11,5%) ja Eesti Keskerakonna fraktsiooni liikmed 6 (4,1%) arupärimist. Lisaks esitasid fraktsioonide liikmed 29 (19,7%) ühist arupärimist, s.o arupärimist, millele on alla kirjutanud mitme fraktsiooni esindajad ja/või fraktsiooni mittekuuluv(ad)

Riigikogu liikmed. Esitatud arupärimistest 3 (2,0%) jäi vastamata, sest esitajad võtsid need tagasi. Enim esitas XIV Riigikogu arupärimisi peaministrile (35,4%; n=52) ning haridus- ja teadusministrile (19,1%; n=28).

Valitsusliikmetele, Eesti Panga nõukogu esimehele, Eesti Panga presidendile, riigikontrolörile ja õiguskantslerile saavad Riigikogu liikmed esitada ka **kirjalikke küsimusi**. Kirjalik küsimus peab puudutama mõne asjaomasele ametiisikule põhiseadusega või seadusega pandud ülesande täitmist, kuid sellega ei taotleta selgitust adressaadi võimkonda kuuluvate õigusaktide täitmise kohta. See tähendab, et võrreldes arupärimistega on kirjalike küsimuste teemade ring ulatuslikum ning osa küsimusi, mis ei kvalifitseeru arupärimiseks, võidakse vormistada kirjaliku küsimusena. Kirjalik küsimus peab olema lühike, võimaldama lühikest vastust ja sellele tuleb vastata 10 tööpäeva jooksul alates küsimuse edastamisest. Erinevalt arupärimistest, millele vastatakse suuliselt Riigikogu istungil, vastatakse kirjalikele küsimustele kirjalikult.

Riigikogu XIV koosseis esitas 267 kirjalikku küsimust¹¹ – seda on XII koosseisuga (n=185) võrreldes rohkem, kuid XIII (n=332), XI (n=297) ja X (n=308) koosseisuga võrreldes mõnevõrra vähem. Kõige rohkem esitasid kirjalikke küsimusi Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni (29,2%; n=78), Eesti Reformierakonna fraktsiooni (20,2%; n=54) ja Isamaa fraktsiooni liikmed (15,4%; n=41).¹² Lisaks esitasid 3 kirjalikku küsimust Eesti Reformierakonna ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon ühiselt ning 2 küsimust Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon koos fraktsiooni mittekuuluva(te) Riigikogu liikme(te)ga. Esitatud kirjalikest küsimustest 1 jäi vastamata, sest esitajad võtsid selle tagasi. Enim esitati kirjalikke küsimusi peaministrile (15,7%; n=42), haridus- ja teadusministrile (14,2%; n=38), tervise- ja tööministrile (10,5%; n=28), rahandusministrile (9,7%; n=26) ning majandus- ja taristuministrile (9,0%; n=24).

Riigikogu täiskogu iga töönädala kolmapäeval kella 12–14 toimub **infotund**, kus peaminister ja ministrid vastavad Riigikogu liikmete suulistele küsimustele. Kui Riigikogu liige soovib esitada infotunnis küsimuse (iga Riigikogu liige võib ühel töönädalal registreerida ainult ühe küsimuse), peab ta selle registreerima hiljemalt 24 tundi enne infotunni algust. Riigikogu liige peab küsimust registreerides ära märkima, kellelt ta vastust soovib ja tooma välja probleemi, mida küsimus puudutab. Infotunniküsimus võib puudutada peale valitsusliikme valitsemisala ka mis tahes avaliku elu valdkonda, mis tähendab, et küsida võib peaaegu kõike.

Riigikogu XIV koosseisu volituste ajal registreeriti 1303 küsimust, mida on võrreldes X–XIII koosseisuga (olenevalt koosseisust 693–1053) rohkem. Kõige rohkem registreerisid infotunniküsimusi Eesti Reformierakonna fraktsiooni (31,2%; n=407), Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni (26,2%; n=341) ja Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni liikmed (25,0%; n=326).¹³ Esitatud infotunniküsimustest jäi vastamata 285 küsimust (21,9%). Seadus lubab valitsusliikmel põhjendatud juhtudel vastamisest keelduda (kui küsimus ei puuduta selle registreerimisel märgitud probleemi, on seotud riigisaladuse või salastatud välisteabega või kui sellele vastamine kahjustaks riigi julgeolekut). Kõige sagedamini olid infotunniküsimused suunatud peaministrile (51,0%; n=664) ja siseministrile (9,4%; n=122).

Olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu

Riigikogu kui rahvaesinduse ülesanne on arutada kõiki olulisi riigielu probleeme. Olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu on aruteluvorm, mis võimaldab parlamendiliikmetel valitsuse poliitikat käsitleda üldisemalt kui üksnes mõne konkreetse eelnõuga seoses. Olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu võib algatada Riigikogu komisjon või fraktsioon (fraktsioon võib seda kalendriaasta jooksul teha ühe korra).

Riigikogu XIV koosseis algatas 47 olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu, mida on X–XIII koosseisuga võrreldes (olenevalt koosseisust 19–39) rohkem. Arutleti julgeoleku ja energia (n=9), koroonaviiruse (n=6), rohepöörde ja kliima (n=6), eelarve ja maksude (n=5), välispoliitika (n=5), hariduse (n=5) ning ebavõrdsuse ja inimeste/ettevõtete toimetuleku (n=4) teemadel. Kahel korral käsitleti inimarengu aruannet ja ühel korral noorte vaimset tervist, kodanikuühiskonna arengu kontseptsiooni, rahvastiku tervise arengukava, parvlaeva Estonia hukku ja ohtu õigusriigile.

Olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu algatasid kõige sagedamini komisjonid (63,8%; n=30); komisjonide lõikes oli kõige sagedamini algataja riigieelarve kontrolli erikomisjon (n=9) ja väliskomisjon (n=4). Fraktsioonid algatasid 17 (36,2%) arutelu: Eesti Keskerakonna ja Eesti Reformierakonna fraktsioon 4, Sotsiaaldemokraatliku Erakonna, Isamaa ja Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon 3.

Umbusaldushääletus

Riigikogu võib avaldada Vabariigi Valitsusele, peaministrile või ministrile umbusaldust otsusega, mille poolt hääletab Riigikogu koosseisu enamus. Umbusaldusavaldus on parlamentaar-
sele riigile omane instituut, mis lähtub põhimõttest, et ametisoleval valitsusel peab olema parlamendi usaldus. Umbusalduse avaldamise saab algatada vähemalt viiendik Riigikogu koosseisust. Kui Riigikogu avaldab umbusaldust Vabariigi Valitsusele või peaministrile, astub Vabariigi Valitsus tagasi ja võib teha Vabariigi Presidendile ettepaneku kuulutada välja Riigikogu erakorralised valimised (ettepanek ei ole presidendile siduv). Kui umbusaldust avaldatakse ministrile, vabastab Vabariigi President ministri ametist.

Riigikogu XIV koosseis tegi umbusalduse avaldamiseks 10 ettepanekut, millest 2 olid ettepanekud avaldada umbusaldust peaministrile ja 8 mõnele teisele ministrile (kahel korral tehti ettepanek avaldada umbusaldust siseministrile ja rahandusministrile, ühel korral maaelu-
ministrile, kaitseministrile, haridus- ja teadusministrile ning majandus- ja taristuministrile). Ühelgi juhul ettepanek Riigikogu koosseisu enamuse toetust ei saanud.

Võrdlusena saab välja tuua, et Riigikogu X–XIII koosseis esitas umbusalduse avaldamise ettepanekuid tagasihoidlikumalt (sõltuvalt koosseisust 2–5). Enamik X–XIII koosseisu ettepanekuid toetust ei leidnud; XIII koosseis avaldas ühel korral umbusaldust peaministrile ja X koosseis justiitsministrile.

Vabariigi Valitsus kasutas 10 korral ka põhiseadusest tulenevat õigust siduda tema poolt Riigikogule esitatud **eelnõu vastuvõtmine usaldusküsimusega**. Usaldusküsimusega saab eelnõu siduda nii selle algatamisel kui ka enne teist või kolmandat lugemist. Usaldusküsimusega seotud eelnõu vastu võtmata jätmine tähendab sisuliselt Vabariigi Valitsusele umbusalduse avaldamist, kuigi sellega ei kaasne valitsuse õigust teha Vabariigi Presidendile ettepanek Riigikogu erakorraliste valimiste väljakuulutamiseks. Sisuliselt tähendab eelnõu usaldusküsimusega sidumine, et valitsus piirab oluliselt Riigikogu õigusi eelnõu menetlemisel (nt küsimuste ja sõnavõtude arv on piiratud, eelnõus muudatuste tegemise otsustab valitsus – muudatusettepanekuid hääletamisele ei panda) ja eelnõu menetlemine on kiirem. Riigikogu XIV koosseis võttis kõik usaldusküsimusega seotud eelnõud vastu, s.o sisuliselt avaldas toetust valitsuse poliitikale. Varem on valitsus eelnõu vastuvõtmise sidunud usaldusküsimusega suhteliselt harva: XI ja XII koosseisus ühel korral ning XIII koosseisus kolmel korral.

Kollektiivsed pöördumised

Kollektiivne pöördumine on Riigikogule rahvaalgatuse korras esitatav ettepanek kehtiva regulatsiooni muutmiseks või ühiskonnaelu paremaks korraldamiseks. Pöördumise esitamiseks on vaja koguda vähemalt 1000 toetusallkirja. Kui pöördumine on vormistatud nõuetekohaselt, määrab Riigikogu juhatus juhtkomisjoni, kes pöördumist arutama hakkab. Komisjon peab kolme kuu jooksul vähemalt korra pöördumist arutama ja kuue kuu jooksul pöördumise kohta otsuse tegema. Komisjon peab pöördumise osas seisukoha kujundama: ta võib esitatud ettepanekuga osaliselt või täielikult nõustuda või mitte nõustuda. Samuti võib komisjon pöördumist menetledes otsustada algatada eelnõu või olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu, korraldada avalik istung, edastada ettepanek pädevale institutsioonile või Vabariigi Valitsusele seisukoha kujundamiseks ja lahendamiseks või lahendada probleemi muul viisil. Juhul kui pöördumine langeb sisult kokku pöördumisega, mille menetlemisest on möödas vähem kui kaks aastat või kui esitatud ettepanek ei ole ilmselgelt kooskõlas Eesti Vabariigi põhiseaduse aluspõhimõtete ja välislepingutest tulenevate rahvusvaheliste kohustustega, jätab komisjon pöördumise sisulise aruteluta läbi vaatamata ja lükkab selle tagasi.

Kollektiivsete pöördumiste esitamist ja menetlemist puudutavad seadusemuudatused jõustusid 2014. aasta aprillis. See tähendab, et Riigikogus on kollektiivseid pöördumisi menetletud alates XII koosseisust. Kui XII koosseisule esitati 5 kollektiivset pöördumist, siis XIII koosseisule juba 38 ja XIV koosseisule 86 (neist 8 menetlemist jätkas XV koosseis).¹⁴ Kõige rohkem XIV koosseisule esitatud pöördumisi edastati sotsiaalkomisjonile (n=17), põhiseaduskomisjonile (n=16) ja keskkonnakomisjonile (n=14). Järgnesid kultuurikomisjon (n=8), majanduskomisjon (n=8), õiguskomisjon (n=7), rahanduskomisjon (n=5), maaelukomisjon (n=4) ja väliskomisjon (n=4). Üks pöördumine edastati Euroopa Liidu asjade komisjonile ja riigikaitsekomisjonile. Lisaks edastati üks pöördumine keskkonnakomisjonile ja sotsiaalkomisjonile ühiseks menetlemiseks.

Riigikogu XIV koosseisus menetletud kollektiivsetest pöördumistest (n=78) lükati tagasi 25 ettepanekut (32,1%) ning 4 jäeti sisulise aruteluta, sest need langesid sisult kokku

pöördumisega, mille menetlemisest oli möödas vähem kui kaks aastat.¹⁵ Pöördumises esitatud probleemi otsustas juhtkomisjon edastada pädevale institutsioonile seisukoha võtmiseks ja lahendamiseks 10 korral (12,8%) ja Vabariigi Valitsusele seisukoha kujundamiseks ja pöördumisele vastamiseks 5 korral (6,4%). Kolmel korral (3,9%) langetati otsus algatada eelnõu või olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu, samuti korraldada komisjoni avalik istung – lisaks peeti pöördumiste menetlemise käigus 11 avalikku istungit. 29 korral (37,2%) leppis komisjon kokku, et pöördumises toodud probleem lahendatakse muul viisil. Ühel juhul andis juhtkomisjon pöördumise esitajale teada, et komisjonil puudub pädevus ettepaneku osas otsuseid langetada¹⁶; ühel korral, et probleemi juba lahendatakse¹⁷ ja ühel korral väljendati osalist nõustumist pöördumises toodud ettepanekuga¹⁸.

- ¹ Riigikogu liige võib koosseisu volituste kestel lahkuda fraktsioonist, kuid ei või ühineda mõne teise fraktsiooniga.
- ² Erakorraline istungjärk võib kesta ühe või mitu päeva, samuti võib erakorralise istungjärgu ajal leida aset üks või mitu Riigikogu istungit. XIV koosseisu erakorralised istungjärgud toimusid 12 päeval.
- ³ Sõltuvalt sellest, kas eraldi algatatud, kuid menetluse käigus ühendatud eelnõud lugeda üheks või rohkemaks vastu võetud seaduseks ja kas Riigikogu poolt vastu võetud, kuid Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud seadused lugeda vastu võetud seaduste hulka või mitte.
- ⁴ Riigikogu liikmete algatatud eelnõude hulka on arvatud ka eelnõud, mille algatasid ühiselt fraktsioon ja teised Riigikogu liikmed.
- ⁵ Arvestatud ei ole esitajatele tagastatud eelnõusid.
- ⁶ Riigikogu XIV koosseis võttis vastu ühe otsuse, mille alusel pöörduiti Vabariigi Valitsuse poole ettepanekuga töötada välja eesti keele valdkondlik arengukava aastateks 2021–2035 (RT III, 29.10.2019, 2). Otsuse-eelnõu algatasid Eesti Keskerakonna, Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna ja Isamaa fraktsioon.
- ⁷ Riigikogu otsus „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika fondide rakendamise põhimõtete heakskiitmine regionaalse ebavõrdsuse vähendamiseks“, mille algatas Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon.
- ⁸ Riigikogu otsus „Kaitseväe kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahvusvahelise merejulgeoleku koalitsiooni operatsioonil Sentinel“, mille algatas Vabariigi Valitsus.
- ⁹ Esitajale tagastatud arupärimisi ei ole arvestatud.
- ¹⁰ Fraktsiooni kuuluva Riigikogu liikme arupärimine loetakse fraktsiooni esitatud arupärimiseks.
- ¹¹ Esitajale tagastatud kirjalikke küsimusi ei ole arvestatud.
- ¹² Fraktsiooni kuuluva Riigikogu liikme kirjalik küsimus loetakse fraktsiooni esitatud küsimuseks.
- ¹³ Fraktsiooni kuuluva Riigikogu liikme infotunniküsimus loetakse fraktsiooni esitatud küsimuseks.
- ¹⁴ Lisaks tagastati üks kollektiivne pöördumine puuduste kõrvaldamiseks.
- ¹⁵ Siiski otsustas komisjon osade pöördumiste puhul (n=4), milles toodud ettepaneku komisjon tagasi lükkas, pöörduda pädeva institutsiooni poole või lahendada probleem muul viisil.
- ¹⁶ 28. juulil 2022 menetlusse võetud kollektiivne pöördumine „Eesti peab ütleva „ei“ WHO nn pandeemialepingule“, mida menetles Euroopa Liidu asjade komisjon.
- ¹⁷ 1. juunil 2021 menetlusse võetud kollektiivne pöördumine „Kohustuslik pesitsusrahu Looduskaitse seadusesse!“, mida menetles keskkonnakomisjon.
- ¹⁸ 8. novembril 2022 menetlusse võetud kollektiivne pöördumine „Peretoetused õiglaseks!“, mida menetles sotsiaalkomisjon.

II osa

Riigikogu XIV koosseisu statistika

1. Riigikogu valimised ja liikmed

1.1. Riigikogu valimised

1.1.1. Valimised 2003–2023 arvudes

	02.03.2003	04.03.2007	06.03.2011	01.03.2015	03.03.2019	05.03.2023
Nimekirjadesse kantud valijaid	859 714	897 243	913 346	899 793	887 420	966 129 ^a
Mandaate	101	101	101	101	101	101
Valimisringkondi	12	12	12	12	12	12
Valimisjaoskondi	646	657	625	547	451	405
Hääletamiskohti välisriikides	35	37	41	40	40	41
Välisriikide arv, kus võimalik hääletada	31	33	36	35	35	38
Registreeritud erakondi	19	16	12	11	14	12
neist osalenud valimistel	11	11	9	10	10	9
Kandidaate ^b	963	975	789	872	1099	968
üksikkandidaate	16	7	32	11	15	11
Kandidaate mandaadi kohta	9,5	9,7	7,8	8,6	10,9	9,6
Hääletamisest osavõtnuid	500 686	555 463	580 264	577 910	565 045	613 801
% nimekirja kantutest	58,2	61,9	63,5	64,2	63,7	63,5
kehtetuid sedefeid	5798	5250	5131	3757	3904	3502
% osavõtnutest	1,2	0,9	0,9	0,7	0,7	0,6
Eelhääletamise kestus päevades ^c	3	8	7	7	7	6
eelhääletanuid elukohas	105 688	103 144	83 099	71 352	59 089	128 769 ^d
% osavõtnutest	21,1	18,5	14,3	12,3	10,5	21,0
väljaspool elukohta Eestis hääletanuid	19 701	38 099	26 098	48 334	40 088	11 087 ^d
% osavõtnutest	3,9	6,9	4,5	8,4	7,1	1,8
kodus hääletanuid	12 682	11 030	7648	6242	5127	3663
% osavõtnutest	2,5	2,0	1,3	1,1	0,9	0,6
välisriigis hääletanuid	1915	2265	2763	3998	6454	9090
% osavõtnutest	0,4	0,4	0,5	0,7	1,1	1,5
elektrooniliselt hääletanuid	–	30 275	140 846	176 491	247 232	312 181 ^e
% osavõtnutest	–	5,5	24,3	30,5	43,8	50,9

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

	02.03.2003	04.03.2007	06.03.2011	01.03.2015	03.03.2019	05.03.2023
Valituks osutumine						
isikumandaadi alusel	14	10	14	13	13	9
ringkonnamandaadi alusel	60	65	68	66	68	66
kompensatsioonimandaadi alusel	27	26	19	22	20	26
erakondi	6	6	4	6	5	6
üksikkandidaate	0	0	0	0	0	0
Kulud						
organiseerimine, mln eurot	1,5	1,9	2,0	2,2	2,3	5,9 ^f
erakondade deklareeritud kulud, mln eurot	4,5	7,9	4,1	4,8	8,6	9,4 ^g
kautsjon kandidaadi kohta, eurot	276	383	556	355	500	654

^a 2023. a võeti Riigikogu valimistel kasutusele elektrooniline valijate nimekirja ja valijatena on arvestatud ka kõik alaliselt välisriigis elavad valijad, kellele on rahvastikuregistris määratud valimisringkond. Varem arvestati valijatena ainult neid alaliselt välisriigis elavaid valijaid, kes hääletasid.

^b Riigikogu valimise seaduses on alates 2003. a erakonna kandidaatide nimekirja pikkus piiratud.

^c 2007. a viiel esimesel eelhääletamise päeval oli avatud 18 jaoskonda maakonnakeskustes, 6.–4. eelhääletamise päeval olid avatud kõik 657 jaoskonda. 2011. a toimus elektrooniline hääletamine 10.–4. päeval ja eelhääletamine jaoskondades 6.–4. päeval enne valimispäeva. Alates 2015. a toimus eelhääletamine maakonnakeskustes 10.–7. päeval enne valimispäeva, elektrooniline hääletamine 10.–4. päeval enne valimispäeva ja eelhääletamine kõigis jaoskondades 6.–4. päeval enne valimispäeva. Alates 2023. a muudeti Riigikogu valimise seadust ja kaotati ära maakonnakeskustes hääletamine. Eelhääletada sai ka valimispäevale eelneval reedel ja laupäeval.

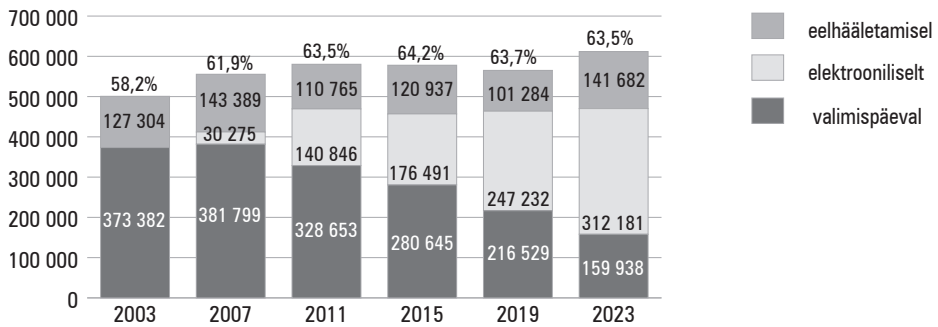
^d 2023. a võeti Riigikogu valimistel kasutusele elektrooniline valijate nimekirja ja valijatele ei määratud enam elukohajärgset valimisjaoskonda. Elukohas hääletanute all on arvestatud valijaid, kes hääletasid oma elukohajärgses valimisringkonnas ja väljaspool elukohta hääletanud valijad on valijad, kes hääletasid mõnes teises valimisringkonnas.

^e 2023. aastal ei ole elektrooniliselt hääletanute arvus arvestatud tühistatud elektroonilisi hääli ja ühte kehtetut hääli.

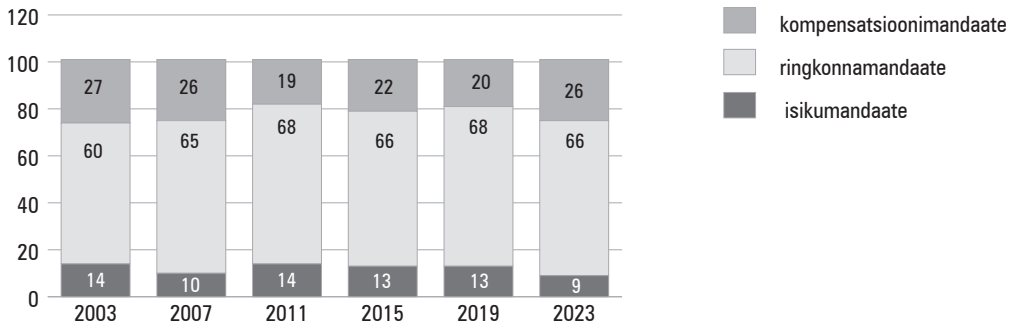
^f 2023. a riigieelarvest eraldatud rahastus, mis hõlmab ka valimiste IT-kulusid.

^g Erakondade poliitilise tegevuse kulud 2023. a I kvartalis koos erakonna nimekirjas kandideerinud isikute endi kuludega (erakondade poliitilise tegevuse kulud 2022. a IV kvartalis olid 2,6 mln eurot). Erakonnaseaduse kohaselt ei esita erakond alates 2015. a eraldi valimiskampaania kulude aruannet, vaid esitab erakondade rahastamise järelevalve komisjonile oma poliitilise tegevuse kohta perioodilised kvartaliaruanded.

Joonis 1.1. Osavõtt valimistest 2003–2023

Joonis 1.2. Riigikogu valimistel saadud mandaatide jaotus liigiti 2003–2023

1.1.2. Valimisringkonnad 2019

Ringkonna number ja nimetus	Mandate	Nimekirjadesse kantud valijaid	Osavõtu %	Valituks osutunud kandidaate ^a
	Arv (+/- võrreldes 2015. a)			Arv (+/- võrreldes 2015. a)
1. Tallinn: Haabersti, Põhja-Tallinn ja Kristiine	10 (+1)	85 469	66,4	11 (+1)
2. Tallinn: Kesklinn, Lasnamäe ja Pirita	13 (+1)	111 135	63,3	13 (+3)
3. Tallinn: Mustamäe ja Nõmme	8	71 882	69,8	8 (-1)
4. Harju- (v.a Tallinn) ja Raplamaa	15 (+1)	133 437	68,4	13 (-1)
5. Hiiu-, Lääne- ja Saaremaa	6	51 093	63,0	6 (-1)
6. Lääne-Virumaa	5	44 583	60,8	5 (+2)
7. Ida-Virumaa	7	56 836	48,2	6
8. Järva- ja Viljandimaa	7	61 657	61,2	7 (-2)
9. Jõgeva- ja Tartumaa (v.a Tartu linn)	7 (-1)	66 245	63,7	7 (-1)
10. Tartu linn	8	67 525	66,7	8 (-1)
11. Võru-, Valga- ja Põlvamaa	8 (-1)	70 706	61,5	10
12. Pärnumaa	7 (-1)	66 852	62,0	7 (+1)
Kogu Eesti	101	887 420	63,7	101

^a Ringkonnamandaatide ja valituks osutunud kandidaatide arvu erinevus on tingitud sellest, et osa mandaatidest jagatakse välja kompensatsioonimandaatidena erakondade üleriigiliste nimekirjade vahel. Siin kajastuvad ringkonnas kandideerinud isikud sõltumata sellest, kas valituks osutati ringkonnast (isiku- või ringkonnamandaadiga) või üleriigilisest nimekirjast.

1.1.3. Üleriigilised valimistulemused 2019

Valimisnimekiri	Lühend	Hääli	%	Kohtade arv
Eesti Reformierakond	RE	162 363	28,9	34
Eesti Keskerakond	K	129 618	23,1	26
Eesti Konservatiivne Rahvaerakond	EKRE	99 671	17,8	19
Isamaa Erakond	I	64 219	11,4	12
Sotsiaaldemokraatlik Erakond	SDE	55 175	9,8	10
Erakond Eesti 200	EE200	24 448	4,4	0
Erakond Eestimaa Rohelised	EER	10 227	1,8	0
Elurikkuse Erakond	ERE	6 858	1,2	0
Eesti Vabaerakond	EVA	6 461	1,2	0
Eestimaa Ühendatud Vasakpartei	EÜV	511	0,1	0
Üksikkandidaadid	–	1 590	0,3	0
Kokku		561 141	100,0	101

1.1.4. Valimistulemused ringkonniti 2019

Valimis- nimekiri	1. Tallinn: Haabersti, Põhja-Tallinn ja Kristiine	2. Tallinn: Kesklinn, Lasnamäe ja Pirita	3. Tallinn: Mustamäe ja Nõmme	4. Harju- (v.a Tallinn) ja Rapla maa	5. Hiu- Lääne- ja Saaremaa	6. Lääne- Virumaa	7. Ida- Virumaa ja Viljandi- maa	8. Järva- ja Tartu maa (v.a Tartu linn)	9. Jõgeva- ja Tartu linn	10. Valga- ja Põlvamaa linn	11. Võru-, Pärnu- ja maa	12.
RE	162 363	18 400	16 209	34 571	9 150	6 396	3 769	9 777	11 399	15 504	10 029	10 860
%	28,9	26,3	32,5	38,1	28,6	23,7	14,0	26,1	27,2	34,6	23,3	26,3
K	129 618	26 335	11 945	13 681	5 736	5 371	13 700	6 253	6 438	6 099	9 197	7 913
%	23,1	37,6	23,9	15,1	17,9	19,9	50,7	16,7	15,4	13,6	21,3	19,2
EKRE	99 671	6 361	7 110	16 638	6 894	5 768	2 234	8 389	9 362	7 641	10 644	11 575
%	17,8	11,3	14,1	18,3	21,5	21,4	8,3	22,4	22,4	17,0	24,7	28,1
I	64 219	4 950	5 416	10 094	3 347	5 461	1 767	6 176	7 308	5 416	4 153	5 045
%	11,4	8,8	7,7	11,1	10,5	20,3	6,5	16,5	17,5	12,1	9,6	12,2
SDE	55 175	5 683	5 896	7 621	3 414	2 428	4 008	4 682	3 891	5 087	5 034	2 780
%	9,8	10,1	8,4	8,4	10,7	9,0	14,8	12,5	9,3	11,3	11,7	6,7
EE200	24 448	2 635	3 761	3 669	1 404	8 28	1 011	1 060	1 789	2 677	1 909	1 390
%	4,4	4,7	5,4	4,0	4,4	3,1	3,7	2,8	4,3	6,0	4,4	3,4
EER	10 227	1 812	1 471	1 686	6 39	310	204	377	616	939	440	506
%	1,8	3,2	2,1	1,9	2,0	1,2	0,8	1,0	1,5	2,1	1,0	1,2
ERE	6 858	639	682	1 443	350	175	106	350	439	601	905	624
%	1,2	1,1	1,0	1,6	1,1	0,6	0,4	0,9	1,0	1,3	2,1	1,5
EVA	6 461	464	451	1 078	644	185	149	281	571	837	606	481
%	1,2	0,8	0,6	1,2	2,0	0,7	0,6	0,8	1,4	1,9	1,4	1,2
EÜV	511	70	113	83	13	12	65	13	34	30	–	41
%	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1	0,1	–	0,1
Üksikk	1 590	328	329	165	406	–	–	90	–	–	173	–
%	0,3	0,6	0,5	0,2	1,3	–	–	0,2	–	–	0,4	–
Kokku	561 141	56 191	69 964	90 729	31 997	26 934	27 013	37 448	41 847	44 831	43 090	41 215

1.1.5. Valimisringkonnad 2023

Ringkonna number ja nimetus	Mandate	Nimekirjadesse kantud valijaid	Osavõtu %	Valituks osutunud kandidaate ^a
	Arv (+/- võrreldes 2019. a)			Arv (+/- võrreldes 2019. a)
1. Tallinn: Haabersti, Põhja-Tallinn ja Kristiine	10	95 660	64,8	13 (+2)
2. Tallinn: Kesklinn, Lasnamäe ja Pirita	13	121 703	61,8	14 (+1)
3. Tallinn: Mustamäe ja Nõmme	8	74 270	69,1	7 (-1)
4. Harju- (v.a Tallinn) ja Raplamaa	16 (+1)	151 230	70,1	15 (+2)
5. Hiiu-, Lääne- ja Saaremaa	6	54 833	65,7	5 (-1)
6. Lääne-Virumaa	5	46 777	60,8	4 (-1)
7. Ida-Virumaa	6 (-1)	63 897	46,6	3 (-3)
8. Järva- ja Viljandimaa	7	64 186	61,6	7
9. Jõgeva- ja Tartumaa (v.a Tartu linn)	7	72 900	64,8	6 (-1)
10. Tartu linn	8	73 456	67,1	8
11. Võru-, Valga- ja Põlvamaa	8	76 214	58,7	11 (+1)
12. Pärnumaa	7	71 003	62,1	8 (+1)
Kogu Eesti	101	966 129	63,5	101

^a Ringkonnamandaatide ja valituks osutunud kandidaatide arvu erinevus on tingitud sellest, et osa mandaatidest jagatakse välja kompensatsioonimandaatidena erakondade üleriigiliste nimekirjade vahel. Siin kajastuvad ringkonnas kandideerinud isikud sõltumata sellest, kas valituks osutati ringkonnast (isiku- või ringkonnamandaadiga) või üleriigilisest nimekirjast.

1.1.6. Üleriigilised valimistulemused 2023

Valimisnimekiri	Lühend	Hääli	%	Kohtade arv
Eesti Reformierakond	RE	190 632	31,2	37
Eesti Konservatiivne Rahvaerakond	EKRE	97 966	16,1	17
Eesti Keskerakond	K	93 254	15,3	16
Erakond Eesti 200	EE200	81 329	13,3	14
Sotsiaaldemokraatlik Erakond	SDE	56 584	9,3	9
Isamaa Erakond	I	50 118	8,2	8
Eestimaa Ühendatud Vasakpartei	EÜV	14 605	2,4	0
Erakond Parempoolsed	PP	14 037	2,3	0
Erakond Eestimaa Rohelised	EER	5 886	1,0	0
Üksikkandidaadid	–	5 888	1,0	0
Kokku		610 299	100,0	101

1.1.7. Valimistulemused ringkonniti 2023

Valimis- nimekiri	Kehtivaid hääli kokku	1. Tallinn: Haabersti, Põhja-Tallinn ja Kristiine	2. Tallinn: Kesklinn, Lasnamäe ja Piritä	3. Tallinn: Mustamäe ja Nõmme	4. Harju- (v.a Tallinn) ja Rapla maa	5. Hiiumaa, Lääne- ja Saare- maa	6. Lääne- Virumaa	7. Ida- Virumaa	8. Järva- ja Viljandi- maa	9. Jõgeva- ja Tartumaa (v.a Tartu linn)	10. Tartu linn	11. Võru-, Valga- ja Põlvamaa	12. Pärnu- ja maad
RE	190 632	19 346	22 012	17 730	42 277	9912	8783	4173	10 933	14 229	17 627	10 655	12 955
%	31,2	31,4	29,4	34,7	40,0	27,6	31,1	14,1	27,8	30,3	35,9	24,0	29,5
EKRE	97 966	5956	6772	5960	15 380	6951	5779	2476	9153	9244	7138	11 759	11 398
%	16,1	9,7	9,1	11,7	14,6	19,4	20,4	8,4	23,3	19,7	14,5	26,5	26,0
K	93 254	12 870	21 693	9654	10 724	4030	3788	7621	4021	4298	3600	5949	5006
%	15,3	20,9	29,0	18,9	10,2	11,2	13,4	25,8	10,2	9,2	7,3	13,4	11,4
EE200	81 329	9638	8147	7263	14 423	6116	2474	2454	4195	6860	9043	5105	5611
%	13,3	15,6	10,9	14,2	13,7	17,1	8,7	8,3	10,7	14,6	18,4	11,5	12,8
SDE	56 584	6165	6434	4563	7483	4977	2110	2250	5084	4235	4869	5476	2938
%	9,3	10,0	8,6	8,9	7,1	13,9	7,5	7,6	12,9	9,0	9,9	12,3	6,7
I	50 118	3471	4020	3305	8796	2814	3881	1171	4673	5609	4219	3784	4375
%	8,2	5,6	5,4	6,5	8,3	7,8	13,7	4,0	11,9	12,0	8,6	8,5	10,0
EÜV	14 605	2016	3697	953	1334	–	415	4397	–	719	786	–	288
%	2,4	3,3	4,9	1,9	1,3	–	1,5	14,9	–	1,5	1,6	–	0,7
PP	14 037	1404	1202	1072	3544	745	844	282	806	1207	965	1015	951
%	2,3	2,3	1,6	2,1	3,4	2,1	3,0	1,0	2,1	2,6	2,0	2,3	2,2
EER	5886	665	765	584	747	311	150	140	308	490	821	555	350
%	1,0	1,1	1,0	1,1	0,7	0,9	0,5	0,5	0,8	1,0	1,7	1,2	0,8
Üksikk	5888	79	71	–	878	–	53	4578	124	–	–	105	–
%	1,0	0,1	0,1	–	0,8	–	0,2	15,5	0,3	–	–	0,2	–
Kokku	610 299	61 610	74 813	51 084	105 586	35 856	28 277	29 542	39 297	46 891	49 068	44 403	43 872

1.2. Riigikogu valimise seaduse muutmine

1.2.1. Riigikogu valimise seaduse muutmine: XIV koosseis

Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Eelnõu algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad Hääletamistulemus Väljakuulutamis- ja avaldamisandmed, jõustumiskuupäev
Euroopa Parlamendi valimise seaduse, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse, Riigikogu valimise seaduse, rahvahääletuse seaduse ja karistus-seadustiku muutmise seadus (valimispäeval valimisagitatsiooni piirangu ja välireklaami keelu kaotamine) 09.09.2019 51 SE	Vabariigi Valitsus Seadusemuudatusega tunnistati kehtetuks valimiseadustes sisalduv üldine valimis-agitatsiooni keeld valimispäeval, valimis-agitatsiooni keeld ruumides, mille kaudu valija siseneb hääletamisruumi, ning poliitilise välireklaami keeld.	I: 25.09.2019 II: 04.12.2019 III: 11.12.2019 (62-23-0) VP 19.12.2019 RT I, 03.01.2020, 2 J: 13.01.2020

1.2.2. Riigikogu valimise seaduse muutmise katse

Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Eelnõu algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad, menetluse tulemus
Riigikogu valimise seaduse muutmise seadus 15.04.2021 374 SE	Raimond Kaljulaid Eelnõuga vähendatakse raha mõju poliitikale, andes võimaluse Riigikogu valimistel kandidaatide registreerimiseks esitamisel kautsjoni tasumise asemel esitada kodanike toetusallkirjad. Samuti langetatakse kautsjoni tagastamiseks nõutavat kogutavate häälte hulka.	Tagasi võetud täiskogul menetlemata

1.3. Riigikogu liikmed

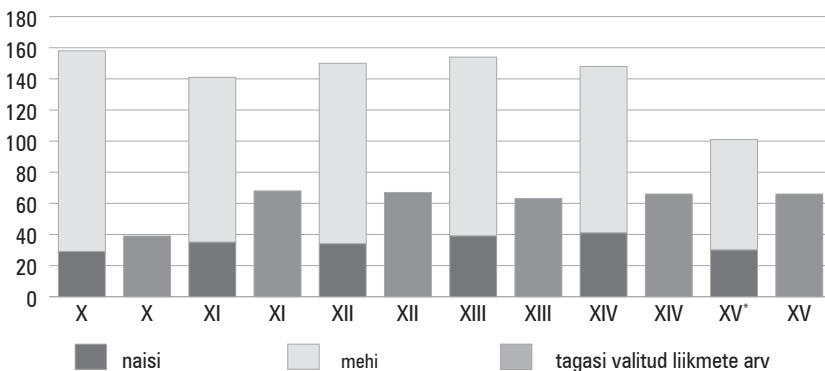
1.3.1. Riigikogu liikmed arvudes: X–XIV Riigikogu

	Riigikogu liikmed (koos asendusliikmetega)	Neist	
		naisi (%)	mehi (%)
X Riigikogu*	158	29 (18)	129 (82)
XI Riigikogu*	141	35 (25)	106 (75)
XII Riigikogu*	150	34 (23)	116 (77)
XIII Riigikogu*	154	39 (25)	115 (75)
XIV Riigikogu*	148	41 (28)	107 (72)
Neist:			
ühte koosseisu kuulunud	58	17 (29)	41 (71)
kahte koosseisu kuulunud	34	10 (29)	24 (71)
kolme koosseisu kuulunud	17	4 (24)	13 (76)
nelja koosseisu kuulunud	18	5 (28)	13 (72)
viide koosseisu kuulunud	15	5 (33)	10 (67)
kuude koosseisu kuulunud	4	0	4 (100)
seitsmesse koosseisu kuulunud	1	0	1 (100)
kaheksasse koosseisu kuulunud	1	0	1 (100)
X Riigikokku tagasi valitud**	39	8 (21)	31 (79)
XI Riigikokku tagasi valitud**	68	17 (25)	51 (75)
XII Riigikokku tagasi valitud**	67	13 (19)	54 (81)
XIII Riigikokku tagasi valitud**	63	12 (19)	51 (81)
XIV Riigikokku tagasi valitud**	66	18 (27)	48 (73)
XV Riigikokku tagasi valitud**	66	19 (29)	47 (71)

* Statistika kajastavad kõik Riigikokku pääsenud liikmed (sh kohe tagasi astunud ja mandaadist loobunud).

** Eelmise koosseisu liikmed, kes said järgmise Riigikogu koosseisu valimistulemuste põhjal. Arvestatud pole hiljem Riigikogu liikmeks asunud asendusliikmeid.

Joonis 1.3. Meeste ja naiste osakaal Riigikogus ning eelneva koosseisu tagasi valitud liikmete arv

* Meeste ja naiste osakaal valimistulemuste alusel.

1.3.2. Riigikogu liikmed ja asendusliikmed 30.03.2019–31.03.2023

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri ^a / ringkond ^b hääle arv mandaat ^c	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Jaak Aab 09.04.1960 Volitused peatunud 24.04.2019 (riigihalduse minister, alates 25.11.2020 haridus- ja teadusminister, alates 26.01.2021 riigihalduse minister), volitused taastunud 04.06.2022	K/8 2227 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 24.04.2019, alates 06.06.2022	Riigikaitsekomisjon kuni 24.04.2019 Rahanduskomisjon alates 06.06.2022, aseesimees alates 06.06.2022	IX, XI
Merry Aart 31.03.1953	EKRE/11 1245 rm	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon	Maaelukomisjon kuni 22.07.2022, aseesimees 08.02.2021–22.07.2022 Keskonnakomisjon alates 22.07.2022, aseesimees alates 25.07.2022	–
Arto Aas 09.06.1980 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 20.05.2019	RE/1 2339 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 20.05.2019, aseesimees kuni 20.05.2019	Majanduskomisjon kuni 20.05.2019	XII, XIII
Taavi Aas 10.01.1966 Volitused peatunud 24.04.2019 (majandus- ja taristuminister), volitused taastunud 04.06.2022	K/3 3925 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 24.04.2019, alates 06.06.2022	Põhiseaduskomisjon kuni 24.04.2019, 06.06.–22.07.2022 Majanduskomisjon alates 22.07.2022	–

^a EKRE: Eesti Konservatiivne Rahvaerakond, I: Isamaa, K: Eesti Keskerakond, RE: Eesti Reformierakond, SDE: Sotsiaaldemokraatlik Erakond

^b 1: Tallinn: Haabersti, Põhja-Tallinn ja Kristiine; 2: Tallinn: Kesklinn, Lasnamäe ja Pirita; 3: Tallinn: Mustamäe ja Nõmme; 4: Harju- (v.a Tallinn) ja Raplamaa; 5: Hiiu-, Lääne- ja Saaremaa; 6: Lääne-Virumaa; 7: Ida-Virumaa; 8: Järva- ja Viljandimaa; 9: Jõgeva- ja Tartumaa (v.a Tartu linn); 10: Tartu linn; 11: Võru-, Valga- ja Põlvamaa; 12: Pärnumaa

^c im: isikumandaat, km: kompensatsioonimandaat, rm: ringkonnamandaat. Mandaadi liik puudub asendusliikmetel

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Annely Akkermann 05.10.1972 Volitused peatunud 19.10.2022 (rahandusminister)	RE/12 2397 r m	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 19.10.2022	Majanduskomisjon kuni 22.07.2022 Rahanduskomisjon 22.07.–19.10.2022 Riigieelarve kontrolli erikomisjon 09.02.2021–19.10.2022	XII
Yoko Alender 13.06.1979	RE/8 997 r m	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 02.08.2022 Keskkonnakomisjon, aseesimees kuni 08.02.2021, esimees 08.02.2021–25.07.2022	XIII
Vladimir Arhipov 26.09.1955 Volitused lõppenud seoses mandaadist loobumisega 03.04.2019	K/4 944 r m	–	–	XIII
Tiiu Aro 18.06.1952 Asendusliige 06.03.2021–18.07.2022	RE/5 331	Eesti Reformierakonna fraktsioon 09.03.2021–18.07.2022	Riigikaitsekomisjon 25.03.2021–17.01.2022 Sotsiaalkomisjon 17.01.–18.07.2022	–
Vadim Belobrovstev 11.05.1978 Volitused lõppenud seoses mandaadist loobumisega 03.04.2019	K/1 1969 r m	–	–	–
Riho Breivel 26.08.1952	EKRE/7 979 k m	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon	Keskkonnakomisjon kuni 26.09.2019, 07.11.2019–13.02.2020 Õiguskomisjon 26.09.–07.11.2019 Majanduskomisjon alates 13.02.2020	–
Dmitri Dmitrijev 17.06.1982 Asendusliige 03.04.2019	K/7 943	Eesti Keskerakonna fraktsioon, aseesimees alates 22.11.2021	Rahanduskomisjon	XIII

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, voituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Ivi Eenmaa 02.06.1943 Asendusliige 27.01.2021–19.10.2022, alates 20.10.2022	RE/2 932	Eesti Reformierakonna fraktsioon 27.01.2021–19.10.2022, alates 20.10.2022	Rahanduskomisjon 30.01.2021–22.07.2022 Maaelukomisjon 22.07.–19.10.2022, 20.–24.10.2022, alates 25.10.2022 Sotsiaalkomisjon 24.–25.10.2022	IX, X, XI, XIII
Enn Eesmaa 07.06.1946	K/5 1805 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 07.12.2021 Väliskomisjon kuni 30.01.2021, alates 22.07.2022, esimees kuni 30.01.2021, aseesimees alates 25.07.2022 Riigikaitsekomisjon 30.01.2021–22.07.2022, esimees 08.02.2021–22.07.2022	X, XI, XII, XIII
Peeter Ernits 11.06.1953	EKRE/9 3846 rm	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon	Keskonnakomisjon Riigieelarve kontrolli erikomisjon kuni 22.09.2020, alates 06.04.2021 Rahvastikukriisi lahendamise probleemkomisjon alates 15.09.2020, esimees alates 21.09.2020	XIII
Urmas Espenberg 04.07.1961 Asendusliige 25.04.2019–09.11.2020, 19.11.2020–26.01.2021	EKRE/1 1974	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon 29.04.2019–09.11.2020, 19.11.2020–26.01.2021	Sotsiaalkomisjon 29.04.2019–09.11.2020, 19.11.2020–26.01.2021 Eesti keele õppe arengu probleemkomisjon kuni 09.11.2020, 19.11.2020–26.01.2021	–
Hele Everaus 05.01.1953 Asendusliige 03.04.2019	RE/10 1110	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Sotsiaalkomisjon	–
Kalle Grünthal 24.02.1960 Asendusliige 12.06.2019	EKRE/8 740	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon alates 12.06.2019	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 12.06.2019 Põhiseaduskomisjon 12.06.2019–22.07.2022 Sotsiaalkomisjon alates 22.07.2022	–

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Monika Haukanõmm 22.05.1972	SDE/2 456	–	–	XIII
Asendusliige 31.03.2022, volitused lõppenud samal päeval seoses tagasiastumisega				
Helle-Moonika Helme 08.07.1966	EKRE/5 3202 rm	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon, aseesimees alates 29.04.2019	Kultuurikomisjon	–
Mart Helme 31.10.1949	EKRE/12 9170 im	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon kuni 24.04.2019, alates 10.11.2020	Sotsiaalkomisjon kuni 24.04.2019 Väliskomisjon 19.11.2020–23.03.2021 Maaelukomisjon alates 23.03.2021 Korruptsioonivastane erikomisjon alates 22.07.2022, esimees alates 25.07.2022	XIII
Volitused peatunud 24.04.2019 (siseminister), volitused taastunud 10.11.2020				
Martin Helme 24.04.1976	EKRE/3 5967 rm	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon kuni 24.04.2019, alates 27.01.2021, esimees kuni 24.04.2019, 08.02.–18.03.2021	Riigikogu 2. aseesimees alates 18.03.2021 Rahanduskomisjon kuni 24.04.2019 Majanduskomisjon 30.01.–18.03.2021 Riigieelarve kontrolli erikomisjon 30.01.–06.04.2021	XIII
Volitused peatunud 24.04.2019 (rahandusminister), volitused taastunud 27.01.2021				
Heiki Hepner 17.02.1966	I/4 962	Isamaa fraktsioon 29.04.2019–26.01.2021, alates 01.06.2021	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 26.01.2021 Maaelukomisjon 29.04.2019–25.11.2020 Põhiseaduskomisjon 25.11.2020–26.01.2021 Riigikaitsekomisjon alates 02.06.2021 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon kuni 26.01.2021	–
Asendusliige 25.04.2019–26.01.2021, alates 01.06.2021				

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, voituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Kaido Höövelson 05.11.1984 Asendusliige 03.04.2019	K/4 642	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Maaelukomisjon kuni 07.09.2021, alates 22.07.2022 Keskkonnakomisjon 07.09.2021–22.07.2022 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon kuni 07.09.2021 Riigieelarve kontrolli erikomisjon 07.09.2021–22.07.2022, aseesimees 13.09.2021–22.07.2022	–
Jüri Jaanson 14.10.1965	RE/12 1139 km	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Sotsiaalkomisjon kuni 27.05.2019 Majanduskomisjon alates 27.05.2019	XII, XIII
Maria Jufereva- Skuratovski 11.10.1979	K/2 1011 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Väliskomisjon kuni 30.12.2020, alates 30.01.2021 Põhiseaduskomisjon 30.12.2020–30.01.2021 Eesti keele õppe arengu probleemkomisjon alates 15.09.2022	–
Jaak Juske 12.12.1976 Asendusliige 13.06.2019	SDE/1 672	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon alates 13.06.2019	Riigikaitsekomisjon 13.06.2019–21.03.2022 Kultuurikomisjon alates 21.03.2022 Riigieelarve kontrolli erikomisjon alates 22.07.2022, aseesimees alates 25.07.2022	–
Toomas Järveoja 23.04.1961 Asendusliige 27.01.2021	RE/9 1494	Eesti Reformierakonna fraktsioon alates 27.01.2021	Sotsiaalkomisjon 30.01.2021–17.01.2022 Riigikaitsekomisjon 17.01.–22.07.2022 Õiguskomisjon alates 22.07.2022	–

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Marek Jürgenson 09.09.1977	K/1 1813 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Õiguskomisjon kuni 15.10.2019, alates 22.04.2020, esimees 30.08.2021–22.07.2022, aseesimees alates 22.07.2022 Põhiseaduskomisjon 15.10.2019–22.04.2020 Korruptsioonivastane erikomisjon kuni 09.02.2021, aseesimees kuni 09.02.2021 Riigieelarve kontrolli erikomisjon 09.02.–07.09.2021, aseesimees 11.02.–07.09.2021 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon alates 07.09.2021	–
Toomas Jürgenstein 23.07.1964 Asendusliige 19.07.2022	SDE/10 735	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon alates 19.07.2022	Keskonnakomisjon alates 22.07.2022 Eesti keele õppe arengu probleemkomisjon alates 22.07.2022	XIII
Ruuben Kaalep 21.09.1993	EKRE/10 566 km	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 19.11.2020 Väliskomisjon kuni 19.10.2022 Kultuurikomisjon alates 19.10.2022	–
Tiit Kala 19.08.1954 Asendusliige 26.04.2019–07.11.2020	EKRE/11 1033	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon 29.04.2019–07.11.2020	Rahanduskomisjon 29.04.2019–07.11.2020	–
Raimond Kaljulaid 27.01.1982	K/1 7303 im	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 05.04.2019	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 25.11.2021, aseesimees 13.12.2021–25.07.2022 Väliskomisjon kuni 30.01.2021 Majanduskomisjon 30.01.2021–22.07.2022 Riigikaitsekomisjon alates 22.07.2022, esimees alates 26.07.2022	–

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Marina Kaljurand 06.09.1962 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 12.06.2019 (Euroopa Parlamendi liige)	SDE/4 5504 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon kuni 12.06.2019	Riigikaitsekomisjon kuni 12.06.2019	–
Kaja Kallas 18.06.1977 Volitused peatunud 26.01.2021 (peaminister)	RE/4 20 072 im	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 26.01.2021, esimees kuni 26.01.2021	Õiguskomisjon kuni 18.03.2020 Põhiseaduskomisjon 18.03.2020–26.01.2021	XII
Siim Kallas 02.10.1948	RE/2 8733 im	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Riigikogu 2. aseesimees kuni 08.02.2021 Euroopa Liidu asjade komisjon 17.12.2020–25.07.2022, esimees 12.02.2021–25.07.2022 Majanduskomisjon alates 09.02.2021	VIII, IX, X
Kalev Kallo 06.12.1948 Volitused lõppenud 30.11.2020 seoses süüdi- mõistva kohtuotsuse jõustumisega	K/1 289 km	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 30.11.2020	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 30.11.2020 Majanduskomisjon kuni 30.11.2020	IX, XI, XII, XIII
Sulev Kannimäe 16.06.1955 Asendusliige 28.01.2021	RE/8 371	Eesti Reformierakonna fraktsioon alates 28.01.2021	Õiguskomisjon alates 30.01.2021	–
Jaanus Karilaid 01.02.1977	K/5 1661 km	Eesti Keskerakonna fraktsioon, esimees alates 26.07.2021	Õiguskomisjon, esimees kuni 30.08.2021	XIII
Uno Kaskpeit 08.06.1957	EKRE/11 3802 rm	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon, aseesimees 27.05.2019–16.03.2020, 18.05.–10.11.2020	Õiguskomisjon kuni 15.10.2020, alates 11.02.2021 Riigikaitsekomisjon 15.10.2020–11.02.2021	XIII

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Erkki Keldo 07.11.1990 Asendusliige 03.04.2019	RE/9 722	Eesti Reformierakonna fraktsioon, aseesimees alates 26.01.2021	Maaelukomisjon kuni 22.07.2022 Keskkonnakomisjon alates 22.07.2022	–
Liina Kersna 03.04.1980 Volitused peatunud 26.01.2021 (haridus- ja teadusminister), volitused taastunud 19.07.2022	RE/11 2343 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 26.01.2021, alates 19.07.2022	Sotsiaalkomisjon kuni 26.01.2021 Kultuurikomisjon alates 22.07.2022, aseesimees 02.08.–15.12.2022, esimees alates 15.12.2022	XIII
Johannes Kert 03.12.1959–04.03.2021 Volitused lõppenud surma tõttu	RE/3 708 km	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 04.03.2021	Riigikaitsekomisjon kuni 04.03.2021	XIII
Siim Valmar Kiisler 06.11.1965 Asendusliige 04.06.2019–26.01.2021, alates 19.07.2022	I/7 379	Isamaa fraktsioon 11.06.2019–26.01.2021	Põhiseaduskomisjon 11.06.2019–25.11.2020 Maaelukomisjon 25.11.2020–26.01.2021 Kultuurikomisjon alates 22.07.2022 Korruptsioonivastane erikomisjon 11.06.2019–26.01.2021	X, XII, XIII
Kert Kingo 05.03.1968 Volitused peatunud 16.05.2019 (väliskaubandus- ja infotehnoloogiaminister), volitused taastunud 26.10.2019	EKRE/9 1082 km	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon kuni 16.05.2019, alates 26.10.2019	Põhiseaduskomisjon kuni 29.04.2019 Õiguskomisjon 29.04.–16.05.2019, 07.11.2019–30.01.2021 Sotsiaalkomisjon alates 30.01.2021 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon alates 15.10.2020, esimees 19.10.2020–10.02.2021, aseesimees alates 10.02.2021	–
Signe Kivi 24.02.1957	RE/10 1356 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Kultuurikomisjon	IX, X, XIII

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Toomas Kivimägi 16.02.1963	RE/12 5202 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Õiguskomisjon kuni 30.01.2021, aseesimees kuni 30.01.2021 Põhiseaduskomisjon alates 30.01.2021, esimees 08.02.2021–25.07.2022 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon alates 22.07.2022, esimees alates 25.07.2022	XIII
Urmas Klaas 17.03.1971	RE/10 6119 im	–	–	XI, XII, XIII
Volitused lõppenud seoses mandaadist loobumisega 03.04.2019				
Aivar Kokk 15.04.1960	I/9 2536 km	Isamaa fraktsioon	Rahanduskomisjon, esimees kuni 08.02.2021, alates 06.06.2022, aseesimees 08.02.2021–06.06.2022 Riigieelarve kontrolli erikomisjon kuni 30.01.2021 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon alates 30.01.2021	XII, XIII
Rene Kokk 04.03.1980	EKRE/4 1458 rm	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon	Majanduskomisjon kuni 24.04.2019, alates 22.07.2022, aseesimees alates 25.07.2022 Rahanduskomisjon 09.11.2020–22.07.2022	–
Volitused peatunud 24.04.2019 (keskkonnaminister), volitused taastunud 08.11.2020		kuni 24.04.2019, alates 08.11.2020, aseesimees kuni 24.04.2019, 10.11.2020–01.08.2022		
Mihhail Korb 03.08.1980	K/2 1114 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Majanduskomisjon	XII, XIII

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Andrei Korobeinik 05.11.1980 Asendusliige 25.04.2019–21.11.2020, 26.11.2020–18.11.2021, 19.11.2021–03.06.2022	K/1 1133	Eesti Keskerakonna fraktsioon 30.04.2019–21.11.2020, 27.11.2020–18.11.2021, 19.11.2021–03.06.2022, aseesimees 16.09.2019–21.11.2020, 07.12.2020–18.11.2021	Põhiseaduskomisjon 30.04.–15.10.2019, 22.04.–21.11.2020, 27.11.2020–18.11.2021 Õiguskomisjon 15.10.2019–22.04.2020 Rahanduskomisjon 19.11.2021–03.06.2022, esimees 23.11.2021–03.06.2022	XII
Siret Kotka (Kotka-Repinski) 27.07.1986	K/6 2095 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon, aseesimees kuni 08.02.2021	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 16.02.2021 Maaelukomisjon kuni 08.10.2019, 25.11.2019–30.01.2021 Väliskomisjon 08.10.–25.11.2019 Sotsiaalkomisjon alates 30.01.2021, esimees 08.02.2021–25.07.2022, aseesimees alates 25.07.2022 Rahvastikukriisi lahendamise probleemkomisjon	XII, XIII
Anastassia Kovalenko-Kõlvart 21.09.1991 Asendusliige 03.04.2022	SDE/2 357	–	Õiguskomisjon alates 12.04.2022	–
Heiki Kranich 09.10.1961	RE/5 390 km	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Keskonnakomisjon	VII, VIII
Igor Kravtšenko 28.03.1973 Asendusliige 03.04.2019	K/3 1223	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Keskonnakomisjon	XIII
Eerik-Niiles Kross 08.09.1967	RE/7 1110 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Väliskomisjon Eesti keele õppe arengu probleemkomisjon kuni 22.07.2022, esimees kuni 17.06.2019, aseesimees 17.06.2019–15.02.2021	XIII

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Urmas Kruise 14.07.1965 Volitused peatunud 26.01.2021 (maaeluminister)	RE/9 5398 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 26.01.2021	Maaelukomisjon kuni 26.01.2021, aseesimees kuni 26.01.2021	XI, XII, XIII
Tarmo Kruusimäe 09.04.1967	I/1 1811 rm	Isamaa fraktsioon, aseesimees 09.05.2019–18.03.2021, alates 19.07.2022	Euroopa Liidu asjade komisjon Õiguskomisjon Rahvastikukriisi lahendamise probleemkomisjon alates 17.09.2020 Eesti keele õppe arengu probleemkomisjon alates 30.01.2021, aseesimees 15.02.2021–25.07.2022	XIII
Toomas Kruusimägi 08.11.1962 Asendusliige 21.10.2022, volitused lõppenud samal päeval seoses tagasiastumisega	RE/2 566	–	–	–
Leo Kunnas 14.11.1967	EKRE/2 4813 rm	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon	Riigikaitsekomisjon, aseesimees alates 08.02.2021	–
Mihhail Kõlvart 24.11.1977 Volitused lõppenud seoses mandaadist loobumisega 03.04.2019	K/2 17 150 im	–	–	XII, XIII
Kalvi Kõva 16.11.1974	SDE/11 605 km	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, aseesimees 12.06.2019–23.03.2022, alates 24.03.2022	Majanduskomisjon kuni 07.04.2022, alates 22.07.2022 Keskkonnakomisjon 07.04.–22.07.2022 Riigieelarve kontrolli erikomisjon kuni 22.07.2022	XI, XII, XIII

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Helmen Kütt 28.07.1961	SDE/8 2194 r m	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 22.07.2022 Sotsiaalkomisjon, aseesimees kuni 25.07.2022, esimees alates 25.07.2022 Eesti keele õppe arengu probleemkomisjon kuni 22.07.2022	XII, XIII
Ants Laaneots 16.01.1948	RE/10 3053 r m	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Riigikaitsekomisjon	XIII
Kalle Laanet 25.09.1965 Volitused peatunud 26.01.2021 (kaitseminister), volitused taastunud 19.07.2022	RE/5 3344 r m	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 26.01.2021, alates 19.07.2022	Riigikaitsekomisjon kuni 26.01.2021, alates 22.07.2022, aseesimees kuni 26.01.2021 Korruptsioonivastane erikomisjon alates 22.07.2022, aseesimees alates 25.07.2022	XI, XII, XIII
Lauri Laats 22.04.1981 Volitused lõppenud seoses mandaadist loobumisega 03.04.2019	K/3 3251 r m	–	–	–
Viktoria Ladõnskaja-Kubits 20.07.1981	I/2 1259 r m	Isamaa fraktsioon	Kultuurikomisjon Rahvastikukriisi lahendamise probleemkomisjon kuni 17.09.2020	XIII
Alar Laneman 06.05.1962 Volitused peatunud 18.11.2020 (siseminister), volitused taastunud 27.01.2021	EKRE/12 673 r m	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon kuni 18.11.2020, alates 27.01.2021, aseesimees 29.04.–27.05.2019, 16.03.–18.05.2020	Riigikaitsekomisjon kuni 15.10.2020, alates 11.02.2021 Põhiseaduskomisjon 15.10.–18.11.2020, esimees 20.10.–18.11.2020 Õiguskomisjon 30.01.–11.02.2021 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon kuni 15.10.2020, esimees kuni 15.10.2020	–

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Maris Lauri 01.01.1966 Volitused peatunud 26.01.2021 (justiitsminister), volitused taastunud 19.07.2022	RE/3 4331 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 26.01.2021, alates 19.07.2022	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 25.07.2022 Rahanduskomisjon kuni 26.01.2021, alates 22.07.2022, aseesimees kuni 26.01.2021	XIII
Jürgen Ligi 16.07.1959	RE/8 6069 im	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Rahanduskomisjon Riigieelarve kontrolli erikomisjon kuni 09.02.2021, esimees kuni 09.02.2021 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon 09.02.2021–22.07.2022, esimees 10.02.2021–22.07.2022 Eesti keele õppe arengu probleemkomisjon alates 22.07.2022, esimees alates 25.07.2022	VIII, IX, X, XI, XII, XIII
Kerstin-Oudekki Loone 05.02.1979 Asendusliige 25.04.2019–03.06.2022	K/3 820	Eesti Keskerakonna fraktsioon 29.04.2019–03.06.2022	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 03.06.2022 Põhiseaduskomisjon 29.04.2019–27.01.2020, 30.01.2021–03.06.2022 Riigikaitsekomisjon 27.01.2020–30.01.2021	XIII
Mihhail Lotman 02.09.1952 Asendusliige 03.04.2019	I/10 1086	Isamaa fraktsioon alates 08.04.2019	Väliskomisjon, aseesimees 03.06.2021–02.05.2022 Eesti keele õppe arengu probleemkomisjon kuni 13.06.2019	X, XII
Jüri Luik 17.08.1966 Volitused peatunud 24.04.2019 (kaitseminister), volitused taastunud 27.01.2021, volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 31.05.2021 (Eesti alaline esindaja NATO juures)	I/4 4806 rm	Isamaa fraktsioon kuni 24.04.2019, 27.01.–31.05.2021	Maaelukomisjon kuni 24.04.2019 Väliskomisjon 30.01.–31.05.2021, aseesimees 08.02.–31.05.2021	VII

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Tõnis Lukas 05.06.1962	I/10 2506 rm	–	–	VIII, IX, X, XI, XII
Volitused lõppenud seoses mandaadist loobumisega 03.04.2019				
Lauri Läänemets 31.01.1983	SDE/8 994	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon 13.06.2019–18.07.2022, esimees 14.03.–18.07.2022	Euroopa Liidu asjade komisjon 13.06.2019–18.07.2022 Põhiseaduskomisjon 13.06.2019–21.03.2022, aseesimees 17.06.2019–21.03.2022 Riigikaitsekomisjon 21.03.–18.07.2022	–
Asendusliige 13.06.2019, volitused peatunud 18.07.2022 (siseminister)				
Jaak Madison 22.04.1991	EKRE/8 5612 im	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon kuni 11.06.2019	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 11.06.2019 Põhiseaduskomisjon kuni 11.06.2019, esimees kuni 10.06.2019	XIII
Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 11.06.2019 (Euroopa Parlamendi liige)				
Natalia Malleus 23.01.1954	K/1 584	Eesti Keskerakonna fraktsioon alates 29.04.2019	Rahanduskomisjon 29.04.2019–30.01.2021 Keskkonnakomisjon alates 30.01.2021 Riigieelarve kontrolli erikomisjon alates 08.06.2021	–
Asendusliige 25.04.2019				
Andres Metsoja 25.11.1978	I/12 2228 rm	Isamaa fraktsioon, aseesimees kuni 09.05.2019	Riigikaitsekomisjon kuni 30.01.2021, esimees kuni 30.01.2021 Keskkonnakomisjon alates 30.01.2021, aseesimees 08.02.2021–25.07.2022, esimees alates 25.07.2022 Riigieelarve kontrolli erikomisjon alates 22.07.2022	XIII
Kristen Michal 12.07.1975	RE/1 6347 im	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Majanduskomisjon, aseesimees kuni 28.01.2021, esimees alates 28.01.2021	X, XI, XII, XIII
Marko Mihkelson 30.11.1969	RE/4 3655 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Väliskomisjon, aseesimees kuni 08.02.2021, esimees 08.02.2021–11.11.2022	X, XI, XII, XIII

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Sven Mikser 08.11.1973 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 12.06.2019 (Euroopa Parlamendi liige)	SDE/1 1693 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon kuni 12.06.2019	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 12.06.2019, aseesimees kuni 12.06.2019 Väliskomisjon kuni 12.06.2019	IX, X, XI, XII, XIII
Madis Milling 24.11.1970–03.02.2022 Volitused lõppenud surma tõttu	RE/4 2310 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 03.02.2022	Riigikaitsekomisjon kuni 03.02.2022	XIII
Aadu Must 25.03.1951–20.07.2023	K/10 2370 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Kultuurikomisjon, esimees kuni 15.12.2022, aseesimees alates 15.12.2022	IX, X, XI, XII, XIII
Tõnis Mölder 09.10.1989 Asendusliige 03.04.2019, volitused peatunud 26.01.2021 (keskkonnaminister), volitused taastunud 19.11.2021	K/2 633	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 26.01.2021, alates 19.11.2021	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 26.01.2021 Sotsiaalkomisjon kuni 26.01.2021, 01.–10.06.2022, esimees kuni 26.01.2021 Põhiseaduskomisjon 19.11.2021–01.06.2022, alates 10.06.2022 Riigieelarve kontrolli erikomisjon alates 22.07.2022, esimees alates 25.07.2022	–
Mart Nutt 21.03.1962–02.06.2019 Asendusliige 25.04.–02.06.2019, volitused lõppenud surma tõttu	I/3 1135	Isamaa fraktsioon 29.04.–02.06.2019	Põhiseaduskomisjon 29.04.–02.06.2019 Korruptsioonivastane erikomisjon kuni 02.06.2019	VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII
Eduard Odinets 27.05.1976 Asendusliige 30.12.2020	SDE/7 573	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon alates 11.01.2021	Kultuurikomisjon 11.01.2021–21.03.2022 Põhiseaduskomisjon alates 21.03.2022, aseesimees 30.03.–25.07.2022, esimees alates 25.07.2022 Korruptsioonivastane erikomisjon 11.01.2021–04.04.2022, esimees 11.02.2021–04.04.2022	–

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Jevgeni Ossinovski 15.03.1986 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 30.03.2022	SDE/2 2680 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon kuni 30.03.2022, esimees kuni 12.06.2019	Keskonnakomisjon kuni 30.03.2022	XII, XIII
Anneli Ott 02.05.1976 Volitused peatunud 25.11.2020 (riigihalduse minister, alates 26.01.2021 kultuuriminister), volitused taastunud 04.11.2021	K/11 1474 km	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 25.11.2020, alates 08.11.2021	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 25.11.2020, 08.11.–07.12.2021, esimees kuni 25.11.2020 Riigikaitsekomisjon kuni 25.11.2020, alates 22.07.2022 Väliskomisjon 08.11.2021–22.07.2022	XIII
Ivari Padar 12.03.1965	SDE/11 1457 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon	Maaelukomisjon kuni 22.07.2022 Rahanduskomisjon alates 22.07.2022 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon	X, XI, XII, XIII
Urmas Paet 20.04.1974 Volitused lõppenud seoses mandaadist loobumisega 03.04.2019	RE/3 8584 im	–	–	X, XI, XII, XIII
Kalle Palling 27.02.1985 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 29.09.2019	RE/4 1655 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 29.09.2019	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 29.09.2019 Keskonnakomisjon kuni 29.09.2019	XI, XII, XIII
Keit Pentus-Rosimannus 03.03.1976 Volitused peatunud 26.01.2021 (rahandusminister), volitused taastunud 20.10.2022, volitused lõppenud samal päeval seoses tagasiastumisega (Euroopa Kontrollikoja liige)	RE/2 2482 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 26.01.2021, aseesimees kuni 26.01.2021	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 26.01.2021 Väliskomisjon kuni 26.01.2021	X, XI, XII, XIII

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Hanno Pevkur 02.04.1977 Volitused peatunud 18.07.2022 (kaitseminister)	RE/11 3595 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 18.07.2022	Riigikogu 1. aseesimees 08.02.2021–18.07.2022 Põhiseaduskomisjon kuni 30.01.2021 Majanduskomisjon 30.01.–08.02.2021 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon kuni 09.02.2021, aseesimees kuni 09.02.2021	XI, XII, XIII
Heljo Pikhof 20.10.1958	SDE/10 1522 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon	Õiguskomisjon, aseesimees 08.02.2021–22.07.2022, esimees alates 22.07.2022 Rahvastikukriisi lahendamise probleemkomisjon, aseesimees Korruptsioonivastane erikomisjon alates 22.07.2022	XI, XII, XIII
Õnne Pillak 23.02.1983 Asendusliige 27.01.2021	RE/3 379	Eesti Reformierakonna fraktsioon alates 27.01.2021	Sotsiaalkomisjon alates 30.01.2021	–
Siim Pohlak 14.05.1985	EKRE/4 4152 rm	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon, aseesimees kuni 29.04.2019, alates 01.08.2022, esimees 29.04.2019–08.02.2021	Majanduskomisjon kuni 13.02.2020 Keskonnakomisjon 13.02.2020–30.03.2021 Sotsiaalkomisjon 30.03.2021–22.07.2022 Rahanduskomisjon alates 22.07.2022	–
Anti Poolamets 22.02.1971	EKRE/6 3335 rm	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 19.11.2020, alates 08.06.2021, aseesimees alates 25.07.2022 Väliskomisjon kuni 19.11.2020 Põhiseaduskomisjon 19.11.2020–30.01.2021, esimees 23.11.2020–30.01.2021 Õiguskomisjon alates 30.01.2021	–

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Heidy Purga 18.03.1975	RE/1 4763 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon, aseesimees alates 26.01.2021	Kultuurikomisjon, aseesimees kuni 09.02.2021	XIII
Paul Puustusmaa 05.09.1964	EKRE/4 419 km	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon	Õiguskomisjon kuni 29.04.2019, 15.10.2020–30.01.2021 Põhiseaduskomisjon 29.04.2019–15.10.2020, alates 30.01.2021, esimees 10.06.2019–15.10.2020 Korruptsioonivastane erikomisjon kuni 22.07.2022, alates 15.09.2022	–
Henn Põlluas 16.02.1960	EKRE/4 7390 im	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon, esimees alates 18.03.2021	Riigikogu esimees kuni 18.03.2021 Väliskomisjon alates 23.03.2021	XIII
Peeter Rahnel 23.02.1957 Asendusliige 25.04.2019–03.06.2022	K/8 1019	Eesti Keskerakonna fraktsioon 29.04.2019–03.06.2022	Riigikaitsekomisjon 29.04.2019–03.06.2022 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon 08.06.2021–03.06.2022	–
Mati Raidma 07.04.1965 Asendusliige 27.01.2021	RE/6 617	Eesti Reformierakonna fraktsioon alates 27.01.2021	Riigikaitsekomisjon alates 30.01.2021 Korruptsioonivastane erikomisjon 14.09.2021–15.09.2022	XI, XII, XIII
Katri Raik 26.10.1967 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 29.12.2020 (Narva linnapea)	SDE/7 2112 rm	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon kuni 29.12.2020	Kultuurikomisjon kuni 29.12.2020 Korruptsioonivastane erikomisjon kuni 29.12.2020, esimees kuni 29.12.2020	–
Ülle Rajasalu 06.05.1953 Asendusliige 04.02.–18.07.2022, alates 22.10.2022	RE/2 561	Eesti Reformierakonna fraktsioon 07.02.–18.07.2022, alates 24.10.2022	Riigikaitsekomisjon 10.02.–18.07.2022 Sotsiaalkomisjon alates 25.10.2022	X, XI, XII

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Reili Rand 19.03.1991 Asendusliige 19.07.2022	SDE/5 918	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon alates 19.07.2022	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 22.07.2022 Maaelukomisjon alates 22.07.2022	–
Valdo Randpere 04.02.1958	RE/9 2079 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Väliskomisjon kuni 30.12.2020, 30.01.2021–10.11.2022 Põhiseaduskomisjon 30.12.2020–30.01.2021 Rahanduskomisjon alates 10.11.2022 Korruptsioonivastane erikomisjon 09.02.2021–22.07.2022, aseesimees 11.02.2021–22.07.2022 Riigieelarve kontrolli erikomisjon 25.10.–07.11.2022	XII, XIII
Jüri Ratas 02.07.1978 Volitused peatunud 24.04.2019 (peaminister), volitused taastunud 27.01.2021	K/4 9702 im	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 24.04.2019, alates 28.01.2021	Riigikogu esimees alates 18.03.2021 Rahanduskomisjon kuni 24.04.2019 Keskkonnakomisjon 30.01.–18.03.2021	XI, XII, XIII
Urmas Reinsalu 22.06.1975 Volitused peatunud 24.04.2019 (välisminister), volitused taastunud 27.01.2021, volitused peatunud 18.07.2022 (välisminister)	I/3 2633 rm	Isamaa fraktsioon kuni 24.04.2019, 27.01.2021–18.07.2022	Põhiseaduskomisjon kuni 24.04.2019, 30.01.2021–18.07.2022 Riigieelarve kontrolli erikomisjon 30.01.2021–18.07.2022, esimees 11.02.2021–18.07.2022	X, XI, XII, XIII
Urmas Reitelmann 09.07.1958	EKRE/1 2585 rm	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon	Rahanduskomisjon	–

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Martin Repinski 06.08.1986	K/7 976 r m	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 22.03.2022	Euroopa Liidu asjade komisjon 16.02.2021–13.09.2022 Riigikaitsekomisjon kuni 27.01.2020 Põhiseaduskomisjon 27.01.2020–30.01.2021 Maaelukomisjon 30.01.2021–24.03.2022, alates 22.07.2022 Rahanduskomisjon 24.03.–22.07.2022 Riigieelarve kontrolli erikomisjon kuni 09.02.2021, aseesimees kuni 09.02.2021	XIII
Mailis Reps 13.01.1975 Volitused peatunud 24.04.2019 (haridus- ja teadusminister), volitused taastunud 22.11.2020	K/2 2069 r m	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 24.04.2019, alates 25.11.2020, esimees 08.02.–26.07.2021	Euroopa Liidu asjade komisjon 26.11.2020–16.02.2021, esimees 26.11.2020–12.02.2021 Põhiseaduskomisjon kuni 24.04.2019 Riigikaitsekomisjon 26.11.2020–30.01.2021 Väliskomisjon alates 30.01.2021	X, XI, XII, XIII
Signe Riisalo 08.10.1968 Asendusliige 21.05.2019, volitused peatunud 26.01.2021 (sotsiaalkaitseminister)	RE/1 837	Eesti Reformierakonna fraktsioon 27.05.2019–26.01.2021	Sotsiaalkomisjon 27.05.2019–26.01.2021 Rahvastikukriisi lahendamise probleemkomisjon kuni 26.01.2021	–
Kai Rimmel 23.11.1952 Asendusliige 25.04.2019–26.01.2021	EKRE/4 873	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon 29.04.2019–26.01.2021	Majanduskomisjon 29.04.2019–26.01.2021	–
Maido Ruusmann 27.06.1983 Asendusliige 27.01.2021, volitused lõppenud samal päeval seoses tagasiastumisega	RE/11 1093	–	–	–

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Taavi Rõivas 26.09.1979 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 15.12.2020	RE/6 2847 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 15.12.2020, aseesimees 27.05.2019–15.12.2020	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 15.12.2020 Põhiseaduskomisjon kuni 15.12.2020	XI, XII, XIII
Indrek Saar 20.02.1973	SDE/6 1332 km	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, esimees 12.06.2019–14.03.2022, alates 18.07.2022, aseesimees 23.–24.03.2022	Põhiseaduskomisjon kuni 13.06.2019, aseesimees kuni 13.06.2019 Väliskomisjon alates 13.06.2019	XI, XII, XIII
Üllar Saaremäe 23.11.1969	I/6 2023 rm	Isamaa fraktsioon	Keskkonnakomisjon kuni 30.01.2021 Maaelukomisjon 30.01.–18.03.2021 Kultuurikomisjon 18.03.2021–22.07.2022 Põhiseaduskomisjon alates 22.07.2022	–
Kersti Sarapuu 05.05.1954	K/8 1394 km	Eesti Keskerakonna fraktsioon, aseesimees kuni 16.09.2019, alates 08.02.2021, esimees 16.09.2019–08.02.2021	Rahanduskomisjon	XI, XIII
Erki Savisaar 16.06.1978 Asendusliige 03.04.2019, volitused peatunud 18.11.2021 (keskkonnaminister), volitused taastunud 04.06.2022	K/2 653	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 18.11.2021, alates 06.06.2022	Keskkonnakomisjon kuni 30.01.2021, esimees kuni 30.01.2021 Rahanduskomisjon 30.01.–18.11.2021, esimees 08.02.–18.11.2021 Riigikaitsekomisjon alates 06.06.2022 Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon alates 15.09.2022	XIII

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Helir-Valdor Seeder 07.09.1964	I/8 3138 r m	Isamaa fraktsioon, esimees 18.03.2021–19.07.2022	Riigikogu 1. aseesimees kuni 08.02.2021, alates 19.07.2022 Riigikogu 2. aseesimees 08.02.–18.03.2021 Maaelukomisjon 18.03.2021–19.07.2022	X, XI, XII, XIII
Andrus Seeme 08.11.1969	RE/11 764 k m	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Maaelukomisjon	–
Sven Sester 14.07.1969	I/2 1154 k m	Isamaa fraktsioon	Majanduskomisjon kuni 22.07.2022, esimees kuni 28.01.2021, aseesimees 28.01.2021–22.07.2022 Maaelukomisjon alates 22.07.2022, esimees alates 25.07.2022	X, XI, XII, XIII
Priit Sibul 31.12.1977	I/11 1406 r m	Isamaa fraktsioon, esimees kuni 18.03.2021, alates 19.07.2022, aseesimees 18.03.2021–19.07.2022	Sotsiaalkomisjon Eesti keele õppe arengu probleemkomisjon 13.06.2019–30.01.2021 Korruptsioonivastane erikomisjon alates 30.01.2021	XII, XIII
Riina Sikkut 12.01.1983 Volitused peatunud 18.07.2022 (majandus- ja taristuminister)	SDE/1 1610 k m	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon kuni 18.07.2022, aseesimees kuni 12.06.2019	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 18.07.2022, aseesimees 14.06.2019–13.12.2021 Rahanduskomisjon kuni 18.07.2022 Korruptsioonivastane erikomisjon 04.04.–18.07.2022, esimees 04.04.–18.07.2022	–
Arno Sild 26.04.1947	EKRE/11 575	–	–	XIII
Asendusliige 25.04.2019, volitused lõppenud samal päeval seoses tagasiastumisega				

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Kadri Simson 22.01.1977 Volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 12.09.2019 (Euroopa Komisjoni volinik)	K/12 5741 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 12.09.2019, esimees kuni 12.09.2019	Väliskomisjon kuni 12.09.2019	XI, XII, XIII
Imre Sooäär 13.03.1969 Asendusliige 01.12.2020–03.11.2021	K/2 349	Eesti Keskerakonna fraktsioon 07.12.2020–03.11.2021	Euroopa Liidu asjade komisjon 16.02.–03.11.2021 Väliskomisjon 09.12.2020–03.11.2021	X, XI, XII, XIII
Mihhail Stalnuhhin 15.09.1961	K/7 2653 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon kuni 12.09.2022	Kultuurikomisjon kuni 09.12.2020 Majanduskomisjon 09.12.2020–22.07.2022 Põhiseaduskomisjon alates 22.07.2022 Eesti keele õppe arengu probleemkomisjon, aseesimees kuni 17.06.2019, alates 25.07.2022, esimees 17.06.2019–25.07.2022	IX, X, XI, XII, XIII
Timo Suslov 02.07.1981 Asendusliige 27.01.2021	RE/4 781	Eesti Reformierakonna fraktsioon alates 27.01.2021	Euroopa Liidu asjade komisjon 09.02.2021–12.05.2022 Keskkonnakomisjon 30.01.2021–12.05.2022 Maaelukomisjon alates 12.05.2022 Korruptsioonivastane erikomisjon 08.06.–14.09.2021	–
Margit Sutrop 13.10.1963 Asendusliige 27.01.2021	RE/10 1082	Eesti Reformierakonna fraktsioon alates 27.01.2021	Euroopa Liidu asjade komisjon 09.02.2021–02.08.2022 Kultuurikomisjon 30.01.2021–22.07.2022, alates 24.10.2022 Sotsiaalkomisjon 22.07.–24.10.2022 Eesti keele õppe arengu probleemkomisjon 22.07.–15.09.2022	–

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Andres Sutt 11.11.1967 Volitused peatunud 26.01.2021 (ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister), volitused taastunud 19.07.2022	RE/2 1905 km	Eesti Reformierakonna fraktsioon kuni 26.01.2021, alates 19.07.2022	Euroopa Liidu asjade komisjon 25.07.–07.11.2022 Rahanduskomisjon kuni 26.01.2021, 20.10.–10.11.2022 Väliskomisjon 22.07.–20.10.2022, alates 10.11.2022, esimees alates 11.11.2022 Korruptsioonivastane erikomisjon kuni 26.01.2021 Riigieelarve kontrolli erikomisjon alates 07.11.2022	–
Rein Suurkask 25.05.1968 Asendusliige 17.05.–25.10.2019	EKRE/8 456	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon 27.05.–25.10.2019	Õiguskomisjon 27.05.–26.09.2019 Keskkonnakomisjon 26.09.–25.10.2019	–
Vladimir Svet 11.03.1992 Volitused lõppenud seoses mandaadist loobumisega 03.04.2019	K/2 980 rm	–	–	–
Aivar Sõerd 22.11.1964	RE/4 2476 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon Rahanduskomisjon	XII, XIII
Kristina Šmigun-Vähi 23.02.1977	RE/2 2002 rm	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Kultuurikomisjon kuni 22.07.2022 Sotsiaalkomisjon alates 22.07.2022 Eesti keele õppe arengu probleemkomisjon 08.06.2021–22.07.2022	–
Marko Šorin 09.06.1974 Asendusliige 13.09.2019	K/12 686	Eesti Keskerakonna fraktsioon alates 16.09.2019	Kultuurikomisjon alates 16.09.2019 Korruptsioonivastane erikomisjon alates 09.02.2021	XIII

RIIGIKOGU VALIMISED JA LIIKMED

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Raivo Tamm 15.07.1965	I/9 2583 rm	Isamaa fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon alates 30.01.2021, esimees alates 25.07.2022 Väliskomisjon kuni 30.01.2021, 02.06.2021–22.07.2022, aseesimees 02.05.–22.07.2022 Riigikaitsekomisjon 30.01.–02.06.2021 Majanduskomisjon alates 22.07.2022	–
Tarmo Tamm 03.12.1953	K/11 2824 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Maaelukomisjon, esimees kuni 25.07.2022, aseesimees alates 25.07.2022	XII, XIII
Rene Tammist 05.07.1978	SDE/4 506	–	–	–
Asendusliige 01.–02.04.2022, volitused lõppenud seoses tagasiastumisega				
Urve Tiidus 06.06.1954	RE/5 2617 km	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon Õiguskomisjon	XI, XII, XIII
Yana Toom 15.10.1966	K/7 6195 im	–	–	XII, XIII
Volitused lõppenud seoses mandaadist loobumisega 03.04.2019				
Vilja Toomast 15.08.1962	RE/3 953 km	Eesti Reformierakonna fraktsioon	Põhiseaduskomisjon kuni 18.03.2020 Õiguskomisjon alates 18.03.2020	X, XI, XII, XIII
Marko Torm 02.03.1980	RE/6 1298	Eesti Reformierakonna fraktsioon alates 16.12.2020	Põhiseaduskomisjon alates 17.12.2020	–
Asendusliige 16.12.2020				
Marika Tuus-Laul 12.05.1951	K/9 2095 rm	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Sotsiaalkomisjon	X, XI, XII, XIII

Nimi, sünniaeg, volituste kestus	Nimekiri/ ringkond hääle arv mandaat	Kuulumine fraktsiooni	Kuulumine RK juhatusse ja komisjonidesse	Kuulumine RK VII–XIII koosseisu
Jaak Valge 01.03.1955	EKRE/10 2740 r m	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon	Euroopa Liidu asjade komisjon kuni 08.06.2021 Kultuurikomisjon kuni 22.07.2022, aseesimees 09.02.2021–22.07.2022 Põhiseaduskomisjon alates 22.07.2022, aseesimees alates 25.07.2022 Rahvastikukriisi lahendamise probleemkomisjon kuni 15.09.2020, esimees kuni 15.09.2020 Riigieelarve kontrolli erikomisjon 22.09.2020–30.01.2021 Eesti keele õppe arengu probleemkomisjon alates 30.01.2021	–
Viktor Vassiljev 09.04.1953 Asendusliige 03.04.2019	K/1 1708	Eesti Keskerakonna fraktsioon	Sotsiaalkomisjon kuni 01.06.2022, alates 10.06.2022 Põhiseaduskomisjon 01.–10.06.2022	XI, XII, XIII
Aivar Viidik 09.04.1968 Asendusliige 27.01.2021–18.07.2022	RE/5 893	Eesti Reformierakonna fraktsioon 27.01.2021–18.07.2022	Euroopa Liidu asjade komisjon 12.05.–18.07.2022 Maaelukomisjon 30.01.2021–12.05.2022 Keskkonnakomisjon 12.05.–18.07.2022	–
Mart Võrklaev 30.05.1984 Asendusliige 30.09.2019	RE/4 1025	Eesti Reformierakonna fraktsioon alates 07.10.2019, aseesimees 16.12.2020–26.01.2021, esimees alates 26.01.2021	Euroopa Liidu asjade komisjon 07.10.2019–09.02.2021 Keskkonnakomisjon 07.10.2019–30.01.2021 Põhiseaduskomisjon alates 30.01.2021	–

2. Riigikogu organisatsioon: juhatus, komisjonid, fraktsioonid, ühendused

2.1. Riigikogu juhatus

2.1.1. Esimehe ja aseesimeeste valimised

Esimehe valimised				
	04.04.2019	25.03.2020	18.03.2021	17.03.2022
Hääletamisest osavõtnute arv	100	93	98	95
Kehtetute sedelite arv	0	2	15	6
Kandidaatidele antud häälte arv:				
Henn Põlluaas	55*	50*	20	–
Sven Mikser	45	–	–	–
Ivari Padar	–	41	–	–
Jüri Ratas	–	–	63*	53*
Helir-Valdor Seeder	–	–	–	36

Aseesimeeste valimised						
	04.04.2019	25.03.2020	08.02.2021	18.03.2021	17.03.2022	19.07.2022
Hääletamisest osavõtnute arv	100	93	100	93	88	84
Kehtetute sedelite arv	1	2	0	6	4	3
Kandidaatidele antud häälte arv:						
Helir-Valdor Seeder	55*	51*	40*	–	–	46*
Siim Kallas	44*	40*	–	–	–	–
Hanno Pevkur	–	–	60*	59*	52*	–
Martin Helme	–	–	–	28*	32*	35*

* Osutus valituks.

2.1.2. Riigikogu juhatuse otsused

Valdkond	Kosseis					XIV kosseis: aasta, istungjärk								
	X	XI	XII	XIII	XIV	2019		2020		2021		2022		2023
						I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
1. Eelnõu menetlusse võtmine ning juhtivkomisjoni määramine	265	232	233	227	214	16	20	33	18	34	19	42	26	6
2. Arengukava juhtivkomisjoni määramine ^a	–	–	–	–	8	1	0	2	1	2	1	0	0	1
3. Eelnõule uue juhtivkomisjoni määramine	7	2	7	2	2	0	0	1	1	0	0	0	0	0
4. Eelnõu tagastamine algatajale	4	3	1	7	5	0	1	0	0	1	1	1	1	0
5. Arupärimise tagastamine esitajale	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Eelnõule muudatusettepanekute esitamise tähtaja määramine	13	16	3	2	2	0	0	0	1	1	0	0	0	0
7. Asendusliikmete määramine, Riigikogu liikmete volituste lõpetamine	50	26	40	53	37	7	3	0	8	5	3	7	4	0
8. Fraktsioonidele komisjonides kuuluvate kohtade määramine, fraktsiooni mittekuuluvate Riigikogu liikmete komisjonidesse määramine, komisjonide liikmete arvu määramine ^b	28	19	24	42	26	5	3	0	2	7	1	5	3	0
9. Komisjonide kosseisude ja nende muudatuste kinnitamine ^b	83	42	68	73	104	14	7	4	16	21	9	22	11	0
10. Fraktsioonide kosseisude ja nende muudatuste registreerimine	74	44	43	71	62	19	3	2	8	14	3	10	3	0
11. Kordade ja eeskirjade kehtestamine (normitehnika eeskiri, ajakirjanike akrediteerimise kord, teenistuslähetuse kord, tegevusalade ja töökohtade deklaratsiooni kehtestamine jmt)	6	7	18	9	7	1	1	0	2	1	0	2	0	0

RIIGIKOGU ORGANISATSIOON: JUHATUS, KOMISJONID, FRAKTSIOONID, ÜHENDUSED

Valdkond	Kooseis					XIV koosseis: aasta, istungjärk								
	X	XI	XII	XIII	XIV	2019		2020		2021		2022		2023
						I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
12. Riigikogu esindamine	8	2	2	3	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
13. Lähetused ^c	1354	1418	1080	1117	655	113	101	76	7	26	66	163	71	32
14. Riigikogu liikmete ametihüvedega (transport, majutamine) seonduv ning tööga seotud kulud	3	5	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Puhkuseküsimumused	49	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16. Ekspertiise, konkursse, töögrupe jmt puudutavad otsused	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Riigikogu Kantsleid puudutavad otsused (struktuur, koosseis, ametipalgad, töökorraldus jmt)	18	15	32	27	13	1	1	1	0	2	2	3	0	3
18. Eelnõu dokumentide kättesaadavaks tegemise aja määramine	26	45	53	49	38	0	4	10	6	7	0	5	5	1
19. ELi asjade edastamine komisjonidele seisukoha andmiseks	170	232	257	255	129	9	6	15	13	21	17	30	12	6
20. Kollektiivsete pöördumiste menetlusse võtmine	–	–	5	39	84	4	4	13	5	24 ^d	5	13	9	7
Kokku	2164	2112	1866	1979	1387	190	154	158	88	166	127	303	145	56
						344		246		293		448		56

Märkus: Üks otsus võib sisaldada mitut samateemalist küsimust.

^a Arengukava juhtivkomisjoni määramine toimub RK juhatus otsusega alates RK XIV koosseisust.

^b Alates RK XIV koosseisust määrab ja kinnitab RK juhatus ka eri-, uurimis- ja probleemkomisjonide liikmete arvu, koosseisud ja muudatused nendes (RKKTSi muutmine: 20.02.2019, jõust. 17.03.2019, RT I, 07.03.2019, 1), varem ainult alatised komisjonid.

^c Alates RK XIV koosseisust arvestatud nii sise- kui ka välislähetusi, varasemate koosseisude puhul vaid välislähetusi.

^d Sisaldab ka ühte kollektiivse pöördumise tagastamise otsust puuduste kõrvaldamiseks.

2.2. Riigikogu komisjonid

2.2.1. Alatised komisjonid

Alatiste komisjonide koosseis kinnitati 18.04.2019 (v.a Euroopa Liidu asjade komisjoni koosseis, mis kinnitati 02.05.2019), esimehed ja aseesimehed 30.04.2019 (Euroopa Liidu asjade komisjonil 06.05.2019).

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
Euroopa Liidu asjade komisjon	
02.05.2019 (16 liiget)	Yoko Alender (RE) ← 02.08.2022
23.02.2023 (14 liiget)	Enn Eesmaa (K) ← 07.12.2021
	Kalle Grünthal (EKRE) ⇐ 12.06.2019
Esimees:	Heiki Hepner (I) ⇒ 26.01.2021
Anneli Ott (K)	Ruuben Kaalep (EKRE) ← 19.11.2020
kuni 25.11.2020	Raimond Kaljulaid (–) ← 25.11.2021
Mailis Reps (K)	Siim Kallas (RE) ← 17.12.2020
26.11.2020–12.02.2021	→ 25.07.2022
Siim Kallas (RE)	Kalev Kallo (K) ⇒ 30.11.2020
12.02.2021–25.07.2022	Siret Kotka (K) ← 16.02.2021
Raivo Tamm (I)	Tarmo Kruusimäe (I)
alates 25.07.2022	Helmen Kütt (SDE) ← 22.07.2022
Aseesimees:	Maris Lauri (RE) ⇐ 25.07.2022
Sven Mikser (SDE)	Oudekki Loone (K) ⇒ 03.06.2022
kuni 12.06.2019	Lauri Läänemets (SDE) ⇐ 13.06.2019
Riina Sikkut (SDE)	⇒ 18.07.2022
14.06.2019–13.12.2021	Jaak Madison (EKRE) ⇒ 11.06.2019
Raimond Kaljulaid (–)	Sven Mikser (SDE) ⇒ 12.06.2019
13.12.2021–25.07.2022	Tõnis Mölder (K) ⇒ 26.01.2021
Anti Poolamets (EKRE)	Anneli Ott (K) ⇒ 25.11.2020
alates 25.07.2022	⇐ 08.11.2021
	→ 07.12.2021
Valimistulemused:	Kalle Palling (RE) ⇒ 29.09.2019
06.05.2019:	Keit Pentus-Rosimannus (RE) ⇒ 26.01.2021
Anneli Ott (K) – 9 häält	Anti Poolamets (EKRE) → 19.11.2020
Sven Mikser (SDE) – 7 häält	← 08.06.2021

← kinnitamine komisjoni liikmeks

→ lahkumine komisjonist

⇐ komisjoni liikmeks kinnitamine seoses Riigikogu liikme volituste alguse või taastumisega

⇒ lahkumine Riigikogu liikme volituste lõppemise või peatumise tõttu

(–) fraktsiooni mittekuuluv Riigikogu liige

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)	
14.06.2019:	Reili Rand (SDE)	← 22.07.2022
Anneli Ott (K) – 9 häält	Martin Repinski (K, –)	← 16.02.2021
Riina Sikkut (SDE) – 6 häält		→ 13.09.2022
27.11.2020:	Mailis Reps (K)	← 26.11.2020
Mailis Reps (K) – 10 häält		→ 16.02.2021
Riina Sikkut (SDE) – 3 häält	Taavi Rõivas (RE)	⇒ 15.12.2020
12.02.2021:	Riina Sikkut (SDE)	⇒ 18.07.2022
Siim Kallas (RE) – 9 häält	Imre Sooäär (K)	← 16.02.2021
Riina Sikkut (SDE) – 7 häält		⇒ 03.11.2021
13.12.2021:	Timo Suslov (RE)	← 09.02.2021
Siim Kallas (RE) – 9 häält		→ 12.05.2022
Raimond Kaljulaid (–) – 7 häält (1 sedel kehtetu)	Margit Sutrop (RE)	← 09.02.2021
		→ 02.08.2022
25.07.2022:	Andres Sutt (RE)	← 25.07.2022
Raivo Tamm (I) – 9 häält		→ 07.11.2022
Anti Poolamets (EKRE) – 5 häält	Aivar Sõerd (RE)	
	Raivo Tamm (I)	← 30.01.2021
	Urve Tiidus (RE)	
	Jaak Valge (EKRE)	→ 08.06.2021
	Aivar Viidik (RE)	← 12.05.2022
		⇒ 18.07.2022
	Mart Võrklaev (RE)	← 07.10.2019
		→ 09.02.2021
Keskkonnakomisjon		
18.04.2019 (9 liiget)	Merry Aart (EKRE)	← 22.07.2022 maaelukomisjonist
23.02.2023 (9 liiget)	Yoko Alender (RE)	
	Riho Breivel (EKRE)	→ 26.09.2019 õiguskomisjoni
Esimees:		← 07.11.2019 õiguskomisjonist
Erki Savisaar (K)		→ 13.02.2020 majanduskomisjoni
kuni 30.01.2021	Peeter Ernits (EKRE)	
Yoko Alender (RE)	Kaido Höövelson (K)	← 07.09.2021 maaelukomisjonist
08.02.2021–25.07.2022		→ 22.07.2022 maaelukomisjoni
Andres Metsoja (I)	Toomas Jürgestein (SDE)	← 22.07.2022
alates 25.07.2022	Erkki Keldo (RE)	← 22.07.2022 maaelukomisjonist

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
<p>Aseesimees: Yoko Alender (RE) kuni 08.02.2021 Andres Metsoja (I) 08.02.2021–25.07.2022 Merry Aart (EKRE) alates 25.07.2022</p> <p>Valimistulemused: 30.04.2019: Erki Savisaar (K) – 5 häält Yoko Alender (RE) – 2 häält 08.02.2021: Yoko Alender (RE) – 6 häält Andres Metsoja (I) – 4 häält 25.07.2022: Andres Metsoja (I) – 5 häält Merry Aart (EKRE) – 4 häält</p>	<p>Heiki Kranich (RE) Igor Kravtšenko (K) Kalvi Kõva (SDE) ← 07.04.2022 majanduskomisjonist → 22.07.2022 majanduskomisjoni Natalia Malleus (K) ← 30.01.2021 rahanduskomisjonist Andres Metsoja (I) ← 30.01.2021 riigikaitsekomisjonist Jevgeni Ossinovski (SDE) ⇒ 30.03.2022 Kalle Palling (RE) ⇒ 29.09.2019 Siim Pohlak (EKRE) ← 13.02.2020 majanduskomisjonist → 30.03.2021 sotsiaalkomisjoni Jüri Ratas (K) ⇐ 30.01.2021 → 18.03.2021, RK esimees Üllar Saaremäe (I) → 30.01.2021 maaelukomisjoni Erki Savisaar (K) → 30.01.2021 rahanduskomisjoni Timo Suslov (RE) ⇐ 30.01.2021 → 12.05.2022 maaelukomisjoni Rein Suurkask (EKRE) ← 26.09.2019 õiguskomisjonist → 25.10.2019 Aivar Viidik (RE) ← 12.05.2022 maaelukomisjonist → 18.07.2022 Mart Vörklaev (RE) ⇐ 07.10.2019 → 30.01.2021 põhiseaduskomisjoni</p>
Kultuurikomisjon	
<p>18.04.2019 (9 liiget) 23.02.2023 (11 liiget)</p> <p>Esimees: Aadu Must (K) kuni 15.12.2022 Liina Kersna (RE) alates 15.12.2022</p> <p>Aseesimees: Heidy Purga (RE) kuni 09.02.2021</p>	<p>Helle-Moonika Helme (EKRE) Jaak Juske (SDE) ← 21.03.2022 riigikaitsekomisjonist Ruuben Kaalep (EKRE) ← 19.10.2022 väliskomisjonist Liina Kersna (RE) ⇐ 22.07.2022 Siim Kiisler (–) ⇐ 22.07.2022 Signe Kivi (RE) Viktoria Ladõnskaja-Kubits (I) Aadu Must (K) Eduard Odinets (SDE) ⇐ 11.01.2021 → 21.03.2022 põhiseaduskomisjoni Heidy Purga (RE)</p>

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
<p>Jaak Valge (EKRE) 09.02.2021–22.07.2022</p> <p>Liina Kersna (RE) 02.08.–15.12.2022</p> <p>Aadu Must (K) alates 15.12.2022</p> <p>Valimistulemused: 30.04.2019: Aadu Must (K) – 5 häält Heidy Purga (RE) – 4 häält 09.02.2021: Aadu Must (K) – 6 häält Jaak Valge (EKRE) – 4 häält 02.08.2022: I voor: Aadu Must (K) – 4 häält Liina Kersna (RE) – 4 häält (1 sedel kehtetu) II voor: Aadu Must (K) – 4 häält Liina Kersna (RE) – 4 häält (1 sedel kehtetu) Liisuheitmisega osutus komisjoni esimeheks valituks Aadu Must ja aseesimeheks Liina Kersna. 15.12.2022: Liina Kersna (RE) – 6 häält Aadu Must (K) – 2 häält</p>	<p>Katri Raik (SDE) ⇒ 29.12.2020</p> <p>Üllar Saaremäe (I) ← 18.03.2021 maaelukomisjonist → 22.07.2022 põhiseaduskomisjoni</p> <p>Mihhail Stalnuhhin (K) → 09.12.2020 majanduskomisjoni</p> <p>Margit Sutrop (RE) ⇐ 30.01.2021 → 22.07.2022 sotsiaalkomisjoni ← 24.10.2022 sotsiaalkomisjonist → 22.07.2022 sotsiaalkomisjoni</p> <p>Kristina Šmigun-Vähi (RE) → 22.07.2022 sotsiaalkomisjoni</p> <p>Marko Šorin (K) ⇐ 16.09.2019</p> <p>Jaak Valge (EKRE) → 22.07.2022 põhiseaduskomisjoni</p>
Maaelukomisjon	
<p>18.04.2019 (9 liiget) 23.02.2023 (9 liiget)</p> <p>Esimees: Tarmo Tamm (K) kuni 25.07.2022</p> <p>Sven Sester (I) alates 25.07.2022</p>	<p>Merry Aart (EKRE) → 22.07.2022 keskkonnakomisjoni</p> <p>Ivi Eenmaa (RE) ← 22.07.2022 rahanduskomisjonist ⇒ 19.10.2022 ⇐ 20.10.2022 → 24.10.2022 sotsiaalkomisjoni ← 25.10.2022 sotsiaalkomisjonist</p> <p>Mart Helme (EKRE) ← 23.03.2021 väliskomisjonist</p> <p>Heiki Hepner (I) ⇐ 29.04.2019 → 25.11.2020 põhiseaduskomisjoni</p>

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
<p>Aseesimees: Urmas Kruuse (RE) kuni 26.01.2021 Merry Aart (EKRE) 08.02.2021–22.07.2022 Tarmo Tamm (K) alates 25.07.2022</p> <p>Valimistulemused: 30.04.2019: Tarmo Tamm (K) – 5 häält Urmas Kruuse (RE) – 4 häält 08.02.2021: Tarmo Tamm (K) – 5 häält Merry Aart (EKRE) – 3 häält 25.07.2022: Sven Sester (I) – 5 häält Tarmo Tamm (K) – 4 häält</p>	<p>Kaido Höövelson (K) → 07.09.2021 keskkonnakomisjoni ← 22.07.2022 keskkonnakomisjonist</p> <p>Erkki Keldo (RE) → 22.07.2022 keskkonnakomisjoni</p> <p>Siim Kiisler (I) ← 25.11.2020 põhiseaduskomisjonist ⇒ 26.01.2021</p> <p>Siret Kotka (K) → 08.10.2019 väliskomisjoni ← 25.11.2019 väliskomisjonist → 30.01.2021 sotsiaalkomisjoni ⇒ 26.01.2021 ⇒ 24.04.2019</p> <p>Urmas Kruuse (RE) Jüri Luik (I) Ivari Padar (SDE) → 22.07.2022 rahanduskomisjoni Reili Rand (SDE) ← 22.07.2022 Martin Repinski (K, –) ← 30.01.2021 põhiseaduskomisjonist → 24.03.2022 rahanduskomisjoni ← 22.07.2022 rahanduskomisjonist</p> <p>Üllar Saaremäe (I) ← 30.01.2021 keskkonnakomisjonist → 18.03.2021 kultuurikomisjoni</p> <p>Helir-Valdor Seeder (I) ← 18.03.2021, varem RK 2. aseesimees → 19.07.2022, RK 1. aseesimees</p> <p>Andrus Seeme (RE) Sven Sester (I) ← 22.07.2022 majanduskomisjonist Timo Suslov (RE) ← 12.05.2022 keskkonnakomisjonist Tarmo Tamm (K) Aivar Viidik (RE) ← 30.01.2021 → 12.05.2022 keskkonnakomisjoni</p>
Majanduskomisjon	
<p>18.04.2019 (9 liiget) 23.02.2023 (9 liiget)</p> <p>Esimees: Sven Sester (I) kuni 28.01.2021 Kristen Michal (RE) alates 28.01.2021</p>	<p>Arto Aas (RE) ⇒ 20.05.2019</p> <p>Taavi Aas (K) ← 22.07.2022 põhiseaduskomisjonist → 22.07.2022 rahanduskomisjoni</p> <p>Annely Akkermann (RE) ← 13.02.2020 keskkonnakomisjonist ⇒ 30.01.2021</p> <p>Riho Breivel (EKRE) ← 30.01.2021 → 18.03.2021, RK 2. aseesimees</p> <p>Martin Helme (EKRE) ← 27.05.2019 sotsiaalkomisjonist</p> <p>Jüri Jaanson (RE) ← 30.01.2021 väliskomisjonist Raimond Kaljulaid (–) ← 30.01.2021 väliskomisjonist → 22.07.2022 riigikaitsekomisjoni</p>

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
Aseesimees: Kristen Michal (RE) kuni 28.01.2021 Sven Sester (I) 28.01.2021–22.07.2022 Rene Kokk (EKRE) alates 25.07.2022	Siim Kallas (RE) ← 09.02.2021, varem RK 2. aseesimees Kalev Kallo (K) ⇒ 30.11.2020 Rene Kokk (EKRE) ⇒ 24.04.2019 ← 22.07.2022 rahanduskomisjonist Mihhail Korb (K) Kalvi Kõva (SDE) → 07.04.2022 keskkonnakomisjoni ← 22.07.2022 keskkonnakomisjonist
Valimistulemused: 30.04.2019: Sven Sester (I) – 5 häält Kristen Michal (RE) – 4 häält 28.01.2021: Kristen Michal (RE) – 5 häält Sven Sester (I) – 3 häält 25.07.2022: Kristen Michal (RE) – 5 häält Rene Kokk (EKRE) – 3 häält	Kristen Michal (RE) Hanno Pevkur (RE) ← 30.01.2021 põhiseaduskomisjonist → 08.02.2021, RK 1. aseesimees Siim Pohlak (EKRE) → 13.02.2020 keskkonnakomisjoni Kai Rimmel (EKRE) ⇐ 29.04.2019 ⇒ 26.01.2021 Sven Sester (I) → 22.07.2022 maaelukomisjoni Mihhail Stalnuhhin (K) ← 09.12.2020 kultuurikomisjonist → 22.07.2022 põhiseaduskomisjoni Raivo Tamm (I) ← 22.07.2022 väliskomisjonist
Põhiseaduskomisjon	
18.04.2019 (9 liiget) 23.02.2023 (9 liiget)	Taavi Aas (K) ⇒ 24.04.2019 ⇐ 06.06.2022 → 22.07.2022 majanduskomisjoni Kalle Grünthal (EKRE) ⇐ 12.06.2019 → 22.07.2022 sotsiaalkomisjoni Heiki Hepner (I) ← 25.11.2020 maaelukomisjonist ⇒ 26.01.2021 Maria Jufereva-Skuratovski (K) ← 30.12.2020 väliskomisjonist → 30.01.2021 väliskomisjoni Marek Jürgenson (K) ← 15.10.2019 õiguskomisjonist → 22.04.2020 õiguskomisjoni Kaja Kallas (RE) ← 18.03.2020 õiguskomisjonist ⇒ 26.01.2021 Siim Kiisler (I) ⇐ 11.06.2019 → 25.11.2020 maaelukomisjoni Kert Kingo (EKRE) → 29.04.2019 õiguskomisjoni
Esimees: Jaak Madison (EKRE) kuni 10.06.2019 Paul Puustusmaa (EKRE) 10.06.2019–15.10.2020 Alar Laneman (EKRE) 20.10.–18.11.2020 Anti Poolamets (EKRE) 23.11.2020–30.01.2021 Toomas Kivimägi (RE) 08.02.2021–25.07.2022 Eduard Odinets (SDE) alates 25.07.2022	

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
Aseesimees: Indrek Saar (SDE) kuni 13.06.2019 Lauri Läänemets (SDE) 17.06.2019–21.03.2022 Eduard Odinets (SDE) 30.03.–25.07.2022 Jaak Valge (EKRE) alates 25.07.2022	Toomas Kivimägi (RE) ← 30.01.2021 õiguskomisjonist Andrei Korobeinik (K) ⇐ 30.04.2019 → 15.10.2019 õiguskomisjoni ← 22.04.2020 õiguskomisjonist ⇒ 21.11.2020 ⇐ 27.11.2020 ⇒ 18.11.2021 Alar Laneman (EKRE) ← 15.10.2020 riigikaitsekomisjonist ⇒ 18.11.2020 Oudekki Loone (K) ⇐ 29.04.2019 → 27.01.2020 riigikaitsekomisjoni ← 30.01.2021 riigikaitsekomisjonist ⇒ 03.06.2022
Valimistulemused: 30.04.2019: Jaak Madison (EKRE) – 5 häält Indrek Saar (SDE) – 4 häält 10.06.2019: Paul Puustusmaa (EKRE) – 5 häält Indrek Saar (SDE) – 4 häält 17.06.2019: Paul Puustusmaa (EKRE) – 5 häält Lauri Läänemets (SDE) – 2 häält 20.10.2020: Alar Laneman (EKRE) – 5 häält Lauri Läänemets (SDE) – 4 häält 23.11.2020: Anti Poolamets (EKRE) – 5 häält Lauri Läänemets (SDE) – 4 häält 08.02.2021: Toomas Kivimägi (RE) – 5 häält Lauri Läänemets (SDE) – 4 häält 30.03.2022: Toomas Kivimägi (RE) – 6 häält Eduard Odinets (SDE) – 3 häält 25.07.2022: Eduard Odinets (SDE) – 5 häält Jaak Valge (EKRE) – 4 häält	Lauri Läänemets (SDE) ⇐ 13.06.2019 → 21.03.2022 riigikaitsekomisjoni ⇒ 11.06.2019 ⇐ 19.11.2021 → 01.06.2022 sotsiaalkomisjoni ← 10.06.2022 sotsiaalkomisjonist ⇐ 29.04.2019 ⇒ 02.06.2019 Eduard Odinets (SDE) ← 21.03.2022 kultuurikomisjonist Hanno Pevkur (RE) → 30.01.2021 majanduskomisjoni Anti Poolamets (EKRE) ← 19.11.2020 väliskomisjonist → 30.01.2021 õiguskomisjoni Paul Puustusmaa (EKRE) ← 29.04.2019 õiguskomisjonist → 15.10.2020 õiguskomisjoni ← 30.01.2021 õiguskomisjonist Valdo Randpere (RE) ← 30.12.2020 väliskomisjonist → 30.01.2021 väliskomisjoni ⇒ 24.04.2019 ⇐ 30.01.2021 ⇒ 18.07.2022 Martin Repinski (K) ← 27.01.2020 riigikaitsekomisjonist → 30.01.2021 maaelukomisjoni Mailis Reps (K) ⇒ 24.04.2019

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
	Taavi Rõivas (RE) ⇒ 15.12.2020 Indrek Saar (SDE) → 13.06.2019 väliskomisjoni Üllar Saaremäe (I) ← 22.07.2022 kultuurikomisjonist Mihhail Stalnuhhin (K, –) ← 22.07.2022 majanduskomisjonist Vilja Toomast (RE) → 18.03.2020 õiguskomisjoni Marko Torm (RE) ⇐ 17.12.2020 Jaak Valge (EKRE) ← 22.07.2022 kultuurikomisjonist Viktor Vassiljev (K) ← 01.06.2022 sotsiaalkomisjonist → 10.06.2022 sotsiaalkomisjoni Mart Vörklaev (RE) ← 30.01.2021 keskkonnakomisjonist
Rahanduskomisjon	
18.04.2019 (11 liiget)	Jaak Aab (K) ⇐ 06.06.2022
23.02.2023 (11 liiget)	Annely Akkermann (RE) ← 22.07.2022 majanduskomisjonist ⇒ 19.10.2022
Esimees:	Dmitri Dmitrijev (K)
Aivar Kokk (I)	Ivi Eenmaa (RE) ⇐ 30.01.2021 → 22.07.2022 maaelukomisjoni
kuni 08.02.2021, alates 06.06.2022	Martin Helme (EKRE) ⇒ 24.04.2019
Erki Savisaar (K)	Tiit Kala (EKRE) ⇐ 29.04.2019 ⇒ 07.11.2020
08.02.–18.11.2021	
Andrei Korobeinik (K)	Aivar Kokk (I)
23.11.2021–03.06.2022	Rene Kokk (EKRE) ⇐ 09.11.2020 → 22.07.2022 majanduskomisjoni
Aseesimees:	
Maris Lauri (RE)	Andrei Korobeinik (K) ⇐ 19.11.2021 ⇒ 03.06.2022
kuni 26.01.2021	
Aivar Kokk (I)	Maris Lauri (RE) ⇒ 26.01.2021 ⇐ 22.07.2022
08.02.2021–06.06.2022	
Jaak Aab (K)	Jürgen Ligi (RE)
alates 06.06.2022	Natalia Malleus (K) ⇐ 29.04.2019 → 30.01.2021 keskkonnakomisjoni
Valimistulemused:	Ivari Padar (SDE) ← 22.07.2022 maaelukomisjonist
30.04.2019:	Siim Pohlak (EKRE) ← 22.07.2022 sotsiaalkomisjonist
Aivar Kokk (I) – 6 häält	Valdo Randpere (RE) ← 10.11.2022 väliskomisjonist
Maris Lauri (RE) – 5 häält	Jüri Ratas (K) ⇒ 24.04.2019
08.02.2021:	Urmas Reitelmann (EKRE)
Erki Savisaar (K) – 6 häält	Martin Repinski (–) ← 24.03.2022 maaelukomisjonist
Aivar Kokk (I) – 4 häält	→ 22.07.2022 maaelukomisjoni

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
23.11.2021: Andrei Korobeinik (K) – 6 häält Aivar Kokk (I) – 3 häält 06.06.2022: Aivar Kokk (I) – 5 häält Jaak Aab (K) – 3 häält (2 sedelit kehtetud)	Kersti Sarapuu (K) Erki Savisaar (K) ← 30.01.2021 keskkonnakomisjonist ⇒ 18.11.2021 Riina Sikkut (SDE) ⇒ 18.07.2022 Andres Sutt (RE) ⇒ 26.01.2021 ← 20.10.2022 väliskomisjonist → 10.11.2022 väliskomisjoni Aivar Sõerd (RE)
Riigikaitsekomisjon	
18.04.2019 (11 liiget) 23.02.2023 (9 liiget) Esimees: Andres Metsoja (I) kuni 30.01.2021 Enn Eesmaa (K) 08.02.2021–22.07.2022 Raimond Kaljulaid (–) alates 26.07.2022 Aseesimees: Kalle Laanet (RE) kuni 26.01.2021 Leo Kunnas (EKRE) alates 08.02.2021 Valimistulemused: 30.04.2019: Andres Metsoja (I) – 6 häält Kalle Laanet (RE) – 4 häält 08.02.2021: I voor: Enn Eesmaa (K) – 5 häält Leo Kunnas (EKRE) – 5 häält	Jaak Aab (K) ⇒ 24.04.2019 Tiiu Aro (RE) ⇐ 25.03.2021 → 17.01.2022 sotsiaalkomisjoni Enn Eesmaa (K) ← 30.01.2021 väliskomisjonist → 22.07.2022 väliskomisjoni Heiki Hepner (I) ⇐ 02.06.2021 Jaak Juske (SDE) ⇐ 13.06.2019 → 21.03.2022 kultuurikomisjoni Toomas Järveoja (RE) ← 17.01.2022 sotsiaalkomisjonist → 22.07.2022 õiguskomisjoni Raimond Kaljulaid (–) ← 22.07.2022 majanduskomisjonist Marina Kaljurand (SDE) ⇒ 12.06.2019 Uno Kaskpeit (EKRE) ← 15.10.2020 õiguskomisjonist → 11.02.2021 õiguskomisjoni Johannes Kert (RE) ⇒ 04.03.2021 Leo Kunnas (EKRE) Ants Laaneots (RE) Kalle Laanet (RE) ⇒ 26.01.2021 ⇐ 22.07.2022 Alar Laneman (EKRE) → 15.10.2020 põhiseaduskomisjonist ← 11.02.2021 õiguskomisjonist Oudekki Loone (K) ← 27.01.2020 põhiseaduskomisjonist → 30.01.2021 põhiseaduskomisjonist Lauri Läänemets (SDE) ← 21.03.2022 põhiseaduskomisjonist ⇒ 18.07.2022

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
Il voor: Enn Eesmaa (K) – 6 häält Leo Kunnas (EKRE) – 4 häält 26.07.2022: Raimond Kaljulaid (–) – 4 häält Leo Kunnas (EKRE) – 3 häält (1 sedel kehtetu) 06.12.2022: Raimond Kaljulaid (–) – 5 häält Leo Kunnas (EKRE) – 4 häält	Andres Metsoja (I) → 30.01.2021 keskkonnakomisjoni Madis Milling (RE) ⇒ 03.02.2022 Anneli Ott (K) ⇒ 25.11.2020 ← 22.07.2022 väliskomisjonist Peeter Rahnel (K) ⇐ 29.04.2019 ⇒ 03.06.2022 Mati Raidma (RE) ⇐ 30.01.2021 Ülle Rajasalu (RE) ⇐ 10.02.2022 ⇒ 18.07.2022 Martin Repinski (K) → 27.01.2020 põhiseaduskomisjoni Mailis Reps (K) ⇐ 26.11.2020 → 30.01.2021 väliskomisjoni Erki Savisaar (K) ⇐ 06.06.2022 Raivo Tamm (I) ← 30.01.2021 väliskomisjonist → 02.06.2021 väliskomisjoni
Sotsiaalkomisjon	
18.04.2019 (9 liiget) 23.02.2023 (11 liiget) Esimees: Tõnis Mölder (K) kuni 26.01.2021 Siret Kotka (K) 08.02.2021–25.07.2022 Helmen Kütt (SDE) alates 25.07.2022 Aseesimees: Helmen Kütt (SDE) kuni 25.07.2022 Siret Kotka (K) alates 25.07.2022	Tiiu Aro (RE) ← 17.01.2022 riigikaitsekomisjonist ⇒ 18.07.2022 Ivi Eenmaa (RE) ← 24.10.2022 maaelukomisjonist → 25.10.2022 maaelukomisjoni Urmas Espenberg (EKRE) ⇐ 29.04.2019 ⇒ 09.11.2020 ⇐ 19.11.2020 ⇒ 26.01.2021 Hele Everaus (RE) Kalle Grünthal (EKRE) ← 22.07.2022 põhiseaduskomisjonist ⇒ 24.04.2019 Jüri Jaanson (RE) → 27.05.2019 majanduskomisjoni Toomas Järveoja (RE) ⇐ 30.01.2021 → 17.01.2022 riigikaitsekomisjonist Liina Kersna (RE) ⇒ 26.01.2021 Kert Kingo (EKRE) ← 30.01.2021 õiguskomisjonist

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
Valimistulemused: 30.04.2019: Tõnis Mölder (K) – 5 häält Helmen Kütt (SDE) – 4 häält 08.02.2021: Siret Kotka (K) – 6 häält Helmen Kütt (SDE) – 3 häält 25.07.2022: Helmen Kütt (SDE) – 6 häält Siret Kotka (K) – 5 häält	Siret Kotka (K) ← 30.01.2021 maaelukomisjonist Helmen Kütt (SDE) Tõnis Mölder (K) ⇒ 26.01.2021 ← 01.06.2022 põhiseaduskomisjonist → 10.06.2022 põhiseaduskomisjoni ← 30.01.2021 Õnne Pillak (RE) Siim Pohlak (EKRE) ← 30.03.2021 keskkonnakomisjonist → 22.07.2022 rahanduskomisjoni Ülle Rajasalu (RE) ← 25.10.2022 Signe Riisalo (RE) ← 27.05.2019 ⇒ 26.01.2021 Priit Sibul (I) Margit Sutrop (RE) ← 22.07.2022 kultuurikomisjonist → 24.10.2022 kultuurikomisjoni Kristina Šmigun-Vähi (RE) ← 22.07.2022 kultuurikomisjonist Marika Tuus-Laul (K) Viktor Vassiljev (K) → 01.06.2022 põhiseaduskomisjoni ← 10.06.2022 põhiseaduskomisjonist
Väliskomisjon	
18.04.2019 (13 liiget) 23.02.2023 (9 liiget) Esimees: Enn Eesmaa (K) kuni 30.01.2021 Marko Mihkelson (RE) 08.02.2021–11.11.2022 Andres Sutt (RE) alates 11.11.2022 Aseesimees: Marko Mihkelson (RE) kuni 08.02.2021 Jüri Luik (I) 08.02.–31.05.2021 Mihhail Lotman (I) 03.06.2021–02.05.2022 Raivo Tamm (I) 02.05.–22.07.2022	Enn Eesmaa (K) → 30.01.2021 riigikaitsekomisjoni ← 22.07.2022 riigikaitsekomisjonist Mart Helme (EKRE) ← 19.11.2020 → 23.03.2021 maaelukomisjoni Maria Jufereva-Skuratovski (K) → 30.12.2020 põhiseaduskomisjoni ← 30.01.2021 põhiseaduskomisjonist Ruuben Kaalep (EKRE) → 19.10.2022 kultuurikomisjoni Raimond Kaljulaid (–) → 30.01.2021 majanduskomisjoni Siret Kotka (K) ← 08.10.2019 maaelukomisjonist → 25.11.2019 maaelukomisjoni Eerik-Niiles Kross (RE) Mihhail Lotman (I) Jüri Luik (I) ← 30.01.2021 ⇒ 31.05.2021 Marko Mihkelson (RE) Sven Mikser (SDE) ⇒ 12.06.2019 Anneli Ott (K) ← 08.11.2021 → 22.07.2022 riigikaitsekomisjoni Keit Pentus-Rosimannus (RE) ⇒ 26.01.2021

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
<p>Enn Eesmaa (K) alates 25.07.2022</p> <p>Valimistulemused: 30.04.2019: Enn Eesmaa (K) – 8 häält Marko Mihkelson (RE) – 5 häält 08.02.2021: Marko Mihkelson (RE) – 6 häält Jüri Luik (I) – 5 häält 03.06.2021: Marko Mihkelson (RE) – 6 häält Mihhail Lotman (I) – 4 häält 02.05.2022: Marko Mihkelson (RE) – 6 häält Raivo Tamm (I) – 5 häält 25.07.2022: Marko Mihkelson (RE) – 6 häält Enn Eesmaa (K) – 5 häält 11.11.2022: Andres Sutt (RE) – 5 häält Enn Eesmaa (K) – 4 häält</p>	<p>Anti Poolamets (EKRE) → 19.11.2020 põhiseaduskomisjoni Henn Põlluaas (EKRE) ← 23.03.2021, varem RK esimees Valdo Randpere (RE) → 30.12.2020 põhiseaduskomisjoni ← 30.01.2021 põhiseaduskomisjonist → 10.11.2022 rahanduskomisjoni Mailis Reps (K) ← 30.01.2021 riigikaitsekomisjonist Indrek Saar (SDE) ← 13.06.2019 põhiseaduskomisjonist Kadri Simson (K) ⇒ 12.09.2019 Imre Sooäär (K) ⇐ 09.12.2020 ⇒ 03.11.2021 Andres Sutt (RE) ⇐ 22.07.2022 → 20.10.2022 rahanduskomisjoni ← 10.11.2022 rahanduskomisjonist Raivo Tamm (I) → 30.01.2021 riigikaitsekomisjoni ← 02.06.2021 riigikaitsekomisjonist → 22.07.2022 majanduskomisjoni</p>
Õiguskomisjon	
<p>18.04.2019 (9 liiget) 23.02.2023 (11 liiget)</p> <p>Esimees: Jaanus Karilaid (K) kuni 30.08.2021 Marek Jürgenson (K) 30.08.2021–22.07.2022 Heljo Pikhof (SDE) alates 22.07.2022</p>	<p>Riho Breivel (EKRE) ← 26.09.2019 keskkonnakomisjonist → 07.11.2019 keskkonnakomisjoni Toomas Järveoja (RE) ← 22.07.2022 riigikaitsekomisjonist Marek Jürgenson (K) → 15.10.2019 põhiseaduskomisjoni ← 22.04.2020 põhiseaduskomisjonist Kaja Kallas (RE) → 18.03.2020 põhiseaduskomisjoni Sulev Kannimäe (RE) ⇐ 30.01.2021 Jaanus Karilaid (K) Uno Kaskpeit (EKRE) → 15.10.2020 riigikaitsekomisjoni ← 11.02.2021 riigikaitsekomisjonist</p>

Komisjoni nimetus, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)
<p>Aseesimees: Toomas Kivimägi (RE) kuni 30.01.2021 Heljo Pikhof (SDE) 08.02.2021–22.07.2022 Marek Jürgenson (K) alates 22.07.2022</p> <p>Valimistulemused: 30.04.2019: Jaanus Karilaid (K) – 5 häält Toomas Kivimägi (RE) – 4 häält 08.02.2021: Jaanus Karilaid (K) – 5 häält Heljo Pikhof (SDE) – 4 häält 30.08.2021: Marek Jürgenson (K) – 6 häält Heljo Pikhof (SDE) – 3 häält 22.07.2022: Heljo Pikhof (SDE) – 6 häält Marek Jürgenson (K) – 3 häält</p>	<p>Kert Kingo (EKRE) ← 29.04.2019 põhiseaduskomisjonist ⇒ 16.05.2019 ⇐ 07.11.2019 → 30.01.2021 sotsiaalkomisjoni</p> <p>Toomas Kivimägi (RE) → 30.01.2021 põhiseaduskomisjonist Andrei Korobeinik (K) ← 15.10.2019 põhiseaduskomisjonist → 22.04.2020 põhiseaduskomisjonist</p> <p>Anastassia Kovalenko-Kõlvart (–) ⇐ 12.04.2022</p> <p>Tarmo Kruusimäe (I) Alar Laneman (EKRE) ⇐ 30.01.2021 → 11.02.2021 riigikaitsekomisjonist</p> <p>Heljo Pikhof (SDE) Anti Poolamets (EKRE) ← 30.01.2021 põhiseaduskomisjonist Paul Puustusmaa (EKRE) → 29.04.2019 põhiseaduskomisjonist ← 15.10.2020 põhiseaduskomisjonist → 30.01.2021 põhiseaduskomisjonist</p> <p>Rein Suurkask (EKRE) ⇐ 27.05.2019 → 26.09.2019 keskkonnakomisjonist</p> <p>Urve Tiidus (RE) Vilja Toomast (RE) ← 18.03.2020 põhiseaduskomisjonist</p>

2.2.2. Muud komisjonid

Komisjoni nimetus, moodustamise kuupäev, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)	Ülesanded
Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon		
<p>16.05.2019</p> <p>Esimees: Alar Laneman (EKRE) kuni 15.10.2020 Kert Kingo (EKRE) 19.10.2020–10.02.2021 Jürgen Ligi (RE) 10.02.2021–22.07.2022 Toomas Kivimägi (RE) alates 25.07.2022</p> <p>Aseesimees: Hanno Pevkur (RE) kuni 09.02.2021 Kert Kingo (EKRE) alates 10.02.2021</p> <p>Valimistulemused: 27.05.2019: Alar Laneman (EKRE) – 3 häält Hanno Pevkur (RE) – 2 häält 19.10.2020: Kert Kingo (EKRE) – 3 häält Hanno Pevkur (RE) – 2 häält 10.02.2021: Jürgen Ligi (RE) – 3 häält</p>	<p>Heiki Hepner (I) ⇒ 26.01.2021 Kaido Höövelson (K) → 07.09.2021 Marek Jürgenson (K) ← 07.09.2021 Kert Kingo (EKRE) ← 15.10.2020 Toomas Kivimägi (RE) ← 22.07.2022 Aivar Kokk (I) ← 30.01.2021 Alar Laneman (EKRE) → 15.10.2020 Jürgen Ligi (RE) ← 09.02.2021 → 22.07.2022</p> <p>Ivari Padar (SDE) Hanno Pevkur (RE) → 09.02.2021 Peeter Rahnel (K) ← 08.06.2021 ⇒ 03.06.2022 Erki Savisaar (K) ← 15.09.2022</p>	<p>Komisjon täidab julgeolekuasutuste seaduse §-s 36, kriminaalmenetluse seadustiku § 126¹⁵ lg-s 2, Eestit okupeerinud riikide julgeolekuorganite või relvajõudude luure- või vastuluureorganite teenistuses olnud või nendega koostööd teinud isikute arvelevõtmise ja avalikustamise korra seaduse §-s 11 ning elektroonilise side seaduse § 113 lg-s 8 sätestatud ülesandeid, Kaitseväe korralduse seaduse § 42 lg 3 alusel teeb komisjon järelevalvet kaitseväeluure teostamise üle ning täidab muid seadustest tulenevaid ülesandeid. Vabariigi Valitsuse seaduse § 77¹ lg 4 alusel teeb komisjon 2022. aastast järelevalvet Riigikantselei riigikaitse ja riigi julgeoleku tagamisega seotud ülesannete täitmisel isikuandmete töötlemise nõuete täitmise üle.</p>

← kinnitamine komisjoni liikmeks

→ lahkumine komisjonist

⇒ lahkumine Riigikogu liikme volituste lõppemise või peatumise tõttu

(–) fraktsiooni mittekuuluv Riigikogu liige

Komisjoni nimetus, moodustamise kuupäev, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)	Ülesanded
Kert Kingo (EKRE) – 2 häält 25.07.2022: Toomas Kivimägi (RE) – 3 häält Kert Kingo (EKRE) – 2 häält		
Korruptsioonivastane erikomisjon		
16.05.2019 Esimees: Katri Raik (SDE) kuni 29.12.2020 Eduard Odinets (SDE) 11.02.2021–04.04.2022 Riina Sikkut (SDE) 04.04.–18.07.2022 Mart Helme (EKRE) alates 25.07.2022 Aseesimees: Marek Jürgenson (K) kuni 09.02.2021 Valdo Randpere (RE) 11.02.2021–22.07.2022 Kalle Laanet (RE) alates 25.07.2022 Valimistulemused: 27.05.2019: Katri Raik (SDE) – 3 häält Marek Jürgenson (K) – 2 häält 11.02.2021: Eduard Odinets (SDE) – 3 häält Valdo Randpere (RE) – 2 häält 04.04.2022: Riina Sikkut (SDE) – 3 häält Valdo Randpere (RE) – 2 häält	Mart Helme (EKRE) Marek Jürgenson (K) Siim Kiisler (I) Kalle Laanet (RE) Mart Nutt (I) Eduard Odinets (SDE) Heljo Pikhof (SDE) Paul Puustusmaa (EKRE) Mati Raidma (RE) Katri Raik (SDE) Valdo Randpere (RE) Priit Sibul (I) Riina Sikkut (SDE) Timo Suslov (RE) Andres Sutt (RE) Marko Šorin (K)	← 22.07.2022 → 09.02.2021 ← 11.06.2019 ⇒ 26.01.2021 ← 22.07.2022 ⇒ 02.06.2019 ← 11.01.2021 → 04.04.2022 ← 22.07.2022 → 22.07.2022 ← 15.09.2022 ← 14.09.2021 → 15.09.2022 ⇒ 29.12.2020 ← 09.02.2021 → 22.07.2022 ← 30.01.2021 ← 04.04.2022 ⇒ 18.07.2022 ← 08.06.2021 → 14.09.2021 ⇒ 26.01.2021 ← 09.02.2021

Komisjon täidab korruptsioonivastase seaduse §-s 9 sätestatud ülesandeid. Komisjon teostab parlamentaarset järelevalvet korruptsioonivastaste meetmete rakendamise üle, arutab omal algatusel KVS-i § 13 lg-s 1 nimetatud ametiisikute võimalikke korruptsioonijuhtumeid ja annab nende kohta hinnanguid, teostab järelevalvet Riigikogu liikmete tegevuspiirangutest kinnipidamise üle, kontrollib oma pädevuse piires huvide deklaratsioone, teavitab Riigikogu ja avalikkust oma korruptsioonivastase tegevuse tulemustest ning täidab muid seadusest tulenevaid ülesandeid.

Komisjoni nimetus, moodustamise kuupäev, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)	Ülesanded
25.07.2022: Mart Helme (EKRE) – 4 häält Kalle Laanet (RE) – 2 häält		
Riigieelarve kontrolli erikomisjon		
16.05.2019 Esimees: Jürgen Ligi (RE) kuni 09.02.2021 Urmas Reinsalu (I) 11.02.2021–18.07.2022 Tõnis Mölder (K) alates 25.07.2022 Aseesimees: Martin Repinski (K) kuni 09.02.2021 Marek Jürgenson (K) 11.02.–07.09.2021 Kaido Höövelson (K) 13.09.2021–22.07.2022 Jaak Juske (SDE) alates 25.07.2022 Valimistulemused: 27.05.2019: Jürgen Ligi (RE) – 3 häält Martin Repinski (K) – 2 häält 11.02.2021: Urmas Reinsalu (I) – 3 häält Marek Jürgenson (K) – 2 häält 13.09.2021: Urmas Reinsalu (I) – 3 häält Kaido Höövelson (K) – 2 häält (1 kehtetu sedel)	Annelly Akkermann (RE) Peeter Ernits (EKRE) Martin Helme (EKRE) Kaido Höövelson (K) Jaak Juske (SDE) Marek Jürgenson (K) Aivar Kokk (I) Kalvi Köva (SDE) Jürgen Ligi (RE) Natalia Malleus (K) Andres Metsoja (I) Tõnis Mölder (K) Valdo Randpere (RE) Urmas Reinsalu (I) Martin Repinski (K) Andres Sutt (RE) Jaak Valge (EKRE)	← 09.02.2021 ⇒ 19.10.2022 → 22.09.2020 ← 06.04.2021 ← 30.01.2021 → 06.04.2021 ← 07.09.2021 → 22.07.2022 ← 22.07.2022 ← 09.02.2021 → 07.09.2021 → 30.01.2021 → 22.07.2022 → 09.02.2021 ← 08.06.2021 ← 22.07.2022 ← 22.07.2022 ← 25.10.2022 → 07.11.2022 ← 30.01.2021 ⇒ 18.07.2022 → 09.02.2021 ← 07.11.2022 ← 22.09.2020 → 30.01.2021 Tulenevalt Riigikontrolli seaduse §-st 52 täidab komisjon alljärgnevat ülesandeid: 1) riigi majandusaasta koondaruande ja selle kontrolliaruande läbivaatamine; 2) avaliku sektori auditeerimise küsimuste läbivaatamine; 3) Riigikontrolli kontrolliaruannete ja ülevaadete ning riigikontrolöri töstatatud oluliste küsimuste arutamine; 4) Riigikontrolli teavitamine probleemidest, mis jõuavad komisjoni liikmeteni suhtlemisel ameti- ja eraisikutega; 5) Riigikontrolli informatsiooni alusel tema tegevuse takistamise juhtude kohta seisukoha võtmine.

Komisjoni nimetus, moodustamise kuupäev, esimees, aseesimees, valimistulemused	Liikmed (fraktsioon)	Ülesanded
25.07.2022: Tõnis Mölder (K) – 4 häält Jaak Juske (SDE) – 2 häält		
Eesti keele õppe arengu probleemkomisjon		
30.05.2019–20.02.2023	Urmas Espenberg (EKRE)	⇒ 09.11.2020 ← 19.11.2020
Esimees:		⇒ 26.01.2021 ← 15.09.2022
Erik-Niiles Kross (RE) kuni 17.06.2019	Maria Jufereva-Skuratovski (K)	← 22.07.2022
Mihhail Stalnuhhin (K) 17.06.2019–25.07.2022	Toomas Jürgenstein (SDE)	→ 22.07.2022
Jürgen Ligi (RE) alates 25.07.2022	Erik-Niiles Kross (RE)	→ 22.07.2022
Aseesimees:	Tarmo Kruusimäe (I)	← 30.01.2021
Mihhail Stalnuhhin (K, –) kuni 17.06.2019, alates 25.07.2022	Helmen Kütt (SDE)	→ 22.07.2022
Erik-Niiles Kross (RE) 17.06.2019–15.02.2021	Jürgen Ligi (RE)	← 22.07.2022
Tarmo Kruusimäe (I) 15.02.2021–25.07.2022	Mihhail Lotman (I)	→ 13.06.2019
	Priit Sibul (I)	← 13.06.2019
	Mihhail Stalnuhhin (K, –)	→ 30.01.2021
	Margit Sutrop (RE)	← 22.07.2022
	Kristina Šmigun-Vähi (RE)	→ 15.09.2022
		← 08.06.2021
Valimistulemused:	Jaak Valge (EKRE)	→ 22.07.2022
13.06.2019:		← 30.01.2021
Erik-Niiles Kross (RE) – 3 häält Mihhail Stalnuhhin (K) – 2 häält		
17.06.2019:		
Mihhail Stalnuhhin (K) – 3 häält Erik-Niiles Kross (RE) – 2 häält		
15.02.2021:		
Mihhail Stalnuhhin (K) – 4 häält Tarmo Kruusimäe (I) – 1 hääl		
25.07.2022:		
Jürgen Ligi (RE) – 4 häält Mihhail Stalnuhhin (K) – 2 häält		

Komisjoni nimetus, moodustamise kuupäev, esimees, aseesimees, valmistulemused	Liikmed (fraktsioon)	Ülesanded
Rahvastikukriisi lahendamise probleemkomisjon		
<p>30.05.2019–08.06.2021</p> <p>Esimees: Jaak Valge (EKRE) kuni 15.09.2020 Peeter Ernits (EKRE) alates 21.09.2020</p> <p>Aseesimees: Heljo Pikhof (SDE)</p> <p>Valmistulemused: 13.06.2019: Jaak Valge (EKRE) – 3 häält Heljo Pikhof (SDE) – 2 häält 21.09.2020: Peeter Ernits (EKRE) – 3 häält Heljo Pikhof (SDE) – 1 hääl</p>	<p>Peeter Ernits (EKRE) ← 15.09.2020</p> <p>Siret Kotka (K)</p> <p>Tarmo Kruusimäe (I) ← 17.09.2020</p> <p>Viktoria Ladõnskaja-Kubits (I) → 17.09.2020</p> <p>Heljo Pikhof (SDE)</p> <p>Signe Riisalo (RE) ⇒ 26.01.2021</p> <p>Jaak Valge (EKRE) → 15.09.2020</p>	<p>Komisjoni ülesanne on kujundada Eesti rahvastikupoliitikat, et tagada eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimine läbi aegade, selleks komisjon:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) arutab Eesti rahvastikuprobleeme ja võimalusi nende lahendamiseks; 2) analüüsib Eesti rahvastikupoliitikat ja rahvastiku arengut mõjutavaid eelnõusid ning kujundab nende kohta arvamusi; 3) teeb ettepanekuid riiklike poliitikate põhialuste, valdkonna arengukavade, valitsemisala arengukavade ja programmide koostamise, muutmise või täiendamise kohta rahvastikupoliitikasse puutuvates küsimustes; 4) analüüsib kogutavat rahvastikustatistikat ühiskonna vajaduste seisukohalt ja teeb vajadusel ettepanekuid statistika kogumise täiustamiseks; 5) kaasab rahvastikupoliitikaga seotud huvigruppe komisjoni töösse; 6) annab vajadusel arvamusi olulisi demograafilisi mõjusid sisaldavate õigusloomeliste algatuste kohta.

2.2.3. Muude komisjonide moodustamise katsed

Nimetus	Esitajad, eelnõu esitamise kuupäev	Otsuse-eelnõu number	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad Tagasilükkamise või tagasi võtmise aeg, hääletamistulemus
Riigikogu uurimiskomisjoni moodustamine tõe väljaselgitamiseks siseministri väidete kohta prokuratuuri poliitilisest kallutatusest	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon 13.11.2019	107 OE	16.12.2019 Tagasi võetud täiskogul menetlemata
Riigikogu uurimiskomisjoni moodustamine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi ja sellest tuleneva eriolukorra mõju leevendamiseks ette nähtud toetusmeetmete otstarbekuse, tõhususe ning meetmete rakendamisel toimunud võimaliku korrupsiooni uurimiseks	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, Raimond Kaljulaid 25.01.2021	319 OE	17.03.2021 (53-39-0)
Riigikogu uurimiskomisjoni moodustamine aprillis 2021 Tallinna kesklinnas toimunud politseioperatsiooni seaduslikkuse ja proportsionaalsuse selgitamiseks	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon 21.04.2021	379 OE	14.09.2021, 15.09.2021 (53-18-0)

2.3. Riigikogu fraktsioonid

Fraktsioonid registreeriti Riigikogu juhatause otsustega 04.04.2019.

Fraktsiooni nimetus, esimees, aseesimehed	Liikmed
Eesti Keskerakonna fraktsioon (K)	
26 liiget (04.04.2019) 23 liiget (23.02.2023)	Jaak Aab ⇒ 24.04.2019 volitused peatunud (riigihalduse minister) ⇐ 06.06.2022 volitused taastunud
Esimees: Kadri Simson kuni 12.09.2019 Kersti Sarapuu 16.09.2019–08.02.2021	Taavi Aas ⇒ 24.04.2019 volitused peatunud (majandus- ja taristuminister) ⇐ 06.06.2022 volitused taastunud
	Dmitri Dmitrijev Enn Eesmaa

→ fraktsioonist lahkumine

⇐ fraktsiooni liikmeks registreerimine seoses Riigikogu liikme volituste alguse või taastumisega

⇒ fraktsioonist lahkumine Riigikogu liikme volituste lõppemise või peatumise tõttu

Fraktsiooni nimetus, esimees, aseesimehed	Liikmed
Mailis Reps 08.02.–26.07.2021	Kaido Höövelson
Jaanus Karilaid alates 26.07.2021	Maria Jufereva-Skuratovski
Aseesimehed:	Marek Jürgenson
Siret Kotka kuni 08.02.2021	Raimond Kaljulaid → 05.04.2019, edasi fraktsiooni mittekuuluv
Kersti Sarapuu kuni 16.09.2019, alates 08.02.2021	Kalev Kallo ⇒ 30.11.2020 volitused lõppenud
Andrei Korobeinik 16.09.2019–21.11.2020, 07.12.2020–18.11.2021	Jaanus Karilaid
Dmitri Dmitrijev alates 22.11.2021	Mihhail Korb
	Andrei Korobeinik ⇐ 30.04.2019
	⇒ 21.11.2020 volitused lõppenud
	⇐ 27.11.2020
	⇒ 18.11.2021 volitused lõppenud
	⇐ 19.11.2021
	⇒ 03.06.2022 volitused lõppenud
	Siret Kotka
	Igor Kravtšenko
	Oudekki Loone ⇐ 29.04.2019
	⇒ 03.06.2022 volitused lõppenud
	Natalia Malleus ⇐ 29.04.2019
	Aadu Must
	Tõnis Mölder ⇒ 26.01.2021 volitused peatunud (keskkonnaminister)
	⇐ 19.11.2021 volitused taastunud
	Anneli Ott ⇒ 25.11.2020 volitused peatunud (riigihalduse minister)
	⇐ 08.11.2021 volitused taastunud
	Peeter Rahnel ⇐ 29.04.2019
	⇒ 03.06.2022 volitused lõppenud
	Jüri Ratas ⇒ 24.04.2019 volitused peatunud (peaminister)
	⇐ 28.01.2021 volitused taastunud
	Martin Repinski → 22.03.2022, edasi fraktsiooni mittekuuluv
	Mailis Reps ⇒ 24.04.2019 volitused peatunud (haridus- ja teadusminister)
	⇐ 25.11.2020 volitused taastunud
	Kersti Sarapuu
	Erki Savisaar ⇒ 18.11.2021 volitused peatunud (keskkonnaminister)
	⇐ 06.06.2022 volitused taastunud

Fraktsiooni nimetus, esimees, aseesimehed	Liikmed
	Kadri Simson ⇒ 12.09.2019 volitused lõppenud Imre Sooäär ⇐ 07.12.2020 ⇒ 03.11.2021 volitused lõppenud Mihhail Stalnuhhin → 12.09.2022, edasi fraktsiooni mittekuluv Marko Šorin ⇐ 16.09.2019 Tarmo Tamm Marika Tuus-Laul Viktor Vassiljev
Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon (EKRE)	
19 liiget (04.04.2019)	Merry Aart
19 liiget (23.02.2023)	Riho Breivel
	Peeter Ernits
Esimees:	Urmes Espenberg ⇐ 29.04.2019
Martin Helme	⇒ 09.11.2020 volitused lõppenud
kuni 24.04.2019,	⇐ 19.11.2020
08.02.–18.03.2021	⇒ 26.01.2021 volitused lõppenud
Siim Pohlak	Kalle Grünthal ⇐ 12.06.2019
29.04.2019–08.02.2021	Helle-Moonika Helme
Henn Põlluaas	Mart Helme ⇒ 24.04.2019 volitused peatunud
alates 18.03.2021	(siseminister)
Aseesimehed:	⇐ 10.11.2020 volitused taastunud
Rene Kokk	Martin Helme ⇒ 24.04.2019 volitused peatunud
kuni 24.04.2019,	(rahandusminister)
10.11.2020–01.08.2022	⇐ 27.01.2021 volitused taastunud
Siim Pohlak	Ruuben Kaalep
kuni 29.04.2019,	Tiit Kala ⇐ 29.04.2019
alates 01.08.2022	⇒ 07.11.2020 volitused lõppenud
Helle-Moonika Helme	Uno Kaskpeit
alates 29.04.2019	Kert Kingo ⇒ 16.05.2019 volitused peatunud
Alar Laneman	(väliskaubandus- ja infotehnoloogiaminister)
29.04.–27.05.2019,	⇐ 26.10.2019 volitused taastunud
16.03.–18.05.2020	Rene Kokk ⇒ 24.04.2019 volitused peatunud
Uno Kaskpeit	(keskkonnaminister)
27.05.2019–16.03.2020,	⇐ 08.11.2020 volitused taastunud
18.05.–10.11.2020	Leo Kunnas

Fraktsiooni nimetus, esimees, aseesimehed	Liikmed
	<p>Alar Laneman ⇒ 18.11.2020 volitused peatunud (siseminister) ⇐ 27.01.2021 volitused taastunud</p> <p>Jaak Madison ⇒ 11.06.2019 volitused lõppenud</p> <p>Siim Pohlak</p> <p>Anti Poolamets</p> <p>Paul Puustusmaa</p> <p>Henn Põlluaas</p> <p>Urmas Reitelmann</p> <p>Kai Rimmel ⇐ 29.04.2019 ⇒ 26.01.2021 volitused lõppenud</p> <p>Rein Suurkask ⇐ 27.05.2019 ⇒ 25.10.2019 volitused lõppenud</p> <p>Jaak Valge</p>
Eesti Reformierakonna fraktsioon (RE)	
34 liiget (04.04.2019)	Arto Aas ⇒ 20.05.2019 volitused lõppenud
34 liiget (23.02.2023)	Annely Akkermann ⇒ 19.10.2022 volitused peatunud (rahandusminister)
Esimees:	Yoko Alender
Kaja Kallas kuni 26.01.2021	Tiiu Aro ⇐ 09.03.2021 ⇒ 18.07.2022 volitused lõppenud
Mart Võrklaev alates 26.01.2021	Ivi Eenmaa ⇐ 27.01.2021 ⇒ 19.10.2022 volitused lõppenud ⇐ 20.10.2022
Aseesimehed:	
Arto Aas kuni 20.05.2019	Hele Everaus
Keit Pentus-Rosimannus kuni 26.01.2021	Jüri Jaanson
Taavi Rõivas 27.05.2019–15.12.2020	Toomas Järveoja ⇐ 27.01.2021 Kaja Kallas ⇒ 26.01.2021 volitused peatunud (peaminister)
	Siim Kallas
	Sulev Kannimäe ⇐ 28.01.2021

Fraktsiooni nimetus, esimees, aseesimehed	Liikmed
Mart Võrklaev 16.12.2020–26.01.2021 Erkki Keldo alates 26.01.2021 Heidy Purga alates 26.01.2021	Erkki Keldo
	Liina Kersna ⇒ 26.01.2021 volitused peatunud (haridus- ja teadusminister) ⇐ 19.07.2022 volitused taastunud
	Johannes Kert ⇒ 04.03.2021 volitused lõppenud
	Signe Kivi
	Toomas Kivimägi
	Heiki Kranich
	Eerik-Niiles Kross
	Urmas Kruuse ⇒ 26.01.2021 volitused peatunud (maaeluminister)
	Ants Laaneots
	Kalle Laanet ⇒ 26.01.2021 volitused peatunud (kaitseminister) ⇐ 19.07.2022 volitused taastunud
	Maris Lauri ⇒ 26.01.2021 volitused peatunud (justiitsminister) ⇐ 19.07.2022 volitused taastunud
	Jürgen Ligi
	Kristen Michal
	Marko Mihkelson
	Madis Milling ⇒ 03.02.2022 volitused lõppenud
	Kalle Palling ⇒ 29.09.2019 volitused lõppenud
	Keit Pentus-Rosimannus ⇒ 26.01.2021 volitused peatunud (rahandusminister)
	Hanno Pevkur ⇒ 18.07.2022 volitused peatunud (kaitseminister)
	Õnne Pillak ⇐ 27.01.2021
	Heidy Purga
Mati Raidma ⇐ 27.01.2021	
Ülle Rajasalu ⇐ 07.02.2022 ⇒ 18.07.2022 volitused lõppenud ⇐ 24.10.2022	

Fraktsiooni nimetus, esimees, aseesimehed	Liikmed
	Valdo Randpere
	Signe Riisalo ⇐ 27.05.2019 ⇒ 26.01.2021 volitused peatunud (sotsiaalkaitseminister)
	Taavi Rõivas ⇒ 15.12.2020 volitused lõppenud
	Andrus Seeme
	Timo Suslov ⇐ 27.01.2021
	Margit Sutrop ⇐ 27.01.2021
	Andres Sutt ⇒ 26.01.2021 volitused peatunud (ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister) ⇐ 19.07.2022 volitused taastunud
	Aivar Sõerd
	Kristina Šmigun-Vähi
	Urve Tiidus
	Vilja Toomast
	Marko Torm ⇐ 16.12.2020
	Aivar Viidik ⇐ 27.01.2021 ⇒ 18.07.2022 volitused lõppenud
	Mart Võrklaev ⇐ 07.10.2019
Isamaa fraktsioon (I)	
11 liiget (04.04.2019)* 11 liiget (23.02.2023)	Heiki Hepner ⇐ 29.04.2019 ⇒ 26.01.2021 volitused lõppenud ⇐ 01.06.2021
Esimees: Priit Sibul	Siim Kiisler ⇐ 11.06.2019 ⇒ 26.01.2021 volitused lõppenud
kuni 18.03.2021, alates 19.07.2022	Aivar Kokk
Helir-Valdor Seeder	Tarmo Kruusimäe
18.03.2021–19.07.2022	Viktoria Ladõnskaja-Kubits
	Mihhail Lotman ⇐ 08.04.2019

Fraktsiooni nimetus, esimees, aseesimehed	Liikmed
Aseesimees: Andres Metsoja kuni 09.05.2019 Tarmo Kruusimäe 09.05.2019–18.03.2021, alates 19.07.2022 Priit Sibul 18.03.2021–19.07.2022	Jüri Luik ⇒ 24.04.2019 volitused peatunud (kaitseminister) ⇐ 27.01.2021 volitused taastunud ⇒ 31.05.2021 volitused lõppenud Andres Metsoja Mart Nutt ⇐ 29.04.2019 ⇒ 02.06.2019 volitused lõppenud Urmas Reinsalu ⇒ 24.04.2019 volitused peatunud (välisminister) ⇐ 27.01.2021 volitused taastunud ⇒ 18.07.2022 volitused peatunud (välisminister) Üllar Saaremäe Helir-Valdor Seeder Sven Sester Priit Sibul Raivo Tamm
Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon (SDE)	
10 liiget (04.04.2019)	Jaak Juske ⇐ 13.06.2019
9 liiget (23.02.2023)	Toomas Jürgenstein ⇐ 19.07.2022
	Marina Kaljurand ⇒ 12.06.2019 volitused lõppenud
Esimees:	Kalvi Kõva
Jevgeni Ossinovski	Helmen Kütt
kuni 12.06.2019	Lauri Läänemets ⇐ 13.06.2019
Indrek Saar	⇒ 18.07.2022 volitused peatunud (siseminister)
12.06.2019–14.03.2022, alates 18.07.2022	Sven Mikser ⇒ 12.06.2019 volitused lõppenud
Lauri Läänemets	Eduard Odinets ⇐ 11.01.2021
14.03.–18.07.2022	Jevgeni Ossinovski ⇒ 30.03.2022 volitused lõppenud
Aseesimees:	Ivari Padar
Riina Sikkut	Heljo Pikhof
kuni 12.06.2019	Katri Raik ⇒ 29.12.2020 volitused lõppenud

Fraktsiooni nimetus, esimees, aseesimehed	Liikmed
Kalvi Kõva 12.06.2019–23.03.2022, alates 24.03.2022 Indrek Saar 23.–24.03.2022	Reili Rand ← 19.07.2022 Indrek Saar Riina Sikkut ⇒ 18.07.2022 volitused peatunud (majandus- ja taristuminister)

Fraktsiooni mittekuuluvad Riigikogu liikmed

Raimond Kaljulaid	← 05.04.2019, varem Eesti Keskerakonna fraktsioon
Siim Kiisler	← 19.07.2022**
Anastassia Kovalenko-Kõlvart	← 03.04.2022**
Martin Repinski	← 22.03.2022, varem Eesti Keskerakonna fraktsioon
Mihhail Stalnuhhin	← 12.09.2022, varem Eesti Keskerakonna fraktsioon

← fraktsiooni mittekuulumise algus

* Isamaa nimekirjas kandideerinud Tõnis Lukas loobus mandaadist 03.04.2019, tema asendusliige Mihhail Lotman registreeriti fraktsiooni 08.04.2019.

** Asendusliikmena Riigikogu liikmeks saades ei liitunud fraktsiooniga.

2.4. Riigikogu välisdelegatsioonid ja liikmete ühendused

2.4.1. Riigikogu välisdelegatsioonid

Nimetus	Riigikogu otsuse kuupäev	Delegatsiooni juht	Liikmed ja asendusliikmed
Eesti Vabariigi, Leedu Vabariigi ja Läti Vabariigi Parlamentidevahelise Assamblee (Balti Assamblee) Eesti delegatsioon	12.06.2019	Delegatsiooni juht: Aadu Must (kuni 05.12.2022) Urve Tiidus (alates 05.12.2022) Asejuht: Johannes Kert (kuni 04.03.2021) Sven Sester (09.06.2021–05.12.2022) Aadu Must (alates 05.12.2022)	Liikmed: Yoko Alender (alates 09.06.2021) Urmas Espenberg (kuni 09.11.2020, 19.11.2020–26.01.2021) Hele Everaus (alates 09.06.2021) Helle-Moonika Helme Marek Jürgenson (kuni 09.06.2021) Signe Kivi Mihhail Korb (alates 28.03.2022) Kalvi Kõva Helmen Kütt Andres Metsoja (alates 09.06.2021) Anti Poolamets (alates 09.06.2021) Üllar Saaremäe (kuni 09.06.2021) Erki Savisaar (kuni 18.11.2021) Sven Sester (kuni 09.06.2021) Urve Tiidus (kuni 05.12.2022) Vilja Toomast (alates 05.12.2022)
Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni Parlamentaarse Assamblee (OSCE PA) Eesti delegatsioon	30.05.2019	Delegatsiooni juht: Mart Nutt (kuni 02.06.2019) Sven Sester (05.11.2019–09.06.2021, alates 29.09.2022) Mati Raidma (09.06.2021–29.09.2022)	Liikmed: Oudekki Loone (kuni 05.11.2019) Heljo Pikhof Marko Šorin (alates 05.11.2019) Asendusliikmed: Johannes Kert (kuni 04.03.2021) Anti Poolamets Sven Sester (09.06.2021–29.09.2022) Margit Sutrop (alates 29.09.2022)
Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee (ENPA) Eesti delegatsioon	05.06.2019	Delegatsiooni juht: Maria Jufereva-Skuratovski (kuni 29.09.2022) Eerik-Niiles Kross (alates 29.09.2022)	Liikmed: Maria Jufereva-Skuratovski (alates 29.09.2022) Eerik-Niiles Kross (kuni 29.09.2022) Jaak Madison (kuni 11.06.2019) Urmas Reitelmann (12.11.2019–29.09.2022) Indrek Saar (alates 29.09.2022) Asendusliikmed: Heiki Hepner (alates 29.09.2022) Raimond Kaljulaid (12.05.2020–20.05.2022) Urmas Reitelmann (alates 29.09.2022) Indrek Saar (kuni 12.05.2020, 20.05.–29.09.2022) Raivo Tamm (kuni 29.09.2022) Vilja Toomast (alates 12.11.2019)

RIIGIKOGU ORGANISATSIOON: JUHATUS, KOMISJONID, FRAKTSIOONID, ÜHENDUSED

Nimetus	Riigikogu otsuse kuupäev	Delegatsiooni juht	Liikmed ja asendusliikmed
Euroopa Parlamentidevahelise Kosmosekonverentsi (EISC) Eesti delegatsioon	27.08.2019 (moodustatud väliskomisjoni otsusega)	Delegatsiooni juht: Raivo Tamm (kuni 25.06.2021) Timo Suslov (25.06.2021–24.11.2022) Maris Lauri (alates 24.11.2022)	Liikmed: Andrei Korobeinik (kuni 21.11.2020, 26.11.2020–18.11.2021) Maris Lauri (kuni 26.01.2021) Timo Suslov (03.–25.06.2021) Raivo Tamm (alates 25.06.2021)
Parlamentidevahelise Liidu (IPU) Eesti delegatsioon	11.06.2019	Esimees: Aivar Kokk (kuni 26.10.2021) Toomas Kivimägi (alates 26.10.2021) Aseesimehed: Helle-Moonika Helme Toomas Kivimägi (kuni 26.10.2021) Helmen Kütt (alates 26.10.2021) Marika Tuus-Laul	IPU Eesti rühma kuuluvad kõik Riigikogu liikmed
Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni Parlamentaarse Assamblee (NATO PA) Eesti delegatsioon	30.05.2019	Delegatsiooni juht: Kadri Simson (kuni 12.09.2019) Oudekki Loone (08.11.2019–28.03.2022) Marko Šorin (28.03.–29.09.2022) Mati Raidma (alates 29.09.2022)	Liikmed: Ants Laaneots (kuni 29.09.2022) Mihhail Lotman (alates 29.09.2022) Andres Metsoja (08.11.2019–29.09.2022) Sven Sester (kuni 07.11.2019) Marko Šorin (alates 29.09.2022) Asendusliikmed: Jaak Juske (alates 20.05.2022) Leo Kunnas Sven Mikser (kuni 12.06.2019) Jevgeni Ossinovski (08.11.2019–30.03.2022)

2.4.2. Parlamendirühmad

Nimetus	Moodustamise aeg	Esimees	Aseesimees/aseesimehed
Eesti - Aafrika	30.04.2019	Mart Nutt (kuni 02.06.2019) Oudekki Loone (14.01.2021–03.06.2022)	Oudekki Loone (kuni 13.01.2021)
Eesti - Araabia Ühendemiraatide	15.04.2019	Martin Repinski	Marika Tuus-Laul
Eesti - Armeenia	17.09.2019	Raivo Tamm	Urve Tiidus (kuni 16.02.2021)
Eesti - Aserbaidžaaani	09.04.2019	Sven Sester	Mihhail Korb
Eesti - Austria	08.04.2019	Jaak Madison (kuni 11.06.2019) Peeter Ernits (alates 15.10.2019)	Vilja Toomast
Eesti - Brasiilia	17.09.2019	Raivo Tamm	Eerik-Niiles Kross
Eesti - Bulgaaria	28.01.2020	Oudekki Loone (kuni 03.06.2022)	
Eesti - Egiptuse	16.05.2019	Oudekki Loone (kuni 03.06.2022)	Erki Savisaar (kuni 18.11.2021)
Eesti - Fidži	17.09.2019	Viktoria Ladõnskaja-Kubits	Siim Kiisler (kuni 26.01.2021)
Eesti - Georgia	10.04.2019	Maria Jufereva-Skuratovski	Sven Sester
Eesti - Hiina	08.04.2019	Kalev Kallo (kuni 30.11.2020) Sven Sester (alates 08.12.2020)	Sven Sester (kuni 07.12.2020) Toomas Kivimägi (alates 08.12.2020) Erki Savisaar (08.12.2020–18.11.2021) Helmen Kütt (alates 03.12.2021)
Eesti - Hispaania	09.04.2019	Raivo Tamm	Vilja Toomast
Eesti - Hollandi	15.04.2019	Aadu Must	Martin Repinski
Eesti - Horvaatia	23.01.2020	Anneli Ott (kuni 25.11.2020) Jüri Jaanson (alates 14.01.2021)	Jüri Jaanson (kuni 13.01.2021)
Eesti - Iirimaa	15.04.2019	Üllar Saaremäe	Madis Milling (kuni 03.02.2022)
Eesti - Iisraeli	09.04.2019	Keit Pentus-Rosimannus (kuni 26.01.2021) Eerik-Niiles Kross (alates 24.03.2021)	
Eesti - India	09.04.2019	Sven Sester	Yoko Alender
Eesti - Indoneesia	09.05.2019	Peeter Ernits	
Eesti - Islandi	08.10.2019	Tarmo Kruusimäe	Üllar Saaremäe
Eesti - Itaalia	18.04.2019	Urve Tiidus (kuni 08.05.2019) Oudekki Loone (08.05.2019–03.06.2022)	Heljo Pikhof Urve Tiidus (alates 08.05.2019) Marika Tuus-Laul (alates 08.05.2019)
Eesti - Jaapani	08.04.2019	Kaido Höövelson	Sven Sester

RIIGIKOGU ORGANISATSIOON: JUHATUS, KOMISJONID, FRAKTSIOONID, ÜHENDUSED

Nimetus	Moodustamise aeg	Esimees	Aseesimees/aseesimehed
Eesti - Jordaanias	18.04.2019	Kalle Palling (kuni 29.09.2019) Raivo Tamm (alates 08.10.2019)	Raivo Tamm (kuni 08.10.2019)
Eesti - Kambodža	11.04.2019	Valdo Randpere	Sven Sester
Eesti - Kanada	10.04.2019	Keit Pentus-Rosimannus (kuni 26.01.2021) Eerik-Niiles Kross (alates 28.01.2021)	Annely Akkermann (kuni 19.10.2022)
Eesti - Kasahstani	16.04.2019	Aadu Must	Erki Savisaar (kuni 18.11.2021)
Eesti - Korea	08.04.2019	Urve Tiidus	Sven Sester
Eesti - Kreeka	28.01.2020	Kalev Kallo (kuni 30.11.2020) Annely Akkermann (07.01.2021–19.10.2022)	Helmen Kütt
Eesti - Kuveidi	19.12.2019	Andres Sutt (kuni 26.01.2021) Toomas Kivimägi (alates 17.03.2021)	
Eesti - Küprose	16.04.2019	Kalle Palling (kuni 29.09.2019) Heljo Pikhof (alates 05.11.2019)	Heljo Pikhof (kuni 05.11.2019)
Eesti - Laose	11.04.2019	Valdo Randpere	Sven Sester
Eesti - Leedu	08.04.2019	Taavi Rõivas (kuni 15.12.2020) Erki Savisaar (08.03.–18.11.2021) Aadu Must (alates 15.03.2022)	Erki Savisaar (kuni 07.03.2021) Aivar Sõerd (alates 08.03.2021)
Eesti - Luksemburgi	09.04.2019	Andres Sutt (kuni 26.01.2021) Raivo Tamm (alates 12.02.2021)	Raivo Tamm (kuni 11.02.2021)
Eesti - Läti	08.04.2019	Aadu Must	Yoko Alender
Eesti - Malta	18.04.2019	Toomas Kivimägi	Helmen Kütt
Eesti - Maroko	17.02.2022	Raivo Tamm	Sven Sester
Eesti - Moldova	09.04.2019	Erki Savisaar (kuni 18.11.2021)	Sven Sester
Eesti - Monaco	09.04.2019	Raivo Tamm	Aivar Sõerd
Eesti - Mongoolia	10.04.2019	Kaido Höövelson	Sven Sester
Eesti - Montenegro	14.12.2021	Kalvi Köva	Sven Sester
Eesti - Myanmari	11.04.2019	Valdo Randpere	Sven Sester
Eesti - Nepali	25.10.2022	Toomas Jürgenstein	
Eesti - Norra	18.04.2019	Toomas Kivimägi	Yoko Alender
Eesti - pisiriikide	15.05.2019	Oudekki Loone (kuni 03.06.2022)	Mart Nutt (kuni 02.06.2019)
Eesti - Poola	18.04.2019	Aadu Must	Kalev Kallo (kuni 30.11.2020)
Eesti - Portugali	08.04.2019	Aivar Sõerd	Raivo Tamm

RIIGIKOGU VÄLISDELEGATSIOONID JA LIIKMETE ÜHENDUSED

Nimetus	Moodustamise aeg	Esimees	Aseesimees/aseesimehed
Eesti - Prantsusmaa	09.04.2019	Andres Sutt (kuni 26.01.2021) Hele Everaus (alates 02.02.2021)	Hele Everaus (kuni 02.02.2021) Raivo Tamm (alates 18.02.2021)
Eesti - Püha Tooli	24.09.2020	Mihhail Lotman	Viktor Vassiljev
Eesti - Rootsi	10.04.2019	Yoko Alender	Aadu Must Valdo Randpere
Eesti - Rumeenia	09.04.2019	Erki Savisaar (kuni 18.11.2021, alates 18.10.2022)	Sven Sester
Eesti - Saksamaa	08.04.2019	Kalle Palling (kuni 29.09.2019) Katri Raik (10.10.2019–29.12.2020) Hanno Pevkur (05.01.2021–18.07.2022) Andres Sutt (alates 02.09.2022)	Katri Raik (kuni 09.10.2019) Eerik-Niiles Kross (alates 02.09.2022)
Eesti - Saudi-Araabia	19.12.2019	Taavi Rõivas (kuni 15.12.2020) Toomas Kivimägi (alates 14.04.2022)	
Eesti - Slovakkia	16.04.2019	Kalle Palling (kuni 29.09.2019) Taavi Rõivas (21.10.2019–15.12.2020) Hanno Pevkur (04.01.2021–18.07.2022)	Yoko Alender
Eesti - Sloveenia	15.04.2019	Martin Repinski	Marika Tuus-Laul
Eesti - Soome	08.04.2019	Kalle Palling (kuni 29.09.2019) Taavi Rõivas (11.10.2019–15.12.2020) Helmen Kütt (alates 17.12.2020)	Sven Sester
Eesti - Suurbritannia	09.04.2019	Maris Lauri (kuni 25.01.2021) Yoko Alender (alates 26.01.2021)	Yoko Alender (kuni 25.01.2021) Kersti Sarapuu Raivo Tamm (alates 26.01.2021)
Eesti - Šveitsi	15.10.2019	Anti Poolamets	
Eesti - Taani	09.04.2019	Yoko Alender	Maris Lauri (kuni 26.01.2021)
Eesti - Tai	08.04.2019	Valdo Randpere	Sven Sester
Eesti - Tšehhi	08.04.2019	Aivar Sõerd	
Eesti - Tšiili	24.10.2019	Ivari Padar	
Eesti - Tuneesia	09.04.2019	Dmitri Dmitrijev	Sven Sester
Eesti - Türgi	18.04.2019	Mihhail Korb	Marika Tuus-Laul
Eesti - Türkmenistani	14.10.2019	Igor Kravtšenko	Natalia Malleus

RIIGIKOGU ORGANISATSIOON: JUHATUS, KOMISJONID, FRAKTSIOONID, ÜHENDUSED

Nimetus	Moodustamise aeg	Esimees	Aseesimees/aseesimehed
Eesti - Ukraina	08.04.2019	Johannes Kert (kuni 04.03.2021) Mati Raidma (alates 09.04.2021)	Tarmo Kruusimäe (alates 09.04.2021) Ants Laaneots (alates 17.04.2019) Andres Sutt (17.04.2019–26.01.2021)
Eesti - Ungari	08.04.2019	Jaak Madison (kuni 11.06.2019) Anti Poolamets (alates 28.10.2019)	Helmen Kütt (alates 28.10.2019) Siim Pohlak (alates 28.10.2019)
Eesti - USA	08.04.2019	Andres Sutt (kuni 26.01.2021) Marko Mihkelson (alates 01.02.2021)	Keit Pentus-Rosimannus (kuni 26.01.2021) Sven Sester
Eesti - Usbekistani	10.04.2019	Aivar Kokk	Valdo Randpere
Eesti - Valgevene	10.04.2019– 01.03.2022	Igor Kravtšenko	Sven Sester
Eesti - Venemaa	09.04.2019– 01.03.2022	Aadu Must	Ants Laaneots Aivar Sõerd
Eesti - Vietnami	11.04.2019	Valdo Randpere	Sven Sester

2.4.3. Muud ühendused

Nimetus	Moodustamise aeg, esimees, aseesimehed	Moodustamise eesmärk
6500 sügavas vaesuses elava eesti lapse toetusrühm	03.06.2021 Esimees: Peeter Ernits	Toetada ja aidata Eestis sügavas vaesuses elavaid lapsi, keda on 6500 ja püüda seda arvu vähemalt aastaga vähendada.
Aleksei Navalnõi ja teiste Vene Föderatsiooni poliitvangide vabastamise toetusrühm	27.01.2021 Esimees: Urmas Reinsalu (kuni 18.07.2022) Aseesimees: Leo Kunnas	Kavandada parlamentaarseid tegevusi, et juhtida tähelepanu ja survestada Venemaa ametivõime vabastama Aleksei Navalnõid ja ka kõiki teisi Venemaa poliitvange.
Ametiühingute toetusrühm	10.09.2019 Esimees: Oudekki Loone (kuni 03.06.2022) Aseesimees: Lauri Läänemets (kuni 18.07.2022)	Toetada ametiühingute liikumist ja kaitsta seadusandlikus töös Eesti töötajate huve, et seadusandlus aitaks tagada paremad palgad, töötingimused ja innovatsiooni.
Avalikult Rail Balticust	16.04.2019 Esimees: Siim Pohlak	Hoida Rail Balticu rajamise protsessi teravdatud tähelepanu all, et tagada selle läbipaistvus ja avalikkus, ning et kõik aspektid oleks põhjalikult läbi kaalutud.
Bioetika toetusrühm	24.10.2019 Esimees: Hele Everaus	
E-Eesti toetusrühm	11.04.2019 Esimees: Arto Aas (kuni 20.05.2019)	Kaasa aidata Eesti infotehnoloogilisele arengule ning Eesti kui e-riigi tutvustamisele maailmas.
E-kaubanduse toetusrühm	28.09.2021 Esimees: Marko Torm Aseesimees: Raimond Kaljulaid	Kaasa aidata e-kaubanduse õiguskeskkonna arendamisele, mis tagaks siinsetele ettevõtjatele ausa konkurentsikeskkonna, tooks riigile maksutulule, elavdaks ekspordi ja võimaldaks klientide mugavat teenindamist.
Eesti ajaloo toetusrühm	13.10.2020 Esimees: Jaak Valge	Toetada Eesti ajaloo uurimist, tõrjuda murettekitavaid n-ö tõejärgseid tendentse, mis nõrgendavad ajaloo uurimise allikapõhisuse ja -kriitika ning autentse tõlgendamise põhimõtteid, samuti vajadus tõrjuda Venemaa ajaloo propaganda rünnakuid Eesti ajaloo suunal.
Eesti autorite toetusrühm	15.04.2019 Esimees: Tarmo Kruusimäe Aseesimees: Üllar Saaremäe	
Eesti filmide toetusrühm	13.05.2021 Esimees: Anti Poolamets Aseesimees: Tarmo Kruusimäe	Toetada Eesti filmiloomingut, teadvustada filmitootjate probleeme, arendada filmiharidust ja tõsta Eesti filmide rahvusvahelist tuntust.

RIIGIKOGU ORGANISATSIOON: JUHATUS, KOMISJONID, FRAKTSIOONID, ÜHENDUSED

Nimetus	Moodustamise aeg, esimees, aseesimehed	Moodustamise eesmärk
Eesti lennunduse toetusrühm	08.06.2021 Esimees: Henn Põlluaas Aseesimees: Timo Suslov	Arutada ja kaasa aidata lennunduse, lennundust puudutava seadusandluse, lennundushariduse, lennundusettevõtluse ja erapilootide ees olevate küsimuste ja probleemide lahendamisele.
Eesti mesinike toetusrühm	14.05.2019 Esimees: Tarmo Kruusimäe Aseesimees: Heiki Hepner (kuni 26.01.2021)	
Eesti metsavendluse traditsiooni hoidmise toetusrühm	09.04.2019 Esimees: Eerik-Niiles Kross Aseesimees: Leo Kunnas	
Eesti rahvastiku toetusrühm	03.06.2021 Esimees: Peeter Ernits Aseesimehed: Siret Kotka ja Priit Sibul	Toetusrühm asutati vastukaaluks rahvastikuministri ametikoha ning teemaga tegelenud probleemkomisjoni likvideerimisele.
Eesti riigikaitse kiirema arendamise toetusrühm	22.03.2022 Esimees: Urmas Reinsalu (kuni 18.07.2022) Aseesimehed: Leo Kunnas ja Henn Põlluaas	Tagada Eestile maksimaalne võimalik kaitsevõime, loomise tingis valitsev julgeolekulukord.
Eesti - Taiwani sõprusrühm	18.04.2019 Esimees: Kalle Laanet (kuni 26.01.2021), edasi Jüri Jaanson	
Eesti toidu toetusrühm	10.04.2019 Esimees: Maria Jufereva-Skuratovski Aseesimehed: Marek Jürgenson ja Aivar Kokk	
Eesti toiduainetetööstuse toetusrühm	03.12.2019 Esimees: Kai Rimmel (kuni 26.01.2021), edasi Urmas Reitelmann	Toetada toiduainetetööstust, propageerida Eesti toitu ja seeläbi elavdada majandust.
Eesti Toidupanga toetusrühm	16.04.2019 Esimees: Aivar Kokk Aseesimehed: Maria Jufereva-Skuratovski ja Tõnis Mölder (kuni 26.01.2021)	
Elektroniilise hääletamise läbipaistvaks ja usaldusväärseks muutmise toetusrühm	21.04.2020 Esimees: Kert Kingo	

RIIGIKOGU VÄLISDELEGATSIOONID JA LIIKMETE ÜHENDUSED

Nimetus	Moodustamise aeg, esimees, aseesimehed	Moodustamise eesmärk
Elusamuse toetusrühm	09.09.2019 Esimees: Anneli Akkermann (kuni 19.10.2022)	Koondada Riigikogu liikmeid, kes muretsevad ökosüsteemi tasakaalu pärast ning tahavad tegeleda keskkonnast ressursside ammutamise, kasutamise ning taaskasutamisega ökosüsteemi liigselt kahjustamata.
Erivajadustega inimeste spordi ja liikumisharrastuse toetusrühm	11.06.2019 Esimees: Indrek Saar Aseesimees: Helmen Kütt	
Esindamata Rahvaste Organisatsiooni toetusrühm	07.05.2019 Esimees: Peeter Ernits	
Estonia laevahuku uurimise toetusrühm	08.12.2020 Esimees: Kalle Grünthal Aseesimees: Marika Tuus-Laul	Kaasa aidata parvlaeva Estonia huku põhjuste väljaselgitamisele, samuti edastada avalikkusele informatsiooni uurimise käigust.
Euroopa Liidu kliimapaketi Eesti rahvuslike huvide kaitse toetusrühm	13.01.2022 Esimees: Urmas Reinsalu (kuni 18.07.2022) Aseesimehed: Aivar Kokk ja Peeter Ernits	Välja töötada Eesti seisukohtade ettepanekud kliimapaketi ning kaasamise huvides moodustada toetusrühma juurde ka alaliselt tegutsev nõukoda huvirühmade esindajatest ja ekspertidest, sest toetusrühma hinnangul ei arvesta valitsuse esitatud seisukohad piisavalt Eesti tarbijate, ettevõtjate ja julgeoleku huve ning puudub ka sisuline mõjuanalüüs kavandatud meetmete maksumusest ja tagajärgedest.
Globaalse Eesti toetusrühm	08.04.2021 Esimees: Imre Sooäär (kuni 03.11.2021) Aseesimehed: Peeter Ernits ja Raivo Tamm	Tegeleda maailma eestlaskonna võrgustamise ja maailmaeestlaste kaasamisega, et aidata seeläbi Eesti ettevõtetel uusi välisurge leida ning ühendada kõik maailmas olevad eestlaste kogukonnad digitaalselt ühtsesse globaalsesse võrgustikku.
Haapsalu raudtee taastamise toetusrühm	15.04.2019 Esimees: Jaanus Karilaid Aseesimees: Helle-Moonika Helme	
HIV- ja narkoennetuse toetusrühm	11.11.2019 Esimees: Vilja Toomast Aseesimees: Riina Sikkut (kuni 18.07.2022)	Kaasa aidata uute nakkusjuhtude vähenemisele. Arvestades, et uute HIV juhtude arv 100 000 Eesti elaniku kohta ületas 2015. aastal Eli keskmist neli korda, on riikliku HIV tegevuskavaga seatud eesmärk aastaks 2025 saavutada Euroopa keskmine tase ehk 5,8 uut juhtu 100 000 elaniku kohta. On oluline, et see teema oleks ka Riigikogu liikmete tähelepanu all.

Nimetus	Moodustamise aeg, esimees, aseesimehed	Moodustamise eesmärk
Hongkongi toetusrühm	14.10.2020 Esimees: Tarmo Kruusimäe Aseesimees: Ruuben Kaalep	Avaldada toetust Hongkongi demokraatiale.
Ida-Virumaa toetusrühm	09.04.2019 Esimees: Dmitri Dmitrijev Aseesimees: Katri Raik (kuni 29.12.2020), edasi Riho Breivel	
Intermariumi toetusrühm	12.09.2022 Esimees: Anti Poolamets	Edendada Ida-Euroopa riikide koostööd vastukaaluks Venemaa imperialsetele ambitsioonidele ning juhtida tähelepanu vajadusele kaasajastada transpordikoridore, sh gaasiühendusi, et Ida-Euroopa riigid ei oleks Venemaa poolt šantažeeritavad.
Isejuhtivate sõidukite toetusrühm	08.06.2021 Esimees: Mart Võrklaev Aseesimees: Erki Savisaar (kuni 18.11.2021)	Kaasa aidata, et Eesti oleks maailmas isejuhtivate sõidukite arendamisel esirinnas ning Eestisse koondataks ka valdkonna teadmised ja loodaks hulgaliselt kõrgelt tasustatud töökohti.
Jahimeeste toetusrühm	16.04.2019 Esimees: Riho Breivel	
Jalgpalli toetusrühm	10.04.2019 Esimees: Dmitri Dmitrijev Aseesimees: Igor Kravtšenko	
Jalgrattasõprade toetusrühm	16.11.2020 Esimees: Raimond Kaljulaid Aseesimees: Jaak Juske	Aidata seadusandlikul tasemel kaasa, et jalgrattaga liikumine üle kogu Eesti oleks ohutum ja mugavam.
Jeruusalemma palvushommikusöökide toetusrühm	22.11.2022 Esimees: Mart Helme	Religioosse ühistunnetuse kaudu kohtuda inimestega, kellega muidu on keeruline kohtuda. Jeruusalemma palvushommikusöökide näol on tegemist kristliku organisatsiooniga, mis tegutseb püsival alusel ja globaalses ulatuses, korraldades palvushommikusööke riikides üle maailma.
Järva- ja Viljandimaa toetusrühm	11.04.2019 Esimees: Kersti Sarapuu Aseesimees: Yoko Alender	
Kagu-Eesti toetusrühm	11.04.2019 Esimees: Anneli Ott (kuni 25.11.2020) Aseesimees: Andrus Seeme	
Kaitseliidu toetusrühm	20.02.2020 Esimees: Henn Põlluaas Aseesimees: Lauri Läänemets (kuni 18.07.2022)	

Nimetus	Moodustamise aeg, esimees, aseesimehed	Moodustamise eesmärk
Kaitsetööstuse toetusrühm	28.05.2019 Esimees: Andres Metsoja Aseesimees: Alar Laneman (kuni 18.11.2020)	
Kiusamisvaba kooli toetusrühm	09.04.2019 Esimees: Maria Jufereva-Skuratovski Aseesimees: Katri Raik (kuni 29.12.2020)	
Kodanikuühiskonna toetusrühm	13.06.2019 Esimees: Heiki Hepner (kuni 26.01.2021)	
Koduomanike toetusrühm	09.02.2021 Esimees: Urmas Reinsalu (kuni 18.07.2022) Aseesimees: Anti Poolamets	Seista koduomanike huvide eest.
Kohalike omavalitsuste ja regionaalpoliitika toetusrühm	10.04.2019 Esimees: Aivar Kokk Aseesimees: Riho Breivel	
Koolitoidu toetusrühm	04.05.2022 Esimees: Ivari Padar	Edendada tervisliku koolitoidu kättesaadavust ja hoida koolitoidu kõrget taset; koordineerida koostööd kõigi koolitoiduga tegelevate osapoolte vahel alates põllumeestest kuni koolisööklateni; suhelda valdkonnaga seotud inimeste ja organisatsioonidega; vaadata üle ka hangete korraldamise kord ja kokku leppida standardid, jättes omavalitsustele piisavalt paindlikkust.
Kosmose valdkonna toetusrühm	06.05.2019 Esimees: Andrei Korobeinik (kuni 21.11.2020)	
Kõrghariduse toetusrühm	26.10.2021 Esimees: Margit Sutrop Aseesimees: Jaak Valge	Välja töötada erakondadeülene lahendus kõrghariduse jätkusuutlikkuse tagamiseks.
Külaliikumise toetusrühm	11.09.2019 Esimees: Merry Aart	Parandada koostööd külaliikumiste ja seadusandjate vahel, senisest rohkem kaasata külaliikumise esindajaid maaelu mõjutavate seaduste väljatöötamise protsessi.
Lairibavõrgu toetusrühm	11.04.2019 Esimees: Erki Savisaar (kuni 18.11.2021) Aseesimees: Andres Metsoja	

Nimetus	Moodustamise aeg, esimees, aseesimehed	Moodustamise eesmärk
Last üksi kasvatavate vanemate ja isikute toetusrühm	23.01.2020 Esimees: Siret Kotka Aseesimees: Signe Riisalo (kuni 26.01.2021)	Märgata ühiskonnas senisest enam peresid, kus vanem või last hooldav isik kasvatab last üksinda ja pakkuda võimalikke lahendusi nende perede arengut toetava keskkonna loomisel.
Laste toetusrühm	16.01.2020 Esimees: Signe Riisalo (kuni 26.01.2021) Aseesimees: Helmen Kütt	Kasutada ära kõik parlamentaarsed hoovad laste heaolu ja õiguste tagamise toetamiseks. Toetada laste- ja noorteühingute, valitsusväliste organisatsioonide, valitsusasutuste ja nende allasutuste ning teadus- ja arendusasutuste püüdlusi laste parimate huvide tagamisel kooskõlas ÜRO lapse õiguste konventsiooni, Eesti lastekaitseseaduse jt seadustega.
Linnalise liikuvuse toetusrühm	30.04.2019 Esimees: Yoko Alender	Tutvuda probleemidega, mis on seotud liikuvuse arendamisega riigi ja kohalike omavalitsuste koostöös, samuti edendada koos kõigi huvilistega valdkonna alast teadlikkust ühiskonnas laiemalt.
Linnamäe hüdroelektrijaama kaitse toetusrühm	09.09.2019 Esimees: Kai Rimmel (kuni 26.01.2021), edasi Paul Puustusmaa	
Lähisuhtevägivalla ennetamise ja ohvrite toetusrühm	07.05.2019 Esimees: Liina Kersna (kuni 26.01.2021)	
Male toetusrühm	24.09.2019 Esimees: Andrei Korobeinik (kuni 21.11.2020)	Toetada male jt mõttemängudega tegelemist, üheks prioriteediks on maleõppe propageerimine. Soov on luua Riigikogus maleturniiride traditsioon.
Merenduse toetusrühm	11.04.2019 Esimees: Kalev Kallo (kuni 30.11.2020) Aseesimees: Annely Akkermann (kuni 19.10.2022)	
Metsanduse toetusrühm	30.05.2019 Esimees: Heiki Hepner (kuni 26.01.2021, alates 01.06.2021) Aseesimees: Üllar Saaremäe	Pöörata erilist tähelepanu käimasolevale metsanduse arengukava koostamise protsessile; kaitsta erametsaomanike põhiseaduslikke õigusi ja populariseerida metsandust ning tutvustada Eesti eriomelisi metsi.

Nimetus	Moodustamise aeg, esimees, aseesimehed	Moodustamise eesmärk
Modernse tehnoloogia, energeetika ja teadusuuringute toetusrühm „Tuleviku Eesti“	16.01.2020 Esimees: Paul Puustusmaa Aseesimees: Erki Savisaar (kuni 18.11.2021)	Toetada uute, ratsionaalsete ja innovaatiliste teaduslik-tehniliste lahenduste leidmist, nende rakendamist erinevates majandusvaldkondades ning sidumist riigi vajaduste ja rikkustega. Seista selle eest, et seadused ja bürokratia ei lammataks innovaatilisi algatusi.
Mulgimaa toetusrühm	10.04.2019 Esimees: Helir-Valdor Seeder Aseesimees: Jaak Aab (kuni 24.04.2019)	
Omastehoolajate ja hooldajate toetusrühm	08.05.2019 Esimees: Helmen Kütt Aseesimees: Hele Everaus	
Otsedemokraatia toetusrühm	16.04.2019 Esimees: Paul Puustusmaa	Tugevdada kehtivat riigisüsteemi ning edendada demokraatia ja ühiskonna arengut positiivses suunas.
Pere toetusrühm	17.09.2019 Esimees: Tarmo Kruusimäe Aseesimees: Marko Šorin	
President Donald Trumpi toetusrühm	18.04.2019 Esimees: Peeter Ernits	
Põlevkivi ja teiste Eesti maavarade uurimise toetusrühm	10.06.2021 Esimees: Dmitri Dmitrijev	Igakülselt toetada Eesti põlevkivi ja teiste maavarade edasist uurimist ning tehnoloogiate arendamist nende ümbertöötlemiseks, mis tagaksid maavarade võimalikult efektiivse kasutuse.
Pärnumaa toetusrühm	08.04.2019 Esimees: Andres Metsoja Aseesimees: Annely Akkermann (kuni 19.10.2022)	
Rahvusriikide Euroopa Liidu toetusrühm	15.04.2019 Esimees: Urmas Reinsalu (kuni 24.04.2019) Aseesimehed: Enn Eesmaa (kuni oktoober 2019), Leo Kunnas, Madis Milling (kuni 03.02.2022)	
Rail Balticu toetusrühm	08.04.2019 Esimees: Andres Metsoja Aseesimees: Kalle Palling (kuni 29.09.2019)	
Rannakalurite toetusrühm	16.04.2019 Esimees: Riho Breivel	

RIIGIKOGU ORGANISATSIOON: JUHATUS, KOMISJONID, FRAKTSIOONID, ÜHENDUSED

Nimetus	Moodustamise aeg, esimees, aseesimehed	Moodustamise eesmärk
Raplamaa toetusrühm	10.04.2019 Esimees: Rene Kokk (kuni 24.04.2019) Aseesimees: Siim Pohlak	
Riigieelarve arusaadavaks muutmise toetusrühm	11.12.2019 Esimees: Peeter Ernits Aseesimees: Aivar Sõerd	Analüüsida riigieelarve koostamise põhimõtteid ja muuta see mõistetavaks ning läbipaistvamaks.
Riigikogu innovatsiooni toetusrühm	29.04.2019 Esimees: Maris Lauri (kuni 26.01.2021)	
Riigikogu naiste ühendus	29.04.2019 Kaasesinaised: Marina Kaljurand (kuni 12.06.2019) ja Maris Lauri (kuni 26.01.2021)	
Riigireformi toetusrühm	04.05.2020 Esimees: Jaanus Karilaid Aseesimees: Toomas Kivimägi	Kaasa aidata riigireformi kiiremale teostumisele.
Saarte toetusrühm	08.04.2019 Esimees: Urve Tiidus	
Setomaa toetusrühm	10.04.2019 Esimees: Priit Sibul	
Soome-ugri toetusrühm	28.05.2019 Esimees: Raivo Tamm Aseesimees: Tarmo Kruusimäe	
Spordi- ja liikumisharrastuse toetusrühm	08.04.2019 Esimees: Jüri Jaanson	
Suitsuvaba Eesti toetusrühm	15.04.2019 Esimees: Tarmo Kruusimäe Aseesimees: Madis Milling (kuni 03.02.2022)	
Sõnavabaduse toetusrühm	06.05.2019 Esimees: Ruuben Kaalep Aseesimees: Jaak Valge	
Taastuenergia toetusrühm	24.10.2019 Esimees: Lauri Läänemets (kuni 18.07.2022) Aseesimees: Erki Savisaar (kuni 18.11.2021)	
Tallinna-Helsingi püsiühenduse rajamise toetusrühm	08.04.2019 Esimees: Kristen Michal	
Tartu piirkondliku arengu toetusrühm	15.04.2019 Esimees: Aadu Must Aseesimees: Jaak Valge	

Nimetus	Moodustamise aeg, esimees, aseesimehed	Moodustamise eesmärk
Tartu rahulepingu toetusrühm	13.02.2020 Esimees: Helir-Valdor Seeder Aseesimees: Raivo Tamm	Selgitada ja kaitsta Tartu rahulepingu kui Eesti Vabariigi ühe sünnidokumendi olulisust, samuti rõhutada Eesti Vabariigi õigusliku järjepidevuse tähtsust nii siseriiklikult kui ka rahvusvahelises suhtluses.
Tiibeti toetusrühm	11.04.2019 Esimees: Yoko Alender	
Toetusrühm „Tähelepanelik Eesti“	16.05.2019 Esimees: Yoko Alender	Tegeleda nn <i>mindfulness</i> ’i teemaga ja kaasa aidata, et ühiskond areneks tähelepanelikumana Eesti suunas.
Tori hobusetõu toetusrühm	21.04.2021 Esimees: Kaido Höövelson Aseesimehed: Merry Aart ja Marko Šorin	Aidata kaasa tori hobusetõu arendamisele ja arvukuse suurendamisele.
Transiidi ja logistika toetusrühm	09.04.2019 Esimees: Aivar Kokk Aseesimees: Erki Savisaar (kuni 18.11.2021)	
Turismi toetusrühm	13.04.2020 Esimees: Anneli Akkermann (kuni 19.10.2022) Aseesimees: Raimond Kaljulaid	Pöörata tähelepanu koroonaviirusest põhjustatud kriisist peaaegu täiesti seiskunud majandussektorile.
Töötleva tööstuse toetusrühm	08.06.2021 Esimees: Timo Suslov Aseesimees: Rene Kokk	Aidata kaasa tööstussektori elujõulisuse hoidmisele ja arengule Eestis ning kuvandi loomisele Eestist kui targast tööstusriigist.
Ukraina suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse toetuse toetusrühm	23.02.2022 Esimees: Mihhail Lotman Aseesimees: Paul Puustusmaa	
Vabadusvõitlejate ja represseeritute toetusrühm	14.05.2019 Esimees: Anti Poolamets Aseesimees: Tarmo Kruusimäe	
Vabatahtliku pääste toetusrühm	09.04.2019 Esimees: Madis Milling (kuni 03.02.2022), edasi Mati Raidma Aseesimees: Kaido Höövelson	
Vaimse tervise toetusrühm	14.09.2021 Esimees: Vilja Toomast	Tõstatada vaimse tervise seonduv probleematika ka Riigikogu tasandil, et luua püsiv ja toimiv koostööplatvorm seadusandja, ministeeriumi ning vaimse tervise valdkonnas tegelevate asjaosaliste vahel ning toetada vaimse tervise rohelises raamatus seatud eesmärkide täitmist.

Nimetus	Moodustamise aeg, esimees, aseesimehed	Moodustamise eesmärk
Vaktsiinijärgsete terviseprobleemide lahenduste toetusrühm	18.10.2022 Esimees: Hele Everaus	Toetada riigi vaksineerimisprogrammi arendusi, sh vaksineerimisjärgsetele terviseprobleemidele professionaalsete lahenduste leidmist.
Valgevene poliitvangide ja demokraatia toetusrühm	05.04.2021 Esimees: Mihhail Lotman Aseesimees: Leo Kunnas	Juhtida tähelepanu Valgevene poliitvangide ja sealse demokraatia olukorrale ning seista nende huvide eest.
Vesinikutehnoloogia toetusrühm	10.02.2020 Esimees: Annely Akkermann (kuni 19.10.2022) Aseesimees: Mart Võrklaev	Suunata riiklikul tasandil suuremat tähelepanu vesinikutehnoloogia võimalustele Eesti majanduse kliimaneutraalseks muutmisel.
Välis-Eesti toetusrühm	28.05.2019 Esimees: Tarmo Kruusimäe Aseesimees: Aadu Must	
Õigeusklike saadikute toetusrühm	14.10.2019 Esimees: Natalia Malleus Aseesimees: Igor Kravtšenko	

Märkus: Tulenevalt toetusrühmade tegevuse vabast vormist ei pruugi tabelis kajastuda kõik esimeeste-aseesimeeste vahetused.

3. Riigikogu tööaeg

3.1. Riigikogu istungid

3.1.1. Tööaeg arvudes: X–XIV Riigikogu

Koos- seis	Korralised istungjärgud			Täiendavad istungid			Erakorralised istungjärgud		
	Arv	Istungite arv	Kestus (t:min)	Arv	Kestus		Arv	Kestus	
					Päevi	t:min		Päevi	t:min
X	9	456	1127:08	0	0	–	12	11	24:59
XI	9	456	1147:21	8	7	26:45	12	8	14:43
XII	9	458	1255:49	15	9	66:33	7	6	22:15
XIII	9	453	1411:10	5	4	21:51	6	7	18:41
XIV	9	442	1717:12	8	8	41:31	14	12	30:01

3.1.2. Tööaeg arvudes: XIV Riigikogu

Aasta	Istungjärk, kuupäevad	Korralised istungid		Täiendavad istungid			Erakorralised istungjärgud			
		Arv	Kestus (t:min)	Arv	Kestus Päevi t:min	Kuu- päevad	Arv	Kestus Päevi t:min	Kuu- päevad	
2019	I 04.04–13.06	32	44:13	0			1	1	4:14	30.08
	II 09.09–19.12	48	133:34	0						
2020	III 13.01–18.06	64	225:28	1	1	1:00	2	2	5:35	06.07; 25.08
	IV 14.09–17.12	44 ^a	149:50	0						
2021	V 11.01–17.06	71 ^b	319:57	2	2	25:44	1	2	4:08	30.08; 31.08
	VI 13.09–16.12	44 ^c	199:50	0						

^a Istungjärgu viimane istung oli kaugosalusega istung. Riigikogu liige sai valida, kas osaleda istungil elektrooniliste vahendite abil või tulla Riigikogu istungisaali kohale.

^b Neist 52 olid kaugosalusega istungid.

^c Neist 10 olid kaugosalusega istungid.

Aasta	Istungjärk, kuupäevad		Korralised istungid		Täiendavad istungid				Erakorralised istungjärgud			
			Arv	Kestus (t:min)	Arv	Kestus		Kuu-päevad	Arv	Kestus		Kuu-päevad
						Päevi	t:min			Päevi	t:min	
2022	VII	10.01–16.06	71	363:18	5	5	14:47	23.02; 01.03; 21.04; 04.05; 16.06	10	7	16:04	17.06; 06.07; 15.07 ^d ; 18.07; 19.07; 31.08; 28.12 ^e
	VIII	12.09–15.12	44	196:27	0							
2023	IX	09.01–23.02	24	84:35	0				0			
Kokku	9		442	1717:12	8	8	41:31		14	12	30:01	

^d Toimus kaks erakorralist istungjärku.

^e Toimus kolm erakorralist istungjärku.

3.2. Erakorralised istungjärgud: X–XIV Riigikogu

Erakorralised istungjärgud: kokkukutsumise ettepanekute tegijad											
Ettepaneku tegija	Kosseis				XIV kosseis						
	X	XI	XII	XIII	Kokku	2019	2020	2021	2022	2023	
Vabariigi Valitsus	5	–	3	3	3	–	–	–	3	–	
RK liikmed	6	12	4	2	10	1	2	–	7	–	
Vabariigi President	1	–	–	1	1	–	–	1	–	–	
Kokku	12	12	7	6	14	1	2	1	10	–	

Erakorralised istungjärgud: lõppemise viis											
Lõppemise viis	Kosseis				XIV kosseis						
	X	XI	XII	XIII	Kokku	2019	2020	2021	2022	2023	
Päevakorra ammendumine	11	11	7	6	13	1	2	1	9	–	
Poleeli jäänud kvoorumi puudumise tõttu	1	1	–	–	1	–	–	–	1	–	
Kokku	12	12	7	6	14	1	2	1	10	–	

4. Õigusloome

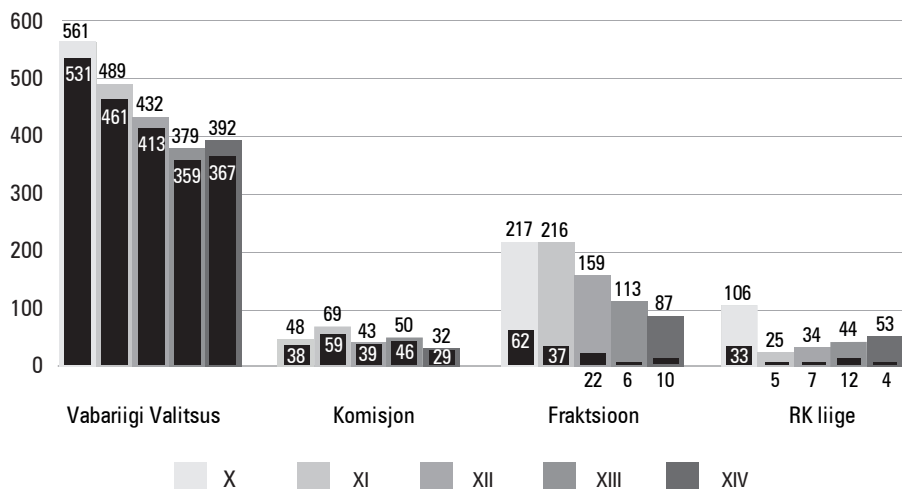
4.1. Seaduseelnõud: X–XIV Riigikogu

Algataja	Koos seis Algatatud / vastu võetud				
	X	XI	XII	XIII	XIV
RK liige*	106/33	25/5	34/7	44/12	53/4
Fraktsioon	217/62	216/37	159/22	113/6	87/10
Komisjon	48/38	69/59	43/39	50/46	32/29
Vabariigi Valitsus	561/531	489/461	432/413	379/359	392/367
Vabariigi President	–	1/1	–	–	–
Kokku	932/664	800/563	668/481	586/423	564/410

Vt lisaks märkusi tabelite 4.2, 4.4 ja 4.5 juures.

* Riigikogu liikmete algatatud eelnõude hulka on arvatud ka eelnõud, mille algatasid ühiselt fraktsioon ja teised Riigikogu liikmed.

Joonis 4.1. Seaduseelnõud (algatatud ja vastu võetud): X–XIV Riigikogu

4.2. Seaduseelnõud: XIV Riigikogu

Algataja	Algatatud / vastu võetud				Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud							
	Põhiseaduse muutmise seadused	Tervik-tekstid	Muutmise seadused ^a	Riigieelarvega seonduvad seadused	Välis-lepinguid puudutavad seadused	Kokku	Esimesel lugemisel tagasi lükatud	Tagasi võetud	Poolit- hääle- enamust mitte- saanud	Riigikogu koosseisu hääle- enamust mittedaanud	Lõpuni menetle- mata jäänud	Kokku
RK liige*	1/–	–	51/4	–	1/–	53/4	24	10	–	–	15	49
Fraktsioon	–	–	87/10	–	–	87/10	46	1	–	–	30	77
Komisjon	–	–	32/29	–	–	32/29	–	1	–	–	2	3
<i>alaline</i>	–	–	30/28	–	–	30/28	–	–	–	–	2	2
<i>muu</i>	–	–	2/1	–	–	2/1	–	1	–	–	–	1
Vabariigi Valitsus	–	24/19	314/295	11/11	43/42	392/367	1	5	–	–	19	25
Kokku	1/–	24/19	484/338	11/11	44/42	564/410	71	17	–	–	66	154

Märkused: Tabelites 4.1 ja 4.2 ei lANGE vastu võetud seaduste arv kokku tabelites 4.4 ja 4.5 tooduga, sest kahel juhul ühendati menetluse käigus kolm eraldi algatatud eelnõu ja neljal korral kaks eraldi algatatud eelnõu, mis siin kajastuvad kõigi algatajate real. Siin kajastuvad vastu võetud seaduste hulgas ka Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jätetud välisteenistuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (45 SE, mis langes koosseisu voitluse lõppemise menetlusest välja; väljalangemine siin ei kajastu) ja ehitusseadustiku, ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse ning riigivaraseaduse muutmise seadus (746 SE). Käesolev tabel ei kajasta seega vastu võetud seaduste üldarve.

^a Lisaks võeti uuesti vastu Riigikogu eelmise koosseisu poolt vastu võetud ja Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jätetud Käitseväe korralduse seaduse muutmise seadus (783 UA, vastu võetud 29.05.2019), mille Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium tunnistas 19.12.2019 põhiseadusega vastuolus olevaks (kohtuasja nr 5-19-38).

* Riigikogu liikmete algatatud eelnõude hulka on arvatud ka eelnõud, mille algatajad ühiselt fraktsioon ja teised Riigikogu liikmed.

4.3. Otsuse-eelnõud: XIV Riigikogu

Esitaja	Esitatud	Vastu võetud	Poolthääle enamust mittesaanud	Koosseisu häälteenamust mittesaanud	Tagasi võetud	Lõpuni menetlemata jäänud
RK liige	1	–	1	–	–	–
Fraktsioon ja RK liige	1	–	1	–	–	–
Fraktsioon	58	8	15	30	4	1
Komisjon	55	54	–	–	1	–
<i>sh erikomisjon</i>	–	–	–	–	–	–
Vabariigi Valitsus	60	57	–	–	1	2
Eesti Panga nõukogu esimees	1	–	1	–	–	–
Riigikohtu esimees	7	7	–	–	–	–
Vabariigi President	5	5	–	–	–	–
Õiguskantsler	3	3	–	–	–	–
Kokku	191	134	18	30	6	3

Märkus: Esitajatele tagastatud eelnõud tabelis ei kajastu.

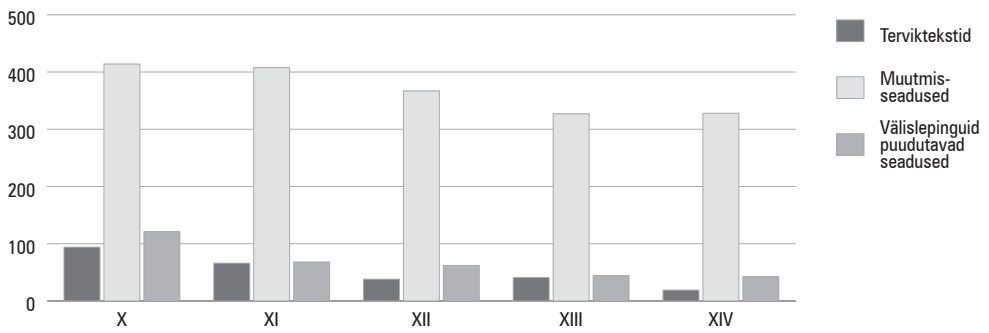
4.4. Vastuvõetud seadused, otsused, avaldused, deklaratsioonid ja pöördumised: X–XIV Riigikogu

	Koosseis				
	X	XI	XII	XIII	XIV
Põhiseaduse muutmise seadused	–	1	1	1	–
Terviktekstid	94	66	38	41	19
Muutmiseseadused	414	408	367	327	328
Riigieelarvaga seonduvad seadused	10	11	8	8	11
Välislepinguid puudutavad seadused	121	68	62	44	42
Otsused	129	99	143	159	134
Avaldused, deklaratsioonid, pöördumised	3	4	3	6	10
Kokku	771	657	622	586	544

Märkused: Tabelid 4.4 ja 4.5 kajastavad Riigikogu poolt vastu võetud ja Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutatud seadusi. Siin tabelis ei kajastu Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud välisteenistuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (45 SE, vastu võetud 10.06.2020) ja ehitusseadustiku, ehitusseadustiku ja planeerimise seaduse rakendamise seaduse ning riigivaraseaduse muutmise seadus (746 SE, vastu võetud 15.02.2023) ega Riigikogu XIII koosseisus algatatud ja XIV koosseisus uuesti menetletud Kaitseväge korralduse seaduse muutmise seadus (783 UA, vastu võetud 29.05.2019), mille Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium tunnistas 19.12.2019 põhiseadusega vastuolus olevaks (kohtuasja nr 5-19-38).

Joonis 4.2. Vastuvõetud seadused: X–XIV Riigikogu

Märkus: Põhiseaduse muutmise ning riigieelarvega seonduvaid seadusi joonis ei kajasta.

4.5. Vastuvõetud seadused, otsused, avaldused ja pöördumised: XIV Riigikogu istungjärgud

Istungjärg koos järgnenud erakorraliste istungjätkudega*	Seaduste terviktekstid	Muutmis-seadused	Riigieelarvega seonduvad seadused	Välislepinguid puudutavad seadused	Otsused	Avaldused	Pöördumised	Kokku
2019	I ja erakorraline	–	2	–	2	20	–	24
II	1	23	2	6	21	–	–	53
2020	III ja erakorralised	–	49	1	6	6	2	64
IV	1	30	2	8	18	–	–	59
2021	V ja erakorraline	–	42	1	5	14	1	64
VI	3	39	2	5	17	–	–	66
2022	VII ja erakorralised	5	61	1	5	11	3	87
VIII ja erakorralised	3	44	2	4	22	1	–	76
2023	IX	6	38	–	1	5	1	51
Kokku	19	328	11	42	134	8	2	544

Märkused: Vastuvõetud seaduste arv ei lange kokku tabelites 4.1 ja 4.2 tooduga, sest neis kajastuvad menetluse käigus ühendatud eelnõud mitmekordselt (vastavalt algatatud eelnõudele). Siin tabelis ei kajasta Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jätetud välisteenistuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (45 SE, vastu võetud 10.06.2020) ja ehitusseadustiku, ehitusseadustiku ja planeerimiseseaduse rakendamise seaduse ning riigivaraseaduse muutmise seadus (746 SE, vastu võetud 15.02.2023) ega Riigikogu XIII koosseisus algatatud ja XIV koosseisus uuesti menetletud Kaitseväge korralduse seaduse muutmise seadus (783 UA, muutmata kujul uuesti vastu võetud 29.05.2019), mille Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium tunnistas 19.12.2019 põhiseadusega vastuolus olevaks (kohtuasja nr 5-19-38).

Põhiseaduse muutmise seadusi ja deklaratsioone Riigikogu XIV koosseis vastu ei võtnud.

* Istungjätkude toimumise ajad on toodud tabelis 3.1.2.

4.6. Põhiseaduse muutmise eelnõu

Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number Sisu (muudetavad PS §-d)	Algatajad	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad, menetluse tulemus
Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seadus Vabariigi Presidendi valimiskorra muutmiseks 29.09.2021 462 SE Vabariigi Presidendi otsevalimise seadustamine (PS § 56, § 65 p 3, § 79, § 83 neljas lause)	45 Riigikogu liiget: Merry Aart, Riho Breivel, Dmitri Dmitrijev, Enn Eesmaa, Peeter Ernits, Kalle Grünthal, Helle-Moonika Helme, Mart Helme, Martin Helme, Kaido Höövelson, Maria Jufereva-Skuratovski, Marek Jürgenson, Ruuben Kaalep, Raimond Kaljulaid, Jaanus Karilaid, Uno Kaskpeit, Kert Kingo, Rene Kokk, Mihhail Korb, Andrei Korobeinik, Siret Kotka, Igor Kravtšenko, Leo Kunnas, Alar Laneman, Oudekki Loone, Natalia Malleus, Aadu Must, Siim Pohlak, Anti Poolamets, Paul Puustusmaa, Henn Põlluaas, Peeter Rahnel, Jüri Ratas, Urmas Reitelmann, Martin Repinski, Mailis Reps, Kersti Sarapuu, Erki Savisaar, Imre Sooäär, Mihhail Stalnuhin, Marko Šorin, Tarmo Tamm, Marika Tuus-Laul, Jaak Valge, Viktor Vassiljev	I: 07.12.2021, jätkus 08.12.2021 I lugemine lõpetati Langes koosseisu volituste lõppedes menetlusest välja

4.7. Riigikogu töökorralduse muutmine

Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise		
Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad, menetluse tulemus (hääletamistulemus) Väljakuulutamise- ja avaldamisandmed Jõustumiskuupäev
1. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seadus 13.04.2020 176 SE	Põhiseaduskomisjon Kaugosalusega istungite regulatsioon, mille kohaselt Riigikogu liikmed ja teised Riigikogu istungil osalevad isikud saavad istungil osaleda elektrooniliste vahendite abil füüsiliselt kohal olemata.	I: 21.04.2020 II: 12.05.2020 III: 20.05.2020 (89-0-0) VP 28.05.2020 otsus nr 580 RT I, 02.06.2020, 2 J 12.06.2020

Riigikogu liikme staatuse seaduse muutmise katsed		
Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad, menetluse tulemus (hääletamistulemus)
1. Riigikogu liikme staatuse seaduse § 19 muutmise seadus 17.12.2019 121 SE	Riigikaitsekomisjon Riigikaitsekomisjoni liikmele seatakse kohustus esitada julgeolekukontrolli läbiviimise eelduseks olevad dokumendid kahe kuu jooksul alates tema määramisest riigikaitsekomisjoni liikmeks.	I: 13.02.2020 Langes koosseisu volituste lõppedes menetlusest välja
2. Riigikogu liikme staatuse seaduse muutmise seadus 19.05.2021 396 SE	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, Raimond Kaljulaid Riigikogu liikme kuluhüvitist vähendatakse XIV koosseisu töö lõpuni 20%-le ametipalgast; Riigikogu juhatuse liikme kuluhüvitis on kuni 50% teiste Riigikogu liikmete kuluhüvitise ülemmäärast.	I: 15.09.2021 Esimesel lugemisel tagasi lükatud (65-12-0)

Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise katsed		
Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad, menetluse tulemus (hääletamistulemus)
1. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seadus 11.06.2019 36 SE	Eesti Reformierakonna fraktsioon Kohustada Vabariigi Valitsust esitama kord aastas ülevaadet valitsemisala probleemidest.	I: 22.10.2019 Langes koosseisu volituste lõppedes menetlusest välja
2. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 140 muutmise seadus 22.04.2020 182 SE	Eesti Reformierakonna fraktsioon, Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon Hädaolukorra, eriolukorra, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal tuleb arupärimisele vastata Riigikogu istungil nelja istungipäeva jooksul, arvates arupärimise adressaadile edastamisest.	I: 17.06.2020 Esimesel lugemisel tagasi lükatud (52-42-1)

Pealkiri Eelnõu algatamise kuupäev Seaduseelnõu number	Algataja Sisu	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad, menetluse tulemus (hääletamistulemus)
3. Riigikontrolli seaduse, erakon- naseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (erakondade rahastamise kontrollorgan) 18.05.2020 193 SE	Eesti Keskerakonna fraktsioon, Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon, Isamaa fraktsioon Erakondade rahastamise järelevalve komisjon asendada uue kontrolliorganiga – Riigikontrolliga.	I: 01.06.2020 Tagasi võetud
4. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seadus 28.09.2020 249 SE	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, Raimond Kaljulaid Rahvahääletusel muu riigielu küsimuse otsustamiseks ei tohi küsimus käsitleda põhiseaduse ega mõne muu seaduse muutmist.	I: 08.12.2020 Esimesel lugemisel tagasi lükatud (63-10-0)

4.8. Riigieelarve

Riigieelarved ja lisaelarved, riigieelarve muutmine			
Pealkiri Riigikogule esitamise kuupäev	Maht (miljardit eurot)	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad (muudatus- ettepanekute arv) Hääletamistulemus	Väljakuulutamis- ja avaldamisandmed
2019. aasta riigieelarve seaduse muutmise seadus 25.09.2019	Riigieelarve muutmise kulude ja tulude kogu- mahtu muutmata.	I: 23.10.2019 II: 13.11.2019 (0) III: 04.12.2019 (2) (57-0-1)	VP 13.12.2019 otsus nr 523 RT I, 14.12.2019, 1
2020. aasta riigieelarve seadus 25.09.2019	T: 11,82 K: 11,71 I: 0,407	I: 23.10.2019 II: 13.11.2019 (33) III: 11.12.2019 (13) (55-44-0)	VP 19.12.2019 otsus nr 535 RT I, 23.12.2019, 21
Riigi 2020. aasta lisaelarve seadus 02.04.2020	T: -1,62 K: 0,118 I: 0,01	I: 06.04.2020 II: 13.04.2020 (17) III: 15.04.2020 (10) (55-10-0)	VP 17.04.2020 otsus nr 563 RT I, 21.04.2020, 2

Pealkiri Riigikogule esitamise kuupäev	Maht (miljardit eurot)	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad (muudatus- ettepanekute arv) Hääletamistulemus	Väljakuulutamise- ja avaldamisandmed
2020. aasta riigieelarve seaduse muutmise seadus 30.09.2020	Riigieelarve muutmise kulude ja tulude kogu- mahtu muutmata.	I: 19.10.2020 II: 09.11.2020 (4) III: 25.11.2020 (1) (53-10-2)	VP 01.12.2020 otsus nr 663 RT I, 02.12.2020, 5
2021. aasta riigieelarve seadus 30.09.2020	T: 11,2 K: 12,6 I: 0,462	I: 19.10.2020 II: 18.11.2020 (44) III: 09.12.2020 (15) (55-44-0)	VP 15.12.2020 otsus nr 670 RT I, 17.12.2020, 11
Riigi 2021. aasta lisaeelarve seadus 18.03.2021	K: 0,64 I: 0,0004	I: 24.03.2021 II: 07.04.2021 III: 14.04.2021 (73-9-0)	VP 15.04.2021 otsus nr 726 RT I, 17.04.2021, 2
2021. aasta riigieelarve seaduse muutmise seadus 20.09.2021	Riigieelarve muutmise kulude ja tulude kogu- mahtu muutmata.	I: 13.10.2021 II: 10.11.2021 (7) III: 24.11.2021 (1) (75-11-0)	VP 30.11.2021 otsus nr 27 RT I, 03.12.2021, 22
2022. aasta riigieelarve seadus 30.09.2021	T: 13,13 K: 13,63 I: 0,724	I: 20.10.2021 II: 17.11.2021 (46) III: 08.12.2021 (54) (59-37-0)	VP 14.12.2021 otsus nr 39 RT I, 16.12.2021, 24
Riigi 2022. aasta lisaeelarve seadus 02.05.2022	T: 0,240 K: 0,568 I: 0,021	I: 04.05.2022 II: 19.05.2022 (280) (54-29-0)	VP 19.05.2022 otsus nr 110 RT I, 25.05.2022, 1
2022. aasta riigieelarve seaduse muutmise seadus 26.09.2022	Riigieelarve muutmise kulude ja tulude kogu- mahtu muutmata.	I: 10.10.2022 II: 09.11.2022 (2) III: 23.11.2022 (1) (59-0-0)	VP 25.11.2022 otsus nr 205 RT I, 26.11.2022, 6
2023. aasta riigieelarve seadus 29.09.2022	T: 15,59 K: 16,83 I: 0,755	I: 17.10.2022 II: 16.11.2022 (59) III: 07.12.2022 (21) (79-2-0)	VP 15.12.2022 otsus nr 226 RT I, 20.12.2022, 4

Lühendid: T – tulud, K – kulud, I – investeringud

Riigieelarve täitmise aruanded			
Pealkiri Riigikogule esitamise kuupäev	Tulud ja kulud (miljardit eurot)	Täiskogus arutamise etapid ja kuupäevad (hääletamistulemus)	Avaldamisandmed
Riigi 2018. aasta majandusaasta koondaruanne 23.09.2019	T: 9,89 K: 9,73 I: 0,98	I: 13.11.2019 II: 04.12.2019 (70-0-0)	RT III, 06.12.2019, 1
Riigi 2019. aasta majandusaasta koondaruanne 28.09.2020	T: 10,2 K: 10,39 I: 0,95	I: 11.11.2020 II: 25.11.2020 (52-0-1)	RT III, 27.11.2020, 3
Riigi 2020. aasta majandusaasta koondaruanne 20.09.2021	T: 10,5 K: 11,6 I: 1,04	I: 10.11.2021 II: 24.11.2021 (75-0-5)	RT III, 30.11.2021, 3
Riigi 2021. aasta majandusaasta koondaruanne 26.09.2022	T: 12,3 K: 12,4 I: 1,27	I: 15.11.2022 II: 05.12.2022 (78-0-0)	RT III, 07.12.2022, 2

Lühendid: T – tulud, K – kulud, I – investeeringud

4.9. ELi õigusaktide eelnõude kohta Vabariigi Valitsusele esitatud seisukohad

Euroopa Liidu asjade komisjoni ja väliskomisjoni poolt Riigikogu nimel esitatud seisukohad		
Aasta	ELAK	Väliskomisjon
2019	18	1
2020	32	1
2021	56	1
2022	92	6
2023	12	1
Kokku	210	10

Alatiste komisjonide poolt Euroopa Liidu asjade komisjonile või väliskomisjonile esitatud arvamused						
Komisjon	2019	2020	2021	2022	2023	Kokku
Euroopa Liidu asjade komisjon	–	–	–	–	–	–
Keskkonnakomisjon	3	8	10	13	–	34
Kultuurikomisjon	1	2	1	2	1	7
Maaelukomisjon	2	1	2	3	–	8
Majanduskomisjon	5	10	25	31	4	75

Komisjon	2019	2020	2021	2022	2023	Kokku
Põhiseaduskomisjon	–	3	3	9	–	15
Rahanduskomisjon	2	7	6	13	2	30
Riigikaitsekomisjon	–	–	3	3	2	8
Sotsiaalkomisjon	1	3	7	7	–	18
Väliskomisjon	–	1	–	–	–	1
Õiguskomisjon	3	1	4	14	3	25
Kokku	17	36	61	95	12	221

4.10. Subsidiaarsuse järelevalve

Lõpuni viidud subsidiaarsuskontrolle ehk Riigikogu täiskogu ette jõudnud algatusi Riigikogu XIV koosseisus ei olnud.

5. Riigikogu ja teised institutsioonid

5.1. Riigikogu ja Vabariigi President

5.1.1. Vabariigi Presidendi valimine

	Valimine Riigikogus	
	30.08.2021	31.08.2021
	I voor	II voor
Nimekirja kantud valijate arv	101	101
Hääletamisedeli saanute arv	80	80
Hääletamisel osalenute arv	79	80
Kehtetute sedelite arv	0	0
Märgistamata sedelite arv	16	8
Kandidaadile antud häälte arv:		
Alar Karis	63 (59)	72* (59)

* Osutus valituks.

Sulgudes ülesseadjate arv.

5.1.2. Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud seadused

Seaduse pealkiri, eelnõu number, vastuvõtmise aeg	VP otsus välja kuulutamata jätmise kohta, avaldamisandmed Põhjendus	Muutmise või muutmata vastuvõtmise kuupäev	VP otsus, avaldamisandmed
Kogumispensionide seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (kohustusliku kogumispensioni reform) 108 SE 29.01.2020	VP otsus 07.02.2020 nr 551, RT III, 11.02.2020, 8 Vastuolus PS §-dega 10, 12, 14, 28 lg 2, 31 ja 32. Kogumispensioni süsteemiga liitunud on PS §-st 10 tulenev õiguspärane ootus, et senine pensionisüsteem jääb põhilises osas püsima seni, kuni nad seda vajavad. Avanev võimalus kasutada kogumispensioni väljavõtmisel riigi poolt makstud 4% sotsiaalmaksu osa on vastuolus PS §-st 12 tuleneva võrdsuspõhiõigusega. Kohustuslikest pensionifondidest tagasiulatuvalt sinna kogutud vahendite väljavõtmise ja nende vaba kasutamise võimaldamisega väheneb oluliselt tervikuna pensionisüsteemi suutlikkus täita talle pandud eesmäärke.	Muutmata kujul uuesti vastu võetud 11.03.2020	VP pöördus 20.03.2020 Riigikohtusse taotlusega tunnistada seadus PSga vastuolus olevaks. 20.10.2020 Riigikohus taotlust ei rahuldanud. VP otsus 20.10.2020 nr 636, RT I, 27.10.2020, 1

Seaduse pealkiri, eelnõu number, vastuvõtmise aeg	VP otsus välja kuulutamata jätmise kohta, avaldamisandmed Põhjendus	Muutmise või muutmata vastuvõtmise kuupäev	VP otsus, avaldamisandmed
Päästeseaduse ja relvaseaduse muutmise seadus 128 SE 15.04.2020	VP otsus 29.04.2020 nr 565, RT III, 30.04.2020, 1 Vastuolus PS §-dega 3, 13 lg 2, 14 ja 26. Päästeseadust täiendati § 9 ¹ lõikega 2 ¹ , mis andis õigusliku aluse kriisiolukorras isikute terviseandmete töötlemiseks (kogumiseks) ilma isikute nõusolekuta või võimaluseta sellist isikuandmete töötlemist keelata. Kellele ja millistel tingimustel sellist teavet edaspidi hädaabitelefoni kaudu võib avaldada, jättis Riigikogu seaduse tasandil määratlemata, samuti ei anna seadus kriisiolukorra ega kannatanu legaaldefiniitsiooni. Ebapiisav ja ebaselge regulatsioon põhiõiguste ja vabaduste piirangute kehtestamisel ei kaitse igäüht riigivõimu võimaliku omavoli vastu.	Muudetud kujul vastu võetud 17.06.2020	VP otsus 26.06.2020 nr 602, RT I, 03.07.2020, 1
Välisteenistuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus 45 SE 10.06.2020	VP otsus 25.06.2020 nr 599, RT III, 26.06.2020, 1 Vastuolus PS §-dega 12, 26 ja 27 osas, mis käsitlevad välisesinduses töötava pikaajalise välislähetusse saadetud teenistuja ja ametnikuga kaasasolevale abikaasale ettenähtud sotsiaalsete tagatiste andmist. Nimetatud sätted reguleerivad üksnes kaasasolevale abikaasale ettenähtud abikaasatase maksimisega seonduvat, kuid ei laiene kooseluseaduse alusel registreeritud elukaaslasele. See on vastuolus põhiseaduse §-s 12 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõttega.	Riigikogu otsustas 07.02.2023 muutmata kujul mitte vastu võtta; eelnõu langes koosseisu volituste lõppedes menetlusest välja	
Kollektiivlepingu seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus 383 SE 13.09.2021	VP otsus 28.09.2021 nr 773, RT III, 30.09.2021, 2 Võeti vastu PS § 3 lg 1, § 102 ja § 104 lg 1 rikkudes: eelnõu teise lugemise järgne tekst ja kolmanda lugemise tekst on erinevad. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse (RKKTS) § 110 lg 1 lubab juhtivkomisjonil koostada eelnõu kolmandaks lugemiseks eelnõu lõppteksti, millesse pärast teise lugemise lõpetamist on sisse viidud keelelised ja tehnilised täpsustused, kuid jõustumisnormi väljajätmist ei saa lugeda keeleliseks ega tehniliseks täpsustuseks (sel juhul on tegemist sisulise muudatusega).	Muudetud kujul vastu võetud 27.10.2021	VP otsus 08.11.2021 nr 6, RT I, 12.11.2021, 2

Seaduse pealkiri, eelnõu number, vastuvõtmise aeg	VP otsus välja kuulutamata jätmise kohta, avaldamisandmed Põhjendus	Muutmise või muutmata vastuvõtmise kuupäev	VP otsus, avaldamisandmed
Välismaalaste seaduse ja välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse muutmise seadus 241 SE 11.04.2022	VP otsus 21.04.2022 nr 91, RT III, 23.04.2022, 1 Võeti vastu PS § 3 lg 1, § 102 ja § 104 lg 1 rikkudes. Seadustele peab vastama ka seaduse vastuvõtmise protsess. RKKTS § 110 lg 1 lubab juhtivkomisjonil teha eelnõu kolmandaks lugemiseks eelnõu lõppteksti keelelisi ja tehnilisi täpsustusi, sõna „abikaasa“ asendamine sõnadega „lähedane sugulane“ ei ole täpsustus, vaid sisuline muudatus.	Muutmata kujul uuesti vastu võetud 09.05.2022	VP otsus 11.05.2022 nr 105, RT I, 14.05.2022, 1
Perehüvitiste seaduse, perekonnaseaduse ja töölepingu seaduse muutmise seadus 703 SE 07.12.2022	VP otsus 22.12.2022 nr 234, RT III, 23.12.2022, 4 Seaduse § 2 lg 1 teine lause on õiguselgusetu ning seetõttu vastuolus PS § 13 lg 2. Seadusega lisatakse perekonnaseaduse § 101 lõikele 5 lause, mis muudab elatise maksmise kohustuse ulatuse ebaselgeks: „Eeldatakse, et lasterikka pere toetust arvestatakse elatise väljamõistmisel ainult juhul, kui seda makstakse ühiste laste eest.“ Sellele lausele ei ole võimalik anda ühemõttelist sisu, tegu on põhiõigusi piirava sättega.	Muudetud kujul vastu võetud 28.12.2022	VP otsus 06.01.2023 nr 239, RT I, 11.01.2023, 2
Ehitusseadustiku, ehitusseadustiku ja planeerimiseseaduse rakendamise seaduse ning riigivaraseaduse muutmise seadus 746 SE 15.02.2023	VP otsus 07.03.2023 nr 282, RT III, 08.03.2023, 1 Seaduse § 1 lg 1 on õiguselgusetu ning seetõttu vastuolus PS § 13 lg 2. Jääb täiesti arusaamatuks, mida võiks tähendada see, et rajatis toetab või õigustab okupatsioonirežiimi.	Riigikogu koosseisu volituste lõppemise tõttu ei jõutud uuesti arutada*	

Märkus: Lisaks jätkus Riigikogu XIV koosseisu Kaitseväe korralduse seaduse muutmise seaduse (783 SE) menetlemine (seaduse võttis vastu eelmine koosseis ning VP jättis seaduse välja kuulutamata: VP otsus nr 435, RT III, 12.03.2019, 3). Seadus võeti muutmata kujul uuesti vastu 29.05.2019. VP pöördus 14.06.2019 Riigikohtusse taotlusega tunnistada seadus PSga vastuolus olevaks. Riigikohtu põhi-seaduslikkuse järelevalve kolleegium tunnistas 19.12.2019 (kohtuasja nr 5-19-38) seaduse PSga vastuolus olevaks. Riigikogu algatas 26.02.2020 Kaitseväe korralduse seaduse, julgeolekuasutuste seaduse ja õiguskantsleri seaduse muutmise seaduse (152 SE), millega muudeti Kaitseväe korralduse seadust, et kehtestada isiku varjatud jälgimisest teavitamata jätmise põhjendatuse põhiseaduspärane regulatsioon. Eelnõu võeti 13.05.2020 vastu (RT I, 26.05.2020, 1).

* 27.09.2023 otsustas Riigikogu XV koosseis eelnõu muutmata kujul mitte vastu võtta.

5.1.3. Vabariigi Presidendi poliitilised avaldused

Esitaja	Kuupäev	Teema
Kersti Kaljulaid	04.04.2019	Kõne Riigikogu XIV koosseisu avaistungil
Kersti Kaljulaid	23.04.2019	Kõne Riigikogu pidulikul istungil (Riigikogu 100)
Kersti Kaljulaid	09.09.2019	Kõne teise istungjärgu avamisel
Kersti Kaljulaid	14.09.2020	Kõne neljanda istungjärgu avamisel
Kersti Kaljulaid	20.08.2021	Kõne Eesti iseseisvuse taastamise 30. aastapäevale pühendatud Riigikogu ja 20. Augusti Klubi pidulikul istungil
Kersti Kaljulaid	13.09.2021	Kõne kuuenda istungjärgu avamisel
Kersti Kaljulaid	11.10.2021	Kõne Vabariigi Presidendi Alar Karise ametisseastumisel
Alar Karis	11.10.2021	Kõne ametisseastumisel
Alar Karis	12.09.2022	Kõne kaheksanda istungjärgu avamisel

5.2. Riigikogu ja Vabariigi Valitsus

5.2.1. Peaministri kandidaadile valitsuse moodustamiseks volituste andmise otsustamine Riigikogus

Peaministri-kandidaat	VP otsuse andmed	Ettekande aeg	Hääletamis-tulemus	RK otsuse avaldamisandmed
Kaja Kallas	05.04.2019, otsus nr 441	15.04.2019	45-53-0	–
Jüri Ratas	16.04.2019, otsus nr 443	17.04.2019	55-44-0	RT III, 23.04.2019, 3
Kaja Kallas	14.01.2021, otsus nr 689	25.01.2021	70-30-0	RT III, 27.01.2021, 1
Kaja Kallas	14.07.2022, otsus nr 149	15.07.2022	52-26-0	RT III, 16.07.2022, 3

5.2.2. Valitsused

Vabariigi Valitsus 29.04.2019–26.01.2021 VP otsus 24.04.2019, nr 444 (RT III, 26.04.2019, 2)	
Peaminister	Jüri Ratas (K)
Haridus- ja teadusminister	Mailis Reps (K) vabastati 21.11.2020 Jaak Aab (K) nimetati 25.11.2020
Justiitsminister	Raivo Aeg (I)
Kaitseminister	Jüri Luik (I)
Keskkonnaminister	Rene Kokk (EKRE) vabastati 07.11.2020 Rain Epler (EKRE) nimetati 12.11.2020, ametivanne 16.11.2020
Kultuuriminister	Tõnis Lukas (I)
Maaeluminister	Mart Järvik (EKRE) vabastati 25.11.2019 Arvo Aller (EKRE) nimetati ja ametivanne 10.12.2019

RIIGIKOGU JA TEISED INSTITUTSIOONID

Majandus- ja taristuminister	Taavi Aas (K)
Rahandusminister	Martin Helme (EKRE)
Rahvastikuminister	Riina Solman (I)
Riigihalduse minister	Jaak Aab (K) vabastati 25.11.2020 Anneli Ott (K) nimetati ja ametivanne 25.11.2020
Siseminister	Mart Helme (EKRE) vabastati 09.11.2020 Alar Laneman (EKRE) nimetati ja ametivanne 18.11.2020
Sotsiaalminister	Tanel Kiik (K)
Väliskaubandus- ja infotehnoloogiaminister	Marti Kuusik (EKRE) vabastati 30.04.2019 Kert Kingo (EKRE) nimetati ja ametivanne 16.05.2019, vabastati 25.10.2019 Kaimar Karu (–) nimetati 02.11.2019, ametivanne 07.11.2019, vabastati 20.04.2020 Raul Siem (EKRE) nimetati 20.04.2020, ametivanne 21.04.2020
Välisminister	Urmas Reinsalu (I)
Vabariigi Valitsus 26.01.2021–18.07.2022 VP otsus 26.01.2021, nr 691 (RT III, 27.01.2021, 2)	
Peaminister	Kaja Kallas (RE)
Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister	Andres Sutt (RE)
Haridus- ja teadusminister	Liina Kersna (RE)
Justiitsminister	Maris Lauri (RE)
Kaitseminister	Kalle Laanet (RE)
Keskonnaminister	Tõnis Mölder (K) vabastati 18.11.2021 Erki Savisaar (K) nimetati ja ametivanne 18.11.2021, vabastati 03.06.2022
Kultuuriminister	Anneli Ott (K) vabastati 03.11.2021 Tiit Terik (K) nimetati 03.11.2021, ametivanne 08.11.2021, vabastati 03.06.2022
Maaeluminister	Urmas Kruuse (RE)
Majandus- ja taristuminister	Taavi Aas (K) vabastati 03.06.2022
Rahandusminister	Keit Pentus-Rosimannus (RE)
Riigihalduse minister	Jaak Aab (K) vabastati 03.06.2022
Siseminister	Kristian Jaani (K) vabastati 03.06.2022
Sotsiaalkaitseminister	Signe Riisalo (RE)
Tervise- ja tööminister	Tanel Kiik (K) vabastati 03.06.2022
Välisminister	Eva-Maria Liimets (K) vabastati 03.06.2022
Vabariigi Valitsus 18.07.2022–17.04.2023 VP otsus 18.07.2022, nr 151 (RT III, 19.07.2022, 1)	
Peaminister	Kaja Kallas (RE)
Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister	Kristjan Järvan (I)
Haridus- ja teadusminister	Tõnis Lukas (I)
Justiitsminister	Lea Danilson-Järg (I)

Kaitseminister	Hanno Pevkur (RE)
Keskonnaminister	Madis Kallas (SDE)
Kultuuriminister	Piret Hartman (SDE)
Maaeluminister	Urmas Kruuse (RE)
Majandus- ja taristuminister	Riina Sikkut (SDE)
Rahandusminister	Keit Pentus-Rosimannus (RE) vabastati 19.10.2022 Annely Akkermann (RE) nimetati ja ametivanne 19.10.2022
Riigihalduse minister	Riina Solman (I)
Siseminister	Lauri Läänemets (SDE)
Sotsiaalkaitseminister	Signe Riisalo (RE)
Tervise- ja tööminister	Peep Peterson (SDE)
Välisminister	Urmas Reinsalu (I)

5.3. Parlamentaarne kontroll

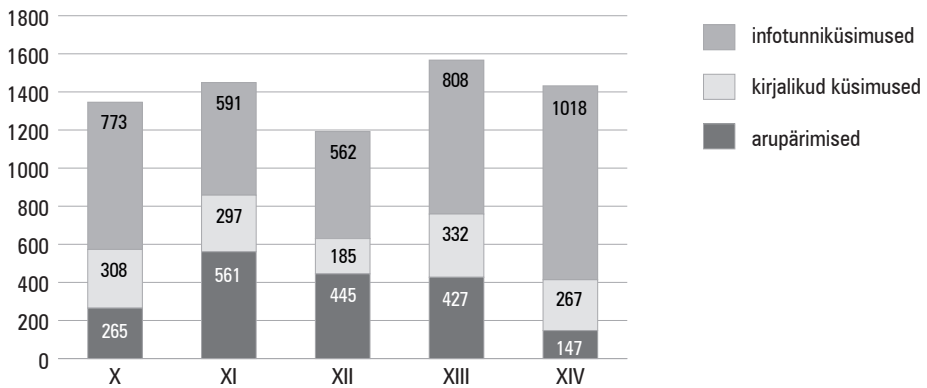
5.3.1. Arupärimised, kirjalikud küsimused, infotunniküsimused: X–XIV Riigikogu

Aasta (koosseis)	Arupärimised (esitatud)	Kirjalikud küsimused (esitatud)	Infotunniküsimused (registreeritud)
2003 (X)	35	62	198
2004	87	84	270
2005	61	78	272
2006	71	68	269
2007 (X)	11	16	44
2007 (XI)	33	29	191
2008	82	82	259
2009	226	103	192
2010	212	71	168
2011 (XI)	8	12	39
2011 (XII)	86	40	119
2012	170	62	203
2013	108	48	171
2014	77	27	173
2015 (XII)	4	8	27
2015 (XIII)	109	47	176
2016	160	121	239
2017	108	72	219
2018	48	73	232
2019 (XIII)	2	19	42

Aasta (koosseis)	Arupärimised (esitatud)	Kirjalikud küsimused (esitatud)	Infotunniküsimused (registreeritud)
2019 (XIV)	17	34	249
2020	20	84	383
2021	52	77	319
2022	58	64	296
2023 (XIV)	–	8	56
Kokku	1845	1389	4806

Märkus: Esitajale tagastatud arupärimisi ja küsimusi tabelid ei kajasta.

Joonis 5.1. Esitatud arupärimised, kirjalikud küsimused ja vastatud infotunniküsimused: X–XIV Riigikogu

5.3.2. Arupärimised

	EKRE	EKRE/ I/ SDE	EKRE/ K	EKRE/ FMK	I	K	K/ FMK	RE	RE/ SDE	RE/ SDE/ FMK	SDE	SDE/ FMK	Kokku
Peaministrile	17	–	1	–	9	4	5	5	–	1	4	6	52
Haridus- ja teadusministrile	7	1	–	–	6	–	–	6	–	–	6	2	28
Justitsministrile	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	–	2
Kaitseministrile	4	–	–	–	2	–	–	–	–	–	–	–	6
Keskkonnaministrile	5	1	–	1	–	–	1	1	–	–	1	2	11
Kultuuriministrile	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	5
Maaeluministrile	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–	–	–	1
Majandus- ja taristuministrile	–	–	–	–	4	1	–	1	1	–	–	–	7
Rahandusministrile	1	–	–	–	1	–	1	1	–	–	2	3	8
Rahvastikuministrile	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	1
Riigihalduse ministrile	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	1
Siseministrile	4	–	–	–	1	–	–	–	–	1	–	1	7
Sotsiaalkaitseministrile	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1
Sotsiaalministrile	–	–	–	–	–	–	–	2	1	–	3	1	7
Tervise- ja tööministrile	2	–	–	–	1	1	–	–	–	–	1	–	5
Väliskaubandus- ja infotehnoloogiaministrile	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	1
Välisministrile	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3
Riigikontrolörile	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1
Kokku	47	2	1	1	26	6	5	17	2	2	22	16	147

Märkused: Arupärimisi võivad Riigikogu liikmed esitada Vabariigi Valitsusele või selle liikmele, Eesti Panga nõukogu esimehele, Eesti Panga presidendile, riigikontrolörile ja õiguskantslerile selle organi või ametniku võimkonda reguleerivate õigusaktide täitmise kohta.

Tabelis on toodud ka 3 vastamata jäänud arupärimist (need võeti esitajate poolt tagasi). Arvestatud pole 15 esitajatele tagastatud arupärimist. Fraktsiooni kuuluva Riigikogu liikme arupärime loetakse fraktsiooni esitatud arupärimiseks. Fraktsioonide lühendid: EKRE: Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon, I: Isamaa fraktsioon, K: Eesti Keskerakonna fraktsioon, RE: Eesti Reformierakonna fraktsioon, SDE: Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon. FMK: fraktsiooni mittekuuluvad Riigikogu liikmed.

5.3.3. Kirjalikud küsimused

	EKRE	I	K	RE	RE/ SDE	SDE	SDE/ FMK	FMK	Kokku
Peaministrile	3	4	8	11	–	10	1	5	42
Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministrile	–	–	1	–	–	2	–	–	3
Haridus- ja teadusministrile	3	1	9	9	–	14	–	2	38
Justiitsministrile	2	1	1	3	–	5	–	–	12
Kaitseministrile	3	–	2	–	–	–	–	–	5
Keskkonnaministrile	1	1	1	1	–	3	–	–	7
Kultuuriministrile	–	1	1	2	–	3	–	–	7
Maaeluministrile	–	–	3	2	–	3	–	–	8
Majandus- ja taristuministrile	5	7	1	4	–	3	1	3	24
Rahandusministrile	–	4	3	4	3	10	–	2	26
Rahvastikumministrile	–	–	–	1	–	1	–	–	2
Riigihalduse ministrile	–	1	2	1	–	2	–	2	8
Siseministrile	7	2	–	2	–	5	–	2	18
Sotsiaalkaitseministrile	–	–	2	1	–	1	–	1	5
Sotsiaalministrile	2	–	–	9	–	4	–	1	16
Tervise- ja tööministrile	4	14	2	–	–	6	–	2	28
Väliskaubandus- ja infotehnoloogiaministrile	–	–	–	3	–	1	–	–	4
Välisministrile	–	–	–	1	–	1	–	2	4
Riigikontrolörile	–	3	–	–	–	2	–	–	5
Õiguskantslerile	1	2	–	–	–	2	–	–	5
Kokku	31	41	36	54	3	78	2	22	267

Märkused: Tabelis on toodud ka üks esitajate poolt tagasi võetud kirjalik küsimus, arvestatud pole 8 esitajatele tagastatud kirjalikku küsimust. Fraktsiooni kuuluva Riigikogu liikme kirjalik küsimus loetakse fraktsiooni esitatud küsimuseks.

Kirjalikke küsimusi võivad Riigikogu liikmed esitada Vabariigi Valitsusele või selle liikmele, Eesti Panga nõukogu esimehele, Eesti Panga presidendile, riigikontrolörile ja õiguskantslerile selle organi või ametiisiku võimkonda kuuluva üksiküsimuse kohta teabe saamiseks.

5.3.4. Infotunniküsimused

	Vastatud/vastamata						
	EKRE	I	K	RE	SDE	FMK	Kokku
Peaministrile	131/49	62/3	36/8	112/78	144/36	2/3	487/177
Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministrile	7/1	2/1	1/–	–	1/–	–	11/2
Haridus- ja teadusministrile	4/–	6/–	2/1	15/7	12/3	–	39/11
Justiitsministrile	11/2	3/–	1/–	9/–	9/1	–/1	33/4
Kaitseministrile	9/6	4/–	3/–	8/2	1/1	–	25/9
Keskonnaministrile	4/–	3/–	4/–	5/2	9/–	–	25/2
Kultuuriministrile	6/–	6/1	2/1	12/5	2/–	–	28/7
Maaeluministrile	4/2	2/–	3/1	4/2	9/–	–	22/5
Majandus- ja taristuministrile	7/2	6/–	2/2	13/1	4/2	–/1	32/8
Rahandusministrile	8/3	7/–	1/–	10/8	21/2	–	47/13
Rahvastikumministrile	–	–	–	8/–	1/–	–	9/–
Riigihalduse ministrile	11/5	11/–	4/5	6/–	16/1	–	48/11
Siseministrile	21/8	3/–	3/1	43/11	29/3	–	99/23
Sotsiaalkaitseministrile	4/–	1/–	1/1	–	7/–	–	13/1
Sotsiaalministrile	–/1	–	2/–	14/6	14/2	–	30/9
Tervise- ja tööministrile	11/3	5/–	3/–	–	5/–	1/–	25/3
Väliskaubandus- ja infotehnoloogiaministrile	–	–	–	15/–	4/–	1/–	20/–
Välisministrile	6/–	3/–	2/–	11/–	2/–	1/–	25/–
Kokku	244/82	124/5	70/20	285/122	290/51	5/5	1018/285

Märkused: Infotunnis esitavad Riigikogu liikmed küsimusi Vabariigi Valitsuse liikmetele. Fraktsiooni kuuluva Riigikogu liikme küsimus loetakse fraktsiooni esitatud küsimuseks. Infotunniküsimus kajastub vastaja all.

5.3.5. Ettepanekud umbusalduse avaldamiseks, umbusaldushääletused ja usaldusküsimusega seotud eelnõud

Ettepanekud umbusalduse avaldamiseks ja umbusaldushääletused		
Umbusaldusavalduse aadressaat ja põhjus (väljavõte seletuskirjast, stenogrammist)	Algamise kuupäev, algatajad	Arutamise kuupäev (hääletamistulemus)
<p>Siseminister Mart Helme</p> <p>Mart Helme on teinud kahju Eesti riigi ja oma alluvuses olevate ametkondade mainele ning näidanud oma tegevusega, et ei saa aru valitsuse liikme ametikohaga kaasnevast vastutusest.</p> <p>Mart Helme on valitsuse liikme positsioonilt verbaalselt rünnanud ja alavääristanud naisi, sotsiaalvaldkonna eksperte, ajakirjandust ja õigusriigi põhimõtteid.</p>	<p>03.06.2019</p> <p>45 RK liiget Eesti Reformierakonna ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioonist ning fraktsiooni mittekuuluv RK liige: Annely Akkermann, Yoko Alender, Hele Everaus, Jüri Jaanson, Raimond Kaljulaid, Marina Kaljurand, Kaja Kallas, Siim Kallas, Erkki Keldo, Liina Kersna, Johannes Kert, Signe Kivi, Toomas Kivimägi, Heiki Kranich, Eerik-Niiles Kross, Urmas Kruuse, Kalvi Kõva, Helmen Kütt, Ants Laaneots, Kalle Laanet, Maris Lauri, Jürgen Ligi, Kristen Michal, Marko Mihkelson, Sven Mikser, Madis Milling, Jevgeni Ossinovski, Ivari Padar, Kalle Palling, Keit Pentus-Rosimannus, Hanno Pevkur, Heljo Pikhof, Heidy Purga, Katri Raik, Valdo Randpere, Signe Riisalo, Taavi Rõivas, Indrek Saar, Andrus Seeme, Riina Sikkut, Andres Sutt, Aivar Sõerd, Kristina Šmigun-Vähi, Urve Tiidus, Vilja Toomast</p>	<p>03.06.2019</p> <p>Ei saanud koosseisu hääletenamust (46-53-0)</p>
<p>Peaminister Jüri Ratas</p> <p>Jüri Ratas ei ole peaministrina suutnud tagada Eesti väärikat valitsemist. Valitsus on rünnanud erinevaid ühiskonnagruppe ja lõhkunud ühiskonna sidusust, kahjustab Eesti rahvusvahelist mainet ning ebakompetentsed ministrid ületavad oma võimupiire. Valitsus on teinud ja tegemas kulutusi tuleviku arvelt. Poliitilise tagakiusamise näiteks on Mart ja Martin Helme õigusvastane katse vabastada ametist Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor. Peaministri ameti jaoks on Jüri Ratas nõrk ja ebakompetentne, ei mõista peaministri ametiga kaasnevast vastutusest.</p>	<p>26.08.2019</p> <p>44 RK liiget Eesti Reformierakonna ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioonist ning fraktsiooni mittekuuluv RK liige: Annely Akkermann, Yoko Alender, Hele Everaus, Jüri Jaanson, Jaak Juske, Raimond Kaljulaid, Kaja Kallas, Siim Kallas, Erkki Keldo, Liina Kersna, Johannes Kert, Signe Kivi, Toomas Kivimägi, Heiki Kranich, Eerik-Niiles Kross, Urmas Kruuse, Kalvi Kõva, Helmen Kütt, Ants Laaneots, Kalle Laanet, Maris Lauri, Jürgen Ligi, Lauri Läänemets, Kristen Michal, Marko Mihkelson, Madis Milling, Ivari Padar, Kalle Palling, Keit Pentus-Rosimannus, Hanno Pevkur, Heljo Pikhof, Heidy Purga, Katri Raik, Valdo Randpere, Signe Riisalo, Taavi Rõivas, Indrek Saar, Andrus Seeme, Riina Sikkut, Andres Sutt, Aivar Sõerd, Kristina Šmigun-Vähi, Urve Tiidus, Vilja Toomast</p>	<p>30.08.2019</p> <p>Ei saanud koosseisu hääletenamust (40-55-0)</p>

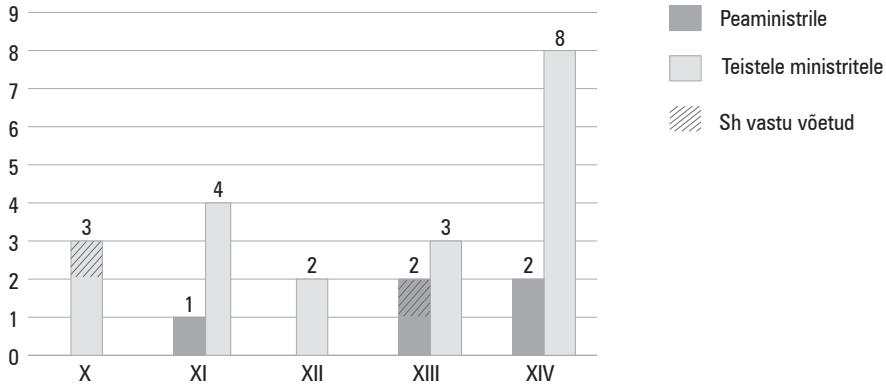
Umbusaldusavalduse adressaat ja põhjus (väljavõtte seletuskirjast, stenogrammist)	Algatamise kuupäev, algatajad	Arutamise kuupäev (hääletamis- tulemus)
<p>Maaeluminister Mart Järvik</p> <p>Mart Järvik on oma tegevusega takistanud Veterinaar- ja Toiduameti tegevust toiduohutuse tagamisel, seades potentsiaalselt ohtu inimeste tervise; avalikult valetanud ja vassinud, tunnistanud oma vigu; samuti on ta eelistanud lapsepõlvesõprade huve riigi huvidele, jättes PRIAle andmata volituse kahjude väljanõudmiseks kohtus.</p>	<p>14.11.2019</p> <p>44 RK liiget Eesti Reformierakonna ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioonist ning fraktsiooni mittekuuluv RK liige: Annely Akkermann, Yoko Alender, Hele Everaus, Jüri Jaanson, Jaak Juske, Raimond Kaljulaid, Kaja Kallas, Siim Kallas, Erkki Keldo, Liina Kersna, Johannes Kert, Signe Kivi, Toomas Kivimägi, Heiki Kranich, Eerik-Niiles Kross, Urmas Kruuse, Kalvi Köva, Helmen Kütt, Ants Laaneots, Kalle Laanet, Maris Lauri, Jürgen Ligi, Lauri Läänemets, Kristen Michal, Marko Mihkelson, Madis Milling, Ivari Padar, Keit Pentus-Rosimannus, Hanno Pevkur, Heljo Pikhof, Heidy Purga, Katri Raik, Valdo Randpere, Signe Riisalo, Taavi Rõivas, Indrek Saar, Andrus Seeme, Riina Sikkut, Andres Sutt, Aivar Sõerd, Kristina Šmigun-Vähi, Urve Tiidus, Vilja Toomast, Mart Võrklaev</p>	<p>14.11.2019</p> <p>Ei saanud koosseisu hääletenamust (43-51-0)</p>
<p>Siseminister Mart Helme</p> <p>Mart Helme isiklik rünnak Soome peaministri Sanna Marinini vastu, millega minister kahjustas Eesti ja Soome suhteid, Eesti riigi mainet, alavääristas naisi ja erineva sotsiaalse taustaga inimesi. Mart Helme käitumine näitab ühemõtteliselt, et ta ei sobi kandma valitsusliikme vastutust.</p>	<p>17.12.2019</p> <p>46 RK liiget Eesti Reformierakonna, Isamaa ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioonist ning fraktsiooni mittekuuluv RK liige: Annely Akkermann, Yoko Alender, Hele Everaus, Jüri Jaanson, Jaak Juske, Raimond Kaljulaid, Kaja Kallas, Siim Kallas, Erkki Keldo, Liina Kersna, Johannes Kert, Signe Kivi, Toomas Kivimägi, Heiki Kranich, Eerik-Niiles Kross, Urmas Kruuse, Kalvi Köva, Helmen Kütt, Ants Laaneots, Kalle Laanet, Viktoria Ladõnskaja-Kubits, Maris Lauri, Jürgen Ligi, Lauri Läänemets, Kristen Michal, Marko Mihkelson, Madis Milling, Jevgeni Ossinovski, Ivari Padar, Keit Pentus-Rosimannus, Hanno Pevkur, Heljo Pikhof, Heidy Purga, Katri Raik, Valdo Randpere, Signe Riisalo, Taavi Rõivas, Indrek Saar, Andrus Seeme, Riina Sikkut, Andres Sutt, Aivar Sõerd, Kristina Šmigun-Vähi, Urve Tiidus, Vilja Toomast, Mart Võrklaev</p>	<p>17.12.2019</p> <p>Ei saanud koosseisu hääletenamust (44-42-0)</p>
<p>Rahandusminister Martin Helme</p> <p>Martin Helme on valetades ja salates, Riigikogu, presidenti ja põhiseaduslikke institutsioone halvustades ning ühiskonna eri grupe solvates tekitanud teadlikult ja süsteemselt kahju Eesti riigile ja kaotanud usalduse Eesti Vabariigi ministrina. Lepingu sõlmimine Freeh, Sporkin & Sullivan LLPga (FSS) on vaid üks põhjus, miks Martin Helme ei vääri Eesti valitsuse ministrikohta – tema eksimuste loetelu on palju pikem.</p>	<p>23.09.2020</p> <p>45 RK liiget Eesti Reformierakonna ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioonist ning fraktsiooni mittekuuluv RK liige: Annely Akkermann, Yoko Alender, Hele Everaus, Jüri Jaanson, Jaak Juske, Raimond Kaljulaid, Kaja Kallas, Siim Kallas, Erkki Keldo, Liina Kersna, Johannes Kert, Signe Kivi, Toomas Kivimägi, Heiki Kranich, Urmas Kruuse, Eerik-Niiles Kross, Kalvi Köva, Helmen Kütt, Ants Laaneots, Kalle Laanet, Maris Lauri, Jürgen Ligi, Lauri Läänemets, Kristen Michal, Marko Mihkelson, Madis Milling, Jevgeni Ossinovski, Ivari Padar, Keit Pentus-Rosimannus, Hanno Pevkur, Heljo Pikhof, Heidy Purga, Katri Raik, Valdo Randpere, Signe Riisalo, Taavi Rõivas, Indrek Saar, Andrus Seeme, Riina Sikkut, Andres Sutt, Aivar Sõerd, Kristina Šmigun-Vähi, Urve Tiidus, Vilja Toomast, Mart Võrklaev</p>	<p>23.09.2020</p> <p>Ei saanud koosseisu hääletenamust (45-53-0)</p>

Umbusaldusvalduse adressaat ja põhjus (väljavõtte seletuskirjast, stenogrammist)	Algamise kuupäev, algatajad	Arutamise kuupäev (hääletamis- tulemus)
<p>Rahandusminister Martin Helme</p> <p>Martin Helme on valitsuse liikmena sihikindlalt tegelenud Eesti julgeoleku, rahvusvahelise maine ja meie jaoks oluliste liitlussuhete kahjustamisega. Rahandusministrina on Martin Helme seadnud kahtluse alla Eesti valimiste usaldusvääruse ja Eesti demokraatlike institutsioonide sõltumatuse ning külvanud teadlikult umbusku Eesti kui demokraatliku riigi toimimise põhialustesse. Samuti on Martin Helme tege- lenud ühiskonna lõhestamisega ja rünnanud ühiskonna erinevaid vähemusgrupe. Mart ja Martin Helme alusetud süüdistused USA valimispettuste teemal ja isiklikud rünnakud USA valitud presidendi Joseph R. Bideni suunal on aluse- tud, ebamoraalsed ja täiesti eba- sobivad valitsuse liikmele.</p>	<p>09.11.2020</p> <p>34 RK liiget Eesti Reformierakonna fraktsioonist: Anneli Akkermann, Yoko Alender, Hele Everaus, Jüri Jaanson, Kaja Kallas, Siim Kallas, Erkki Keldo, Liina Kersna, Johannes Kert, Signe Kivi, Toomas Kivimägi, Heiki Kranich, Eerik-Niiles Kross, Urmas Kruuse, Ants Laaneots, Kalle Laanet, Maris Lauri, Jürgen Ligi, Kristen Michal, Marko Miikelson, Madis Milling, Keit Pentus-Rosimannus, Hanno Pevkur, Heidy Purga, Valdo Randpere, Signe Riisalo, Taavi Rõivas, Andrus Seeme, Andres Sutt, Aivar Sõerd, Kristina Šmigun-Vähi, Urve Tiidus, Vilja Toomast, Mart Vörklaev</p>	<p>09.11.2020</p> <p>Ei saanud koosseisu hääletenamust (46-0-0)</p>
<p>Kaitseminister Kalle Laanet</p> <p>Kalle Laanet ei mõista oma rolli kaitseministrina Eesti julgeoleku tagamisel ja ei teadvusta Eesti keerulist geopoliitilist olukorda. Minister on oma selgituste ja vastustega parlamendi ees eksitanud avalikkust ja vassinud. Enne riigi eelarvestrateegia (RES) heakskiitmist valitsuses kinnitas Kalle Laanet, et kaitsekulusid ei vähendata; tänaseks on selgunud, et järgmise nelja aastaga vähen- datakse kaitsekulusid võrreldes praeguse riigikaitse arengukava ja kaitseinvesteeringute program- miga 114 miljoni euro võrra. Ühtlasi on minister selgelt eksita- nud avalikkust, nähes RESis ette Miinisadama müüki, olles avalikult sellist plaani korduvalt eitanud.</p>	<p>08.06.2021</p> <p>31 RK liiget Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna ja Isamaa fraktsioonist: Merry Aart, Riho Breivel, Peeter Ernits, Kalle Grünthal, Helle-Moonika Helme, Mart Helme, Martin Helme, Heiki Hepner, Ruuben Kaalep, Uno Kaskpeit, Kert Kingo, Aivar Kokk, Rene Kokk, Tarmo Kruusimäe, Leo Kunnas, Viktoria Ladõnskaja-Kubits, Alar Laneman, Mihhail Lotman, Andres Metsoja, Siim Pohlak, Anti Poolamets, Paul Puustusmaa, Henn Põlluaas, Urmas Reinsalu, Urmas Reitelmann, Üllar Saaremäe, Helir-Valdor Seeder, Sven Sester, Priit Sibul, Raivo Tamm, Jaak Valge</p>	<p>08.06.2021</p> <p>Ei saanud koosseisu hääletenamust (42-57-0)</p>

Umbusaldusavalduse adressaat ja põhjus (väljavõte seletuskirjast, stenogrammist)	Algamise kuupäev, algatajad	Arutamise kuupäev (hääletamis- tulemus)
<p>Peaminister Kaja Kallas</p> <p>Valitsus tekitab Eesti riigile teadlikult kahju, mistõttu on Kaja Kallas valitsusjuhina kaotanud meie silmis usalduse. Kaja Kallase valitsus pidurdab majandust riigieelarve kärpimise ja maksude tõstmise kaudu. Tõstetakse taas elektri-, gaasi- ja diisliaktsiisi, millega kaasneb üldine hinnatõus ning luuakse tingimused piiri-kaubanduse taastekkeks ja riigieelarve laekumiste vähenemiseks. Kaugesse tulevikku lükkub nelja-realiste maanteede ehitus, mis omakorda kiirendab ääremaastumist ja toob kaasa rohkem liiklusõnnetusi. Valitsuse poliitika kahjustab Eesti perede ja koduomanike turvatunnet. Huvihariduse võimaluste vähendamine teeb karuteene 146 000 lapsele ja nende vanematele. 140 000 inimest jäävad ilma kodulaenu intresside tulumaksuvabastusest. Kaja Kallase valitsuse kaitsekärped tähendavad pingelises rahvusvahelises situatsioonis kogu Läänemere regiooni julgeolekuolukorra teadlikku halvendamist. Lisaks on asutud lõhkuma olulisi väärtussümboleid nagu kaplanteenistus ja kaitseväge orkester. Selle asemel, et pakkuda kodanikele rohkem võimalusi poliitikas kaasa rääkida, on Kaja Kallase ametiajal jõudnud Riigikokku seadusandlike algatusi, mis on iseloomulikud pigem ebademokraatlikele režiimidele (nt nakkushaiguste tõrje ja ennetamise seaduse eelnõu (NETS) selle esialgsel kujul tähendas sisuliselt politseiiriigi kehtestamist).</p>	<p>15.06.2021</p> <p>30 RK liiget Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna ja Isamaa fraktsioonist:</p> <p>Merry Aart, Riho Breivel, Peeter Ernits, Kalle Grünthal, Helle-Moonika Helme, Mart Helme, Martin Helme, Heiki Hepner, Ruuben Kaalep, Uno Kaskpeit, Kert Kingo, Aivar Kokk, Rene Kokk, Tarmo Kruusimäe, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mihhail Lotman, Andres Metsoja, Siim Pohlak, Anti Poolamets, Paul Puustusmaa, Henn Põlluaas, Urmas Reinsalu, Urmas Reitelmann, Üllar Saaremäe, Helir-Valdor Seeder, Sven Sester, Priit Sibul, Raivo Tamm, Jaak Valge</p>	<p>16.06.2021</p> <p>Ei saanud koosseisu hääletenamust (36-55-0)</p>

Umbusaldusvalduse adressaat ja põhjus (väljavõtte seletuskirjast, stenogrammist)	Algamise kuupäev, algatajad	Arutamise kuupäev (hääletamis- tulemus)
<p>Haridus- ja teadusminister Liina Kersna</p> <p>Liina Kersna on koolidesse kiirtestide hankimise lepingu sõlmimisel riigihangete teostamise nõudeid rikkudes pannud toime võimaliku kuriteo, tekitanud riigile majanduslikku kahju, loonud põhjendamatu eelistusi ühele konkreetsele ettevõttele, halvendanud ettevõtluskliimat ja Eesti riigi usaldusväarsust.</p>	<p>14.06.2022</p> <p>39 RK liiget Eesti Keskerakonna ja Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioonist ning fraktsiooni mittekuuluv RK liige:</p> <p>Merry Aart, Taavi Aas, Riho Breivel, Dmitri Dmitrijev, Enn Eesmaa, Peeter Ernits, Kalle Grünthal, Helle-Moonika Helme, Mart Helme, Martin Helme, Kaido Höövelson, Maria Jufereva-Skuratovski, Marek Jürgenson, Ruuben Kaalep, Jaanus Karilaid, Uno Kaskpeit, Kert Kingo, Rene Kokk, Mihhail Korb, Siret Kotka, Anastassia Kovalenko-Kõlvart, Igor Kravtšenko, Leo Kunnas, Alar Laneman, Natalia Malleus, Tõnis Mölder, Anneli Ott, Siim Pohlak, Anti Poolamets, Paul Puustusmaa, Henn Põlluaas, Jüri Ratas, Urmas Reitelmann, Kersti Sarapuu, Mihhail Stalnuhhin, Marko Šorin, Tarmo Tamm, Marika Tuus-Laul, Jaak Valge</p>	<p>16.06.2022</p> <p>Ei saanud koosseisu hääletenamust (39-33-0)</p>
<p>Majandus- ja taristuminister Riina Sikkut</p> <p>Riina Sikkut on kaotanud ministrina usalduse, kuna on tegutsenud vastuoluliselt ning ebapädevalt seoses LNG-laeva toomisega Paldiski sadamasse ning veeldatud maagaasi varustuskindluse tagamisega Eestile.</p>	<p>19.10.2022</p> <p>42 RK liiget Eesti Keskerakonna ja Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioonist ning fraktsiooni mittekuuluvad RK liikmed:</p> <p>Jaak Aab, Merry Aart, Taavi Aas, Riho Breivel, Dmitri Dmitrijev, Enn Eesmaa, Peeter Ernits, Kalle Grünthal, Helle-Moonika Helme, Mart Helme, Martin Helme, Kaido Höövelson, Maria Jufereva-Skuratovski, Marek Jürgenson, Ruuben Kaalep, Jaanus Karilaid, Uno Kaskpeit, Kert Kingo, Rene Kokk, Mihhail Korb, Siret Kotka, Anastassia Kovalenko-Kõlvart, Igor Kravtšenko, Leo Kunnas, Alar Laneman, Natalia Malleus, Tõnis Mölder, Anneli Ott, Siim Pohlak, Anti Poolamets, Paul Puustusmaa, Henn Põlluaas, Jüri Ratas, Urmas Reitelmann, Kersti Sarapuu, Erki Savisaar, Mihhail Stalnuhhin, Marko Šorin, Tarmo Tamm, Marika Tuus-Laul, Jaak Valge, Viktor Vassiljev</p>	<p>19.10.2022</p> <p>Ei saanud koosseisu hääletenamust (40-3-0)</p>

Joonis 5.2. Ettepanekud umbusalduse avaldamiseks: X–XIV Riigikogu

Usaldusküsimusega seotud eelnõud

Pealkiri Eelnõu number	Eelnõu algatamise kuupäev Täiskogus arutamise etapid Hääletamistulemus	Avaldamisandmed
Kogumispensionide seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (kohustusliku kogumispensioni reform) 108 SE	14.11.2019 I: 02.12.2019 II: 29.01.2020 (56-45-0) UA: 11.03.2020 (52-43-0)	RT I, 27.10.2020, 1
Euroopa Liidu taaskäivitamise kava rahastamise ja Euroopa Liidu Nõukogu otsuse omavahendite süsteemi kohta heakskiitmine 353 OE	15.03.2021 I: 07.04.2021 II: 10.05.2021 (63-19-0)	RT III, 12.05.2021, 1
Riigisalduse ja salastatud välisteabe seaduse, avaliku teabe seaduse ning avaliku teenistuse seaduse muutmise seadus 410 SE	07.06.2021 I: 24.11.2021 II: 13.02.2023 (54-15-0)	RT I, 07.03.2023, 2
Toodete ja teenuste ligipääsetavuse seadus 511 SE	10.01.2022 I: 23.02.2022 II: 30.05.2022 (59-27-0)	RT I, 15.06.2022, 1

RIIGIKOGU JA TEISED INSTITUTSIOONID

Pealkiri Eelnõu number	Eelnõu algatamise kuupäev Täiskogus arutamise etapid Hääletamistulemus	Avaldamisandmed
Kaitseväge korralduse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (Politsei- ja Piirivalveameti laevade üleandmine Kaitseministeeriumi valitsemisalasse) 572 SE	04.04.2022 I: 20.04.2022 II: 30.05.2022 (55-25-0)	RT I, 20.06.2022, 2
Perehüvitiste seaduse, sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus 605 SE	02.05.2022 I: 04.05.2022 II: 18.05.2022 (60-9-0)	RT I, 07.06.2022, 1
Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse muutmise seaduse muutmise seadus 606 SE	02.05.2022 I: 04.05.2022 II: 18.05.2022 (57-0-0)	RT I, 22.05.2022, 1
Käibemaksuseaduse muutmise seadus 607 SE	02.05.2022 I: 04.05.2022 II: 18.05.2022 (58-22-0)	RT I, 04.06.2022, 4
Riigi 2022. aasta lisaelarve seadus 608 SE	02.05.2022 I: 04.05.2022 II: 19.05.2022 (54-29-0)	RT I, 25.05.2022, 1
Jäätmeseaduse, pakendiseaduse ja tubakaseaduse muutmise seadus 665 SE	12.09.2022 I: 28.09.2022 II: 13.02.2023 (54-20-0)	RT I, 07.03.2023, 1

Märkus: Kõiki neid eelnõusid menetleti vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse §-le 137.

5.3.6. Muu kontrollialane tegevus: X–XIV Riigikogu

RK koosseis	Olulise tähtsusega riiklike küsimuste arutelud	Ettepanek Vabariigi Valitsusele ^a	Strateegilised arengudokumentid ^b	Peaministri poliitilised avaldused	Peaministri ettekanded
X	19	–	12	8	5
XI	28	6	8	8	8
XII	29	2	11	5	8
XIII	39	1	9	7	8
XIV	47	1 ^c	17	17	10

^a X Riigikogu puhul põhiseaduse § 103 lg 2 alusel vastu võetud otsused, mis sisaldasid ettepanekut Vabariigi Valitsusele eelnõu algatamiseks. XI–XIV koosseisu puhul on arvestatud ka muid vastu võetud ettepanekuid Vabariigi Valitsusele.

^b Alates 2014. a koondati tegevuskavad strateegiliste arengudokumentide mõiste alla (varem: heaks kiidetud tegevuskavad).

^c Riigikogu XIV koosseisus esitati 48 otsuse-eelnõu (lisaks tagastati esitajatele kaks sellist eelnõu), millega tehti Vabariigi Valitsusele ettepanek kas seaduste muutmiseks või muude meetmete võtmiseks. Neist ühe võttis Riigikogu vastu, neli võtsid esitajad tagasi, üks langes menetlusest välja koosseisu volituste lõppemisel ning ülejäänud ei saanud koosseisu hääleteenamust / lükati tagasi.

5.3.7. Peaministri ning ministrite avaldused ja ettekanded

Peaministri poliitilised avaldused ja ettekanded			
Esitaja	Kuupäev	Teema	Alus*
Jüri Ratas	25.09.2019	Poliitiline avaldus seoses 2020. aasta riigieelarve seaduse eelnõu üleandmisega Riigikogule	
Jüri Ratas	10.12.2019	Ülevaade Vabariigi Valitsuse tegevusest Euroopa Liidu poliitika teostamisel	RK kodu- ja töökorra seaduse § 152 ⁵
Jüri Ratas	15.01.2020	Ülevaade teadus- ja arendustegevuse olukorrast ning valitsuse poliitikast selles valdkonnas	Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 10 p 2
Jüri Ratas	12.03.2020	Poliitiline avaldus seoses kujunenud olukorraga Eestis	
Jüri Ratas	02.04.2020	Poliitiline avaldus seoses 2020. aasta lisaelarve seaduse eelnõu üleandmisega Riigikogule	
Jüri Ratas	18.05.2020	Poliitiline avaldus eriolukorra kohta	
Jüri Ratas	20.05.2020	Ülevaade Eesti julgeolekupoliitika eesmärkide saavutamisest	Eesti julgeolekupoliitika alused
Jüri Ratas	15.06.2020	Poliitiline avaldus Euroopa Liidu majanduse taaskäivitamise kava kohta	
Jüri Ratas	30.09.2020	Poliitiline avaldus seoses 2021. aasta riigieelarve seaduse eelnõu üleandmisega Riigikogule	
Jüri Ratas	12.10.2020	Poliitiline avaldus seoses Riigikogu otsuse „Eesti pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035““ eelnõu üleandmisega Riigikogule	

RIIGIKOGU JA TEISED INSTITUTSIOONID

Esitaja	Kuupäev	Teema	Alus*
Jüri Ratas	15.12.2020	Poliitiline avaldus seoses COVID-19 haigusega kujunenud olukorraga Eestis	
Kaja Kallas	22.02.2021	Poliitiline avaldus koroonaviiruse olukorrast	
Kaja Kallas	10.03.2021	Ülevaade teadus- ja arendustegevuse olukorrast ning valitsuse poliitikast selles valdkonnas	Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 10 p 2
Kaja Kallas	16.03.2021	Ülevaade Vabariigi Valitsuse tegevusest Euroopa Liidu poliitika teostamisel	RK kodu- ja töökorra seaduse § 152 ⁵
Kaja Kallas	08.04.2021	Poliitiline avaldus ühiskonnaelu korraldamise kavast koroonaviiruse leviku tingimustes	
Kaja Kallas	30.09.2021	Poliitiline avaldus seoses 2022. aasta riigieelarve seaduse eelnõu üleandmisega Riigikogule	
Kaja Kallas	25.10.2021	Poliitiline avaldus koroonaviiruse olukorrast	
Kaja Kallas	23.11.2021	Ülevaade Vabariigi Valitsuse tegevusest Euroopa Liidu poliitika teostamisel	RK kodu- ja töökorra seaduse § 152 ⁵
Kaja Kallas	18.01.2022	Poliitiline avaldus elektrituru olukorrast	
Kaja Kallas	19.01.2022	Poliitiline avaldus julgeolekuolukorra kohta	
Kaja Kallas	26.01.2022	Ülevaade teadus- ja arendustegevuse olukorrast ja valitsuse poliitikast selles valdkonnas	Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 10 p 2
Kaja Kallas	02.05.2022	Poliitiline avaldus seoses 2022. aasta lisaelarve seaduse eelnõu üleandmisega Riigikogule	
Kaja Kallas	15.07.2022	Poliitiline avaldus seoses Vabariigi Valitsuse tagasiastumisega	
Kaja Kallas	29.09.2022	Poliitiline avaldus seoses 2023. aasta riigieelarve seaduse eelnõu üleandmisega	
Kaja Kallas	14.11.2022	2022. a ettekanne riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ elluviimisest	
Kaja Kallas	22.11.2022	Ülevaade Vabariigi Valitsuse tegevusest Euroopa Liidu poliitika teostamisel	RK kodu- ja töökorra seaduse § 152 ⁵
Kaja Kallas	23.01.2023	Ülevaade teadus- ja arendustegevuse olukorrast ja valitsuse poliitikast selles valdkonnas	Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 10 p 2

* Alus märgitud juhul, kui ettekande tegemise sätestab seadus. Muudel puhkudel põhinevad avaldused või ettekanded põhiseaduse §-s 100 ja Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse §-s 155 sätestatud õigusel.

Ministrite poliitilised avaldused ja ettekanded			
Esitaja	Kuupäev	Teema	Alus*
Riigihalduse minister Jaak Aab	24.09.2019	Ülevaade avaliku teenistuse 2018. aasta aruandest	Avaliku teenistuse seaduse § 66 lg 1
Rahandusminister Martin Helme	18.11.2019	Vabariigi Valitsuse ülevaade Euroopa stabiilsusmehhanismi antud stabiilsus-toetustest ja Eesti Vabariigi osalemisest Euroopa stabiilsusmehhanismis	Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu ratifitseermise ja rakendamise seaduse § 8 lg 1
Kultuuriminister Tõnis Lukas	04.12.2019	„Spordipoliitika põhialuste aastani 2030“ täitmise aruanne (01.09.2018–31.08.2019)	Riigikogu otsuse „Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030“ p 9
Kultuuriminister Tõnis Lukas	29.01.2020	„Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020“ 2019. aasta täitmise aruanne	Riigikogu otsuse „Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020“ p 2
Riigihalduse minister Jaak Aab	21.09.2020	Ülevaade avaliku teenistuse 2019. aasta aruandest	Avaliku teenistuse seaduse § 66 lg 1
Kultuuriminister Anneli Ott	08.04.2021	„Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030“ täitmise aruanne	Riigikogu otsuse „Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030“ p 9
Kultuuriminister Anneli Ott	02.06.2021	„Kultuuripoliitika põhialuste aastani 2020“ täitmise aruanne	Riigikogu otsuse „Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020“ p 2
Riigihalduse minister Jaak Aab	25.10.2021	Ülevaade avaliku teenistuse 2020. aasta aruandest	Avaliku teenistuse seaduse § 66 lg 1
Rahandusminister Keit Pentus-Rosimannus	22.11.2021	Vabariigi Valitsuse ülevaade Euroopa stabiilsusmehhanismi antud stabiilsus-toetustest ja Eesti Vabariigi osalemisest Euroopa stabiilsusmehhanismis	Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu ratifitseermise ja rakendamise seaduse § 8 lg 1
Justiitsminister Maris Lauri	06.12.2021	„Kriminaalpoliitika põhialused aastani 2030“ elluviimisest 2021. aastal	Riigikogu otsuse „Kriminaalpoliitika põhialuste aastani 2030 heakskiitmine“ p 9
Majandus- ja taristu- minister Taavi Aas	13.12.2021	Poliitiline avaldus energiahindade kohta	
Haridus- ja teadus- minister Liina Kersna	09.02.2022	2022. aasta ülevaade valdkonna strateegilistest arengutest	Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ p 5
Justiitsminister Maris Lauri	09.03.2022	„Õigusloomepoliitika põhialused aastani 2030“ heakskiitmine. Ettekanne elluviimise kohta 2021. aastal	Riigikogu otsuse „Õigusloomepoliitika põhialuste aastani 2030 heakskiitmine“ p 15

RIIGIKOGU JA TEISED INSTITUTSIOONID

Esitaja	Kuupäev	Teema	Alus*
Sotsiaalkaitseminister Signe Riisalo	05.04.2022	2022. aasta ettekanne riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ elluviimisest	Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ p 5
Kaitseminister Kalle Laanet	06.04.2022	2022. aasta ettekanne riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ elluviimisest	Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ p 5
Riigihalduse minister Jaak Aab	11.04.2022	2022. aasta ettekanne riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ elluviimisest	Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ p 5
Ettevõtlus- ja info- tehnoloogiainister Andres Sutt	13.04.2022	2022. aasta ettekanne riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ elluviimisest	Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ p 5
Maaeluminister Urmas Kruuse	18.04.2022	2022. aasta ettekanne riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ elluviimisest (Eesti toidu- ja maaelupoliitika väljakutsed muutuvus majandus- ja julgeolekukeskkonnas)	Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ p 5
Kultuuriminister Tiit Terik	02.05.2022	2022. aasta ettekanne riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ elluviimisest (sh „Eesti spordipoliitika põhilused aastani 2030“ elluviimisest)	Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ p 5
Tervise- ja tööminister Tanel Kiik	09.05.2022	2022. aasta ettekanne riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ elluviimisest	Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ p 5
Siseminister Kristian Jaani	11.05.2022	2022. aasta ettekanne riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ elluviimisest	Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ p 5
Keskkonnaminister Erki Savisaar	16.05.2022	2022. aasta ettekanne riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ elluviimisest (sh „Kliimapoliitika põhialuste aastani 2050“ elluviimisest)	Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ p 5
Majandus- ja taristu- minister Taavi Aas	18.05.2022	2022. aasta ettekanne riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ elluviimisest	Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ p 5
Keskkonnaminister Madis Kallas	26.10.2022	„Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ elluviimisest	Riigikogu otsus „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“
Riigihalduse minister Riina Solman	14.11.2022	Ülevaade avaliku teenistuse 2021. aasta aruandest	Avaliku teenistuse seaduse § 66 lg 1

Esitaja	Kuupäev	Teema	Alus*
Rahandusminister Anneli Akkermann	12.12.2022	Vabariigi Valitsuse ülevaade Euroopa stabiilsusmehhanismi antud stabiilsus-toetustest ja Eesti Vabariigi osalemisest Euroopa stabiilsusmehhanismis	Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu ratifitseerimise ja rakendamise seaduse § 8 lg 1
Rahandusminister Anneli Akkermann	09.01.2023	Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ elluviimisest 2022. aastal	Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ p 5
Justiitsminister Lea Danilson-Järg	13.02.2023	„Kriminaalpoliitika põhialused aastani 2030“ elluviimisest	Riigikogu otsuse „Kriminaalpoliitika põhialuste aastani 2030 heakskiitmine“ p 9
Kultuuriminister Piret Hartman	15.02.2023	2023. aasta ettekanne riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ elluviimisest (sh „Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030“ elluviimisest)	Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ p 5

* Alus märgitud juhul, kui ettekande tegemise sätestab seadus. Muudel puhkudel põhinevad avaldused või ettekanDED põhiseaduse §-s 100 ja Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse §-s 155 sätestatud õigusel.

5.3.8. Olulise tähtsusega riiklike küsimuste arutelud

Teema	Kuupäev	Algataja ja alus*
Pensioni tulevikust – kes tasub memme vaeva?	10.10.2019	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon
Maksusüsteem – kuidas edasi?	19.11.2019	Eesti Keskerakonna fraktsioon
Eestikeelse kõrghariduse tulevikust	03.12.2019	Isamaa fraktsioon
Kas õigusriik on ohus?	12.12.2019	Eesti Reformierakonna fraktsioon
Välispoliitika	11.02.2020	Väliskomisjon Alus: välissuhtlemisseaduse § 6
Mets muutuva kliima tingimustes	20.02.2020	Keskonnakomisjon
Elu pärast kriisi – terve ühiskonnana edasi	07.05.2020	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon
Eesti eelarvepoliitika	09.06.2020	Riigieelarve kontrolli erikomisjon
Eesti inimarengu aruanne 2019/2020 „Linnastunud ühiskonna ruumilised arengud“	11.06.2020	Põhiseaduskomisjon
Kuidas elada koroonaviirusega?	22.10.2020	Eesti Reformierakonna fraktsioon
Õpetajate järelkasv ja õpetajaameti väärtustamine kui Eesti riigi jätkusuutlikkuse alustala	19.11.2020	Kultuurikomisjon
Estonia hukk – kas tõde tõuseb viimaks pinnale?	26.11.2020	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon
Rohepööre – nii väljakutse kui võimalus Eesti jaoks	10.12.2020	Eesti Keskerakonna fraktsioon
Eesti rahvastiku tervise arengukava 2020–2030	12.01.2021	Sotsiaalkomisjon

RIIGIKOGU JA TEISED INSTITUTSIOONID

Teema	Kuupäev	Algataja ja alus*
Välispoliitika	16.02.2021	Väliskomisjon Alus: välissuhtlemisseaduse § 6
COVID-19 vaksineerimise korraldamine	09.03.2021	Sotsiaalkomisjon
Tegevustest koroonaviiruse tõrjumisel	11.03.2021	Riigieelarve kontrolli erikomisjon
Riigi sõjalise kaitse jätkusuutlik areng	23.03.2021	Riigikaitsekomisjon
Kliimaneutraalne Eesti aastaks 2035?	15.04.2021	Keskkonnakomisjon
Eli järgmise finantsperspektiivi, taasterahastu ja õiglase üleminekufondi raha planeerimisest	06.05.2021	Riigieelarve kontrolli erikomisjon
Eesti energiajulgeoleku ja varustuskindluse väljakutsetest	01.06.2021	Isamaa fraktsioon
Ebavõrdsus Eestis – kas vaesusest saab välja karpida?	16.09.2021	Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon
Olukord eesti keele õpetamisel muukeelsetes koolides (eesti keele õppe arengu probleemkomisjoni kogemuse läbi)	23.09.2021	Eesti keele õppe arengu probleemkomisjon
Süsinikdioksiidi kvoodi hinnatõusu mõju riigieelarvele ja ühiskonnale	28.09.2021	Riigieelarve kontrolli erikomisjon
Kuidas jõuda piirangutevaba Eestini?	30.09.2021	Eesti Keskerakonna fraktsioon
Kuidas elektri hind alla saada?	14.10.2021	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon
Olukord koroonaviiruse tõrjumisel	28.10.2021	Riigieelarve kontrolli erikomisjon
Euroopa Liidu ja Eesti kliimaeesmärgid aastani 2030 – „Eesmärk 55“ saavutamine	18.11.2021	Euroopa Liidu asjade komisjon
Kõrghariduse roll, kvaliteet ja rahastamise alused	09.12.2021	Kultuurikomisjon
Hinnakriis elektriturul	14.12.2021	Riigieelarve kontrolli erikomisjon
Eesti kodanikuühiskonna arengu kontseptsiooni rakendamine	10.02.2022	Põhiseaduskomisjon
Välispoliitika	15.02.2022	Väliskomisjon Alus: välissuhtlemisseaduse § 6
Euroopa julgeolekuolukord seoses Venemaa agressiooniga Ukraina vastu	01.03.2022	Riigikaitsekomisjon
Olukorrast Ukraina abistamisel	12.04.2022	Riigieelarve kontrolli erikomisjon
Energiakriisist elektrišokini	14.04.2022	Isamaa fraktsioon
Inflatsiooni kriisist Eestis	07.06.2022	Riigieelarve kontrolli erikomisjon
Riigikaitse jätkusuutlik finantseerimine	11.10.2022	Riigikaitsekomisjon
Riigiteede rahastamine on jõudnud tupikusse	13.10.2022	Riigieelarve kontrolli erikomisjon
Päästeameti elanikkonnakaitse plaan – probleemid, lahendused ja inimesed	20.10.2022	Õiguskomisjon
Kuidas energiasõjas võidukas olla?	24.11.2022	Majanduskomisjon
Kuidas toetada noorte vaimset tervist?	08.12.2022	Eesti Reformierakonna fraktsioon
Eestikeelsele õppele ülemineku probleeme	19.01.2023	Eesti keele õppe arengu probleemkomisjon

Teema	Kuupäev	Algataja ja alus*
Inimeste ja Eesti ettevõtete toimetulekust tänastes kriisides	26.01.2023	Eesti Keskerakonna fraktsioon
Rohepööre või rohepöörasus?	09.02.2023	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon
Välispoliitika	14.02.2023	Väliskomisjon Alus: välissuhtlemisseaduse § 6
Mida on vaja muuta Eesti maksusüsteemis?	16.02.2023	Eesti Reformierakonna fraktsioon
Eesti inimarengu aruanne 2023	21.02.2023	Sotsiaalkomisjon

* Alus märgitud juhul, kui arutelu on ette nähtud seaduses või Riigikogu otsuses.

5.3.9. Strateegiliste arengudokumentide heakskiitmine või arutelu

Teema	Eelnõu number	Menetluse käik (arutelu/ lugemised)	Hääletamistulemus	Avaldamisandmed
Välispoliitika arengukava 2030		19.05.2020		
Kriminaalpoliitika põhialuste aastani 2030 heakskiitmine	52 OE	I: 13.11.2019 II: 12.11.2020	73-0-0	RT III, 13.11.2020, 6
Õigusloomepoliitika põhialuste aastani 2030 heakskiitmine	53 OE	I: 13.11.2019 II: 12.11.2020	78-0-0	RT III, 17.11.2020, 2
Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030		24.11.2020		
Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine	262 OE	I: 25.11.2020 II: 12.05.2021	71-18-3	RT III, 15.05.2021, 12
Siseturvalisuse arengukava 2020–2030		12.05.2021		
Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035		19.05.2021		
Noortevaldkonna arengukava 2021–2035		02.06.2021		
Eesti keele arengukava aastateks 2021–2035		13.09.2021		
Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035		29.09.2021		
Kultuuri arengukava 2021–2030		11.10.2021		
Sidusa Eesti arengukava 2030		12.10.2021		
Eesti digiühiskonna arengukava aastani 2030		07.12.2021		
Riigikogu otsuse „Kliimapolitiika põhialused aastani 2050“ muutmise	616 OE	I: 17.05.2022 II: 08.02.2023	50-12-0	RT III, 10.02.2023, 1
Heaolu arengukava 2023–2030		20.02.2023		
„Eesti julgeolekupoliitika alused“ heakskiitmine	775 OE	I: 06.02.2023 II: 22.02.2023	46-0-0	RT III, 28.02.2023, 1

Märkus: Strateegilised arengudokumendid on poliitika põhialused, valdkonna arengukava ja programm.

5.3.10. Komisjonide raportid

Riigikogu XIV koosseisus komisjonid raporteid ei koostanud.

5.3.11. Kollektiivsed pöördumised

Riigikogu menetluse võtmise aeg, pöördumise esitaja	Teema	Menetlev komisjon, menetluskäik
02.05.2019 Liis Ellert	Nõuame 5G tehnoloogia paigaldamise peatamist Eestis	Keskonnakomisjon, sotsiaalkomisjon Komisjonide arutelud: ühine avalik istung 04.06.2019, keskkonnakomisjonis 04.06. ja 17.09.2019, sotsiaalkomisjonis 10.06. ja 16.09.2019. Komisjonid ei toetanud ettepanekut. Sotsiaalkomisjon pöördus siiski Sotsiaalministeeriumi ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poole ettepanekuga viia 5G-tehnoloogia rakendamisel läbi mõõtmised 5G-sagedusmastide vahel. Sageduslubade andmisel tuleb ministeeriumil tagada, et nendes sätestatud tingimused kaitseksid nii inimeste kui ka keskkonna tervist. Menetlus lõpetatud 24.09.2019
30.05.2019 Eesti Metsa Abiks MTÜ	Lageraied ajalukku	Keskonnakomisjon Komisjoni arutelud: 11.06., 16.09., 21.10., 04.11. ja 05.11.2019. Komisjon edastas tõstatatud teemad Keskonnaministeeriumile kui metsanduse arengukava aastani 2030 koostamist korraldavale ametkonnale, palus hinnata ettepanekute erinevaid mõjusid ja rakendamise võimalikkust ning võimalusel nendega arvestada. Menetlus lõpetatud 11.11.2019
04.06.2019 Oskar-Aleksander Lesment	Eesti vajab kanepi-reformi! Эстония нуждается в реформе конопли	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelud: 10.06., 12.11. ja 02.12.2019. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 03.12.2019
17.06.2019 Jaanus Nurmoja	Tingimusteta põhisissetuleku (kodaniku-palga) teostatavuse ja mõju uurimisest Eestis	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelud: 17.09.2019. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 21.10.2019
04.10.2019 Kaul Nurm	Jagame Eesti Euroopa Liidu toetuste taotlemisel ja rakendamisel kaheks piirkonnaks	Rahanduskomisjon Komisjoni arutelud: 16.12.2019, 09.02. ja 25.02.2020 (lisaks 21.01.2020 maaelukomisjonis). Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 09.03.2020

Riigikogu menetluse võtmise aeg, pöördumise esitaja	Teema	Menetlev komisjon, menetluskäik
08.10.2019 Piret Väinsalu	Kliimaneutraalne Eesti aastaks 2035	Keskonnakomisjon Komisjoni arutelud: 12.11. (avalik istung), 19.11., 02.12., 03.12. ja 10.12.2019, 27.01. ja 23.03.2020 (lisaks 09.12.2019 majanduskomisjonis, 13.01.2020 sotsiaalkomisjonis, 14.01.2020 maaelukomisjonis ja rahanduskomisjonis). Komisjon algatas olulise tähtsusega riikliku küsimuse (OTRK) „Kliimaneutraalne Eesti aastaks 2035?“ arutelu, mis toimus 15.04.2021. Menetlus lõpetatud 23.03.2020
03.12.2019 Eesti Apteekide Ühendus – Timo Danilov	Apteegireformist	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelu: 18.02.2020. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: kollektiivses pöördumises nimetatud ettepaneku lahendamise väljundiks loeti Riigikogu menetluses olevad ravimiseaduse muutmise seaduse eelnõud (127, 139 ja 141 SE). Menetlus lõpetatud 19.02.2020
10.12.2019 Hando Tõnumaa	Tõstame parvlaev Estonia vraki üles	Õiguskomisjon Komisjoni arutelud: 11.02. ja 17.02.2020. Komisjon edastas ettepaneku Vabariigi Valitsusele seisukoha kujundamiseks ja pöördumisele vastamiseks. Menetlus lõpetatud 17.02.2020
11.02.2020 MTÜ Nähtamatud Loomad	Karusloomafarmide keelustamine Eestis	Maaelukomisjon Komisjoni arutelud: 08.06. ja 15.09.2020. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: Riigikogu menetluses oleva loomakaitseseaduse ja looduskaitseaduse muutmise seaduse eelnõu (219 SE) abil. Menetlus lõpetatud 22.09.2020
11.02.2020 Fideelia-Signe Roots	Ilutulestik ilma ohvriteta	Majanduskomisjon Komisjoni arutelu: 05.05.2020. Komisjon ei toetanud ettepanekut ja otsustas lahendada probleemi muul viisil: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile edastati suunised, et arutelusid jätkata. Tuleks analüüsida pürotehnika müügi suunamist selleks spetsialiseerunud kauplustesse, teha rohkem teavitustööd ning seada selgemad piirangud nt tiheasustusega aladel. Menetlus lõpetatud 15.05.2020
10.03.2020 Sergei Butinski	Võimud otsustasid mürgitada kõik Kohtla-Järve linnaosad? Власти решили отравить все части города Кохтла-Ярве?	Keskonnakomisjon Komisjoni arutelud: 11.05. (avalik istung) ja 19.05.2020. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: otsustusprotsess on täielikult kohaliku omavalitsuse pädevuses ja vastutusvaldkonnas. Menetlus lõpetatud 20.05.2020
10.03.2020 Erakond Eestimaa Rohelised – Aleksander Laane	Mahetoodete hinda on vaja langetada! Soovime tunnustatud mahetoidule 9% käibemaksumäära!	Rahanduskomisjon Komisjoni arutelud: 09.06. ja 15.06.2020. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 26.06.2020

Riigikogu menetlusse võtmise aeg, pöördumise esitaja	Teema	Menetlev komisjon, menetluskäik
10.03.2020 Mari Sarv, Eesti Kirjandus- muuseumi Eesti Rahvaluule Arhiiv – Janika Oras	Avalik pöördumine Eesti teaduse ja Eesti- uuringute rahastamise asjus	Kultuurikomisjon Komisjoni arutelud: 18.05. ja 09.06.2020. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: komisjon kavandas kohtumisi teadusvaldkonna osapooltega, et Riigikogu fraktsioonid saaksid kujundada oma ettepanekud teaduse rahastusmudeli põhimõtete kohta ning esitada need Vabariigi Valitsusele teaduse rahastusmudeli väljatöötamiseks. Menetlus lõpetatud 09.06.2020
17.03.2020 Kristina Kallas	Anname koolikogu- konnale suuremad õigused	Kultuurikomisjon Komisjoni arutelu: 19.05.2020. Komisjon ei toetanud ettepanekut, vaid otsustas lahendada probleemi muul viisil: Haridus- ja Teadusministeerium on avaldanud valmisolekut arutada kogukonna suuremat kaasamist koolijuhtimisse. Menetlus lõpetatud 15.09.2020
18.03.2020 Tiiu Soomer	Mart Helme, astu tagasi!	Põhiseaduskomisjon Komisjoni arutelud: 09.06. ja 16.06.2020. Komisjon otsustas edastada ettepaneku pädevale institutsioonile (siseminister Mart Helmele) seisukoha võtmiseks ja lahendamiseks. Menetlus lõpetatud 19.06.2020
05.05.2020 Helen Star Cave	Seisame Elu eest: nõuame 5G ohutute piinormide kehtes- tamist ja pikaajalisi uuringuid tehnoloogia- ärist sõltumatutelt teadlastelt	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelud: 02.06., 15.09. ja 21.09.2020. Komisjon otsustas kollektiivse pöördumise jätta sisulise aruteluta ja tagasi lükata, sest see langeb sisult kokku pöördumisega, mille menetlemisest on möödas vähem kui kaks aastat. Menetlus lõpetatud 21.09.2020
19.05.2020 MTÜ Aitame Loomi Koos, Larissa Kozõreva	„Ei“ lemmikloomadega kerjamisele	Maaelukomisjon Komisjoni arutelud: 22.09. ja 23.11.2020. Komisjon ei toetanud ettepanekut: tegeleda tuleks pigem inimesega, et ta ei peaks kerjama. Menetlus lõpetatud 23.11.2020
19.05.2020 Peeter Proos	Nõuame valitsuselt seaduse 165 SE tühistamist	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelud: 02.06. ja 08.06.2020. Komisjon ei toetanud ettepanekut: meditsiiniseadme seaduse, hädaolukorra seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus ei andnud Vabariigi Valitsusele juurde võimuvolitusi, mille alusel saaks isikute põhiõigusi omavoliliselt ja ilma põhjusega piirata. Menetlus lõpetatud 12.06.2020
16.06.2020 Olev-Andres Tinn	Seadustame Eestis eutanaasia	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelud: 15.09., 28.09., 20.10., 26.10. ja 27.10.2020. Komisjon ei toetanud ettepanekut, kuid pöördus Sotsiaalministeeriumi poole ettepanekutega moodustada ekspertidest koosnev tööühm elulõpu kitsaskohtade lahendamiseks ning otsida võimalusi, et tervishoiuteenuse osutajatel oleks e-tervise infosüsteemi kaudu ligipääs isiku patsienditestamendis väljendatud tahtele. Menetlus lõpetatud 27.10.2020

Riigikogu menetluse võtmise aeg, pöördumise esitaja	Teema	Menetlev komisjon, menetluskäik
16.06.2020 Mailis Kullerkupp-Jõekaar	Maapõueseaduse muutmiseks, et hoida karjäärid eluhoonetest eemal	Keskonnakomisjon Komisjoni arutelud: 29.09. (avalik istung) ja 27.10.2020. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: komisjon tegeleb teemaga edasi. Menetlus lõpetatud 29.10.2020
06.08.2020 J. L.	Välitstudengite ja töötajate võimalus Eestis õppida ja töötada	Põhiseaduskomisjon Komisjoni arutelud: 27.10.2020 ja 09.02.2021. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: Eestisse sisenemisel õppimise eesmärgil ei ole üldistele eneseisolatsiooninõuetele täiendavaid koroonaviirusest tingitud liikumispiiranguid kehtestatud. Menetlus lõpetatud 09.02.2021
15.09.2020 Andi Hektor	Kõrghariduse ja teadusarendustegevuse rahastuse korrastamine	Kultuurikomisjon Komisjoni arutelu: 22.09.2020. Komisjon otsustas algatada OTRK „Kõrghariduse roll, kvaliteet ja rahastamise alused“ arutelu, mis toimus 09.12.2021. Menetlus lõpetatud 16.03.2021
01.10.2020 Laura Kuusk	Õlitehase ehitusloa peatamine	Majanduskomisjon Komisjoni arutelu: 08.12.2020. Komisjon ei toetanud ettepanekut: Riigikogu ei saa ehitusloa andmise ega selle vaidlustamise sekkuda, kuid majanduskomisjon edastas siiski komisjoni arutelu kajastava istungi protokollil Vabariigi Valitsusele, kes võib soovi korral õlitehase rajamise rahastamist uuesti kaaluda. Menetlus lõpetatud 16.12.2020
20.10.2020 Heiki Valner	Aitab! Rahvaalgatus Loomakaitseseaduse ja sellega seonduvate õigusaktide muutmiseks	Maaelukomisjon Komisjoni arutelud: 07.12.2020, 09.03. ja 16.03.2021. Komisjon edastas ettepaneku Vabariigi Valitsusele. Menetlus lõpetatud 16.03.2021
24.11.2020 Kalle Eller, Madis Iganõmm, Fred Jüssi, Rainer Kuuba, Kristjan Moora, Anu Raud, Emil Rutiku, Siiri Sisask, Artur Talvik	Metsapöördumine	Keskonnakomisjon Komisjoni arutelud: 19.01. (avalik istung) ja 25.01.2021. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: komisjon edastas tõstatatud teemad Keskonnaministeriumile kui metsanduse arengukava aastani 2030 koostamist korraldavale ametkonnale. Menetlus lõpetatud 25.01.2021
15.12.2020 Mariann Joonas-Tõnumaa	Koroonameetmed ei ole põhjendatud. On aeg naasta tavaelu juurde!	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelud: 18.01. ja 25.01.2021. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 25.10.2021

Riigikogu menetlusse võtmise aeg, pöördumise esitaja	Teema	Menetlev komisjon, menetluskäik
07.01.2021 Erakond Eestimaa Rohelised – Kaspar Kurve	Ei katuseraha jagamisele abordivastasele liikumisele	Rahanduskomisjon Komisjoni arutelud: 09.03., 13.04. ja 19.04.2021. Komisjon edastas ettepaneku pädevale institutsioonile – Siseministeeriumile, kelle hallata on vastav kodanikuühiskonna programm. Menetlus lõpetatud 19.04.2021
14.01.2021 Erakond Eestimaa Rohelised – Kaspar Kurve	Petitsioon referendumi korraldamiseks: kas lageraied peaksid Eestis olema keelatud?	Keskonnakomisjon Komisjoni arutelud: 09.03. (avalik istung) ja 18.05.2021. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Leiti, et kokkuleppeid kohalike elanike, looduskaitsjate ja metsaomanike vahel tuleb otsida nii planeerimistegevuse kui ka metsanduse arengukava kaudu. Menetlus lõpetatud 27.05.2021
09.02.2021 MTÜ Kogukonna Hüvanguks – Mait Lillemäe	Peatame 5G!	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelu: 22.02.2021. Komisjon otsustas kollektiivse pöördumise jätta sisulise aruteluta ja tagasi lükata. Menetlus lõpetatud 22.02.2021
16.03.2021 Viktoria Solomina	Teeme ära! Anname ehituses ja kõikides valdkondades Soomes töötavatele Eesti inimestele võimaluse täita oma tööülesandeid ja tulla kasvõi korraks koju	Väliskomisjon Komisjoni arutelud: 06.04. ja 04.05.2021. Riigikogu tegi 22.04.2021 pöördumise Soome Vabariigi Eduskunna poole, et leida võimalus taastada piiriüleste töötajate liikumine kahe riigi vahel. Menetlus lõpetatud 04.05.2021
23.03.2021 Erakond Eestimaa Rohelised – Aleksander Laane	Kaitseme lapsi seksuaalkurjategijate eest!	Õiguskomisjon Komisjoni arutelud: 07.06. ja 20.09.2021. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: 18.05.2022 võttis Riigikogu vastu karistusseadustiku, perekonnaseaduse ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmise seaduse (seksuaalse enesemääramise ja abiellumise eapiiri muutmise (601 SE)). Menetlus lõpetatud 21.09.2021
06.04.2021 Andrei Šinkarenko	Sooritada riigieksamid 2021. aastal ainult õpilaste tahtel ja valiku põhjal	Kultuurikomisjon Komisjoni arutelu: 14.06.2021. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: kollektiivses pöördumises tehtud ettepanek on juba leidnud lahenduse, sest gümnaasiumi lõpetamist 2020/2021. õppeaastal ei seotud eksamite tulemusega vastavalt 14.04.2021 vastu võetud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seadusele (349 SE). Menetlus lõpetatud 22.06.2021
06.04.2021 Erakond Eesti 200 – Kristina Kallas	Riik peab eemaldama RMKlt raiesurve	Rahanduskomisjon Komisjoni arutelu: 01.06.2021 (avalik istung). Komisjon nõustus ettepanekuga osaliselt: riigipoolne avalikkuse informeerimine ja kommunikatsioon peab paranema. Menetlus lõpetatud 14.06.2021

Riigikogu menetluse võtmise aeg, pöördumise esitaja	Teema	Menetlev komisjon, menetluskäik
06.04.2021 Reili Männik	Riigieksamid vabatahtlikuks!	Kultuurikomisjon Komisjoni arutelu: 14.06.2021. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: pöördumises tehtud ettepanek on juba leidnud lahenduse. Menetlus lõpetatud 22.06.2021
20.04.2021 Annika Moisescot	Kaitseme koos Eesti merd! Keelustame STS-operatsioonid Eesti merel	Keskonnakomisjon Komisjoni arutelud: 17.05. (ühine istung majanduskomisjoniga) ja 27.09.2021. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: Vabariigi Valitsus võttis 16.08.2021 vastu määruse „Merel, Narva jõel ja Peipsi järvel ohtlike ja kahjulike ainete käitlemise kord“ muudatused, millega muutus ohtlike ja kahjulike ainete käitlemise kord siseremel rangemaks, et välistada edaspidi keskkonnaoht ning tagada hoiualade kaitseväärtuste säilimine. Menetlus lõpetatud 11.10.2021
04.05.2021 Grete Arro	Tootjavastutuse laiendamine sigaretkonile kui ohtlikule jäätmele	Keskonnakomisjon Komisjoni arutelud: 10.06. ja 21.09.2021. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: 13.02.2023 Riigikogus vastu võetud jäätmeseaduse, pakendiseaduse ja tubakaseaduse muutmise seadus (665 SE) kohustas filtriga tubakatoote tootjat mh kandma teadlikkuse suurendamisega seotud kulusid ja mõningaid tekkivate jäätmete kogumise taristu rajamisega seotud kulusid. Menetlus lõpetatud 28.09.2021
04.05.2021 Lemmit Kaplinski	Puhas elekter aastaks 2035	Majanduskomisjon Komisjoni arutelu: 03.08.2021 (majanduskomisjoni ja keskkonnakomisjoni ühine avalik istung). Menetlus lõpetatud 03.08.2021
04.05.2021 Karl Sander Kase	Petitsioon sõnavabaduse kaitseks	Õiguskomisjon Komisjoni arutelud: 07.06. ja 20.09.2021. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: petitsioonis toodud seisukoht võeti teadmiseks. Menetlus lõpetatud 21.09.2021
04.05.2021 Kenno Põltsam	Kaja Kallase valitsus peab astuma tagasi	Põhiseaduskomisjon Komisjoni arutelu: 08.06.2021. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 15.06.2021
04.05.2021 Kenno Põltsam	EXIT – Eesti lõpetab kuulumise Euroopa Liitu	Põhiseaduskomisjon Komisjoni arutelu: 08.06.2021. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 15.06.2021
04.05.2021 Olev-Andres Tinn	Eesti ei ole tuumapolügoon	Majanduskomisjon Komisjoni arutelu: 03.08.2021 (majanduskomisjoni ja keskkonnakomisjoni ühine avalik istung). Menetlus lõpetatud 03.08.2021

Riigikogu menetluse võtmise aeg, pöördumise esitaja	Teema	Menetlev komisjon, menetluskäik
04.05.2021 Vahur Kollom	Ka kõrgemad riigiteenistujad saavad väiksema palgaga hakkama	Põhiseaduskomisjon Komisjoni arutelu: 08.06.2021. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: komisjon suunas ettepaneku vähendada erakondadele riigieelarvest eraldatavat raha poole võrra Justiitsministeeriumile; Riigikogu menetluses oli Riigikogu liikme staatuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (396 SE), millega sooviti XIV koosseisu lõpuni vähendada Riigikogu liikmete kuluhüviti kolmandiku võrra, ja kõrgemate riigiteenijate ametipalkade seaduse muutmise seaduse eelnõu (166 SE). Menetlus lõpetatud 15.06.2021
06.05.2021 Teilo Tõnn London	Peatame Eestis toksilisi aineid sisaldavate maskide levitamise	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelud: 07.06., 14.06. ja 26.10.2021. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 26.10.2021
06.05.2021 Aleksander Steinberg	Siseminister Kristian Jaani peab tagasi astuma	Põhiseaduskomisjon Komisjoni arutelu: 08.06.2021. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 15.06.2021
20.05.2021 Eveliis Padar, Natalie Mets, Õnne Paulus	Noortele tasuta menstruaalvarvikud	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelud: 14.06. ja 26.10.2021. Komisjon ei toetanud ettepanekut: koolides võiksid olla tasuta menstruaalvarvikud, kuid selleks puuduvad riigieelarves rahalised vahendid. Menetlus lõpetatud 26.10.2021
20.05.2021 Erakond Eestimaa Rohelised – Züleyxa Izmailova	Petitsioon perekonnaseaduse muutmiseks	Õiguskomisjon Komisjoni arutelud: 14.06. ja 09.11.2021. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: komisjon otsustas käsitleda probleemi menetlusökonoomiat ja otstarbekust silmas pidades Riigikogu menetluses oleva perekonnaseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (314 SE) raames ja mitte algatada uut eelnõu. Menetlus lõpetatud 12.11.2021
01.06.2021 Kenno Põltsam	Peatame meediateenuste seaduse muutmise eelnõu	Kultuurikomisjon Komisjoni arutelud: 09.11. ja 30.11.2021 ning 21.02.2022. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: komisjoni muudatusettepanekuga muudeti kollektiivses pöördumises viidatud meediateenuste seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõus (327 SE) § 19 lg 1 sõnastust, mis komisjoni hinnangul oli algtekstis sõnastatud üldsõnaliselt. Komisjon konkretiseeris, et meediateenuseid osutades ei tohi pakutav teenus kihutada vihkamisele, vägivaldale või diskrimineerimisele, kui sellega põhjustatakse oht elule, tervisele või varale. Riigikogu täiskogu arvestas kultuurikomisjoni muudatusettepanekut; Riigikogu võttis seaduse vastu 16.02.2022. Menetlus lõpetatud 23.02.2022

Riigikogu menetluse võtmise aeg, pöördumise esitaja	Teema	Menetlev komisjon, menetluskäik
01.06.2021 Piret Räni	Kohustuslik pesitsus- rahu Looduskaitse- seadusesse!	Keskkonnakomisjon Komisjoni arutelud: 15.06., 27.09. ja 15.11.2021. Komisjoni teatel valmistab Keskkonnaministeerium ette looduskaitse seaduse muudatust, millega on kavas kehtestada raierahu perioodil 15.04–15.07 kõigil kaitstavatel aladel; metsaseaduse muudatusega on plaanis anda Vabariigi Valitsusele volitus ka väljaspool kaitstavaid alasid seada kuni kaheksa kuus piiranguid raietele. Eelnõude saabumisel Riigikokku kaasab komisjon pesitsusrahu regulatsiooni kehtestamise aruteludesse ka kollektiivse pöördumise esitajad. Menetlus lõpetatud 16.11.2021
08.06.2021 Meelis Voolmaa	Peatame Rail Balticu	Majanduskomisjon Komisjoni arutelu: 12.10.2021 (avalik istung). Menetlus lõpetatud 12.10.2021
21.09.2021 Katrín Pantsosnik	Peatage Covid-19 massvaktsineerimine laste ja noorte peal (<25 a.)	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelud: 16.11.2021 ja 08.03.2022. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: 08.02.2022 toimus komisjoni avalik istung, kus arutati laste vaktsineerimist. Komisjon nõustus ettepanekuga osaliselt osas, mis puudutab infovajadust COVID-19 vaktsiinide kõrvalmõjude kohta. Menetlus lõpetatud 11.03.2022
25.11.2021 Kenno Põltsam	Umbusaldame pea- minister Kaja Kallast	Põhiseaduskomisjon Komisjoni arutelud: 08.02. ja 15.02.2022. Komisjon otsustas kollektiivse pöördumise jätta sisulise aruteluta ja tagasi lükata. Menetlus lõpetatud 22.02.2022
25.11.2021 Mariann Joonas-Tõnumaa	Laste vaimne tervis on olulisem kui nende lahterdamine vaktsi- neerituse alusel	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelud: 08.02. (avalik istung, toimus laste vaktsineerimise arutelu) ja 08.03.2022. Komisjon nõustus ettepanekuga osaliselt. Menetlus lõpetatud 11.03.2022
25.11.2021 Madis Vasser	Üleskutse Sõrve looduskaitseala toetuseks Harju maakonnas	Keskkonnakomisjon Komisjoni arutelud: 20.01., 08.02. ja 04.04.2022. Komisjon edastas kollektiivse pöördumise Vabariigi Valitsusele. Menetlus lõpetatud 11.04.2022
07.12.2021 Siim Kuresoo	Hoiame Alutaguse loodust – toetame rahvuspargi laiendamist!	Keskkonnakomisjon Komisjoni arutelud: 20.01., 08.02. ja 21.03.2022. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: komisjon soovib kaaluda rahvuspargi laiendamist. Menetlus lõpetatud 28.03.2022
11.01.2022 Eda Mölder	Sõnaväega pere- vägivalda vastu	Õiguskomisjon Komisjoni arutelud: 19.04. ja 13.06.2022. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: lisaks juba käivitunud meetmetele on koostamisel uued eelnõud ja õiguskomisjon annab võimalusel oma sisendi perevägivalda vastu võitlemisse ja selle ennetamiseks õigusloome tasandil. Menetlus lõpetatud 13.06.2022

Riigikogu menetlusse võtmise aeg, pöördumise esitaja	Teema	Menetlev komisjon, menetluskäik
11.01.2022 Anneli Mihkelson	Laidevahe loodus- kaitseala laiendamise peatamine. Looduskaitseseaduse muudatus – kohalike traditsioonide ja kogu- konna mõiste lisamine seadusesse	Keskonnakomisjon Komisjoni arutelud: 07.02. ja 21.03.2022. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: osapooled – kohalik omavalitsus, RMK ja Keskonnaamet ning kohalikud elanikud – peaksid omavahel kohtuma ja sobivad lahendused koos leidma. Menetlus lõpetatud 28.03.2022
20.01.2022 Alexandra Dzhikaeva	Gümnaasistide pöördumine	Kultuurikomisjon Komisjoni arutelud: 14.02. ja 14.03.2022. Komisjon ei toetanud ettepanekut siduda riigieksamite sooritamine lahti gümnaasiumi lõpetamisest ega ettepanekut teha riigieksamid käesoleval õppeaastal vabatahtlikuks. Menetlus lõpetatud 14.03.2022
20.01.2022 Aleksi Ivanov	Hinnad tõusevad, Eesti elanikud on sunnitud massiliselt seisma toetuste järjekordades, mis edasi?	Majanduskomisjon Komisjoni arutelu: 19.04.2022. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 05.05.2022
15.03.2022 Piret Tees	Peatame koerte kahemeetrise keti otsas pidamise seadustamise	Maaelukomisjon Komisjoni arutelud: 02.05. ja 13.09.2022. Komisjon edastas ettepanekud Maaeluministeeriumile. Menetlus lõpetatud 13.09.2022
03.05.2022 Päästame Eesti Metsad, Keskonnateabe Ühendus, Studio Viridis Loodusharidus, Eesti Looduskaitse Selts	Avalik pöördumine kodumetsade kaitseks	Keskonnakomisjon Komisjoni arutelud: 14.06. ja 18.10.2022. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: Keskonnaministeeriumis koostamisel olevate eelnõude jõudmisel Riigikogu menetlusse jätkab komisjon kollektiivses pöördumises esitatud probleemide pidevat arutelu. Menetlus lõpetatud 24.10.2022
17.05.2022 Gete Kauge	Mart Helme riigikogust välja!	Põhiseaduskomisjon Komisjoni arutelu: 11.08.2022. Komisjon esitas ettepaneku pädevale institutsioonile (Mart Helmele) seisukoha võtmiseks ja lahendamiseks. Menetlus lõpetatud 19.08.2022
17.05.2022 Kristina Kallas	Suunamine Ukraina lapsed õppima eesti- keelsesse kooli	Kultuurikomisjon Komisjoni arutelud: 13.09. ja 15.09.2022. Komisjon edastas kollektiivse pöördumise Haridus- ja Teadusministeeriumile. Menetlus lõpetatud 06.10.2022
02.06.2022 Aleksander Härmas	Kaja Kallas astu tagasi!	Põhiseaduskomisjon Komisjoni arutelu: 11.08.2022. Komisjon otsustas kollektiivse pöördumise jätta sisulise aruteluta ja tagasi lükata. Menetlus lõpetatud 19.08.2022

Riigikogu menetluse võtmise aeg, pöördumise esitaja	Teema	Menetlev komisjon, menetluskäik
28.07.2022 M. J.-I.	Eesti peab ütlema „Ei“ WHO nn pandeemialepingule	Euroopa Liidu asjade komisjon Komisjoni arutelu: 21.10.2022. Euroopa Liidu asjade komisjonil puudub pädevus mainitud otsuseid teha, pandeemialeppe sisu osas läbirääkimised alles käivad ning tulevikus otsustab leppe ratifitseerimise Riigikogu täiskogu. Menetlus lõpetatud 29.11.2022
08.08.2022 Airon Roosalu	Haigekassa hüvitised peale vanemahüvitist korda!	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelud: 25.10. ja 27.10.2022. Komisjon nõustus ettepanekuga osaliselt, kuna leiab, et haigus- ja hooldushüvitise regulatsioon vanemapuhkusele tööle naasmise järgsel aastal vajab muutmist. Komisjon pöördus vastavasisulise kirjaga Sotsiaalministeeriumi poole selle vajaliku teema tööplaani võtmiseks. Menetlus lõpetatud 28.10.2022
08.08.2022 Eesti Ametiühingute Keskliit	Tõstame miinimumpalga erakorraliselt 700-le eurole!	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelud: 11.10. ja 25.10.2022. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: töötasu alammäära kehtestamine ei ole Riigikogu pädevuses, aga üks pöördumise nõue sai juba lahenduse, sest sotsiaalpartnerid leppisid 2023. aasta palgaläbirääkimistel kokku miinimumtöötasu tõusu 725 euroni kuus; tulumaksuvaba miinimumi tõusu 2023. aasta algusest 500-lt eurolt 654 euroni nägi ette Riigikogu menetluses olnud tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (706 SE, võeti vastu 23.11.2022). Menetlus lõpetatud 28.10.2022
16.08.2022 Stepan Romanov	Nõuame Euroopa ühenduse poolt Eestile jõuliste meetotitega peale surutud sanktsioonipoliitika kohest lõpetamist	Väliskomisjon Komisjoni arutelu: 25.10.2022. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 14.11.2022
31.08.2022 Mari-Liis Jänes	Elektriliste tõukerataste parkimistava on ohtlik ja vajab liiklusseadusega reguleerimist!	Majanduskomisjon Komisjoni arutelu: 22.11.2022 (avalik istung). Komisjon toetas ettepanekut, aga otsustas lahendada probleemi muul viisil: komisjon ootab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis ettevalmistatavat eelnõu, millega on kavas kehtestada elektrilistele tõukeratastele parkimisreeglid. Menetlus lõpetatud 08.12.2022
31.08.2022 Stepan Romanov	Petitsioon „Energiabörsidelt lahkumine“ kohta	Majanduskomisjon Komisjoni arutelu: 21.11.2022. Komisjon edastas ettepaneku pädevale institutsioonile – energeetika valdkonna eest vastutavale Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile. Menetlus lõpetatud 08.12.2022

Riigikogu menetlusse võtmise aeg, pöördumise esitaja	Teema	Menetlev komisjon, menetluskäik
13.09.2022 Stepan Romanov	Nõuame, et kehtestatakse kohe­sel­le kõikidele müü­davatele toidu­kaupadele käibemaksu määraks 0%	Rahanduskomisjon Komisjoni arutelud: 14.11.2022 ja 20.02.2023. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 07.03.2023
15.09.2022 A. A.	Palume aidata üli­õpilastel Eestisse jääda!	Väliskomisjon Komisjoni arutelud: 21.11. ja 20.12.2022. Komisjon edastas kollektiivse pöördumise Vabariigi Valitsusele ja asus seisukohale, et küsimus vajab kohest lahendamist. Menetlus lõpetatud 24.03.2023
11.10.2022 Anniki Leppik	Nõuame looduskaitse­liste piirangute õiglast hüvitamist	Keskonnakomisjon Komisjoni arutelud: 08.11. ja 15.11.2022. Komisjon edastas kollektiivse pöördumise Vabariigi Valitsusele. Menetlus lõpetatud 15.11.2022
11.10.2022 Mariann Joonas-Tõnumaa	Kõigile koroona­surmadele tuleb teha ekspertanalüüs	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelud: 06.12.2022 ja 24.01.2023. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 26.01.2023
20.10.2022 A. T.	Tugiisik töölepinguga tööle	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelud: 17.01. ja 24.01.2023. Komisjon nõustus ettepanekuga osaliselt ja pöördus Sotsiaalministeeriumi poole, paludes ministeeriumil analüüsida võimalusi tugiisikuteenuse ümberkujundamiseks ja tegeleda teemaga seotud muude küsimustega. Menetlus lõpetatud 06.02.2023
20.10.2022 Maksim Shashkov	Lubada võrdsetel tingimustel riiki siseneda kõigi Eesti elanike lähisugulastel	Põhiseaduskomisjon Komisjoni arutelu: 17.01.2023. Komisjon edastas kollektiivse pöördumise Vabariigi Valitsusele. Menetlus lõpetatud 25.01.2023
08.11.2022 Liina Virolainen	Peretoetused õiglaseks!	Sotsiaalkomisjon Komisjoni arutelud: 10.11. (avalik istung) ja 06.12.2022. Komisjon nõustus kollektiivse pöördumisega osaliselt. Menetlus lõpetatud 08.12.2022
15.11.2022 KOOS RAHU EEST EESTIS MTÜ – Stepan Romanov	Petitsioon põhiseadus­liku korra tagamiseks. Ei mingeid eel­ega e-valimisi!	Põhiseaduskomisjon Komisjoni arutelu: 17.01.2023. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 24.01.2023
06.12.2022 Olav Karulin	Alandada süüvõime alampiiri alates 12 aastastest, et ei korduks Pärnumaa peksujuhtumid	Õiguskomisjon Komisjoni arutelu Riigikogu järgmises koosseisus: 12.06.2023. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 26.06.2023

Riigikogu menetluse võtmise aeg, pöördumise esitaja	Teema	Menetlev komisjon, menetluskäik
10.01.2023 MTÜ Kagu-Eesti Loodusrahvas – Kaia-Kaire Hunt	Ei Nursipalu harjutusväljaku laiendamisele!	Riigikaitsekomisjon Komisjoni arutelud: 21.02. (avalik istung) ja 23.02.2023. Arutelu jätkus Riigikogu järgmises koosseisus: 13.06.2023. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 15.06.2023.
19.01.2023 Erakond Eesti 200 – Lauri Hussar	Riigieelarvelise rahastuse peatamine erakondadele, millel on kehtiv kriminaalkaristus	Põhiseaduskomisjon Komisjoni arutelu Riigikogu järgmises koosseisus: 25.04.2023. Komisjon edastas kollektiivse pöördumise Vabariigi Valitsusele. Menetlus lõpetatud 28.06.2023
09.02.2023 N. S.	Estonian Independence Day celebrations should not include the ambassador of the Islamic Republic of Iran	Väliskomisjon Komisjoni arutelu: 14.02.2023. Komisjon toetas pöördumises esitatud üleskutset. Menetlus lõpetatud 14.02.2023
09.02.2023 K. M. H.	Ei HHC [heksahüdrokannabinooli] kriminaliseerimisele	Õiguskomisjon Komisjoni arutelu Riigikogu järgmises koosseisus: 15.06.2023. Komisjon edastas ettepaneku pädevale institutsioonile (Sotsiaalministeeriumile). Menetlus lõpetatud 28.06.2023
21.03.2023 Vahur Kollom	Korruptsiooni- kuritegude eest peab erakonda karistama sundlõpetamisega	Põhiseaduskomisjon Komisjoni arutelud Riigikogu järgmises koosseisus: 25.04. ja 19.09.2023. Komisjon otsustas korraldada avaliku istungi. Menetlus lõpetatud 19.09.2023.
21.03.2023 S. R.	Ühiskondliku lepingu petitsioon	Põhiseaduskomisjon Komisjoni arutelu Riigikogu järgmises koosseisus: 23.05.2023. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 24.05.2023
21.03.2023 V. K.	Võimaldada kinnisvaraomanikel taotleda viisasid ning siseneda Eesti riiki, et hooldada, ülalpidada oma kinnisvara (kommunaalmaksete tasumine, remonditööd jne)	Põhiseaduskomisjon Komisjoni arutelu Riigikogu järgmises koosseisus: 16.05.2023. Komisjon otsustas lahendada probleemi muul viisil: pöördumise esitajatel tuleb pöörduda Venemaa Föderatsiooni võimude poole ning nõuda, et Venemaa Föderatsioon lõpetaks sõja ja järgiks rahvusvahelist õigust. Menetlus lõpetatud 23.05.2023
20.04.2023* I. S.	Riigikogu valimiste e-hääletuse tulemuste avalikustamine	Põhiseaduskomisjon Komisjoni arutelu Riigikogu järgmises koosseisus: 16.05.2023. Komisjon ei toetanud ettepanekut. Menetlus lõpetatud 25.05.2023

Märkused: Lisaks tagastati üks kollektiivne pöördumine (Nõume Kaja Kallase tagasiastumist). Kollektiivsete pöördumiste menetlemist reguleerib Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse (RKKTS) peatükk 18².

* Kollektiivne pöördumine registreeriti 24.03.2023.

5.4. Ametiisikute nimetamine ja vabastamine

5.4.1. Ametiisikute nimetamine ja vabastamine: X–XIV Riigikogu

Ametikoht	Nimetatud / vabastatud / nimetamata jäänud				
	X	XI	XII	XIII	XIV
Riigikohtu esimees	1/1/–	–	1/–/–	1/1/–	–
Eesti Panga nõukogu esimees	1/–/–	1/–/–	1/–/–	1/–/–	–
Riigikontrolör	–	1/–/–	1/–/–	1/–/–	1/–/–
Õiguskantsler	–	1/–/1	1/–/–	–	1/–/–
Kaitseväge juhataja*	1/1/–	–	–	–	–
Riigikohtu liige	5/3/–	1/–/–	3/4/–	5/7/–	7/–/–
Eesti Panga nõukogu liige ning asendusliige	8/–/–	8/–/–	7/–/–	–	12/–/7
Õiguskantsleri asetäitja-nõunik	1/–/–	1/–/–	1/–/–	2/–/–	–

* Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seadusega (jõustus 22.07.2011) jäeti kaitseväge juhataja nimetamise kord põhiseadusest välja.

5.4.2. Põhiseaduse alusel ametisse nimetatud ametiisikud

Ametikoht	Nimi	Otsuse-eelnõu esitamise kuupäev	Hääletamise kuupäev ja tulemus	Avaldamisandmed
Riigikohtu liige	Kaupo Paal	02.05.2019	14.05.2019 76-0-0 nimetati ametisse	RT III, 16.05.2019, 1
Riigikohtu liige	Kai Kullerkupp	02.05.2019	28.05.2019 58-19-1 nimetati ametisse	RT III, 29.05.2019, 4
Eesti Panga nõukogu liikmed	Enn Eesmaa Kaie Kerem Enn Listra Rein Minka Ivari Padar Jaanus Tamkivi Urmas Varblane	12.06.2019	24.09.2019 18-74-0 ei nimetatud ametisse	–
Riigikohtu liige	Kalev Saare	03.09.2019	24.10.2019 68-0-1 nimetati ametisse	RT III, 29.10.2019, 1
Riigikohtu liige	Juhan Sarv	25.10.2019	21.11.2019 67-3-0 nimetati ametisse	RT III, 22.11.2019, 1

AMETIISIKUTE NIMETAMINE JA VABASTAMINE

Ametikoht	Nimi	Otsuse-eelnõu esitamise kuupäev	Hääletamise kuupäev ja tulemus	Avaldamisandmed
Eesti Panga nõukogu liikmed	Jaanus Karilaid Kaie Kerem Enn Listra Rein Minka Ivari Padar Sven Sester Andres Sutt Jaak Valge Urmas Varblane	08.06.2020	15.06.2020 91-0-0 nimetati ametisse	RT III, 17.06.2020, 1
Riigikohtu liige	Urmas Volens	14.08.2020	23.09.2020 68-19-2 nimetati ametisse	RT III, 25.09.2020, 1
Eesti Panga nõukogu liige	Jürgen Ligi	10.02.2021	15.02.2021 69-1-1 nimetati ametisse	RT III, 17.02.2021, 1
Riigikohtu liige	Heili Sepp	11.11.2021	24.11.2021 54-21-3 nimetati ametisse	RT III, 30.11.2021, 4
Õiguskantsler	Ülle Madise	17.11.2021	15.12.2021 63-18-1 nimetati ametisse	RT III, 17.12.2021, 1
Eesti Panga nõukogu liige	Ivi Proos	08.02.2022	22.02.2022 61-13-0 nimetati ametisse	RT III, 25.02.2022, 1
Eesti Panga nõukogu liige	Andres Sutt	19.09.2022	27.09.2022 47-0-1 nimetati ametisse	RT III, 29.09.2022, 1
Riigikohtu liige	Margit Vutt	29.11.2022	07.02.2023 55-10-0 nimetati ametisse	RT III, 09.02.2023, 2
Riigikontrolör	Janar Holm	20.12.2022	07.02.2023 61-14-0 nimetati ametisse	RT III, 09.02.2023, 1

5.4.3. Muud ametisse nimetamised

Ametikoht	Nimi	Otsuse-eelnõu esitamise kuupäev	Hääletamise kuupäev ja tulemus	Avaldamisandmed
Eesti esindaja Põhjamaade Investeerimispanga kontrollkomitees	Aivar Kokk	06.05.2019	28.05.2019 69-1-0 nimetati ametisse	RT III, 29.05.2019, 5
Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti tegevust kontrolliva parlamentaarse ühiskontrolli töörühma liikmed	Uno Kaskpeit Kalle Laanet	05.06.2019	10.09.2019 80-0-0 nimetati ametisse	RT III, 11.09.2019, 1
Eesti esindaja Põhjamaade Investeerimispanga kontrollkomitees	Aivar Kokk	04.05.2020	19.05.2020 89-0-0 nimetati ametisse	RT III, 20.05.2020, 1
Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti tegevust kontrolliva parlamentaarse ühiskontrolli töörühma liige	Urve Tiidus	02.06.2021	I: 14.09.2021 II: 19.10.2021 69-1-2 nimetati ametisse	RT III, 21.10.2021, 1
Eesti esindaja Põhjamaade Investeerimispanga kontrollkomitees	Aivar Kokk	08.03.2022	23.03.2022 45-0-1 nimetati ametisse	RT III, 29.03.2022, 6

5.4.4. Nõukogude liikmete nimetamine

Nõukogu nimetus	Otsuse vastuvõtmise kuupäev	Liikmed	Avaldamisandmed
Eesti Rahvusraamatukogu nõukogu	27.05.2019	Signe Kivi, Mihhail Lotman ja Peeter Rahnel – RK liikmed; Andres Kollist ja Priit Pirsko – töövaldkondade tunnustatud asjatundjad	RT III, 29.05.2019, 3
	22.09.2022	Ruuben Kaalep – RK liige [Peeter Rahneli asemele]	RT III, 23.09.2022, 1
Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu	27.05.2019	Viktoria Ladõnskaja-Kubits, Jevgeni Ossinovski, Valdo Randpere, Urmas Reitelmann ja Marika Tuus-Laul – RK liikmed	RT III, 29.05.2019, 1
	19.05.2020	Peeter Espak, Priit Höbemägi ja Viktor Trasberg – tegevusvaldkonna tunnustatud asjatundjad [Paavo Nõgene, Pille Pruulmann-Vengerfeldti ja Agu Uudelepa asemele]	RT III, 21.05.2020, 1

Nõukogu nimetus	Otsuse vastuvõtmise kuupäev	Liikmed	Avaldamisandmed
	10.11.2020	Anti Poolamets – RK liige [Urmas Reitelmanni asemele]	RT III, 11.11.2020, 7
	04.05.2021	Priit Sibul – RK liige [Viktoria Ladõnskaja-Kubitsa asemele]	RT III, 06.05.2021, 1
	21.03.2022	Indrek Saar – RK liige [Jevgeni Ossinovski asemele]	RT III, 23.03.2022, 1
	09.05.2022	Rein Veidemann – tegevusvaldkonna tunnustatud asjatundja [jätkas]	RT III, 11.05.2022, 1
	22.09.2022	Sulev Valner – tegevusvaldkonna tunnustatud asjatundja [Priit Hõbemägi asemele]	RT III, 24.09.2022, 6
Rahvusoperi nõukogu	27.05.2019	Enn Eesmaa, Helle-Moonika Helme ja Urve Tiidus – RK liikmed	RT III, 29.05.2019, 2
	27.10.2022	Toomas Jürgenstein – RK liige [Enn Eesmaa asemele]	RT III, 28.10.2022, 1
Riigimetsa Majandamise Keskuse nõukogu	03.06.2019	Mihhail Korb ja Andres Metsoja – RK liikmed [Jaanus Marrandi asemele, Andres Metsoja jätkas]	RT III, 05.06.2019, 7
	17.03.2021	Yoko Alender – RK liige [Andres Metsoja asemele]	RT III, 18.03.2021, 2
	25.10.2022	Heiki Hepner – RK liige [Mihhail Korbi asemele]	RT III, 27.10.2022, 1
Sihtasutuse Keskkonna- investeeringute Keskus nõukogu	04.06.2019	Merry Aart, Igor Kravtšenko, Kalvi Kõva ja Priit Sibul – RK liikmed [Valeri Korbi, Andres Metsoja, Meelis Mälbergi ja Rainer Vakra asemele]	RT III, 06.06.2019, 1
	17.03.2021	Annely Akkermann ja Martin Repinski – RK liikmed [Merry Aarti ja Priit Sibula asemele]	RT III, 18.03.2021, 1
	05.04.2022	Tõnis Mölder – RK liige [Martin Repinski asemele]	RT III, 07.04.2022, 1
	08.11.2022	Kaido Hõövelson, Erkki Keldo ja Üllar Saaremäe – RK liikmed [Annely Akkermann, Igor Kravtšenko ja Tõnis Mölder asemele]	RT III, 10.11.2022, 1
Tagatisfondi nõukogu	11.06.2019	Dmitri Dmitrijev ja Aivar Sõerd – RK liikmed	RT III, 12.06.2019, 1

5.5. Riigikogu ja Riigikontroll

5.5.1. Riigikontrolöri ülevaated

Kuupäev	Ülevaateasta	Avaldamisandmed
13.11.2019	2018–2019	RT III, 15.11.2019, 1
11.11.2020	2019–2020	RT III, 13.11.2020, 3
10.11.2021	2020–2021	RT III, 12.11.2021, 1
15.11.2022	2021–2022	RT III, 16.11.2022, 1

Märkused: Ülevaated on tehtud põhiseaduse § 135 alusel. Kõik ülevaated on teinud riigikontrolör Janar Holm.

5.6. Riigikogu ja õiguskantsler

5.6.1. Õiguskantsleri ettepanekud õigustloovate aktide põhiseadusega kooskõlla viimiseks

Kuupäev	Teema	Menetluse käik
29.05.2019	Ettepanek viia väärteomenetluse seadustik PSga kooskõlla [väärteo läbi kannatanud isiku õiguste kaitse]	Õiguskantsleri ettekanne 11.06.2019. Ettepanek võeti vastu (80-0-0). Õiguskomisjon algatas väärteomenetluse seadustiku § 62 muutmise seaduse eelnõu (215 SE) 17.06.2020. Lugemised: I: 22.09.2020, II: 08.04.2021, III: 14.04.2021, seadus võeti vastu (RT I, 20.04.2021, 1).
05.09.2019	Ettepanek viia kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 18 lg 1 p 6 PSga kooskõlla [volikogu liikme volituste ennetähtaegne lõppemine seoses töötamisega linna/valla ametiasutuses]	Õiguskantsleri ettekanne 15.10.2019. Ettepanek ei leidnud toetust (31-37-2). 20.12.2019 pöördus õiguskantsler Riigikohtu poole taotlusega tunnistada KOKS § 18 lg 1 p 6 PSga vastuolus olevas osas kehtetuks. Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium nõustus õiguskantsleriga oma 17.04.2020 otsuses (kohtuasja nr 5-19-45) ja tunnistas kehtetuks KOKSi § 18 lg 1 p 6 lauseosa „või töötamisega sama valla või linna ametiasutuses töölepingu alusel”. Otsuse jõustumine lükati kuue kuu võrra edasi.
10.06.2022	Ettepanek viia kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduse § 17 PSga kooskõlla [omandi kaitse, võrdne kohtlemine, ekspertiisi kulude katmine]	Õiguskantsleri ettekanne 19.10.2022. Ettepanek võeti vastu (46-9-3). Majanduskomisjon algatas kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduse § 17 muutmise seaduse eelnõu (729 SE) 24.10.2022. Lugemised: I: 09.11.2022, II: 07.12.2022, III: 14.12.2022, seadus võeti vastu (RT I, 23.12.2022, 36).

Märkused: Ettepanekute aluseks on põhiseaduse § 142. Kõik ettepanekud on teinud õiguskantsler Ülle Madise.

5.6.2. Õiguskantsleri ettepanekud ametiisikute kriminaalvastutusele võtmiseks

Kuupäev	Sisu	Menetluse käik
03.05.2019	Ettepanek nõusoleku andmiseks Riigikogu liikmelt Kalev Kallolt saadikupuutumatase äravõtmiseks ning tema osas kohtumenetluse jätkamiseks	Õiguskantsler esines, arutelu Riigikogus 14.05.2019. Riigikogu andis nõusoleku (52-0-0). RT III, 16.05.2019, 2
21.10.2021	Ettepanek nõusoleku andmiseks Riigikogu liikmelt Mailis Repsilt saadikupuutumatase äravõtmiseks ning tema osas kohtumenetluse jätkamiseks	Õiguskantsler esines, arutelu Riigikogus 26.10.2021. Riigikogu andis nõusoleku (56-0-0). RT III, 28.10.2021, 1
12.04.2022	Ettepanek nõusoleku andmiseks Riigikogu liikmelt Mihhail Korbilt saadikupuutumatase äravõtmiseks ning tema osas kohtumenetluse jätkamiseks	Õiguskantsler esines, arutelu Riigikogus 19.04.2022. Riigikogu andis nõusoleku (82-0-1). RT III, 20.04.2022, 1

Märkused: Ettepanekute aluseks on põhiseaduse § 76. Kõik ettepanekud saadikupuutumatase äravõtmiseks on teinud õiguskantsler Ülle Madise.

5.6.3. Õiguskantsleri ettekanded

Kuupäev	Teema
13.06.2019	Ausa poliitilise konkurentsi tagamisest. Kirjalik ettekanne
17.06.2020	Õigusriik eriolukorras. Suuline ettekanne

Märkused: Ettekannete aluseks on põhiseaduse § 139 lg 2. Ettekanded on teinud õiguskantsler Ülle Madise.

5.6.4. Õiguskantsleri ülevaated

Kuupäev	Aasta	Avaldamisandmed
17.09.2019	2018–2019	RT III, 25.09.2019, 1
22.09.2020	2019–2020	RT III, 14.09.2023, 1
21.09.2021	2020–2021	RT III, 05.10.2021, 1
20.09.2022	2021–2022	RT III, 24.09.2022, 5

Märkused: Ülevaadete aluseks on põhiseaduse § 143. Kõik ülevaated on teinud õiguskantsler Ülle Madise.

5.7. Riigikogu ja Riigikohus

5.7.1. Seaduste põhiseadusele vastavuse kontroll Riigikohtus 2003–2023

Asjade arv																						
Asja algataja	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023*	Kokku
Vabariigi President	0	1	2	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	7
Õiguskantsler	0	1	1	0	0	1	0	1	0	1	1	3	3	0	2	0	0	1	0	0	0	15
Kohtud	4	6	4	3	6	6	7	3	13	14	33	28	14	5	11	6	7	2	11	3	1	187
Linna- ja vallavolikogud	1	0	0	0	2	1	6	3	1	0	0	1	3	2	2	0	2	0	0	2	0	26
Muud	2	7	8	2	4	9	7	3	16	16	31	24	14	8	15	8	18	6	5	6	3	212
Kokku	7	15	15	5	13	17	21	10	30	31	65	56	34	15	30	14	28	10	16	11	4	447

Märkus: Ülevaatlikkuse huvides loetakse taotlus esitatuks samal aastal, millal Riigikohus selle suhtes otsuse tegi.

* Kuni XIV Riigikogu volituste lõpuni (31.03.2023).

Riigikohtu lahendid / lahendi tulemus																						
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kokku
Tunnistada jõustumata seadus põhiseadusega vastuolus olevaks	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Tunnistada jõustunud seadus või selle säte põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks	1	2	1	3	4	5	5	1	11	12	6	11	5	6	4	2	5	3	4	1	2	94
Tunnistada seaduse andmata jätmise põhiseadusega vastuolus olevaks	1	2	0	0	0	0	1	2	3	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	11
Tunnistada seaduse kehtivuse kaotanud redaktsioon põhiseadusega vastuolus olevaks	3	3	1	0	2	0	1	0	5	8	25	15	3	2	0	0	0	0	0	0	0	68
Rahuldamata jätmise või põhiseadusevastasust eitav otsus	2	6	9	0	3	4	7	4	7	5	15	22	13	4	13	11	17	4	5	4	2	157

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kokku
Sätte asjassepuutumatus	0	3	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Läbi vaatamata jätmine	1	0	3	2	3	7	10	5	5	7	19	9	13	5	11	1	2	4	7	6	0	120
Seaduse ELi õigusega vastuolu tuvastamine	–	–	–	–	–	–	–	–	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	3
Saadetud läbivaatamiseks Riigikohtu üldkogule	–	–	–	–	–	–	–	–	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	3
Kokku	8 ^a	16 ^b	16 ^c	5	13	17	25 ^d	12 ^e	31 ^f	33 ^g	65	58 ^h	35 ⁱ	17 ^j	30	14	27	11	16	11	4	464

Märkused: Lahtris „Sätte asjassepuutumatus“ on aastatel 2004–2010 kajastatud lahendid, kus Riigikohtule esitatud eri- ja kassatsioonikaebuste lahendamise käigus on tõusetunud küsimus seadusesätte vastavusest põhiseadusele ning Riigikohus on hinnanud selle sätte asjassepuutumatuks.

Lahtris „Läbi vaatamata jätmine“ on paigutatud lahendid, kus Riigikohus on instantsikohtu esitatud taotluse või kaebuse lahendamise käigus tõstatatud küsimuse seaduse sätte põhiseadusevastaseks tunnistamiseks jätnud läbi vaatamata seadusesätte asjassepuutumatuks, taotluse esitamise õiguse puudumise või taotluse läbivaatamise pädevuse puudumise motiivil (aastatel 2003–2010 asjasse puutumatuks motiivil).

Lahtris „Seaduse ELi õigusega vastuolu tuvastamine“ on paigutatud kõik lahendid, kus Riigikohtus on arutelul olnud seaduse ELi õigusega vastuolu tuvastamine, olenemata sellest, kas vastuolu tuvastati või ei.

^a Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et 10.12.2003 lahendis nr 3-3-1-47-03 tunnistas Riigikohtu üldkogu ühe kontrollitava sätte (KodS § 35 lg 2 p 2) kehtetuks, teise kontrollitava sätte (KodS § 35 lg 4 9. novembrini 2002 kehtinud redaktsioon) põhiseadusevastaseks.

^b Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et 30.04.2004 lahendis nr 3-4-1-3-04 tunnistas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium kehtetuks kaks kontrollitavat sätet, neist ühe (AÕSRS § 15² lg 1) kehtetuks tunnistamise põhjuseks on seadusandja poolne seaduse andmata jätmine.

^c Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et 19.04.2005 lahendis nr 3-4-1-1-05 tunnistas Riigikohtu üldkogu ühe kontrollitava sätte (KOVVS § 70¹) kehtetuks, teise sätte (EKS § 5 lg 1 esimene lause) osas jättis taotluse läbi vaatamata.

^d Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et:

- 08.06.2009 lahendis nr 3-4-1-7-08 tunnistas Riigikohtu üldkogu ühe kontrollitava sätte (RHS § 129 lg 1) põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks, teiste sätete (RHS § 126 lg 6 ja § 129 lg 2) osas jättis taotluse läbi vaatamata;
- 09.06.2009 lahendis nr 3-4-1-2-09 otsustas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium jätta taotluse osaliselt (KOVVS § 8 lg 4 ja § 9 lg 2) läbi vaatamata ning osaliselt (KOVVS ja KOKS muutmise seaduse § 1 p 1) rahuldamata;
- 20.10.2009 lahendis nr 3-4-1-14-09 tunnistas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium ühe kontrollitava sätte (KMSK § 6 p 1 alapunkt 13 24. aprillini 2004 kehtinud redaktsioonis) põhiseadusega vastuolus olevaks, teise sätte (MSOS § 95 lg 1 esimese lause osa) põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks, ning ülejäänud sätete osas jättis taotluse rahuldamata.

^e Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et:

- 19.01.2010 lahendis nr 3-4-1-13-09 otsustas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium ühe kontrollitava sätte (MaaKatS § 18 lg 7) jätta läbi vaatamata, teise (MaARS § 25 lg 3) osas jätta taotluse rahuldamata;
- 16.03.2010 lahendis nr 3-4-1-8-09 otsustas Riigikohtu üldkogu tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks õigustloovate aktide andmata jätmise teatud valdkonnas ja jätta rahuldamata taotlus tunnistada teatud seadused kehtetuks.

^f Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et 12.04.2011 lahendis nr 3-2-1-62-10 tunnistas Riigikohtu üldkogu ühe kontrollitava sätte (RLS § 56 lg-d 1 ja 19 ning lisa 1 viimane lause) 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus olevaks, teise sätte (TsMS § 183 lg 1 esimene lause) põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks osas, milles see välistab tsiviilkohtumenetluses menetlusabi andmise selles sättes märgitud kriteeriumidele mittevastavale Eesti eraõiguslikule juriidilisele isikule apellatsioonikaebuse korral riigilõivu tasumisest täielikult või osaliselt vabastamiseks.

^g Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et:

- 18.12.2012 lahendis nr 3-4-1-25-12 tunnistas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium ühe kontrollitava sätte (RLS § 57 lg 1 koostoimes lisaga 1 Harju Maakohtu 8. oktoobri 2012. a määruse tegemise ajal) põhiseadusega vastuolus olevaks ja jättis teise sätte (TsMS § 183 lg 1 esimene lause) põhiseaduslikkuse kontrolli taotluse läbi vaatamata;
- 19.12.2012 lahendis nr 3-2-1-163-12 pidas Riigikohtu tsiviilkolleegium üht kontrollitavat sätet (TsMS § 137 lg 4) asjasse mittepuutuvaks ja teise sätte (apellatsioonikaebuse ajal kehtinud RLS § 57 lg-d 1 ja 22 koostoimes lisaga 1 osas, millest tulenevalt tuli apellatsioonikaebuselt tasuda riigilõivu 2556 eurot 46 senti) puhul põhiseadusega vastuolu ei tuvastanud.

- ^h Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et:
- 10.02.2014 lahendis nr 3-4-1-35-13 tunnistas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium ühe kontrollitava sätte (RLS § 56 lg 1 ja lisa 1) 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus olevaks ja teise sätte (RLS § 56 lg-d 1 ja 19 ning lisa 1) osas jättis Harju Maakohu taotluse rahuldamata;
  - 26.06.2014 lahendis nr 3-2-1-153-13 tunnistas Riigikohtu üldkogu kaks kontrollitavat sätet (TsMS § 174 lg 8 ja § 175 lg 4) põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks ning ühe sätte (TsMS § 175 lg 3) 1. jaanuarist 2006 kuni 31. detsembrini 2008 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus olevaks.
- ⁱ Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et üks taotlus oli esitatud Riigikogu XII koosseisu volituste ajal ning lahend tehti XIII koosseisu volituste ajal: lahend nr 3-2-1-71-14, 15.12.2015 Eesti Energia Aktsiaseltsi hagi Mati Makkari vastu võla ja viivise saamiseks ning Mati Makkari vastuhagi Eesti Energia Aktsiaseltsi vastu elektri väljalülitamise õigusvastaseks tunnistamiseks ja kahju hüvitamiseks.
- ^j Tehtud otsuste arv ei lange esitatud taotluste arvuga kokku põhjusel, et:
- 30.06.2016 lahendis nr 3-3-1-86-15 tunnistas Riigikohtu üldkogu ühe kontrollitava sätte (VHS § 3 lg 7 esimese lause) selle 14.05.2013 kuni 31.12.2013 kehtinud redaktsioonis põhiseadusevastaseks ning VHS § 3 lg 7 esimese lause hilisema redaktsiooni põhiseadusevastaseks ja kehtetuks;
  - 20.12.2016 lahendis nr 3-4-1-3-16 tunnistas Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium ühe kontrollitava sätte (HRS § 24 lg 1 teise lause osa „kuid mitte rohkem kui 100 000 euro ulatuses“) põhiseadusevastaseks ja kehtetuks ning ülejäänud osas jättis taotlused rahuldamata.

5.7.2. Riigikogu nimel Riigikohtule seaduste põhiseadusele vastavuse kontrolli asjades esitatud arvamused

Arvamuse andja	2019	2020	2021	2022	2023	Kokku
Põhiseaduskomisjon	6	1	3	0	1	11
Õiguskomisjon	3	1	3	2	1	10
Sotsiaalkomisjon	1	2	3	1	0	7
Majanduskomisjon	0	1	1	2	0	4
Rahanduskomisjon	0	1	0	0	0	1
Riigikaitsekomisjon	1	0	0	0	0	1
Keskkonnakomisjon	0	0	1	0	0	1
Kokku	11	6	11	5	2	35

5.7.3. Riigikogu koosseisu ja tegevust puudutavad kaebused

Asja algataja	Riigikohtu otsuse andmed Lahendi tulemus	Lahendi sisu
AS Pärnu Kalur Holding, AS A.O. Imbi (pankrotis), Akke AS (likvideerimisel), AS Tartu Lihakombinaat (pankrotis), OÜ Volta, AS Latvijās kugniecība (AS Läti Merelaevandus), AS Saare Kalur ja Kreenholmi valduse AS (pankrotis)	Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi määrus 5-19-6 24.04.2019 Jätta menetluse peatamise taotlus rahuldamata ja kaebus läbi vaatamata.	26.09.2017 esitasid Riigikogu liikmed Jaanus Karilaid, Toomas Paur, Jaak Madison, Artur Talvik ja Martin Helme Riigikogu juhatusese Riigikogu otsuse eelnõu „Riikliku VEB Fondi koondatud Põhja-Eesti Aktsiapanga ja Balti Ühispannga klientide nõuete, mis on seotud endises NSV Liidu Välismajanduspanngas külmutatud kontodega, eest Eesti Vabariigi poolt reaalse rahalise hüvitise suuruse määramine ja väljamaksmine”. Eelnõus nähti ette VEB Fondi koondatud PEAP ja BÜP klientide nõuete hüvitamine VEB Fondi sertifikaatide omanikele. 21.02.2019 esitasid kaebajad Riigikohtule kaebuse, milles palusid tühistada Riigikogu väidetavalt tehtud otsuse, millega jäeti vastu võtmata otsus VEB Fondi koondatud PEAP ja BÜP klientide nõuete eest Eesti Vabariigi poolt reaalse rahalise hüvitise suuruse määramise ja väljamaksmise kohta, või tuvastada alternatiivselt nimetatud nõuete eest reaalse rahalise hüvitise suuruse määramata ning välja maksmata jätmise õigusvastatus. Samuti palusid kaebajad mõista Eesti Vabariigilt enda kasuks välja eelnimetatud hüvitise või alternatiivselt kohustada Riigikogu või Eesti Vabariiki võtma vastu otsust kaebajatele eelnimetatud hüvitise suuruse määramise ja väljamaksmise kohta.
Riigikogu liige Priit Sibul	Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi otsus 5-21-32 23.12.2021 Rahuldada kaebus. Tunnistada Riigikogu 09.11.2021 otsus Riigikogu istungite kaugosalusega läbiviimise kohta õigusvastaseks.	Riigikogu liikme Priit Sibula kaebus Riigikogu 09.11.2021 otsuse peale Riigikogu istungite kaugosalusega läbiviimise kohta.

5.7.4. Riigikohtu esimehe ülevaated

Kuupäev	Riigikohtu esimees
04.06.2019	Villu Kõve
03.06.2020	Villu Kõve
20.05.2021	Villu Kõve
08.06.2022	Villu Kõve

Märkus: Riigikohtu esimees esitab kord aastas Riigikogu kevadistungjärgul Riigikogule ülevaate kohtukorralduse, õigusemõistmise ja seaduste ühetaolise kohaldamise kohta (kohtute seaduse § 27 lg 3).

5.8. Riigikogu ja Eesti Pank ning Finantsinspeksioon

5.8.1. Eesti Panga presidendi ja Finantsinspeksiooni juhatuse esimehe ettekanded

Kuupäev	Esitaja	Teema
07.05.2019	Ardo Hansson	Eesti Panga 2018. aasta aruanne (RT III, 05.04.2019, 1)
16.05.2019	Kilvar Kessler	Finantsinspeksiooni 2018. aasta aruanne
02.06.2020	Madis Müller	Eesti Panga 2019. aasta aruanne (RT III, 09.04.2020, 1)
04.06.2020	Kilvar Kessler	Finantsinspeksiooni 2019. aasta aruanne
03.06.2021	Madis Müller	Eesti Panga 2020. aasta aruanne (RT III, 13.04.2021, 1)
03.06.2021	Kilvar Kessler	Finantsinspeksiooni 2020. aasta aruanne
31.05.2022	Madis Müller	Eesti Panga 2021. aasta aruanne (RT III, 08.04.2022, 1)
02.06.2022	Kilvar Kessler	Finantsinspeksiooni 2021. aasta aruanne

Märkus: Ettekannete aluseks on Eesti Panga seaduse § 31 lg 3 ja Finantsinspeksiooni seaduse § 51 lg 4.

5.9. Riigikogu vaba mikrofoni

	Fraktsioon					Fraktsiooni mittekuuluv RK liige	Kokku
	EKRE	I	K	RE	SDE		
Sõnavõtte	69	35	6	5	27	5	147
- sh fraktsiooni nimel	3	1	–	–	–	–	4

Märkus: Vaba mikrofoni reguleerib Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 157.

5.10. Riigikogu ees esinenud väliskülalised

Kuupäev	Esineja
20.08.2021	Läti 4. Mai Deklaratsiooni Klubi president Velta Čebotarenoka. Tervituskõne Eesti iseseisvuse taastamise 30. aastapäevale pühendatud Riigikogu ja 20. Augusti Klubi pidulikul istungil
20.08.2021	Euroopa Parlamendi president David Sassoli. Tervituskõne Eesti iseseisvuse taastamise 30. aastapäevale pühendatud Riigikogu ja 20. Augusti Klubi pidulikul istungil
20.08.2021	Leedu Signaatorite Klubi president Birutė Valionytė. Tervituskõne Eesti iseseisvuse taastamise 30. aastapäevale pühendatud Riigikogu ja 20. Augusti Klubi pidulikul istungil
21.03.2022	Ukraina parlamendi esimees Ruslan Stefantšuk (videopöördumine)
13.04.2022	Ukraina president Volodõmõr Zelenskõi (videopöördumine)
21.04.2022	Ukraina parlamendi liige Olena Šuljak
12.05.2022	Ukraina parlamendi aseesimees Olena Kondratjuk
24.10.2022	Valgevene demokraatliku opositsiooni juht Svjatlana Tsihhanovskaja
15.12.2022	Ukraina parlamendi aseesimees Oleksandr Kornijenko
22.02.2023	Ukraina parlamendi Eesti parlamendirühma esimees Arseni Puškarenko

Summary

This publication reflects the functions and membership of the 14th Riigikogu and is divided into two main sections.

The first section contains articles about the major Acts passed during the parliamentary term, the digitalization of the parliamentary work at the same period, and the overview of the parliamentary work and the composition of the 14th Riigikogu.

The second section of the book presents a statistical overview of elections and the legislative activity. The section also contains a full list of members of the 14th Riigikogu, the membership of the committees, factions, associations and unions of MPs, parliamentary delegations and groups. The last chapter covers the functions of the Riigikogu that are related to parliamentary control, such as interpellations and written questions, and the appointment of high officials of the state. It also presents an overview of the activities of the high officials of the state related to the Riigikogu, including those of the President, the Government and the Chancellor of Justice.

A brief overview of the membership and legislative activity of the 14th Riigikogu:

The 14th Riigikogu had 101 members and, including substitute members, a total of 148 people held a mandate during the parliamentary term, among them 41 women and 107 men. Among these 148 people, 58 had served one parliamentary term, 34 members two, 17 members three, 18 members four, 15 members five, 4 members six, 1 member seven and 1 member eight parliamentary terms. 66 of the members of the 14th Riigikogu were elected back to the 15th Riigikogu (according to the election results; later substitute members are not included).

There were five factions: the Conservative People's Party of Estonia faction, the Estonian Centre Party faction, the Estonian Reform Party faction, the Isamaa faction and the Social Democratic Party faction.

During the 14th Riigikogu, there were 11 standing committees: the Constitutional Committee, the Cultural Affairs Committee, the Economic Affairs Committee, the Environment Committee, the European Union Affairs Committee, the Finance Committee, the Foreign Affairs Committee, the Legal Affairs Committee, the National Defence Committee, the Rural Affairs Committee and the Social Affairs Committee.

In addition, there were 3 Select Committees and 2 Study Committees, 6 parliamentary delegations, 70 parliamentary groups (2 of them ended their activity as of 1 March 2022) and 98 associations of MPs.

During the 14th Riigikogu, 9 sessions and 442 sittings, 8 additional sittings and 14 extraordinary sessions took place. Members of the Riigikogu initiated 4 Bills that were adopted; factions initiated 10, committees 29, and the Government of the Republic 367 Bills (these figures do not reflect consolidations). Among the drafts adopted, there were 19 consolidated texts, 328 Amendment Acts, 11 State Budget Acts, 42 Acts related to international agreements, and 134 Resolutions, 8 Statements and 2 Appeals – 544 in total (here the Bills adopted reflect only the Acts passed by the Riigikogu and proclaimed by the President of the Republic).

As to the means of exercising parliamentary control, 147 interpellations and 267 written questions were submitted, and 1018 Question Time questions of the members of the Riigikogu were answered.

The publication also enables to compare the main indicators of the activities of the previous four legislatures with those of the 14th Riigikogu. The publication has been compiled by the Chancellery of the Riigikogu and the National Library of Estonia.

Nimeregister

- A. A. [Adam Alidibirov] 170
A. T. [Anneli Tamm] 170
Aab, Jaak 52, 88, 89, 99, 119, 139, 140, 150, 155, 156
Aart, Merry 52, 82–85, 101, 117, 121, 130, 148–150, 175
Aas, Arto 52, 85, 102, 113
Aas, Taavi 52, 85, 86, 99, 140, 150, 155, 156
Aeg, Raivo 139
Akkermann, Annely 53, 85, 88, 96, 102, 110, 115, 118, 119, 121, 122, 141, 146–148, 157, 175
Alender, Yoko 53, 81–83, 102, 107, 109–111, 116, 118, 121, 146–148, 175
Aller, Arvo 139
Arhipov, Vladimir 53
Aro, Tiiu 53, 89, 90, 102
Arro, Grete 165
Belobrovstsev, Vadim 53
Biden, Joseph R. 148
Breivel, Riho 53, 82, 85, 92, 101, 116, 117, 119, 130, 148–150
Butsinski, Sergei 161
Čebotarenoka, Velta 183
Danilov, Timo 161
Danilov-Järg, Lea 140, 157
Dmitrijevi, Dmitri 53, 88, 99, 100, 111, 116, 119, 130, 150, 175
Dzhikaeva, Alexandra 168
Eenmaa, Ivi 54, 84, 88, 90, 102
Eesmaa, Enn 54, 81, 89–92, 99, 119, 130, 150, 172, 175
Eller, Kalle 163
Ellert, Liis 160
Epler, Rain 139
Ernits, Peeter 54, 82, 96, 98, 101, 109, 113–115, 119, 120, 130, 148–150
Espak, Peeter 174
Espenberg, Urmas 54, 90, 97, 101, 107
Everaus, Hele 54, 90, 102, 107, 111, 113, 119, 122, 146–148
Grünthal, Kalle 54, 81, 86, 90, 101, 115, 130, 148–150
Habicht, Antero 8
Hansson, Ardo 182
Hartman, Piret 141, 157
Haukanõmm, Monika 55
Hektor, Andi 163
Helme, Helle-Moonika 55, 83, 101, 107, 108, 115, 130, 148–150, 175
Helme, Mart 55, 84, 90, 91, 95, 96, 101, 116, 130, 140, 146–150, 162, 168
Helme, Martin 55, 78, 85, 88, 96, 101, 130, 140, 146–150, 155, 181
Hepner, Heiki 55, 81, 84, 86, 89, 94, 104, 107, 114, 117, 118, 148, 149, 175
Holm, Janar 173, 176
Hunt, Kaia-Kaire 171
Hussar, Lauri 171
Hõbemägi, Priit 174, 175
Härmas, Aleksander 168
Höövelson, Kaido 56, 82, 85, 94, 96, 100, 109, 110, 121, 130, 150, 175
I. S. [Indrek Salumäe] 171
Iganõmm, Madis 163
Izmailova, Züleyxa 166
Ivanov, Aleksei 168
J. L. [Jana Levitina] 163
Jaani, Kristian 140, 156, 166
Jaanson, Jüri 56, 85, 90, 102, 109, 114, 120, 146–148
Joonas-Tõnumaa, Mariann 163, 167, 169, 170

- Jufereva-Skuratovski, Maria 56, 86, 91, 97, 100, 107, 109, 114, 117, 130, 150
- Juske, Jaak 56, 83, 89, 96, 97, 105, 108, 116, 146, 147
- Jõgeva, Kaido 8
- Jänes, Mari-Liis 169
- Järvan, Kristjan 140
- Järveoja, Toomas 56, 89, 90, 92, 102
- Järvik, Mart 139, 147
- Jürgenson, Marek 57, 86, 92–96, 100, 107, 114, 130, 150
- Jürgenstein, Toomas 57, 82, 97, 105, 110, 175
- Jüssi, Fred 163
- K. M. H. [Karel Marcus Haav] 171
- Kaalep, Ruuben 57, 81, 83, 91, 101, 116, 120, 130, 148–150, 174
- Kala, Tiit 57, 88, 101
- Kaljulaid, Kersti 36, 139
- Kaljulaid, Raimond 50, 57, 81, 82, 85, 89–91, 99, 100, 106, 107, 113, 116, 121, 130–132, 146, 147
- Kaljurand, Marina 58, 89, 105, 120, 146
- Kallas, Kaja 58, 86, 92, 102, 139, 140, 146–149, 154, 165, 167, 168, 171
- Kallas, Kristina 162, 164, 168
- Kallas, Madis 141, 156
- Kallas, Siim 58, 78, 81, 82, 86, 102, 146–148
- Kallo, Kalev 58, 81, 86, 100, 109, 110, 118, 177
- Kannimäe, Sulev 58, 92, 102
- Kaplinski, Lemmit 165
- Karilaid, Jaanus 58, 92, 93, 100, 115, 120, 130, 150, 173, 181
- Karis, Alar 36, 136, 139
- Karu, Kaimar 140
- Karulin, Olav 170
- Kase, Karl Sander 165
- Kaskpeit, Uno 58, 89, 92, 101, 130, 148–150, 174
- Kauge, Gete 168
- Keldo, Erkki 59, 82, 85, 103, 146–148, 175
- Kerem, Kaie 172, 173
- Kersna, Liina 59, 83, 84, 90, 103, 118, 140, 146–148, 150, 155
- Kert, Johannes 59, 89, 103, 107, 112, 146–148
- Kessler, Kilvar 182
- Kiik, Tanel 140, 156
- Kiisler, Siim Valmar 59, 83, 85, 86, 95, 104, 106, 109
- Kingo, Kert 59, 86, 90, 93–95, 101, 114, 130, 140, 148–150
- Kivi, Signe 59, 83, 103, 107, 146–148, 174
- Kivimägi, Toomas 60, 86, 87, 93–95, 103, 108–111, 120, 146–148
- Klaas, Urmas 60
- Kokk, Aivar 60, 88, 89, 94, 96, 104, 108, 112, 114, 115, 117, 121, 148, 149, 174
- Kokk, Rene 60, 86, 88, 101, 120, 121, 130, 139, 148–150
- Kollist, Andres 174
- Kollom, Vahur 166, 171
- Kondratjuk, Olena 183
- Korb, Mihhail 60, 86, 100, 107, 109, 111, 130, 150, 175, 177
- Korb, Valeri 175
- Kornijenko, Oleksandr 183
- Korobeinik, Andrei 61, 87–89, 93, 100, 108, 117, 118, 130
- Kozõreva, Larissa 162
- Kotka (Kotka-Repinski), Siret 61, 81, 85, 90, 91, 98, 100, 114, 118, 130, 150
- Kovalenko-Kõlvart, Anastassia 61, 93, 106, 150
- Kranich, Heiki 61, 83, 103, 146–148
- Kravtšenko, Igor 61, 83, 100, 111, 112, 116, 122, 130, 150, 175
- Kross, Eerik-Niiles 61, 91, 97, 103, 107, 109–111, 114, 146–148
- Kruise, Urmas 62, 85, 103, 140, 141, 146–148, 156
- Kruusimäe, Tarmo 62, 81, 93, 97, 98, 104, 105, 109, 112–114, 116, 119–122, 148, 149
- Kruusimägi, Toomas 62
- Kullerkupp, Kai 172
- Kullerkupp-Jõekaar, Mailis 163
- Kunnas, Leo 62, 89, 90, 101, 108, 113, 114, 119, 122, 130, 148–150
- Kuresoo, Siim 167
- Kurve, Kaspar 164

- Kuuba, Rainer 163
 Kuusik, Marti 140
 Kuusk, Laura 163
 Kõlvart, Mihhail 62
 Kõva, Kalvi 62, 83, 86, 96, 105–107, 110, 146, 147, 175
 Kõve, Villu 182
 Kütt, Helmen 63, 81, 90, 91, 97, 105, 107–112, 115, 118, 119, 146, 147
 Laane, Aleksander 161, 164
 Laaneots, Ants 63, 89, 103, 108, 112, 146–148
 Laanet, Kalle 63, 89, 95, 96, 103, 114, 140, 146–148, 156, 174
 Laats, Lauri 63
 Ladõnskaja-Kubits, Viktoria 63, 83, 98, 104, 109, 147, 148, 174, 175
 Laneman, Alar 63, 86, 87, 89, 93, 94, 101, 102, 117, 130, 140, 148–150
 Lauri, Maris 64, 81, 88, 103, 108, 111, 120, 140, 146–148, 155
 Leppik, Anniki 170
 Lesment, Oskar-Aleksander 160
 Ligi, Jürgen 64, 88, 94, 96, 97, 103, 146–148, 173
 Liimets, Eva-Maria 140
 Lillemäe, Mait 164
 Listra, Enn 172, 173
 London, Teilo Tõnn 166
 Loone, Kerstin-Oudekki 64, 81, 87, 89, 100, 107–110, 113, 130
 Lotman, Mihhail 64, 91, 92, 97, 104, 106, 108, 111, 121, 122, 148, 149, 174
 Luik, Jüri 64, 85, 91, 92, 105, 139
 Lukas, Tõnis 65, 106, 139, 140, 155
 Läänemets, Lauri 65, 81, 87, 89, 105, 113, 116, 120, 141, 146, 147
 M. J.-T. vt Joonas-Tõnumaa, Mariann
 Madise, Ülle 173, 176, 177
 Madison, Jaak 65, 81, 86, 87, 102, 107, 109, 112, 181
 Makkar, Mati 180
 Malleus, Natalia 65, 83, 88, 96, 100, 111, 122, 130, 150
 Marin, Sanna 147
 Mark, Lauraliisa 7, 32
 Marrandi, Jaanus 175
 Mets, Natalie 166
 Metsoja, Andres 65, 82, 83, 89, 90, 96, 105, 107, 108, 117, 119, 148, 149, 175
 Michal, Kristen 65, 85, 86, 103, 120, 146–148
 Mihkelson, Anneli 168
 Mihkelson, Marko 65, 91, 92, 103, 112, 146–148
 Mikser, Sven 66, 78, 81, 91, 105, 108, 146
 Milling, Madis 66, 90, 103, 109, 119–121, 146–148
 Minka, Rein 172, 173
 Moisescot, Annika 165
 Moora, Kristjan 163
 Must, Aadu 66, 83, 84, 100, 107, 109–112, 120, 122, 130
 Mälberg, Meelis 175
 Männik, Reili 165
 Mölder, Eda 167
 Mölder, Tõnis 66, 81, 87, 90, 91, 96, 97, 100, 114, 140, 150, 175
 Müller, Madis 182
 N. S. [Nima Sarabi] 171
 Navalnõi, Aleksei 113
 Nurm, Kaul 160
 Nurmoja, Jaanus 160
 Nutt, Mart 66, 87, 95, 105, 107, 109, 110
 Nõgene, Paavo 174
 Odinets, Eduard 66, 83, 86, 87, 95, 105
 Oras, Janika 162
 Ossinovski, Jevgeni 67, 83, 105, 108, 146, 147, 174, 175
 Ott, Anneli 67, 81, 82, 90, 91, 100, 109, 116, 140, 150, 155
 Paal, Kaupo 172
 Padar, Eveliis 166
 Padar, Ivari 67, 78, 85, 88, 94, 105, 111, 117, 146, 147, 172, 173
 Paet, Urmas 67
 Palling, Kalle 67, 81, 83, 103, 110, 111, 119, 146

- Pantsosnik, Katrin 167
 Paulus, Õnne 166
 Paur, Toomas 181
 Pentus-Rosimannus, Keit 67, 81, 91, 102, 103,
 109, 110, 112, 140, 141, 146–148, 155
 Peterson, Peep 141
 Pevkur, Hanno 68, 78, 86, 87, 94, 103, 111,
 141, 146–148
 Pikhof, Heljo 68, 92, 93, 95, 98, 105, 107, 109,
 110, 146, 147
 Pillak, Õnne 68, 91, 103
 Pirsko, Priit 174
 Pohlak, Siim 68, 83, 86, 88, 91, 101, 102, 112,
 113, 120, 130, 148–150
 Poolamets, Anti 68, 81, 82, 86, 87, 92, 93, 102,
 107, 111–113, 116, 117, 121, 130, 148–150, 175
 Proos, Ivi 173
 Proos, Peeter 162
 Pruulmann-Vengerfeldt, Pille 174
 Purga, Heidy 69, 83, 84, 103, 146–148
 Puškarenko, Arseni 183
 Puustusmaa, Paul 69, 86, 87, 93, 95, 102, 118,
 119, 121, 130, 148–150
 Põlluaas, Henn 69, 78, 92, 101, 102, 114, 116,
 130, 148–150
 Põltsam, Kenno 165–167
 Rahnel, Peeter 69, 90, 94, 100, 130, 174
 Raidma, Mati 69, 90, 95, 103, 107, 108, 112, 121
 Raik, Katri 69, 84, 95, 105, 111, 116, 117, 146,
 147
 Rajasalu, Ülle 69, 90, 91, 103
 Rand, Reili 70, 82, 85, 106
 Randpere, Valdo 70, 87, 88, 92, 95, 96, 104,
 110–112, 146–148, 174
 Ratas, Jüri 70, 78, 83, 88, 100, 130, 139, 146,
 150, 153, 154
 Raud, Anu 163
 Reinsalu, Urmas 70, 87, 96, 105, 113–115, 117,
 119, 140, 141, 148, 149
 Reitelmann, Urmas 70, 88, 102, 107, 114, 130,
 148–150, 174, 175
 Repinski, Martin 71, 82, 85, 87, 88, 90, 96, 100,
 106, 109, 111, 130, 175
 Repts, Mailis 71, 81, 82, 87, 90, 92, 100, 130,
 139, 177
 Riisalo, Signe 71, 91, 98, 104, 118, 140, 141,
 146–148, 156
 Rimmel, Kai 71, 86, 102, 114, 118
 Romanov, Stepan 169–171
 Roosalu, Airon 169
 Roots, Fideelia-Signe 161
 Rutiku, Emil 163
 Ruusmann, Maido 71
 Rõivas, Taavi 72, 82, 88, 102, 104, 110, 111,
 146–148
 Räni, Piret 167
 S. R. vt Romanov, Stepan
 Saar, Indrek 72, 87, 88, 92, 105–107, 115, 146,
 147, 175
 Saare, Kalev 172
 Saaremäe, Üllar 72, 83–85, 88, 105, 107, 109,
 113, 118, 148, 149, 175
 Saks, Ahto 7, 26
 Sarapuu, Kersti 72, 89, 99, 100, 111, 116, 130,
 150
 Sarv, Juhan 172
 Sarv, Mari 162
 Sassoli, David 183
 Savisaar, Erki 72, 82, 83, 88–90, 94, 100, 107,
 109–111, 116, 117, 119–121, 130, 140, 150,
 156
 Seeder, Helir-Valdor 73, 78, 85, 104, 105, 119,
 121, 148, 149
 Seeme, Andrus 73, 85, 104, 116, 146–148
 Sepp, Heili 173
 Sester, Sven 73, 84–86, 105, 107–112, 148, 149,
 173
 Shashkov, Maksim 170
 Sibul, Priit 73, 91, 95, 97, 104, 105, 114, 120,
 148, 149, 175, 181
 Siem, Raul 140
 Sikkut, Riina 73, 81, 82, 89, 95, 105, 106, 115,
 141, 146, 147, 150
 Sild, Arno 73
 Simson, Kadri 74, 92, 99, 101, 108
 Sisask, Siiri 163

- Solman, Riina 140, 141, 156
 Solomina, Viktoria 164
 Soomer, Tiiu 162
 Sooäär, Imre 74, 82, 92, 101, 115, 130
 Stalnuhhin, Mihhail 74, 84, 86, 88, 97, 101, 106, 130, 150
 Star Cave, Helen 162
 Stefantšuk, Ruslan 183
 Steinberg, Aleksander 166
 Suslov, Timo 74, 82, 83, 85, 95, 104, 108, 114, 121
 Sutrop, Margit 74, 82, 84, 91, 97, 104, 107, 117
 Sutt, Andres 75, 82, 89, 91, 92, 95, 96, 104, 110–112, 140, 146–148, 156, 173
 Suurkask, Rein 75, 83, 93, 102
 Svet, Vladimir 75
 Sõerd, Aivar 75, 82, 89, 104, 110–112, 120, 146–148, 175
 Sära, Silver 7, 11
 Šinkarenko, Andrei 164
 Šmigun-Vähi, Kristina 75, 84, 91, 97, 104, 146–148
 Šorin, Marko 75, 84, 95, 101, 107, 108, 119, 121, 130, 150
 Šuljak, Olena 183
 Zelenskõi, Volodõmõr 183
 Talvik, Artur 163, 181
 Tamkivi, Jaanus 172
 Tamm, Raivo 76, 81, 82, 86, 90–92, 105, 107–111, 115, 120, 121, 148, 149
 Tamm, Tarmo 76, 84, 85, 101, 130, 150
 Tammist, Rene 76
 Tees, Piret 168
 Terik, Tiit 140, 156
 Tiidus, Urve 76, 82, 93, 104, 107, 109, 110, 120, 146–148, 174, 175
 Tinn, Olev-Andres 162, 165
 Toom, Yana 76
 Toomast, Vilja 76, 88, 93, 104, 107, 109, 115, 121, 146–148
 Torm, Marko 76, 88, 104, 113
 Trasberg, Viktor 174
 Trump, Donald 119
 Tsihhanovskaja, Svjatlana 183
 Tuus-Laul, Marika 76, 91, 101, 108, 109, 111, 115, 130, 150, 174
 Tõnumaa, Hando 161
 Uudelepp, Agu 174
 V. K. [Anton Peterson] 171
 Vakra, Rainer 175
 Valge, Jaak 77, 82, 84, 87, 88, 96–98, 102, 113, 117, 120, 130, 148–150, 173
 Valionytè, Birutè 183
 Valner, Heiki 163
 Valner, Sulev 175
 Varblane, Urmas 172, 173
 Vasser, Madis 167
 Vassiljev, Viktor 77, 88, 91, 101, 111, 130, 150
 Veidemann, Rein 175
 Viidik, Aivar 77, 82, 83, 85, 104
 Virolainen, Liina 170
 Volens, Urmas 173
 Voolmaa, Meelis 167
 Vutt, Margit 173
 Võrklaev, Mart 77, 82, 83, 88, 102–104, 116, 122, 147, 148
 Väinsalu, Piret 161

Riigikogu XIV koosseisu olulisematest seadustest
Parlamenditöö digitaliseerimine Riigikogu XIV koosseisu ajal
Riigikogu XIV koosseis tagasivaates
Riigikogu valimised ja liikmed
Riigikogu valimised
Riigikogu valimise seaduse muutmine
Riigikogu liikmed
Riigikogu organisatsioon: juhatus, komisjonid, fraktsioonid, ühendused
Riigikogu juhatus
Riigikogu komisjonid
Riigikogu fraktsioonid
Riigikogu välisdelegatsioonid ja liikmete ühendused
Riigikogu tööaeg
Riigikogu istungid
Erakorralised istungjärgud: X–XIV Riigikogu
Õigusloome
Seaduseelnõud: X–XIV Riigikogu
Seaduseelnõud: XIV Riigikogu
Otsuse-eelnõud: XIV Riigikogu
Vastuvõetud seadused, otsused, avaldused, deklaratsioonid ja pöördumised: X–XIV Riigikogu
Vastuvõetud seadused, otsused, avaldused ja pöördumised: XIV Riigikogu istungjärgud
Põhiseaduse muutmise eelnõu
Riigikogu töökorralduse muutmine
Riigieelarve
Eli õigusaktide eelnõude kohta Vabariigi Valitsusele esitatud seisukohad
Subsidiarsuse järelevalve
Riigikogu ja teised institutsioonid
Riigikogu ja Vabariigi President
Riigikogu ja Vabariigi Valitsus
Parlamentaarne kontroll
Ametiisikute nimetamine ja vabastamine
Riigikogu ja Riigikontroll
Riigikogu ja õiguskantsler
Riigikogu ja Riigikohus
Riigikogu ja Eesti Pank ning Finantsinspeksioon
Riigikogu vaba mikrofoni
Riigikogu ees esinenud väliskülalised

